

Lagrådsremiss

Genomförande av Seveso III-direktivet

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 29 januari 2015

Morgan Johansson

Charlotte von Essen
(Justitiedepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås ändringar i lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Vissa ändringar föreslås också i miljöbalken, lagen (2003:778) om skydd mot olyckor samt plan- och bygglagen (2010:900).

Genom lagändringarna genomförs det s.k. Seveso III-direktivet. Direktivets och lagstiftningens syfte är att förebygga allvarliga olyckshändelser inom den kemikaliehanterande industrin och att begränsa skadorna om sådana olyckor skulle inträffa.

Nu föreslagna ändringar innebär bl.a. att endast länsstyrelsen ska ha det operativa tillsynsansvaret över s.k. Sevesoverksamheter, något som i praktiken redan gäller i dag. Bemyndigandet för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att få meddela föreskrifter om tillsynen föreslås bli mer generellt. Det ska vidare vara möjligt att ta ut särskilda avgifter för tillsynen. Genom ändringar i miljöbalken blir det tydligare för den berörda allmänheten, berörda organisationer och myndigheter när ett miljöprövningsärende avser en Sevesoverksamhet. Sevesoverksamheter föreslås vidare utgöra sådana farliga verksamheter som regleras i lagen om skydd mot olyckor, utan någon föregående prövning av länsstyrelsen. Härigenom kommer vissa strängare bestämmelser i lagen om skydd mot olyckor att undantagslöst gälla för Sevesoverksamheterna i förhållande till verksamhetsutövarna, berörda myndigheter och kommuner. I plan- och bygglagen föreslås tydliggörande bestämmelser om detaljplanläggning som rör Sevesoverksamheter och byggnadsverk i närheten av sådana verksamheter.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2015.

Innehållsförteckning

1	Beslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om ändring i miljöbalken	5
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor	9
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor	18
2.4	Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900)	19
3	Ärendet och dess beredning	21
4	Bakgrund.....	22
4.1	Seveso II-direktivet	22
4.2	Industriolyckskonventionen	22
4.3	Genomförandet av Seveso II-direktivet och Industriolyckskonventionen i svensk rätt	23
4.4	Sevesoverksamheter och -olyckor i Sverige.....	24
4.5	Seveso III-direktivet	26
5	Den lagtekniska lösningen	27
6	Den materiella regleringen.....	29
6.1	Sevesolagens tillämpningsområde.....	29
6.2	Definitioner	31
6.3	Anmälan	33
6.4	Återkallelse och omprövning av tillstånd enligt miljöbalken.....	37
6.5	Handlingsprogram	38
6.6	Säkerhetsrapport.....	42
6.7	Planering för räddningsinsatser	44
7	Markanvändning	48
7.1	Detaljplanekravet i plan- och bygglagen utökas med hänsyn till Seveso III-direktivet	48
7.2	Samråd och deltagande i beslutsfattande.....	55
8	Informationsskyldighet	61
8.1	Informationsgivning till allmänheten	61
8.2	Verksamhetsutövares samordningsansvar	65
8.3	Offentlighet och sekretess	65
8.4	Informationsgivning vid gränsöverskridande effekter.....	67
9	Upplysningar och andra åtgärder efter en allvarlig kemikalieolycka	68
9.1	Ansvar för verksamhetsutövare och myndigheter	68
9.2	Upplysningar som ska lämnas till EU	70
10	Tillsyn	71

10.1	Tillsynsansvar.....	71
10.2	Ökad samverkan och tillsynsvägledning	79
10.3	Tillsynsavgifter.....	81
10.4	Sanktioner.....	86
10.5	Driftförbud.....	89
10.6	Överklagande.....	90
11	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	91
12	Konsekvenser	93
13	Författningskommentar	98
13.1	Förslaget till lag om ändring i miljöbalken.....	98
13.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor	99
13.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor	103
13.4	Förslaget till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900)	103
Bilaga 1 Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/08/EU av den 4 juli 2012 om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och om ändring och senare upphävande av rådets direktiv 96/82/EG.....		
		106
Bilaga 2 Sammanfattning av betänkandet En översyn inom Sevesoområdet (SOU 2013:14)		
		143
Bilaga 3 Författningsförslag i SOU 2013:14		
		151
Bilaga 4 Förteckning över remissinstanserna (SOU 2013:14).....		
		155
Bilaga 5 Sammanfattning av betänkandet Genomförande av Seveso III-direktivet (SOU 2014:17)		
		156
Bilaga 6 Författningsförslag i SOU 2014:17		
		161
Bilaga 7 Förteckning över remissinstanserna (SOU 2014:17).....		
		175

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i miljöbalken,
2. lag om ändring i lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor,
3. lag om ändring i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor,
4. lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900).

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Häri genom föreskrivs i fråga om miljöbalken¹
dels att 6 kap. 4 a § ska betecknas 6 kap. 4 b §,
dels att 6 kap. 9 §, 22 kap. 1 §, 24 kap. 7 § och 25 kap. 3 § miljöbalken
ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas två nya paragrafer, 6 kap. 4 a § och 22 kap.
3 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

4 a §

Om ett samråd enligt 4 § avser en verksamhet eller åtgärd som omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, ska

1. samrådet även avse hur allvarliga kemikalieolyckor till följd av verksamheten eller åtgärden ska kunna förebyggas och begränsas, och

2. de uppgifter som lämnas före samrådet enligt 4 § tredje stycket innehålla en upplysning om att verksamheten eller åtgärden omfattas av den lagen.

9 §²

Den myndighet som *skall* pröva en ansökan i ett mål eller ett ärende där det krävs en miljökonsekvensbeskrivning för en verksamhet eller åtgärd *skall* genom ett särskilt beslut eller i samband med avgörandet av målet eller ärendet ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen upp-

Den myndighet som *ska* pröva en ansökan i ett mål eller ett ärende där det krävs en miljökonsekvensbeskrivning för en verksamhet eller åtgärd *ska* genom ett särskilt beslut eller i samband med avgörandet av målet eller ärendet ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen upp-

¹ Senaste lydelse av tidigare 6 kap. 4 a § 2005:571.

² Senaste lydelse 2005:571.

fyller kraven i detta kapitel. Ett sådant ställningstagande får inte överklagas särskilt utan endast i samband med att avgörandet i målet eller ärendet överklagas.

Vid prövningen av ansökan *skall* myndigheten beakta innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen och resultatet av samråd och yttranden enligt 4, 6 och 8 §§.

fyller kraven i detta kapitel. Ett sådant ställningstagande får inte överklagas särskilt utan endast i samband med att avgörandet i målet eller ärendet överklagas.

Vid prövningen av ansökan *ska* myndigheten beakta innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen och resultatet av samråd och yttranden enligt 4, 4 a, 6 och 8 §§.

22 kap.

1 §³

En ansökan i ett ansökningsmål ska vara skriftlig. Den ska innehålla

1. ritningar och tekniska beskrivningar med uppgifter om förhållandena på platsen, produktionsmängd eller annan liknande uppgift samt användningen av råvaror, andra insatsvaror och ämnen liksom energianvändning,

2. uppgifter om utsläppskällor, art och mängd av förutsebara utsläpp samt förslag till de åtgärder som kan behövas dels för att förebygga uppkomsten av avfall, dels för *förberedelse* för återanvändning, materialåtervinning och annan återvinning av det avfall som anläggningen ger upphov till,

3. en miljökonsekvensbeskrivning när det krävs enligt 6 kap. och uppgift om det samråd som skett enligt 6 kap. 4 och 6 §§,

4. förslag till skyddsåtgärder eller andra försiktighetsmått samt de övriga uppgifter som behövs för att bedöma hur de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. följs,

5. förslag till övervakning och kontroll av verksamheten,

6. *i fråga om tillstånd att anlägga, driva eller ändra en verksamhet, en säkerhetsrapport i de fall det finns skyldighet att upprätta en sådan* enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor,

7. en statusrapport när det krävs enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 10 kap. 21 § första stycket 5, och

8. en icke-teknisk sammanfattning av de uppgifter som anges i 1–7.

I mål om vattenverksamhet ska ansökan dessutom innehålla

1. uppgift om det finns fastigheter som berörs av vattenverksamheten eller ej och i förekommande fall namn och adress på ägarna och berörda

2. uppgifter om utsläppskällor, art och mängd av förutsebara utsläpp samt förslag till de åtgärder som kan behövas dels för att förebygga uppkomsten av avfall, dels för *att förbereda* för återanvändning, materialåtervinning och annan återvinning av det avfall som anläggningen ger upphov till,

6. *det handlingsprogram och den säkerhetsrapport som krävs enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, om den verksamhet eller åtgärd som målet avser omfattas av den lagen,*

³ Senaste lydelse 2012:907.

innehavare av särskild rätt till fastigheterna, och

2. uppgifter om de ersättningsbelopp som sökanden erbjuder varje sakägare, om det inte på grund av verksamhetens omfattning bör anstå med sådana uppgifter.

I 7 kap. 4 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet finns det ytterligare bestämmelser om vad en ansökan i vissa fall ska innehålla i mål om vattenverksamhet.

3 a §

Om en kungörelse enligt 3 § avser en verksamhet eller åtgärd som omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, ska kungörelsen innehålla en upplysning om detta.

24 kap.

7 §⁴

Ansökan om prövning som avses i 3–6 §§ får göras hos mark- och miljödomstol av Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kammarkollegiet och länsstyrelsen. Om frågan ska prövas av någon annan myndighet än domstol eller av kommun, får den tas upp utan någon särskild framställning. Frågor om omprövning enligt 5 § andra och tredje styckena får tas upp utan särskild ansökan.

Ansökan om prövning som avses i 3–6 §§ får göras hos mark- och miljödomstol av Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kammarkollegiet, *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* och länsstyrelsen. Om frågan ska prövas av någon annan myndighet än *en* domstol eller av *en* kommun, får den tas upp utan någon särskild framställning. Frågor om omprövning enligt 5 § andra och tredje styckena får tas upp utan särskild ansökan.

En ansökan om sådan prövning som avses i första stycket får även göras av en kommun i den utsträckning kommunen har övertagit tillsynen med stöd av 26 kap. 3 § fjärde stycket. Har tillståndet meddelats av länsstyrelsen, görs ansökan hos länsstyrelsen.

25 kap.

3 §⁵

I mål som gäller återkallelse, förbud mot fortsatt verksamhet eller omprövning enligt 24 kap. 3–6 §§ eller 7 kap. 15 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vatten-

I mål som gäller återkallelse, förbud mot fortsatt verksamhet eller omprövning enligt 24 kap. 3–6 §§ eller 7 kap. 15 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vatten-

⁴ Senaste lydelse 2011:608.

⁵ Senaste lydelse 2011:608.

verksamhet ska Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kammarkollegiet, länsstyrelsen och tillståndshavaren svara för sina kostnader vid mark- och miljödomstolen. I mål enligt 24 kap. 5 § som avser omprövning för att tillgodose allmänna intressen ska den myndighet som ansökte om omprövning dessutom svara för kostnader vid mark- och miljödomstolen som uppkommer för andra motparter än tillståndshavaren. Detta gäller dock inte omprövning enligt 24 kap. 5 § första stycket 11. *Gäller* ett mål enligt 24 kap. 5 § första stycket 10 omprövning för att förbättra en anläggnings säkerhet ska dock tillståndshavaren i stället för Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kammarkollegiet och länsstyrelsen svara för senast nämnda kostnader.

verksamhet ska Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kammarkollegiet, *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap*, länsstyrelsen och tillståndshavaren svara för sina kostnader vid mark- och miljödomstolen. I mål enligt 24 kap. 5 § som avser omprövning för att tillgodose allmänna intressen ska den myndighet som ansökte om omprövning dessutom svara för kostnader vid mark- och miljödomstolen som uppkommer för andra motparter än tillståndshavaren. Detta gäller dock inte omprövning enligt 24 kap. 5 § första stycket 11. *Om* ett mål enligt 24 kap. 5 § första stycket 10 *gäller* omprövning för att förbättra en anläggnings säkerhet, ska dock tillståndshavaren svara för senast nämnda kostnader i stället för Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kammarkollegiet, *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* och länsstyrelsen.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2015.
 2. Bestämmelsen i 22 kap. 3 a § tillämpas inte för mål och ärenden där en kungörelse enligt 22 kap. 3 § har utfärdats före lagens ikraftträdande.
 3. Bestämmelsen i 22 kap. 1 § i den äldre lydelsen gäller fortfarande för mål och ärenden som har inletts hos den tillståndsprövande myndigheten före ikraftträdandet.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

dels att 11 och 16–17 §§ ska upphöra att gälla,

dels att 2–4, 7, 8, 10, 12–15, 18 och 25 §§ och rubrikerna närmast före 2, 12 och 13 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas fyra nya paragrafer, 12 a §, 13 a §, 14 a § och 18 a §, och närmast före 12 a och 18 a §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Definitioner

Uttryck i lagen

2 §

I denna lag används följande uttryck med nedan angiven betydelse.

Allvarlig kemikalieolycka: olycka med ett eller flera farliga ämnen inblandade, t.ex. utsläpp, brand eller explosion, som orsakas av *ett okontrollerat* händelseförlopp i samband med driften *av* en verksamhet som omfattas av denna lag, och som medför allvarlig, omedelbar eller fördröjd, fara för människors hälsa, inom eller utanför verksamheten, *eller för miljön*.

Farliga ämnen: *de* ämnen, blandningar och beredningar som regeringen *föreskriver* och som förekommer som råvara eller som produkter, biprodukter, restprodukter och mellanprodukter, inbegripet sådana ämnen som rimligen kan bildas vid en olycka.

Verksamhet: hela det område som står under en verksamhetsutövares ledning eller kontroll eller flera verksamhetsutövares gemensamma ledning eller kontroll och där det finns farliga ämnen vid en eller flera anläggningar, inbegripet såväl det

Allvarlig kemikalieolycka: olycka med ett eller flera farliga ämnen inblandade, t.ex. utsläpp, brand eller *en* explosion, som orsakas av *okontrollerade* händelseförlopp i samband med driften *vid* en verksamhet som omfattas av denna lag, och som medför omedelbar eller fördröjd, allvarlig fara för människors hälsa *eller miljön*, inom eller utanför verksamheten.

Farliga ämnen: ämnen *och* blandningar som regeringen *har meddelat föreskrifter om* och som förekommer som råvara eller som produkter, biprodukter, restprodukter och mellanprodukter, inbegripet sådana ämnen som rimligen kan bildas vid en olycka.

Verksamhet: hela det område som står under en verksamhetsutövares ledning eller kontroll eller flera verksamhetsutövares gemensamma ledning eller kontroll och där det finns farliga ämnen vid en eller flera anläggningar, inbegripet såväl det

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/18/EU av den 4 juli 2012 om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och om ändring och senare upphävning av rådets direktiv 96/82/EG, i den ursprungliga lydelsen.

geografiska området som gemensamma eller därtill hörande infrastrukturer eller aktiviteter.

Anläggning: en teknisk enhet inom en verksamhet där farliga ämnen tillverkas, används, hanteras eller förvaras. Detta inbegriper all utrustning, alla konstruktioner, ledningar, maskiner, verktyg, *särskilda* industrijärnvägsspår, lastkajer, bryggor, pirar, magasin eller liknande anordningar, flytande eller fasta, som är nödvändiga för anläggningens drift.

Verksamhetsutövare: varje fysisk eller juridisk person som driver eller innehar en verksamhet eller anläggning eller som på annat sätt har rätt att fatta avgörande ekonomiska beslut om verksamhetens eller anläggningens tekniska drift. Om flera verksamheter med en gemensam ägare är samlokaliserade, *skall* dessa anses som en enda verksamhet och den gemensamma ägaren som verksamhetsutövare.

Lager: förekomst av en viss mängd farliga ämnen för *lagring, förvaring eller magasinering*.

geografiska området som gemensamma eller därtill hörande infrastrukturer eller aktiviteter.

Anläggning: teknisk enhet inom en verksamhet, *antingen ovanför eller under marknivå*, där farliga ämnen tillverkas, används, hanteras eller förvaras. Detta inbegriper all utrustning, alla konstruktioner, ledningar, maskiner, verktyg, *enskilda* industrijärnvägsspår, lastkajer, bryggor, pirar, magasin eller liknande anordningar, flytande eller fasta, som är nödvändiga för anläggningens drift.

Verksamhetsutövare: varje fysisk eller juridisk person som driver eller innehar en verksamhet eller anläggning eller som på annat sätt har rätt att fatta avgörande ekonomiska *eller andra* beslut om verksamhetens eller anläggningens tekniska drift. Om flera verksamheter med en gemensam ägare är samlokaliserade, *ska* dessa anses som en enda verksamhet och den gemensamma ägaren som verksamhetsutövare.

Lager: förekomst av en viss mängd farliga ämnen för *magasinering, förvaring eller lagerhållning*.

3 §

Denna lag tillämpas på verksamheter där farliga ämnen förekommer *i mängder som motsvarar eller överstiger de mängder som regeringen föreskriver*.

Med förekomst av farliga ämnen avses den faktiska eller *möjliga* förekomsten av sådana ämnen i en verksamhet eller den förekomst av sådana ämnen som *skulle kunna* uppstå vid en okontrollerad

Denna lag tillämpas på verksamheter där *vissa* farliga ämnen förekommer. *Verksamheterna tillhör en lägre eller högre kravnivå, beroende på vilka farliga ämnen som avses och i vilken mängd de förekommer. Regeringen får meddela föreskrifter om vilka farliga ämnen som avses och vilka mängder av dessa som krävs för att en verksamhet ska tillhöra den lägre eller högre kravnivån.*

Med förekomst av farliga ämnen avses den faktiska eller *förväntade* förekomsten av sådana ämnen i en verksamhet eller den förekomst av sådana ämnen som *rimligtvis kan förväntas* uppstå vid en

industriell kemisk process.

okontrollerad process eller vid en okontrollerad reaktion i ett lager.

4 §²

Lagen tillämpas inte på

1. faror som har samband med joniserande strålning,
2. sådan hantering av farliga ämnen som omfattas av lagen (2006:263) om transport av farligt gods,
3. transport av farliga ämnen i rörledningar utanför de verksamheter som omfattas av denna lag, eller
4. militär verksamhet.

1. faror som har samband med joniserande strålning *som utgår från ämnen,*
2. sådan hantering av farliga ämnen som omfattas av lagen (2006:263) om transport av farligt gods *och som sker utanför verksamheten,*
3. *transport av farliga ämnen som sker som bulklast i fartyg när transporten sker i fartygets fasta tankar, eller farliga ämnen som används som drivmedel i fartyg, utanför de verksamheter som omfattas av denna lag,*
4. transport av farliga ämnen i rörledningar utanför de verksamheter som omfattas av denna lag, eller
5. militär verksamhet.

7 §

Verksamhetsutövaren skall för sådan verksamhet som omfattas av denna lag göra en skriftlig anmälan till tillsynsmyndigheten innan byggnadsarbetena påbörjas eller verksamheten tas i drift.

En anmälan skall innehålla

1. uppgifter om de farliga ämnen som förekommer eller kan förekomma inom en anläggning eller ett lager,
2. en redogörelse för driften vid anläggningen eller lagret, samt
3. en beskrivning av verksamhetens omgivning.

Om verksamheten omfattas av tillståndsplikt enligt miljöbalken får regeringen föreskriva begränsningar av anmälningskyldigheten. Även i övrigt får regeringen eller den myndighet

För verksamhet som omfattas av denna lag ska verksamhetsutövaren ge in en skriftlig anmälan till länsstyrelsen i det län där verksamheten ligger.

En anmälningspliktig verksamhet får påbörjas tidigast sex veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte länsstyrelsen beslutar något annat.

Om verksamheten omfattas av tillståndsplikt enligt miljöbalken får regeringen meddela föreskrifter om begränsningar av anmälningskyldigheten.

² Senaste lydelse 2006:266.

regeringen bestämmer meddela närmare föreskrifter om vad anmälan skall innehålla.

Om väsentliga förändringar sker i verksamheten, skall verksamhetsutövaren anmäla detta till tillsynsmyndigheten.

8 §

Verksamhetsutövaren skall utarbeta ett handlingsprogram för hur allvarliga kemikalieolyckor skall förebyggas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om vad handlingsprogrammet skall innehålla.

Verksamhetsutövaren ska utarbeta ett handlingsprogram för hur allvarliga kemikalieolyckor ska förebyggas. Handlingsprogrammet ska genomföras genom ett säkerhetsledningssystem.

Handlingsprogrammet ska ges in till länsstyrelsen i det län där verksamheten ligger.

10 §

Regeringen får meddela föreskrifter om att för vissa verksamheter skall en säkerhetsrapport upprättas.

En säkerhetsrapport skall innehålla

1. information om hur verksamhetens driftsystem och organisation har utformats för att förebygga allvarliga kemikalieolyckor,

2. en beskrivning av verksamhetens omgivning,

3. en beskrivning av anläggningen och de farliga ämnen som förekommer eller kan förekomma där,

4. en identifiering och analys av olycksrisker, samt

5. uppgifter om förebyggande åtgärder för att förhindra och åtgärder för att begränsa följderna av en allvarlig kemikalieolycka.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om vad säkerhetsrapporten skall innehålla samt föreskrifter om undantag från bestämmelserna i andra stycket.

För verksamheter som tillhör den högre kravnivån ska en säkerhetsrapport upprättas.

Säkerhetsrapporten ska ges in till länsstyrelsen i det län där verksamheten ligger.

Planer för interna räddningsinsatser

Plan för interna räddningsinsatser

12 §³

Verksamhetsutövare vars verksamhet omfattas av kravet på säkerhetsrapport skall i samråd med kommunen och de anställda samt annan personal som kan påverka säkerheten, upprätta en intern plan för räddningsinsatser. Denna plan skall fogas till säkerhetsrapporten.

Den interna planen skall förnyas vart tredje år eller när det annars finns anledning till det. Planen skall lämnas till tillsynsmyndigheten som skall granska den.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om planens innehåll.

Verksamhetsutövare vars verksamhet tillhör den högre kravnivån ska i samråd med kommunen och de anställda samt annan personal som kan påverka säkerheten upprätta en intern plan för räddningsinsatser. Planen ska ges in till länsstyrelsen i det län där verksamheten ligger.

Vissa bemyndiganden

12 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad de dokument som anges i 7, 8, 10 och 12 §§ ska innehålla, när de ska uppdateras samt när och på vilket sätt de ska ges in till länsstyrelsen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får också meddela föreskrifter om vilka åtgärder en verksamhetsutövare ska vidta i anslutning till den interna planen för räddningsinsatser.

³ Senaste lydelse 2005:349.

13 §

I säkerhetsarbetet *skall* verksamhetsutövarna, utöver förhållandena vid den egna verksamheten, även ta hänsyn till andra faktorer i omgivningen som kan påverka säkerheten. Närheten till annan verksamhet som omfattas av lagen *skall* särskilt beaktas.

Vid utredningen av om det finns *sådana* faktorer som *sägs* i första stycket *skall* verksamhetsutövaren samråda med statliga och kommunala myndigheter, organisationer och enskilda som kan ha intresse i saken. Om det behövs för utredningen, får verksamhetsutövaren begära hjälp från tillsynsmyndigheten enligt 21 §.

Förekomsten av nämnda faktorer *samt* åtgärder som av den anledningen vidtagits eller planerats *skall* redovisas i anmälan enligt 7 § och i säkerhetsrapporten.

I säkerhetsarbetet *ska* verksamhetsutövaren, utöver förhållandena vid den egna verksamheten, även ta hänsyn till andra faktorer i omgivningen som kan påverka säkerheten. Närheten till annan verksamhet som omfattas av lagen *ska* särskilt beaktas.

Vid utredningen av om det finns faktorer som *avses* i första stycket *ska* verksamhetsutövaren samråda med statliga och kommunala myndigheter, organisationer och enskilda som kan ha intresse i saken. Om det behövs för utredningen, får verksamhetsutövaren begära hjälp från tillsynsmyndigheten enligt 21 §.

Sådana faktorer *och* åtgärder som av den anledningen vidtagits eller planerats *ska* redovisas i anmälan och i säkerhetsrapporten.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur samråd enligt andra stycket ska ske och om undantag från samrådsskyldigheten.

13 a §

Om utredningen enligt 13 § visar att två eller flera verksamheter kan påverka varandra ska de berörda verksamhetsutövarna utbyta lämplig information för att kunna beakta arten och omfattningen av den sammanlagda faran för en allvarlig kemikalieolycka i sina handlingsprogram, säkerhetsledningssystem, säkerhetsrapporter och interna planer för räddningsinsatser.

De verksamhetsutövare som omfattas av första stycket ska gemensamt ta fram informationen och lämna den till den kommun

eller de kommuner där verksamheterna ligger.

14 §

Kommunen skall se till att personer som löper risk att påverkas av en allvarlig kemikalieolycka vid en verksamhet som omfattas av kravet på säkerhetsrapport informeras om vilka säkerhetsåtgärder som skall vidtas och hur man skall förfara vid en olycka. Detta gäller även i förhållande till personer i en annan kommun eller utomlands.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad informationen skall innehålla.

Verksamhetsutövaren skall svara för kostnaderna för den information som skall lämnas enligt första stycket.

Den kommun där en verksamhet ligger ska se till att allmänheten får tillgång till aktuell information om de verksamheter som omfattas av denna lag.

För verksamheter som tillhör den högre kravnivån ska informationen också innehålla uppgift om vilka säkerhetsåtgärder som ska vidtas och hur de personer som löper risk att påverkas ska handla vid en olycka. Detta gäller även i förhållande till personer i en annan kommun.

Verksamhetsutövaren ska svara för kostnaderna för den information som ska lämnas.

14 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om den information som ska lämnas enligt 13 a och 14 §§ och om hur den ska spridas.

15 §⁴

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, länsstyrelsen och kommunerna (tillsynsmyndigheterna) ska, i enlighet med vad regeringen bestämmer, ha tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen följs.

Länsstyrelsen och kommunerna ska ha tillsyn över verksamhet som omfattas av tillståndsplikt enligt miljöbalken i enlighet med den ansvarsfördelning för tillsynen av miljöfarlig verksamhet som följer av miljöbalken. Tillsyns-

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och länsstyrelsen (tillsynsmyndigheterna) ska ha tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen följs.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om tillsyn enligt denna lag.

⁴ Senaste lydelse 2008:1404. Ändringen innebär bl.a. att tredje stycket tas bort.

myndigheterna ska samordna tillsynen med den tillsyn som sker enligt miljöbalken.

För verksamhet som inte omfattas av andra stycket ska länsstyrelsen vara tillsynsmyndighet. Länsstyrelsen får överlåta åt en kommun att ha tillsynen om kommunen gjort framställning om det.

18 §

Tillsynsmyndigheterna skall utarbeta ett tillsynsprogram för varje verksamhet. För verksamheter som omfattas av kravet på säkerhetsrapport skall tillsynsprogrammet grunda sig på en analys och en planmässig bedömning av riskerna för allvarliga kemikalieolyckor i samband med verksamheten.

Länsstyrelsen ska besluta om en tillsynsplan för de verksamheter som omfattas av denna lag. Utifrån tillsynsplanen ska länsstyrelsen utarbeta ett tillsynsprogram för varje verksamhet.

Avgifter för tillsyn

18 a §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgift för myndigheters kostnader för tillsyn enligt denna lag.

Regeringen får meddela föreskrifter om att en myndighet får besluta att dess beslut om att ta ut avgifter enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag ska gälla omedelbart.

25 §⁵

En kommuns beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen får överklagas hos länsstyrelsen. Beslut som fattats av länsstyrelsen eller Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får överklagas hos mark- och miljödomstol enligt 21 kap. 1 §

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap eller länsstyrelsens beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen får överklagas till mark- och miljödomstol enligt 21 kap. 1 § andra stycket miljöbalken.

⁵ Senaste lydelse 2010:939.

andra stycket miljöbalken.

Beslut om tillsynsprogram får
inte överklagas.

Beslut om *tillsynsplan* och
tillsynsprogram får inte
överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2015.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 4 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

4 §¹

Vid en anläggning där verksamheten innebär fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller miljön, är anläggningens ägare eller den som utövar verksamheten på anläggningen skyldig att i skäligen omfattning hålla eller bekosta beredskap med personal och egendom och i övrigt vidta nödvändiga åtgärder för att hindra eller begränsa sådana skador.

Den som utövar verksamheten är skyldig att analysera riskerna för sådana olyckor som anges i första stycket.

Första och andra styckena gäller även flygplatser som har meddelats drifttillstånd enligt 6 kap. 8 § första stycket luftfartslagen (2010:500).

Första och andra styckena gäller även flygplatser som har meddelats drifttillstånd enligt 6 kap. 8 § första stycket luftfartslagen (2010:500) och verksamheter som omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2015.

¹ Senaste lydelse 2010:519.

2.4 Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900)

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 2 § plan- och bygglagen (2010:900) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap. 2 §¹

Kommunen ska med en detaljplan pröva ett mark- eller vattenområdes lämplighet för bebyggelse och byggnadsverk samt reglera bebyggelsemiljöns utformning för

1. en ny sammanhållen bebyggelse, om det behövs med hänsyn till omfattningen av bygglovspliktiga byggnadsverk i bebyggelsen,

2. en bebyggelse som ska förändras eller bevaras, om regleringen behöver ske i ett sammanhang, *och*

3. ett nytt byggnadsverk som inte är ett vindkraftverk, om

a) byggnadsverket är en annan byggnad än en sådan som avses i 9 kap. 4 a § eller byggnadsverket kräver bygglov enligt 9 kap. eller föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 7 §, och

b) byggnadsverkets användning får betydande inverkan på omgivningen eller om det råder stor efterfrågan på området för bebyggande.

2. en bebyggelse som ska förändras eller bevaras, om regleringen behöver ske i ett sammanhang,

3. ett nytt byggnadsverk som inte är ett vindkraftverk, om *byggnadsverket kräver bygglov eller är en annan byggnad än en sådan som avses i 9 kap. 4 a §, och*

a) byggnadsverkets användning får betydande inverkan på omgivningen eller om det råder stor efterfrågan på området för bebyggande, eller

b) byggnadsverket placeras i närheten av en verksamhet som omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, och

4. en åtgärd som kräver bygglov vid nyetablering av en verksamhet som omfattas av lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

¹ Senaste lydelse 2014:477.

Trots första stycket 3 krävs det ingen detaljplan om byggnadsverket kan prövas i samband med en prövning av ansökan om bygglov eller förhandsbesked och användningen av byggnadsverket inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2015.
2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för mål och ärenden som har inletts före ikraftträdandet och för mål och ärenden som avser överklagande av beslut om sådana mål och ärenden till dess att målet eller ärendet är slutligt avgjort.

3 Ärendet och dess beredning

En förstärkt nationell organisation för Sevesoverksamhet

Efter en stor industriolycka i Seveso i Italien 1976 inleddes ett arbete inom Europeiska gemenskapen för att ta fram gemensamma regler avseende förebyggande åtgärder och hanteringen av stora industriolyckor. 1982 antogs direktivet om risker för storolyckor i vissa industriella verksamheter (85/501/EEG), det så kallade Sevesodirektivet. Rådets direktiv (96/82/EG) av den 9 december 1996 om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår, det så kallade Seveso II-direktivet, trädde i kraft den 3 februari 1997. Direktivet är en vidareutveckling av det ursprungliga Sevesodirektivet. Direktivet har genomförts i svensk rätt huvudsakligen genom lagen (1999:381) och förordningen (1999:382) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor samt i miljöbalken med tillhörande förordningar.

Regeringen gav 2011 en särskild utredare i uppdrag att presentera en reviderad lagstiftning med mål att lagstiftningen ska bli mer effektiv, ändamålsenlig och överblickbar (dir. 2011:72).

Uppdraget redovisades i betänkandet En översyn inom Sevesoområdet – förslag till en förstärkt organisation för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (SOU 2013:14). En sammanfattning av betänkandet och dess lagförslag finns i *bilaga 2* och *3*.

Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*. Remissyttrandena finns tillgängliga i Justitiedepartementet (Ju2015/24/SSK).

Utredningen kallas Översynsutredningen i följande avsnitt.

Seveso III-direktivet

Europaparlamentet och rådet antog den 4 juli 2012 direktiv 2012/18/EU om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och om ändring och senare upphävande av rådets direktiv 96/82/EG. Direktivet, det så kallade Seveso III-direktivet, trädde ikraft den 13 augusti 2012 och ersätter Seveso II-direktivet som ska upphöra att gälla den 1 juni 2015. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa Seveso III-direktivet senast den 31 maj 2015 och tillämpa bestämmelserna från och med den 1 juni 2015. Direktivet i svensk lydelse finns i *bilaga 1*.

Regeringen gav 2013 en särskild utredare i uppdrag att bl.a. lämna förslag till hur Seveso III-direktivet ska genomföras i svensk rätt (dir. 2013:38).

Uppdraget redovisades i betänkandet Genomförande av Seveso III-direktivet (SOU 2014:17). En sammanfattning av betänkandet och dess lagförslag finns i *bilaga 5* och *6*.

Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 7*. Remissyttrandena finns tillgängliga i Justitiedepartementet (Ju2015/39/SSK).

Utredningen kallas Seveso III-utredningen i följande avsnitt.

4 Bakgrund

4.1 Seveso II-direktivet

Inom industrin hanteras stora mängder kemikalier. Detta, i kombination med att de industriella processerna innehåller komplicerade system, gör att risken för allvarliga kemikalieolyckor är påtaglig, om inte en hög säkerhetsnivå kan upprätthållas. Syftet med Seveso II-direktivet är att förebygga allvarliga olyckshändelser inom den kemikaliehanterande industrin och att begränsa följderna av en olycka för människor och miljön. Det övergripande målet är att säkerställa höga skyddsnivåer inom EU. Generellt kan om detta direktiv sägas att kraven på såväl företag som myndigheter är högre och mer omfattande än i det tidigare Seveso-direktivet.

Direktivet ska tillämpas på alla verksamheter där farliga ämnen förekommer eller kan förekomma i viss omfattning. Vilka farliga ämnen som omfattas av direktivet och i vilka kvantiteter framgår av en bilaga till direktivet. Reglerna tillämpas på den verksamhet som har tillräckligt mycket av något ämne som är tillräckligt farligt. Med uttrycket verksamhet avses en viss verksamhet i dess helhet och det räcker att de farliga ämnena förekommer i verksamheten. Det behöver inte vara frågan om någon tillverkning, utan det räcker med att ämnet finns inom anläggningen.

Vissa områden såsom militär verksamhet, faror som har samband med joniserande strålning, transport av farliga ämnen, transporter av farliga ämnen i rörledningar, viss typ av gruvindustri och avfallsdeponier är undantagna från direktivets tillämpningsområde.

Direktivet innehåller skyldigheter för verksamhetsutövaren och medlemsstaterna. Verksamhetsutövarens skyldigheter är uppdelade i allmänna och särskilda skyldigheter beroende på vilka farliga ämnen som förekommer och i vilka mängder. Verksamheterna delas in i en lägre respektive en högre kravnivå. Ju större kvantiteter farliga ämnen, desto strängare bestämmelser. Driften av verksamheten kan förbjudas om de åtgärder som verksamhetsutövaren vidtagit för att förebygga och begränsa följderna av en kemisk olycka är uppenbart otillräckliga.

Då direktivet är ett så kallat minimidirektiv får medlemsstaterna behålla eller införa strängare regler än de i direktivet. Direktivet ändrades 2003 (Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/105/EG).

4.2 Industriolyckskonventionen

Konventionen om gränsöverskridande effekter av industriolyckor av den 17 mars 1992, den s.k. Industriolyckskonventionen, har utarbetats inom FN:s ekonomiska kommission för Europa. Industriolyckskonventionens syfte är att förebygga allvarliga olyckshändelser inom den kemikaliehanterande industrin och att begränsa skadorna om sådana olyckor inträffar. När det gäller förebyggande åtgärder är Industriolyckskonventionen endast tillämplig på gränsöverskridande effekter.

Industriolyckskonventionens parter förbinder sig att vidta lämpliga åtgärder och att samarbeta inom ramen för konventionen för att skydda människor och miljö mot olyckor i verksamheter med hantering av farliga ämnen. Parterna åläggs att i möjligaste mån förebygga sådana olyckor, minska deras frekvens och svårighetsgrad, vidta beredskapsåtgärder och räddningsinsatser inklusive åtgärder för att återställa förhållandena. Parterna ska även samarbeta för att utveckla och tillämpa riktlinjer och strategier för att minska riskerna för och konsekvenserna av industriolyckor.

Det land som har en verksamhet som gett upphov till en industriolycka eller där det kan befaras inträffa en industriolycka har enligt Industriolyckskonventionen en skyldighet att vidta åtgärder för att identifiera farliga verksamheter och säkerställa att berörda parter underrättas om sådan verksamhet. Parterna till Industriolyckskonventionen ska vidare vidta lämpliga åtgärder för att upprätthålla en ändamålsenlig beredskap och säkerställa att beredskapsåtgärder vidtas för att genomföra insatser omedelbart inom sitt verksamhetsområde.

Industriolyckskonventionen innehåller även bestämmelser om informationsutbyte och information till allmänheten, en skyldighet för parterna att se till att det finns ändamålsenliga alarmeringssystem, en skyldighet att säkerställa att räddningsinsatser snarast vidtas vid en industriolycka eller vid ett omedelbart hot om en sådan samt möjlighet att i händelse av en industriolycka begära bistånd av andra parter. Industriolyckskonventionen innehåller dessutom allmänna bestämmelser om samarbete i fråga om forskning och utveckling på området.

Bestämmelserna i Industriolyckskonventionen ska inte tillämpas på bl.a. kärntekniska olyckor och olyckor vid militära anläggningar.

4.3 Genomförandet av Seveso II-direktivet och Industriolyckskonventionen i svensk rätt

Seveso II-direktivets och Industriolyckskonventionens tillämpningsområden sammanfaller till stora delar med varandra. Industriolyckskonventionen är dock endast tillämplig vid gränsöverskridande effekter på det förebyggande området.

Seveso II-direktivet har ett vidare tillämpningsområde än Industriolyckskonventionen då direktivets tröskelvärden när det gäller förekomsten av farliga ämnen är lägre än motsvarande tröskelvärden i Industriolyckskonventionen. Tröskelvärdena i konventionen motsvarar i huvudsak de tröskelvärden som gäller för den högre kravnivån enligt direktivet.

De krav som ställs på verksamhetsutövare och behöriga myndigheter i fråga om förebyggande åtgärder, lokalisering, räddningstjänstberedskap och information sammanfaller i huvudsak med varandra i Seveso II-direktivet och i Industriolyckskonventionen, men de krav som ställs i direktivet är som regel mer omfattande och mer preciserade än de i konventionen.

De svenska bestämmelserna på området återfinns i dag i huvudsak i lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av

allvarliga kemikalieolyckor med tillhörande förordning (1999:382), fortsättningsvis kallade Sevesolagen och Sevesoförordningen, miljöbalken med tillhörande förordningar, samt arbetsmiljölagen (1977:1160). Det finns också myndighetsföreskrifter för Sevesoverksamheter, bl.a. meddelade av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Arbetsmiljöverket. Vidare finns bestämmelser av betydelse för säkerheten vid Sevesoverksamheter införda i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor med tillhörande förordning (2003:789) samt i lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor med tillhörande förordning (2010:1075). Plan- och bygglagens (2010:900) bestämmelser som handlar om planläggning av mark och vatten samt om byggande är av vikt när det gäller att uppfylla Seveso II-direktivets och Industriolyckskonventionens krav för nu aktuella verksamheters lokalisering och markanvändning.

4.4 Sevesoverksamheter och -olyckor i Sverige

De vanligaste branscherna med Sevesoverksamheter i Sverige är:

- verksamheter som har tillverkning av kemikalier och kemiska produkter,
- verksamheter för lagring av bränslen och kemiska produkter,
- verksamheter med stål- och metallframställning,
- verksamheter med massa-, pappers- och pappersvarutillverkning,
- verksamheter som står för el-, gas-, ång- och hetvattenförsörjning, samt
- verksamheter som gör kemisk, elektrolytisk eller termisk ytbehandling av metall.

I Sverige finns det cirka 380 Sevesoverksamheter (mars 2014 enligt uppgifter från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap). Sevesoverksamheterna finns representerade i landets samtliga 21 län. Fördelningen av antalet Sevesoverksamheter på högre respektive lägre kravnivå i de olika länen framgår av följande tabell.

Sevesoverksamheter i Sverige

Län	Högre kravnivå	Lägre kravnivå
Stockholm	11	19
Västerbotten	9	4
Norrbottn	14	4
Uppsala	3	7
Södermanland	5	1
Östergötland	17	12
Jönköping	3	12
Kronoberg	1	4
Kalmar	8	4
Gotland	1	1
Blekinge	6	2
Skåne	20	36
Halland	3	6
Västra Götaland	33	28
Värmland	7	3
Örebro	15	6
Västmanland	10	3
Dalarna	8	5
Gävleborg	15	8
Västernorrland	21	4
Jämtland	-	1
Totalt	210	170

Sevesoolyckor i Sverige

Allvarliga olyckshändelser vid Sevesoanläggningar kan innebära svåra följder som dessutom kan sträcka sig över nationella gränser. Ett antal Sevesoolyckor har inträffat i Sverige men inga med katastrofala följder. Enligt uppgifter från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har andelen inrapporterade Sevesoolyckor ökat under senare år. Några generella slutsatser om varför andelen inrapporterade Sevesoolyckor har ökat kan inte göras då ökningen skulle kunna bero på att Sevesoverksamhetsutövarna blivit bättre på att rapportera till myndigheterna efter en inträffad Sevesoolycka. Det antas dock även finnas ett mörkertal av Sevesoolyckor som inte rapporteras till myndigheterna. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har i en rapport sammanställt händelser med farliga ämnen. Uppgifterna i rapporten har sin grund i verksamhetsutövares inrapporterade händelser enligt lagen om skydd mot olyckor och lagen om brandfarliga och explosiva varor under åren 2006–2010 (Händelser med farliga ämnen 2006–2010 – En sammanställning av verksamhetsutövares inrapporterade händelser enligt LSO och LBE, publicerad i september 2012).

4.5 Seveso III-direktivet

Från EU:s utgångspunkter var en revidering av Seveso II-direktivet motiverad med hänsyn till den utveckling som skett inom EU-rätten såväl i frågor som rör kemikaliekontrollen som allmänhetens tillgång till miljöinformation genom deltagande i planering och beslut som rör miljön.

En rad EU-rättsakter har tillkommit på kemikaliekontroll- och miljöinformationsområdet efter det Seveso II-direktivet beslutades 1996. I fråga om kemikaliekontroll finns Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (eng. Reach) och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, den så kallade CLP-förordningen (eng. CLP – Classification, Labelling and Packaging of substances and mixtures). De båda förordningarna har skärpt EU:s kemikalielagstiftning i syfte att öka skyddet för människors hälsa och miljön. Reach- och CLP-förordningarna utgör grundpelarna i EU:s kemikalielagstiftning och har samband med varandra. CLP-förordningen ålägger distributörer av ämnen och blandningar att klassificera dem efter farlighet. Ämnas klassificering kan sedan ligga till grund för riskbegränsande åtgärder enligt Reach.

På miljöinformationsområdet finns Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG av den 27 juni 2001 om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan, Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/4/EG av den 28 januari 2003 om allmänhetens tillgång till miljöinformation och om upphävande av rådets direktiv 90/313/EEG, rådets beslut av den 17 februari 2005 (2005/370/EG) om ingående på Europeiska gemenskapens vägnar av konventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor (Århuskonventionen), Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/2/EG av den 14 mars 2007 om upprättande av en infrastruktur för rumslig information i Europeiska gemenskapen (Inspiredirektivet), Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt.

I december 2010 lämnade Europeiska kommissionen förslag till en revidering av Seveso II-direktivet som så småningom ledde fram till Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/18/EU om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och om ändring och senare upphävande av rådets direktiv 96/82/EG, det så kallade Seveso III-direktivet. Direktivet antogs den 4 juli 2012 och trädde i kraft den 13 augusti 2012. Enligt artikel 32.1 i Seveso III-direktivet ska Seveso II-direktivet upphöra att gälla den 1 juni 2015. Medlemsstaterna ska se till att de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa Seveso III-direktivet träder i kraft senast den 31 maj 2015. De ska tillämpa bestämmelserna från och med den 1 juni 2015.

Den främsta förändringen mot det tidigare direktivet är en anpassning av klassificeringssystemet för farliga ämnen till CLP-förordningen. Direktivet innehåller också andra ändringar som rör definitioner, rapportering och tillsyn. Vidare innehåller Seveso III-direktivet nya eller ändrade bestämmelser om bl.a. information till allmänheten, offentligt samråd och deltagande i beslutsfattande, tillsyn, tillgång till information och rättslig prövning, allt i enlighet med den utveckling som skett av EU-rätten i dessa frågor. Direktivet är fortsatt ett minimidirektiv, vilket innebär att medlemsstaterna får behålla eller införa strängare regler än de i direktivet.

Hur påverkas antalet Sevesoverksamheter i Sverige med anledning av Seveso III-direktivet?

Antalet verksamheter som omfattas av Sevesolagstiftningen i Sverige varierar över tid även om inga ändringar av Sevesodirektivet sker. Seveso III-direktivet innehåller både fler kategorier och fler namngivna ämnen än Seveso II-direktivet. Förändringarna har sin grund i direktivets anpassning till CLP-förordningen. Enligt Seveso III-utredningen och uppgifter från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap bedöms antalet verksamheter på den lägre kravnivån att öka med cirka 32 verksamheter, varav 20 är nya Sevesoverksamheter. De nya verksamheterna är verksamheter som hanterar tung eldningsolja och denna förändring är kopplad till en ändring i Seveso II-direktivet, som i enlighet med direktivets krav gäller i svensk rätt sedan den 14 februari 2014. Övriga förändringar hör samman med ändringar i Industriolyckskonventionens ämnesbilaga avseende gränsvärdena för brom, metanol och syre. Ändringarna bedöms medföra att tolv verksamheter kommer att gå från den högre kravnivån till den lägre kravnivån. Några ytterligare nya verksamheter enbart på grund av ändringarna i Seveso III-direktivet bedöms inte uppkomma.

5 Den lagtekniska lösningen

Regeringens bedömning: Nuvarande lagteknisk lösning bör bestå.

Seveso III-utredningens bedömning stämmer överens med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna kommenterar inte frågan. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län* instämmer i utredningens bedömning i stort, men pekar på behovet av tydligare vägledning från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. *Havs- och vattenmyndigheten* framhåller att det är viktigt att regelverken samverkar på ett konsekvent sätt samt att miljöprövningen, tillsynsvägledningen och miljö- och säkerhetstillsynen är organiserad så att en likartad och effektiv hantering kan genomföras över hela landet. *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* anser att ändringarna i Sevesolagen är så

pass omfattande att det behövs en ny lag. *Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet (SPBI)* anser att det på ett principiellt plan är tveksamt att blanda miljö- och Sevesolagstiftningen på detta sätt, eftersom det enligt SPBI:s uppfattning inte ger den förbättringseffekt som avses. SPBI anser att den effektivitetsvinst nuvarande regelsystem syftade till inte alls har uppnåtts.

Skälen för regeringens bedömning: I samband med genomförandet av Seveso II-direktivet och Industriolyckskonventionen i svensk rätt valdes en lagteknisk lösning som syftade till att hantera frågorna om hälsa, miljö och säkerhet i ett sammanhang. Vid valet beaktades att beröringspunkterna mellan miljö- och säkerhetsfrågor är många, även om säkerhetsfrågorna i begränsad omfattning är integrerade i miljölagstiftningen. Både miljö- och den säkerhetshöjande lagstiftningen har som gemensamt syfte att förhindra skador på människor och miljön. Miljö- och säkerhetsfrågor går ofta i varandra och kräver gemensamma överväganden och åtgärder. Det är därför en fördel om de kan lösas i ett sammanhang för att undvika motstridigheter. De huvudsakliga förändringarna i Seveso III-direktivet i förhållande till det tidigare direktivet är dels en anpassning till den nya EU-förordningen 1272/2008 om klassificering och förpackning av ämnen och blandningar, den s.k. CLP-förordningen, dels de ändringar som gjorts för att uppfylla kraven i FN:s konvention om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor (Århuskonventionen) och den EU-lagstiftning som följt på konventionen. Utvecklingen av Sevesodirektivet visar således att sambandet mellan miljö och säkerhet har kommit att stärkas än mer. De flesta remissinstanser har antingen inte uttalat sig eller ställt sig positiva till den befintliga lagtekniska lösningen. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län* har pekat på behovet av tydligare vägledning från Myndigheten och samhällsskydd och beredskap.

Seveso III-direktivet ställer högre krav på tillsyn. Detta behandlas närmare i avsnitt 10. Som framgår i det avsnittet förutses Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps roll som central tillsynsmyndighet att behöva stärkas.

Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet (SPBI) anser att den effektivitetsvinst nuvarande regelsystem syftade till inte alls har uppnåtts. Regeringen konstaterar att ingen annan remissinstans har bedömt att systemet som sådant är felaktigt utan att det har fungerat väl, även om det finns behov av vissa tydliggöranden. Ett införande av ett helt nytt regelsystem för Sevesoverksamheter bedöms medföra både ett stort merarbete och kostnader för såväl verksamhetsutövare som tillsynsmyndigheter. Sammantaget finns det därför inte anledning att frångå den sedan 1999 gällande lagtekniska lösningen. Som framgår av de följande avsnitten föreslås dock ett antal förtydligande lagstiftningsåtgärder.

Översynsutredningen och Seveso III-utredningen har sammantaget lagt fram ett relativt stort antal förslag till ändringar i Sevesolagen. *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* har bedömt att det på grund av de omfattande lagändringar som föreslagits både behövs en ny Sevesoförordning och en ny Sevesolag. Som framgår av följande avsnitt delar regeringen utredningarnas förslag i stort och föreslår följaktligen ett

antal ändringar i Sevesolagen. Ändringarna är dock vare sig till antalet eller karaktären sådana, att en helt ny lag behövs.

6 Den materiella regleringen

6.1 Sevesolagens tillämpningsområde

Regeringens förslag: Av Sevesolagen ska det framgå att verksamheterna tillhör en lägre eller en högre kravnivå.

De undantag från lagen som finns i dag bör kvarstå. Utöver nuvarande undantag ska lagen inte heller tillämpas på en transport som sker som bulklast i fartyg när transporten sker i fartygets fasta tankar eller på farliga ämnen som används som drivmedel i fartyg, utanför de verksamheter som omfattas av Sevesolagen.

Seveso III-utredningens förslag stämmer i huvudsak överens med regeringens förslag.

Remissinstanserna har i huvudsak tillstyrkt förslaget. *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)* stöder utredningens förslag till en ny formulering av undantag för transport av farligt gods och farliga ämnen. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län* anser att det bör övervägas om även avfallsdeponier ska vara undantagna. Om undantag inte sker efterfrågar länsstyrelsen mer utförliga skäl så att bättre vägledning i frågan kan tas fram. *Kompetens Centrum Energetiska Material (KCEM)* konstaterar att kraven i Sevesolagstiftningen är mer betungande än kraven i Industriolyckskonventionen, och att de har olika syften. KCEM anser att gruvor och dagbrott ska undantas på det sätt som anges i direktivet för att undvika onödiga kostnader för gruvnäringen.

Skälen för regeringens förslag: Artikel 2 i Seveso III-direktivet och artikel 4 i Seveso II-direktivet anger vilka typer av verksamheter som inte omfattas av direktivet. Artiklarna har i stort sett samma innehåll, men Seveso III-direktivet innehåller en del tydliggöranden. I Seveso II-direktivet undantas faror som har samband med joniserande strålning. Från Seveso III-direktivets tillämpningsområde undantas faror som är förknippade med joniserande strålning som utgår från ämnen. Vidare tydliggörs i direktivet att lagring av gas till havs under jord är undantaget från tillämpningsområdet, men att lagring av gas under jord på land, även i naturliga jordskikt, akviferer, salthåligheter och nedlagda gruvor samt kemisk och termisk bearbetning och lagring i anknytning till detta, där det förekommer farliga ämnen, omfattas av direktivet. Även sandmagasin i drift inklusive avfallsdammar, innehållande farliga ämnen, omfattas av direktivet.

Av 3 § Sevesolagen framgår på vilka verksamheter lagen ska tillämpas. Det är lämpligt att, i enlighet med vad Seveso III-utredningen föreslagit, i bestämmelsen tydliggöra att verksamheterna tillhör en lägre eller en högre kravnivå, beroende på vilka farliga ämnen som avses och i vilken mängd de förekommer. Den nu gällande lagtekniska definitionen av

verksamheter på den högra kravnivån såsom verksamheter som omfattas av kravet på säkerhetsrapport ska därmed utmönstras.

Som nämnts i avsnitt 4.1 är Sevesodirektivet ett minimidirektiv. Det innebär att en medlemsstat har rätt att införa strängare regler än vad som följer av direktivet. Sverige har också valt att genomföra Industriolyckskonventionen genom Sevesolagstiftningen. Både direktivet och konventionen syftar till att öka skyddet för människor och miljön avseende farliga kemikalieolyckor. Enligt 4 § Sevesolagen undantas följande verksamheter från lagens tillämpning: faror som har samband med joniserande strålning, sådan hantering av farliga ämnen som omfattas av lagen (2006:263) om transport av farligt gods, transport av farliga ämnen i rörledningar utanför de verksamheter som omfattas av lagen och militär verksamhet.

Skälen bakom nu angivna undantag angavs i samband med införandet av Sevesolagstiftningen 1999 och gäller alltså (se prop. 1998/99:64 s. 32–35). Seveso III-utredningen har endast föreslagit ytterligare ett undantag, vilket behandlas närmare nedan. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län* är tveksam till om Sevesobestämmelserna är lämpliga för att hantera faror med avfallsdeponier och har efterlyst närmare vägledning. *Kompetens Centrum Energetiska Material* anser att gruvor och dagbrott ska undantas på det sätt som anges i direktivet för att undvika onödiga kostnader för gruvnäringen.

Regeringen är av uppfattningen att de undantag som finns i nuvarande Sevesolag är rimligt avvägda i förhållande till annan lagstiftning och bör behållas. Att den joniserande strålningen ska utgå från ett ämne bör emellertid tydliggöras i Sevesolagen, så att den står i samklang med direktivet. Vad avser förhållandet till lagen om transport av farligt gods föreslår Seveso III-utredningen ett förtydligande om att undantaget endast ska gälla för sådan transport som sker utanför Sevesoverksamhetens område. Härigenom undviks oklarheter i fråga om när lagen om transport av farligt gods ska anses vara tillämplig vid transporter som sker till och från en Sevesoverksamhet. Ett sådant förtydligande stöds av *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap*. Förtydligandet bör genomföras.

Transport av farliga ämnen som sker i form av bulklast i fartyg när transporten sker i fartygets fasta tankar omfattas inte av lagen om transport av farligt gods. Enligt direktivet är transporter av farliga ämnen undantagna direktivets bestämmelser. Seveso III-utredningen har därför föreslagit ett sådant tillägg i Sevesolagen. Ett liknande undantag finns i 2 § lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor. Om undantaget inte fanns skulle alla fartyg och luftfartyg behöva tillstånd till hantering av brandfarliga varor enligt den lagen när de kommer in på svenskt territorialvatten eller lufterum. Sjötransporter omfattas i detta avseende bl.a. av regler i fartygssäkerhetslagen (2003:364). Även fartygs och luftfartygs drivmedel är undantaget från lagen om brandfarliga och explosiva varors tillämpningsområde. Seveso III-utredningen har föreslagit att ett motsvarande undantag förs in i Sevesolagen, dock inte för luftfartygs drivmedel. Eftersom lagen om transport av farligt gods inte är tillämplig på transporter som sker i bulklast skulle dessa transporter komma att omfattas av Sevesoregelverket. Med hänsyn till att direktivet undantar alla typer av transporter av farliga ämnen utanför en

Sevesoverksamhet bedöms inte heller sådana ämnen som används som drivmedel i ett fartygs tank omfattas av Seveso III-direktivet. Remissinstanserna har inte haft något att erinra mot Seveso III-utredningens förslag. Regeringen delar utredningens uppfattning. I enlighet med direktivet bör det dock i lagen tydliggöras att undantaget avser hantering av farliga ämnen utanför en Sevesoverksamhet.

6.2 Definitioner

Regeringens förslag: Vissa förtydliganden ska göras av de i lag angivna definitionerna av vissa centrala begrepp.

Seveso III-utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har inte haft några invändningar mot förslaget. *Skogsindustrierna* anser att utredningens förslag till definition av verksamhetsutövare/verksamhet har blivit alltför vittgående. *SveMin* anser att föreslagna definitioner av verksamhet och verksamhetsutövare är otydliga och dåligt anpassade till verkliga förhållanden.

Skälen för regeringens förslag: Artiklarna 3 i Seveso III- respektive Seveso II-direktivet innehåller definitioner av vissa centrala begrepp. Genomförandet av Sevesodirektivet i svensk författning bör som utgångspunkt bygga på direktivets termer och begrepp. Det minskar risken för att föreskrifterna oavsiktligt kommer att avvika från direktivets innehåll och ökar möjligheterna för aktörerna på området att följa det svenska och det europeiska regelverket och förstå deras samspel. Vidare kan EU-domstolens avgöranden om hur direktivet ska tolkas ge direkt vägledning för tolkningen och tillämpningen av de svenska föreskrifterna, om språkbruket är likartat (jfr Ds 2000:1 s. 36). Även om direktivets språkbruk ska vara vägledande genomför Sevesolagen även Industriolyckskonventionen. Begreppen i Sevesodirektivet kan således inte föras in i Sevesolagen utan att ytterligare överväganden görs. De begrepp som i dag definieras i Sevesolagen behandlas i prop. 1998/99:64 s. 35–38. Det finns därför bara anledning att nu behandla de begrepp som på något sätt skiljer sig mellan Sevesodirektiven II och III.

I Seveso III-direktivets definition av anläggning görs ett tydliggörande tillägg om att det gäller ”anläggning ovanför eller under marknivå”. Regeringen är av uppfattningen att tillägget bör föras in i Sevesolagens definition av anläggning. Vidare byts ”särskilda industrijärnvägsspår” mot det mer korrekta ”enskilda industrijärnvägsspår”.

Begreppet farliga ämnen omfattar i dag ämnen, blandningar och beredningar. Detta följer av artikel 3 i Seveso II-direktivet. I Seveso III-direktivet anges endast ämnen och blandningar. En ändring bör således genomföras i Sevesolagen.

Seveso III-utredningen har föreslagit ändringar i definitionerna av uttrycken verksamhet och verksamhetsutövare utifrån Seveso III-direktivet. Förslaget skiljer sig mot nuvarande definition på så sätt att en verksamhet ska vara hela det område som en eller flera verksamhetsutövare råder över (f.n. ”står under en verksamhetsutövares ledning eller kontroll eller flera

verksamhetsutövares gemensamma ledning eller kontroll”) och där det finns farliga ämnen vid en eller flera anläggningar inklusive gemensamma eller därtill hörande infrastrukturer eller aktiviteter (f.n. ”och där det finns farliga ämnen vid en eller flera anläggningar, inbegripet såväl det geografiska området som gemensamma eller därtill hörande infrastrukturer eller aktiviteter”). Uttrycket verksamhetsutövare definieras enligt förslaget som varje fysisk eller juridisk person som driver eller råder över en verksamhet eller anläggning eller varje person som på annat sätt har rätt att fatta avgörande ekonomiska beslut eller andra beslut om verksamhetens eller anläggningens tekniska drift. Om flera verksamheter med en gemensam ägare är samlokaliserade, ska dessa anses som en enda verksamhet och den gemensamma ägaren som verksamhetsutövare. Förslagen bygger på Seveso III-direktivet.

Regeringen konstaterar att den engelska språkversionen i Seveso II- och Seveso III-direktiven definierar uttrycket verksamhet som ”the whole area under the control of an operator” respektive ”the whole location under the control of an operator”. Det faktum att uttrycket ”hela det område som sorterar under en verksamhetsutövares ledning” i Seveso II har ersatts med ”hela det område som en verksamhetsutövare råder över” i översättningen av Seveso III-direktivet bör inte föranleda någon ändring av nuvarande definition av verksamhet och verksamhetsutövare i Sevesolagen. Däremot bör ett tillägg i Sevesolagen göras om att även den som har rätt att fatta andra beslut än avgörande ekonomiska sådana ska anses vara verksamhetsutövare i lagens mening. Både de ekonomiska och de övriga aktuella besluten ska vara av avgörande karaktär. Det är alltså inte den civilrättsliga konstruktionen i fråga om vem som är verksamhetsutövare som är avgörande för vem som bär ansvaret utan som tidigare kan ett samlat ansvar utkrävas. I likhet med vad som gäller i fråga om miljöfarlig verksamhet är det den som har faktisk och rättslig möjlighet att ingripa i verksamheten som är att anse som verksamhetsutövare.

Begreppet allvarlig olyckshändelse i Seveso II- och III-direktiven har i Sevesolagstiftningen fått benämningen allvarlig kemikalieolycka för att på ett kortfattat och tydligt sätt beskriva vad det är fråga om. Sevesolagen har varit i kraft i 15 år utan att några tillämpningsproblem har uppstått i det avseendet. Det finns således ingen anledning att föra in begreppet allvarlig olyckshändelse i Sevesolagstiftningen.

Begreppen fara och risk definieras inte i Sevesolagen, trots att det finns definitioner i de båda direktiven. Begreppens betydelse ansågs vid tidpunkten för införandet av Sevesolagen vara tydliga och inte ha någon avgörande betydelse för lagens tolkning och betydelse (se prop. 1998/99:64 s. 36). Den bedömningen kvarstår.

Definitionen av lager i Seveso II-direktivet har i den svenska översättningen ändrats till lagring. I andra språkversioner används samma begrepp i Seveso II-direktivet och Seveso III-direktivet, t.ex. engelska storage och franska stockage. Någon betydelseskillnad är således inte avsedd. Med hänsyn till detta och då begreppet lager är inarbetat föreslås inte någon ändring i Sevesolagen.

Begreppen allmänheten och den berörda allmänheten är nya begrepp i Seveso III-direktivet. Regleringen i miljöbalken, lagen (2005:181) om miljöinformation hos vissa enskilda organ och plan- och bygglagen (2010:900) ger tillräcklig vägledning i fråga om vem som avses. Något

behov av en särskild definition av dessa begrepp i Sevesolagen bedöms därför inte föreligga.

Tillsyn är enligt Seveso III-direktivet alla åtgärder, inklusive besök på plats, kontroller av interna åtgärder, system och rapporter och uppföljningsdokument samt all nödvändig uppföljning som genomförs av den behöriga myndigheten eller för dess räkning för att kontrollera och främja verksamhetens efterlevnad av kraven i direktivet. Definitionen får anses vara självskriven och det finns således inte skäl att i lagen införa någon särskild definition av begreppet tillsyn.

6.3 Anmälan

Regeringens förslag: Verksamhetsutövare vars verksamhet är tillståndspliktig enligt miljöbalken ska bifoga verksamhetens handlingsprogram i den ansökan som ska göras enligt miljöbalken.

En verksamhetsutövare av Sevesoverksamhet ska ge in en anmälan om verksamheten till länsstyrelsen i det län där verksamheten är belägen. Om verksamheten omfattas av tillståndsplikt enligt miljöbalken ska regeringen även fortsättningsvis genom föreskrifter kunna meddela begränsningar av anmälningsskyldigheten. En anmälningspliktig verksamhet får påbörjas tidigast sex veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte länsstyrelsen beslutar något annat.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska bemyndigas att föreskriva vad en anmälan ska innehålla, vilka förändringar som kräver en anmälan samt när och på vilket sätt den ska ges in till länsstyrelsen.

Seveso III-utredningens förslag stämmer i huvudsak överens med regeringens förslag. Utredningen har föreslagit att det av Sevesolagen ska framgå att anmälningsplikt inte gäller för verksamheter som tillhör den högre kravnivån. Utredningen har vidare föreslagit att en anmälan även ska göras vid väsentliga förändringar av verksamheten och att en anmälningspliktig verksamhet tidigast ska få påbörjas sex veckor efter det att anmälan gjorts, om inte länsstyrelsen bestämmer något annat.

Remissinstanserna: *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* lämnar förslag på hur tillstånds- och anmälningsplikten kan samordnas ytterligare med övrig miljölagstiftning. *Naturvårdsverket* anser att ett samordnat anmälningsförfarande för verksamheter som omfattas av miljöprövningsförordningen och Sevesobestämmelserna skulle förenkla hanteringen för alla parter. *Länsstyrelsen i Jämtlands län* anser att det är viktigt att tillsynsmyndigheten tidigt överväger om en väsentlig ändring vid en verksamhet på den högre kravnivån bör föranleda en tillståndsprövning. *Länsstyrelserna i Västernorrlands län* och *Västra Götalands län* menar att det i nuvarande lagtext är otydligt i vilken utsträckning en anmälan enligt Sevesolagen ska prövas av tillsynsmyndigheten innan verksamheten får tas i drift. *Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet (SPBI)* är av uppfattningen att utredarens förslag innebär en medveten överimplementering med syftet att få ett enklare system. SPBI anser att det är viktigt att veta när en ändring påverkar drift- eller miljötillstånd eller ej. *Skogsindustrierna*

menar att Sevesolagen måste kompletteras med ett stycke om att sexveckorsfristen inte gäller för minskning av mängden farliga ämnen eller annan riskminskande åtgärd.

Skälen för regeringens förslag

Anmälan

En anmälan ska enligt artikel 6 i Seveso II-direktivet innehålla uppgifter om vilka farliga ämnen som ingår i verksamheten, uppgifter om den verksamhet som bedrivs och information om omgivningspåverkan. Vid väsentliga förändringar i verksamheten som har betydelse för de uppgifter som lämnats ska tillsynsmyndigheten informeras. I artikel 7 i Seveso III-direktivet utvidgas anmälningsplikten till att också omfatta information om närliggande verksamheter, oavsett om de omfattas av direktivet eller inte, när informationen behövs för att minska risken för så kallade dominoeffekter, dvs. påverkan på eller från omgivningen. Anmälan ska liksom tidigare lämnas till den behöriga myndigheten innan byggnadsarbetena påbörjas eller verksamheten tas i drift. Enligt direktivet ska även anmälan göras innan sådana ändringar görs, som leder till en ändring i förteckningen över farliga ämnen. Detta syftar på verksamhetens förteckning över farliga ämnen och avser tillfället när en verksamhet genom en sådan ändring kommer att omfattas av direktivet. I övriga fall ska anmälan lämnas inom ett år från det datum då direktivet börjar tillämpas på den berörda verksamheten. Detta ska inte gälla om verksamhetsutövaren redan har lämnat en anmälan till den behöriga myndigheten före den 1 juni 2015, om informationen i anmälan uppfyller kraven.

Verksamhetsutövarens skyldighet att ge in en anmälan till tillsynsmyndigheten behandlas i 7 § Sevesolagen. En skriftlig anmälan ska ske innan byggnadsarbetena påbörjas eller verksamheten tas i drift. Enligt nu nämnda bestämmelse ska en anmälan innehålla uppgifter om de farliga ämnen som förekommer eller kan förekomma, en redogörelse för driften, samt en beskrivning av verksamhetens omgivning. Närmare precisering av vad en anmälan ska innehålla framgår av 4 § Sevesoförordningen. Enligt denna ska anmälan bl.a. innehålla uppgifter om verksamhetsutövarens namn, verksamhetens adress, namn och befattning på den som ansvarar för verksamheten, samt mängd och fysikaliskt tillstånd för de farliga ämnen som förekommer.

Vad en anmälan ska innehålla regleras i dag alltså på såväl lag- som förordningsnivå, med föreskriftsrätt för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Seveso III-utredningen har föreslagit att bestämmelser om innehållet i en anmälan lämpligen samlas på förordningsnivå, med föreskriftsrätt för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Remissinstanserna har biträtt utredningens förslag. Regeringen bedömer att förslaget medför ökad tydlighet och större flexibilitet. Det bör därför genomföras.

I svensk rätt krävs inte någon anmälan enligt Sevesolagen för den verksamhet som omfattas av kravet på säkerhetsrapport, dvs. verksamhet som är indelad i den högre kravnivån, eftersom en sådan verksamhet samtidigt kräver tillstånd enligt miljöbalken. Därigenom har kravet på anmälan ansetts överflödigt för en verksamhet som samtidigt kräver

tillstånd enligt miljöbalken. En anmälan enligt Sevesolagen ska således endast göras av verksamhetsutövare vars verksamheter omfattas av den lägre kravnivån. Det finns emellertid även Sevesoverksamheter, som är indelade i den lägre kravnivån, som på grund av sin årsproduktion av en viss kemisk produkt är tillståndspliktiga enligt miljöbalken. Sevesodirektivets bestämmelser utgår från en verksamhets innehav av vissa mängder farliga ämnen vid ett och samma tillfälle. Detta innebär att det inte går att fullt ut jämställa den systematik som enligt Sevesodirektivet gäller för Sevesoverksamheter med verksamheter som är tillståndspliktiga enligt miljöbalkens bestämmelser. De verksamheter som det här är fråga om uppgår för närvarande till cirka 110 av totalt 170 stycken i Sverige. Det är således en majoritet av nu aktuella verksamheter som omfattas av tillståndsplikt enligt miljöbalken. Inom ramen för en tillståndsprövning enligt miljöbalken finns det krav på vad ansökan ska innehålla (22 kap. 1 § miljöbalken). Av bestämmelsen framgår bl.a. att en säkerhetsrapport ska bifogas ansökan i de fall en sådan krävs enligt Sevesolagstiftningen. Som utvecklas i avsnitt 6.5 ingår handlingsprogrammet de facto i säkerhetsrapporten. När det gäller verksamheter som är indelade i den lägre kravnivån finns inget krav på en säkerhetsrapport. Däremot finns krav på handlingsprogram. Det bör därför läggas till en bestämmelse i 22 kap. 1 § miljöbalken om att handlingsprogrammet ska ingå i ansökan om tillstånd. Härigenom tillgodoses Sevesodirektivets krav på ett tydligare sätt vid den tillståndsprövning av Sevesoverksamheter som ska ske enligt miljöbalken.

Syftet med en anmälan är att åstadkomma ett så tydligt underlag som möjligt för tillsynsmyndigheten, men också för allmänheten, när det gäller en Sevesoverksamhet, och därigenom skapa goda förutsättningar för att kunna förebygga och begränsa följderna av en allvarlig kemikalieolycka. Det är samtidigt angeläget att regelverket är tydligt och att olika lagbestämmelser inte riskerar att skapa onödigt merarbete hos verksamhetsutövare och ansvariga myndigheter. På samma sätt som gäller i dag bör regeringen därför få föreskriva begränsningar av anmälningsskyldigheten om verksamheten omfattas av tillståndsplikt enligt miljöbalken.

Enligt artikel 7.2 a i Seveso III-direktivet ska anmälan ges in inom rimlig tid för nya verksamheter och på förhand när det är fråga om en ändring. Seveso III-utredningen har föreslagit att en anmälningspliktig verksamhet får påbörjas tidigast sex veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte länsstyrelsen bestämmer något annat. Denna tidsfrist gäller i dag för den anmälan som ska göras enligt 9 kap. 6 c § miljöbalken för verksamhet som är anmälningspliktig enligt balken. Remissinstanserna har inte invänt mot förslaget. Det bör därför införas.

Länsstyrelserna i Västernorrlands län och Västra Götalands län har efterfrågat förtydliganden avseende tillsynsmyndighetens hantering av anmälan.

En anmälan enligt Sevesolagen syftar till att tillsynsmyndigheten ska få ett nödvändigt underlag för att kunna bedöma om verksamheten uppfyller de krav som följer av regelverket. Sevesolagstiftningen ger grund för ett tillsynsförfarande, inte ett tillståndsförfarande. Det är således inte fråga om att med stöd av Sevesolagen med tillhörande

föreskrifter ge ett tillståndsbeslut till verksamhetsutövaren. I tillsynsuppgiften ligger samtidigt att säkerställa att de krav som ställs enligt Sevesoregelverket är uppfyllda. Om underlaget inte uppfyller kraven kan länsstyrelsen begära en komplettering, vid behov kombinerat med vite. Finns det sådana brister att verksamheten inte bör få starta eller fortsätta kan länsstyrelsen besluta om förbud. Närmare reglering av länsstyrelsernas ansvar bör ske på förordnings- och föreskriftsnivå.

Anmälan om ändringar i verksamheten

Enligt artikel 7.4 i Seveso III-direktivet ska verksamhetsutövaren underrätta den behöriga myndigheten på förhand vid vissa ändringar i verksamheten. Den behöriga myndigheten ska underrättas i fråga om förändringar som avser betydande ökning eller minskning av mängden, betydande ändring av arten eller den fysiska formen av det aktuella farliga ämnet, eller betydande förändringar av de processer ämnet används i, sådana ändringar av en verksamhet eller en anläggning som kan få betydande konsekvenser när det gäller faran för allvarliga olyckshändelser, vid definitiv nedläggning av verksamheten eller dess tagande ur drift, eller vid ändring av namn- och adressuppgifter. Artikel 6.4 i Seveso II-direktivet, men innehåller en beskrivning av fler situationer när en underrättelse ska ske. Den sistnämnda artikeln har uppfyllts genom sista stycket i den befintliga 7 § Sevesolagen av vilken det framgår att verksamhetsutövaren ska anmäla till tillsynsmyndigheten om väsentliga ändringar görs i verksamheten.

Direktivet använder begreppet underrätta (eng. inform) och inte anmäla (eng. notify). Ordvalet, som är detsamma i artikel 6.4 i Seveso II-direktivet, tyder på att direktiven här avser ett enklare förfarande. Vid genomförandet av Seveso II-direktivet infördes som nämnts ett krav på verksamhetsutövaren att anmäla till tillsynsmyndigheten om väsentliga förändringar sker i verksamheten. Informationen behöver dock inte lämnas i förväg, utan det räcker med att den lämnas så snart det kan ske i anslutning till förändringen (se prop. 1998/99:64 s. 60–61).

Utredningen har föreslagit att en skriftlig anmälan även ska göras vid väsentliga förändringar av verksamheten. Vilka dessa förändringar är ska enligt förslaget framgå av Sevesoförordningen. Utredningen har föreslagit att en väsentlig förändring får påbörjas tidigast sex veckor efter det att anmälan gjorts. *Skogsindustrierna* anser att sexveckorsfristen inte ska gälla för minskning av mängden farliga ämnen eller annan riskminskande åtgärd.

Regeringen konstaterar, liksom utredningen, att vilka förändringar som ska föranleda en ny anmälan bör anges på förordningsnivå. Frågan om tidsfrister och på vilket sätt en anmälan ska ske regleras också lämpligen på förordningsnivå. Därför bör regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer få meddela föreskrifter om vad en anmälan ska innehålla, vilka förändringar som kräver en anmälan samt när och på vilket sätt en anmälan ska ges in till länsstyrelsen.

6.4 Återkallelse och omprövning av tillstånd enligt miljöbalken

Regeringens förslag: Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska få ansöka om återkallelse av tillstånd, dispens eller godkännande, förbud mot fortsatt verksamhet och omprövning av tillstånd meddelade med stöd av miljöbalkens bestämmelser.

Myndigheten ska svara för sina kostnader vid mark- och miljödomstolen i mål som gäller återkallelse, förbud mot fortsatt verksamhet eller omprövning. I mål som gäller omprövning för att förbättra en anläggnings säkerhet ska myndigheten inte svara för kostnader som uppkommer för andra motparter än tillståndshavaren.

Översynsutredningens förslag stämmer överens med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Svea hovrätt (Mark- och miljööverdomstolen), Växjö tingsrätt (mark- och miljödomstolen), länsstyrelserna i Dalarnas, Gotlands, Skåne, Södermanlands, Västerbottens och Östergötlands län* stöder förslaget. *Näringslivets regelnämnd* och *Skogsindustrierna* avstyrker förslaget. Näringslivets regelnämnd anser att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap inte är en myndighet som kan göra en heltäckande bedömning av den miljöfarliga verksamheten. Enligt nämnden skulle det kunna vara effektivare om till exempel länsstyrelsen gjorde det i stället. Skogsindustrierna menar att möjlighet till ansökan om återkallelse och omprövning bör förbehållas de myndigheter som har ett mer övergripande ansvar inom miljöområdet och därmed har möjlighet att göra mer heltäckande bedömningar.

Skälen för regeringens förslag: Ett tillstånd enligt miljöbalken har rättskraft i alla frågor som prövats i domen eller beslutet. Samtidigt är tillstånden i vissa fall inte tidsbegränsade. Detta innebär sammantaget att en ändring av tillstånd eller villkor i princip endast kan åstadkommas genom en omprövning enligt 24 kap. miljöbalken. Enligt nu gällande bestämmelser i 24 kap. 7 § och 3–6 §§ miljöbalken får en ansökan om prövning i fråga om återkallelse av tillstånd, dispens eller godkännande, förbud mot fortsatt verksamhet och omprövning av tillstånd göras av Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kammarkollegiet och länsstyrelsen. En sådan ansökan får också i vissa fall göras av en kommun.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap är expertmyndighet inom säkerhetsområdet och den myndighet som ansvarar för att sammanställa information och erfarenheter från inträffade olyckor inom Sevesoverksamheterna. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får därför anses ha en mycket god kunskap om de omständigheter som behöver beaktas för att bedöma vilka förhållanden som skulle kunna vara relevanta för att ompröva ett tillstånd för en Sevesoverksamhet. Av 22 kap. 6 § miljöbalken följer att Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kammarkollegiet, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och länsstyrelsen, när det behövs, ska föra talan i ett ansökningsmål för att tillvarata miljöintressen och andra allmänna

intressen. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ansvarar enligt Sevesolagen för att ge tillsynsvägledning när det gäller miljöfarliga verksamheter som omfattas av den lagen.

Översynsutredningens förslag om att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska ges möjlighet att bl.a. ansöka om återkallelse och omprövning av tillstånd enligt miljöbalken har uttryckligen biträttats av såväl domstolar som länsstyrelser. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap bör därför ges möjlighet att ansöka om prövning i fråga om återkallelse av tillstånd, dispens eller godkännande, förbud mot fortsatt verksamhet och omprövning av tillstånd meddelade med stöd av miljöbalkens bestämmelser. En sådan möjlighet för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ersätter eller förhindrar naturligtvis inte den möjlighet som redan finns för länsstyrelsen att göras en ansökan enligt gällande regelverk.

I 25 kap. miljöbalken behandlas rättegångskostnader och liknande kostnader. I mål som gäller återkallelse av tillstånd, dispens eller godkännande, förbud mot fortsatt verksamhet och omprövning av tillstånd enligt 24 kap. 3–6 §§ miljöbalken eller ändring i lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet ska, enligt 25 kap. 3 § miljöbalken, Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kammarkollegiet, länsstyrelsen och den som har tillstånd till verksamheten svara för sina kostnader vid mark- och miljödomstolen. I mål som avser omprövning för att tillgodose allmänna intressen ska den myndighet som ansökt om prövningen dessutom ansvara för sådana kostnader som uppkommer för andra motparter än tillståndshavaren, med vissa i bestämmelsen angivna undantag. Med hänsyn till förslaget att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap bl.a. ska kunna ansöka om återkallelse och omprövning av tillstånd meddelade med stöd av miljöbalken bör myndigheten även omfattas av 25 kap. 3 § miljöbalken på samma sätt som ovan nämnda myndigheter.

6.5 Handlingsprogram

Regeringens förslag: Det ska även i fortsättningen framgå av Sevesolagen att verksamhetsutövarna ska ta fram ett handlingsprogram för hur allvarliga kemikalieolyckor ska förebyggas. Handlingsprogrammet ska genomföras genom ett säkerhetsledningssystem. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om vad handlingsprogrammet ska innehålla, när det ska uppdateras samt när och på vilket sätt det ska ges in till länsstyrelsen.

Seveso III-utredningens förslag stämmer i huvudsak överens med regeringens förslag. Utredningen har föreslagit att det av Sevesolagen ska framgå dels att det i handlingsprogrammet ska ingå ett säkerhetsledningssystem, dels att handlingsprogrammet för verksamheter på den lägre kravnivån ska lämnas in till tillsynsmyndigheten senast sex veckor före det att verksamheten tas i drift.

Remissinstanserna: *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* instämmer inte i utredningens förslag om att handlingsprogrammet ska innehålla uppgifter om och resultatet av samrådet. Myndigheten anser i stället att samrådet bör redovisas i anmälan för icke tillståndspliktiga verksamheter. *Länsstyrelserna i Västernorrlands län och Västra Götalands län* tycker att det är bra med den skärpning som införs för verksamheter på den lägre kravnivån. Länsstyrelserna menar att det är positivt att handlingsprogrammet ska ges in till länsstyrelsen och att det ska ses över och uppdateras vid behov eller minst vart femte år. De anser dock att Sevesolagen bör förtydligas så att det framgår att det uppdaterade handlingsprogrammet ska ges in till länsstyrelsen, samt att ett handlingsprogram också bör ingå i en anmälan för en verksamhet på den lägre kravnivån. *Länsstyrelsen i Skåne län* ser positivt på kravet på att verksamhetens handlingsprogram ska insändas till myndigheten i samband med anmälan, men noterar att det av förslaget inte framgår att den uppdaterade handlingsprogrammet ska lämnas in till länsstyrelsen. *Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet (SPBI)* påpekar att policy och handlingsprogram är två skilda saker. *SveMin* noterar att, eftersom handlingsprogrammet ska ses över och vid behov uppdateras minst vart femte år, innebär det i praktiken att uppdateringen ska göras oftare för verksamheter på den högre kravnivån eftersom den interna planen för räddningsinsatser ska uppdateras minst vart tredje år. *SveMin* föreslår att detta förhållande förtydligas. *Intresseföreningen för processäkerhet (IPS)* anser att det borde finnas en rimlighetsbedömning när en förändring i förteckningen av farliga ämnen behöver göras. Leder det till en större fara som behöver beaktas eller kan det rent av så innebära en mindre fara. Att då lägga krav på företagen som inte har någon betydelse är inte rimligt.

Skälen för regeringens förslag

Handlingsprogram

Sevesoregelverket innehåller regler om krav på verksamhetsutövarna att ta fram en säkerhetspolicy för sina verksamheter (artikel 7 i Seveso II och artikel 8 i Seveso III). Detta krav genomfördes efter det att en analys av allvarliga olyckor visat att brister i ledningssystemen varit en bidragande orsak i mer än 85 procent av de rapporterade olyckorna. I svensk rätt används begreppet handlingsprogram i stället för säkerhetspolicy. *Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet (SPBI)* har påpekat att policy och handlingsprogram inte är två synonyma begrepp. SPBI framhåller att policy är ett styrande dokument i ett ledningssystem, där högsta ledningen i organisationen anger enligt vilka principer arbetet ska bedrivas efter, eller den viljeinriktning organisationen ska ha i en viss fråga, som t.ex. säkerhet, kvalitet eller miljö. Ett handlingsprogram eller ett säkerhetsledningssystem är ett verktyg för ledningen att säkerställa att anläggningen och verksamheten är säker med bl.a. beskrivning av organisering av ansvarsförhållanden och dokumentstyrning med styrande och redovisande dokument där regler, rutiner eller procedurer anger hur man skall arbeta inom verksamheten på ett för säkerheten ändamålsenligt sätt. Policyn utgör i

det här sammanhanget endast ett av alla de övriga styrande dokument som finns.

Regeringen konstaterar att handlingsprogram är det uttryck som har använts i stället för säkerhetspolicy i svensk Sevesoreglering sedan dess införande 1999. Vad som ska ingå i ett handlingsprogram framgår av Sevesoförordningen och av de föreskrifter som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap meddelat på området. Den risk för oklarhet som SPBI tar upp bedöms därmed vara liten. Närmare vägledning finns att hämta hos såväl Myndigheten för samhällsskydd och beredskap som hos länsstyrelsen. Även fortsättningsvis bör därför den svenska regleringen använda sig av uttrycket handlingsprogram i stället för säkerhetspolicy. För att förenkla den fortsatta läsningen används uttrycket handlingsprogram i stället för säkerhetspolicy också vid beskrivningen av innehållet i Sevesodirektiven.

Enligt 8 § Sevesolagen ska verksamhetsutövaren utarbeta ett handlingsprogram för hur allvarliga kemikalieolyckor ska förebyggas. Handlingsprogrammet ska kunna visas upp för tillsynsmyndigheten. Handlingsprogrammet ska, enligt Sevesoförordningen och därtill anslutande föreskrifter, innehålla de mål och allmänna handlingsprinciper som verksamhetsutövaren ställt upp för sin hantering av risker för allvarliga kemikalieolyckor, uppgift om säkerhetsorganisationen för verksamheten m.m.

Enligt Seveso II-direktivet gällde kravet på handlingsprogram endast verksamhetsutövare med verksamheter som är indelade i den lägre kravnivån. Då handlingsprogrammet utgör en del i säkerhetsrapporten har det dock rått ett de facto-krav även för verksamheter som omfattas av den högre kravnivån. Enligt Seveso III-direktivet ska alla Sevesoverksamheter ha ett handlingsprogram. För verksamheter indelade i den lägre kravnivån får skyldigheten att genomföra handlingsprogrammet uppfyllas med hjälp av andra lämpliga medel med beaktande av de principer som anges i direktivets bilaga III. En annan skillnad är att det i Seveso III-direktivet tydliggörs att handlingsprogrammet också ska visa ledningens roll och ansvar och åtagandet att kontinuerligt förbättra åtgärderna för att förebygga allvarliga olyckshändelser och säkerställa en hög skyddsnivå (artikel 8.1).

Handlingsprogrammet ska sändas till den behöriga myndigheten inom vissa tidsfrister förutsatt att nationell lagstiftning kräver det. Det föreligger alltså en valfrihet för medlemsstaten att införa sådana bestämmelser. Tidsfristen för nya verksamheter är inom en rimlig tid innan byggnadsarbetena påbörjas eller verksamheten tas i drift, eller innan de ändringar görs som leder till en ändring i förteckningen över farliga ämnen. I alla övriga fall är tidsfristen inom ett år från det datum då direktivet börjar tillämpas på den berörda verksamheten. Detta ska inte gälla om verksamhetsutövaren redan har utarbetat ett handlingsprogram och sänt det till den behöriga myndigheten före den 1 juni 2015, om informationen i anmälan uppfyller kraven i direktivet och informationen inte har ändrats.

Verksamhetsutövaren ska regelbundet, men minst vart femte år, se över och vid behov uppdatera handlingsprogrammet. När det krävs enligt nationell lagstiftning ska det uppdaterade handlingsprogrammet sändas till den behöriga myndigheten utan dröjsmål.

Säkerhetsledningssystem

I artikel 8.5 i Seveso III-direktivet tydliggörs att verksamhetens handlingsprogram ska genomföras genom ett säkerhetsledningssystem. Direktivets bilaga III anger närmare vad ett säkerhetsledningssystem ska omfatta. I Seveso II-direktivet finns också en bilaga III. I den används uttrycket säkerhetsorganisation. Sett till syfte och innehåll i de båda direktiven motsvarar emellertid uttrycken varandra.

Seveso III-utredningen har föreslagit att det i handlingsprogrammet ska ingå ett säkerhetsledningssystem och att det ska anges i Sevesolagen. *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* menar att ett säkerhetsledningssystem ofta är integrerat med andra ledningssystem. Myndigheten anser därför att det är tillräckligt om handlingsprogrammet innehåller en beskrivning av hur handlingsprogrammet genomförs i säkerhetsledningssystemet och att det närmare innehållet i ett säkerhetsledningssystem bör regleras på förordningsnivå.

De uppgifter som enligt Seveso III-direktivet ska redovisas i säkerhetsledningssystemet stämmer i stora delar överens med uppgifter i beskrivningen av säkerhetsorganisationen i Seveso II-direktivet. Vid beskrivningen av organisationen och personalen ska även de åtgärder som vidtagits för att öka medvetenheten om att det behövs ständiga förbättringar redovisas. Vid identifieringen av risker ska verksamhet som lagts ut på underleverantörer inräknas. När beslut om hur arbetet kan bedrivas under säkra förhållanden redovisas, ska även larmrutiner ingå. Hänsyn ska också tas till tillgänglig information om bästa praxis för övervakning och kontroll. Styrning och kontroll av de risker som är förknippade med stigande ålder på den utrustning som installerats i en verksamhet ska framgå. Vid resultatuppföljningen ska resultatindikatorer finnas. Bestämmelser om säkerhetsorganisationen finns i dag på förordnings- och föreskriftsnivå.

Regeringen konstaterar, i likhet med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, att ett säkerhetsledningssystem är ett medel för att uppnå de mål och handlingsprinciper verksamhetsutövaren satt upp. Det är också möjligt att integrera säkerhetsledningssystemet i andra ledningssystem som rör till exempel personalens hälsa, miljö eller kvalitet. Säkerhetsledningssystemet bör därför inte sägas ingå i handlingsprogrammet. Däremot är det lämpligt att i lagen tydliggöra att handlingsprogrammet ska genomföras genom ett säkerhetsledningssystem. Det närmare innehållet i ett handlingsprogram och ett säkerhetsledningssystem bestäms lämpligen även fortsatt på förordnings- och föreskriftsnivå.

För verksamheter som tillhör den lägre kravnivån får enligt direktivet kravet på ett handlingsprogram uppfyllas med hjälp av andra lämpliga medel, strukturer och förvaltningssystem, som står i proportion till faran för allvarliga kemikalieolyckor, och med beaktande av de principer som anges i direktivets bilaga III. För denna typ av verksamheter ställer således direktivet inget krav på att handlingsprogrammet ska genomföras genom ett säkerhetsledningssystem. Med hänsyn till de aktiviteter det är fråga om bedömer emellertid regeringen, i likhet med Seveso III-utredningen, att det bör finnas ett säkerhetsledningssystem även för dessa verksamheter. Den närmare omfattningen av ett sådant ledningssystem

bör, som nämnts, bestämmas på förordnings- och föreskriftsnivå. Det är en fråga för verksamhetsutövaren och tillsynsansvariga myndigheter att säkerställa att det finns en fullgod säkerhetsorganisation inom verksamheten.

Regeringen har i avsnitt 6.3 redogjort för att handlingsprogrammet bör ingå i den ansökan om tillstånd som sker enligt miljöbalkens bestämmelser.

På samma sätt som föreslås beträffande anmälan bör, som framgår ovan, frågor om vad ett handlingsprogram ska innehålla, när det ska uppdateras, tidsfrister och former för inlämnande till länsstyrelsen behandlas på förordnings- eller föreskriftsnivå. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela föreskrifter om vad ett handlingsprogram ska innehålla, vilka förändringar som kräver ett uppdaterat handlingsprogram samt när och på vilket sätt det ska ges in till länsstyrelsen.

6.6 Säkerhetsrapport

Regeringens förslag: Verksamhetsutövare vars verksamhet tillhör den högre kravnivån ska upprätta en säkerhetsrapport. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska bemyndigas att föreskriva om innehållet i en säkerhetsrapport, när den ska uppdateras samt när och på vilket sätt den ska lämnas in till länsstyrelsen.

Det ska inte vara möjligt att meddela undantag från kravet på säkerhetsrapport.

Seveso III-utredningens förslag stämmer i huvudsak överens med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har instämt i utredningens förslag. *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)* menar att översikten över kraven blir tydligare. MSB anser vidare att det tidigt i lagen bör framgå till vilken myndighet den upprättade säkerhetsrapporten ska lämnas. *Länsstyrelserna i Västernorrlands län och Västra Götalands län* bedömer att det är viktigt att säkerhetsrapporten ses över och uppdateras innan en tillståndspliktig ändring sker eller en helt ny verksamhet tas i drift. *Länsstyrelsen i Uppsala län* anser att utredningens förslag innebär en skärpning av kraven jämfört med direktivets formulering. Länsstyrelsen är av uppfattningen att det är olämpligt att skärpa kraven jämfört med direktivet utan att först bedöma nyttan av en sådan skärpning och vilka extrakostnader det medför för verksamhetsutövare och tillsynsmyndigheter. *Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet (SPBI)* anser att det finns en risk för att antalet uppdateringar av säkerhetsrapporten kommer att öka. SPBI menar att ett krav på att uppdatera säkerhetsrapporten efter en allvarlig kemikalieolycka är ett bra förslag, då nya erfarenheter inhämtas i samband med dessa händelser.

Skälen för regeringens förslag

Säkerhetsrapporten enligt direktivet

Bestämmelserna om säkerhetsrapport i artikel 10 i Seveso III-direktivet stämmer i huvudsak överens med artikel 9 i Seveso II-direktivet. Säkerhetsrapporten ska endast upprättas av verksamheter som omfattas av den högre kravnivån. Säkerhetsrapporten ska bl.a. visa att ett handlingsprogram och ett säkerhetsledningssystem för att genomföra detsamma har införts i enlighet med direktivets bilaga III. Bilagan överensstämmer i huvudsak med bilaga II i Seveso II-direktivet. De skillnader som kan nämnas är att även närliggande anläggningar och andra verksamhetsplatser som faller utanför tillämpningsområdet för direktivet, men som skulle kunna vara en källa till eller öka risken för, eller följderna av, en allvarlig kemikalieolycka, ska identifieras vid beskrivningen av Sevesoverksamhetens omgivning. Vidare ska verksamhetsutövaren alltid se över säkerhetsrapporten efter en allvarlig olyckshändelse, och vid behov uppdatera rapporten. En uppdaterad säkerhetsrapport ska utan dröjsmål sändas till tillsynsmyndigheten. Vid beskrivningen av processerna i anläggningen ska hänsyn tas till uppgifter som finns att tillgå om bästa praxis. Vid beskrivningen av olycksrisker ska driftrelaterade orsaker, yttre orsaker och naturliga orsaker beaktas. Vidare ska vid beskrivningen av olycksrisker, tidigare olyckor med samma ämnen och processer beaktas. Bilagan inför ett krav på beskrivning av tekniska och icke-tekniska åtgärder för att minska konsekvenserna av en allvarlig kemikalieolycka.

En annan skillnad mellan de båda Sevesodirektiven är att Seveso III inte innehåller någon regel om att verksamhetsutövaren kan ställa samman säkerhetsrapporten med andra rapporter. Vidare finns det inte heller någon bestämmelse om att tillsynsmyndigheten ska kunna begränsa kraven på upplysningar i säkerhetsrapporterna.

Säkerhetsrapporten för nya verksamheter ska sändas till den behöriga myndigheten inom en rimlig tid innan byggnadsarbetena påbörjas eller verksamheten tas i drift, eller innan de ändringar görs som leder till en ändring i förteckningen över farliga ämnen, enligt artikel 10.3 a i Seveso III-direktivet.

Svensk rätt

För Sevesoverksamheter som omfattas av den högre kravnivån fordras att en säkerhetsrapport upprättas och lämnas till tillsynsmyndigheten. Säkerhetsrapporten beskriver säkerheten inom verksamheten och är en omfattande redovisning av drifts- och säkerhetsarrangemangen. Den upprättas för att visa att riskerna för allvarliga olyckor vid en verksamhet har klarlagts och att alla nödvändiga åtgärder har vidtagits för att förebygga sådana olyckor. I säkerhetsrapporten finns metoder redovisade som syftar till att det ska vara möjligt att kunna utvärdera hur de mål som verksamhetsutövaren ställt upp i handlingsprogrammet för förebyggande av allvarliga olyckshändelser följs.

Nu aktuella Sevesoverksamheter är vidare tillståndspliktiga enligt miljöbalken. Granskningen av säkerhetsrapporten görs i en integrerad miljö- och säkerhetsprövning, då en ansökan om tillstånd enligt

miljöbalken ska innehålla en säkerhetsrapport. Möjligheten att begränsa kraven på upplysningar i säkerhetsrapporterna framgår i svensk rätt av 10 § Sevesolagen, enligt vilken regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från bestämmelserna om säkerhetsrapporten. Det är fråga om situationer som anges i Seveso II-direktivets artikel 9.6, dvs. när tillsynsmyndigheten bedömer att fara för en allvarlig kemikalieolycka inte föreligger (se prop. 1998/99:64 s. 61). Enligt 11 § Sevesolagen ska säkerhetsrapporten förnyas minst vart femte år och lämnas till tillsynsmyndigheten.

Genom den integrerade miljö- och säkerhetsprövning som ska göras för Sevesoverksamheter som tillhör den högre kravnivån säkerställs att en säkerhetsrapport ingår i verksamhetsutövarens ansökan om tillstånd. I dag finns bestämmelser om vad en säkerhetsrapport ska innehålla i såväl Sevesolagen som Sevesoförordningen. Seveso III-utredningens förslag om att innehållsfrågor ska regleras i förordning har bemötts positivt av remissinstanserna. Regeringen instämmer i bedömningen att förslaget innebär ökad överskådlighet. Det bör därför genomföras. Det befintliga bemyndigandet till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför utvidgas till att även omfatta möjligheten att meddela föreskrifter om säkerhetsrapporten, t.ex. om vad den ska innehålla. Bemyndigandet bör av samma skäl som anförts i föregående avsnitt avse frågor om uppdatering av säkerhetsrapporten samt när och på vilket sätt den ska ges in till länsstyrelsen. Möjligheten att begränsa kraven på upplysningar i en säkerhetsrapport ska tas bort, då någon motsvarande möjlighet inte finns i Seveso III-direktivet.

6.7 Planering för räddningsinsatser

Regeringens förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om vad den interna planen för räddningsinsatser ska innehålla, när den ska uppdateras, när och på vilket sätt den ska lämnas in till länsstyrelsen, samt om vilka åtgärder som verksamhetsutövaren bör vidta i anslutning till planen.

Seveso III-utredningens förslag stämmer i huvudsak överens med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)* anser att tidsintervallet vart tredje år för övning av den interna planen för räddningsinsats bör läggas in i Sevesolagen eftersom det är ett krav på verksamhetsutövarna som medför kostnader och då bemyndigandet inte är formulerat så att MSB kan föreskriva om övningsintervallet. *Länsstyrelserna i Västernorrlands län* och *Västra Götalands län* tillstyrker utredningens förslag om att det ska införas en tidsgräns på två år för när den externa planen ska vara färdigställd. Länsstyrelserna anser att det kan finnas ett behov av att definiera vad som är god tid, för att kommunen ska ha möjlighet att ta hänsyn till allmänhetens synpunkter vid upprättandet av de kommunala planerna. Länsstyrelserna menar vidare att det bör övervägas att ta bort texten ”som skall granska den” i 12 § Sevesolagen, då länsstyrelsen även granskar handlingsprogram, anmälningar, säkerhetsrapporter m.m. som

lämnas till länsstyrelsen utan att det i lagen står att detta ska göras. *Stockholms kommun* anser att tidsgränsen på två år för upprättande av extern plan för räddningsinsats är rimlig. Det är även positivt att ansvaret för verksamhetsutövaren enligt den interna planen för räddningsinsats breddas till att inte enbart avgränsa olyckor, utan även kontrollera dem. *Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)* instämmer i utredningens förslag att kommunen ska upprätta en plan för räddningsinsatser inom två år från det att säkerhetsrapporten är färdigställd, samt att den ska övas. *Intresseföreningen för processäkerhet (IPS)* konstaterar att det i förslaget föreslås att kommunerna ska upprätta en plan för räddningsinsatserna inom två år efter att säkerhetsrapporten färdigställts. IPS anser att denna tid generellt är för lång och ska kortas. IPS föreslår att för en ny anläggning ska det ske senast inom två år, dock senast före idrifttagandet av anläggningen. För befintlig anläggning där en uppdaterad säkerhetsrapport lämnats ska tiden kortas till max ett år för upprättandet av en räddningsplan.

Skälen för regeringens förslag

Planer för räddningsinsatser

Bestämmelser om planer för räddningsinsatser finns i artikel 12 i Seveso III-direktivet. Artikel 11 i Seveso II-direktivet. Planernas syfte är att avgränsa och kontrollera en allvarlig kemikalieolycka och att minimera följderna av en sådan olycka. Planerna ska också fungera som beslutsstöd och bidra till att viktiga åtgärder inte förbises. Det rör sig dels om interna planer som upprättas av verksamhetsutövaren och som främst gäller inom verksamheten, dels om externa planer som upprättas av kommunen och som gäller såväl inom som utom verksamheten.

För verksamheter på den högre kravnivån ska en intern plan för räddningsinsatser upprättas i samråd med kommunen och de anställda. Planen ska fogas till säkerhetsrapporten, enligt 12 § första stycket Sevesolagen. Säkerhetsrapporten är en del av underlaget för den fördjupade säkerhetsprövningen i samband med tillståndsprövningen enligt miljöbalken. Planen ska förnyas minst vart tredje år och lämnas in till tillsynsmyndigheten för granskning.

När det gäller externa planer för räddningsinsatser anger 1 kap. 3 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor att räddningstjänsten ska planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt. Av 10 kap. 1 § lagen om skydd mot olyckor framgår att regeringen får, i de avseenden som behandlas i lagen, meddela ytterligare föreskrifter som rör skydd för liv och hälsa, miljö samt utbildning. Regeringen får överlåta åt en förvaltningsmyndighet eller en kommun att meddela ytterligare föreskrifter. De externa planerna för räddningsinsatser ska upprättas av den kommunala räddningstjänsten, på grundval av vad som redovisats i säkerhetsrapporten. Detta framgår av 3 kap. 6 § förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor, enligt vilken bestämmelse kommunen ska upprätta en plan för räddningsinsatser för verksamheter som omfattas av kravet på säkerhetsrapport. Planen ska ha den omfattning som säkerheten

för omgivningen kräver. Planen ska förnyas vart tredje år eller när det annars till följd av ändrade förhållanden finns anledning till det. Planen ska lämnas in till länsstyrelsen. I samband med att kommunen upprättar eller förnyar planen ska kommunen på lämpligt sätt ge allmänheten möjlighet att lämna synpunkter på denna. Enligt 3 kap. 6 a § samma förordning ska den som driver en verksamhet som omfattas av kravet på säkerhetsrapport förse kommunen med de upplysningar som kommunen behöver för att upprätta planen för räddningsinsatser. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får, enligt 3 kap. 6 b § samma förordning, meddela föreskrifter som behövs för verkställigheten av 6 och 6 a §§. Såväl Myndigheten för samhällsskydd och beredskap som Arbetsmiljöverket har meddelat föreskrifter på området.

Enligt direktivet ska verksamhetsutövare på den högre kravnivån upprätta interna planer för räddningsinsatser och lämna underlag till berörd myndighet som har att upprätta en extern plan för räddningsinsatser. Planerna ska ha det innehåll som framgår av bilaga IV i direktivet. Bilagan stämmer i huvudsak överens med bilaga IV i Seveso II-direktivet. Skillnaden i Seveso III-direktivet är att det finns ett uttalat krav på att den berörda myndigheten ska upprätta den externa planen för räddningsinsatser inom två år från det att myndigheten fått informationen från verksamhetsutövaren (artikel 12.1 c). Vidare tydliggörs att målsättningen med planer för räddningsinsatser är att avgränsa och kontrollera olyckor så att följderna minimeras och de skador som uppkommer begränsas. I Seveso II-direktivet används begreppet ”avgränsa och ingripa mot olyckor”. Inom svensk räddningstjänst används uttrycken förebygga, hindra och begränsa olyckor. Enligt 3 kap. 6 § förordningen om skydd mot olyckor ska planen för räddningsinsatser ha den utformning som säkerheten för omgivningen kräver. Detta får anses motsvara direktivets målsättning.

I 12 § Sevesolagen anges uttryckligen att tillsynsmyndigheten ska granska planen för interna räddningsinsatser. En motsvarande skrivning finns inte i de paragrafer som behandlar anmälan, handlingsprogram eller säkerhetsrapport. Frågor om när och på vilket sätt ett dokument ska ges in till en myndighet och myndighetens hantering av detsamma behandlas lämpligen på förordnings- och föreskriftsnivå. *Länsstyrelsernas i Västernorrlands län och Västergötlands län* fråga om det finns ett behov av tillägget ”som skall granska den” ska följaktligen omhändertas i förordnings- eller föreskriftsarbetet.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) anser att det av Sevesolagen bör framgå att verksamhetsutövaren ska öva den interna planen för räddningsinsatser. MSB anger att det i dag saknas ett bemyndigande för myndigheten att föreskriva om denna typ av åtgärder. Ett motsvarande tillägg föreslår Seveso III-utredningen i förordningen om skydd mot olyckor beträffande de externa planerna för räddningsinsatser.

Krav på att de interna och externa räddningsplanerna ska prövas med tidsintervall som inte överstiger tre år finns uttryckt i artikel 12.6 i Seveso III-direktivet. Motsvarande krav finns i artikel 11.4 i Seveso II-direktivet. Räddningsplanerna övas redan i dag för att se hur de åtgärder som planeras fungerar i praktiken. Det kan gälla begränsningsåtgärder, information, kommunikation, expertstöd m.m. Utifrån övningsresultatet

utvärderas planens funktionalitet. En övning kan genomföras i olika former, alltifrån en skrivbordsövning till en fullskalig övning med flera aktörer inblandade. Det är viktigt att de räddningsplaner som tas fram för olika olycksscenarioer också övas. Det utgör ett ansvar för verksamhetsutövaren. Denna typ av frågor regleras lämpligen på förordnings- och föreskriftsnivå. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför bemyndigas att meddela föreskrifter om de åtgärder som en verksamhetsutövare ska vidta för att den interna planen för räddningsinsatser ska kunna tillämpas.

I dag medger Sevesolagen att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om planens innehåll. Bemyndigandets utformning innebär en begränsning som kan försvåra en effektiv hantering. På samma sätt som då det gäller de dokument som har behandlats i föregående avsnitt, bör därför regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bemyndigas att meddela föreskrifter om den interna planen för räddningsinsatsers innehåll samt när och på vilket sätt den ska lämnas in och uppdateras.

Kravet att myndigheten ska upprätta den externa planen för räddningsinsatser inom två år från det att myndigheten fått nödvändig information från verksamhetsutövaren är som sagt ny. Seveso III-utredningen har föreslagit att kravet ska omhändertas genom ett tillägg i förordningen om skydd mot olyckor. Bland de remissinstanser som kommenterat denna fråga, tillstyrker bl.a. *länsstyrelserna i Västernorrlands län och Västra Götalands län samt Sveriges Kommuner och Landsting* utredningens förslag. *Intresseföreningen för processäkerhet (IPS)* menar att tiden är för lång för befintliga verksamheter och föreslår en differentierad lösning mellan befintliga och nya verksamheter.

Regeringen konstaterar att det i dag finns cirka 210 Sevesoverksamheter som omfattas av den högre kravnivån. Krav på extern plan för räddningsinsatser finns i lagen om skydd mot olyckor och kravet enligt Seveso II-direktivet har varit genomfört sedan 1999. Som framgår av avsnitt 4.5 bedöms antalet nya Sevesoverksamheter inte öka nämnvärt med anledning av det nya direktivet. Såväl direktivet som utredningens förslag får anses avse nya Sevesoverksamheter. Ett tydliggörande i frågan bör därför övervägas. Som utredningen funnit regleras frågan lämpligen på förordningsnivå.

Kravet att planen ska sättas i kraft av verksamhetsutövaren framgår redan av 2 kap. 1 § lagen om skydd mot olyckor där enskildas skyldighet att varna och tillkalla hjälp regleras. Vidare framgår av 2 kap. 4 § förordningen om skydd mot olyckor att verksamhetsutövaren omgående ska informera bl.a. kommunen om att en olycka har inträffat.

Allmänhetens möjligheter att lämna synpunkter på den externa planen för räddningsinsatser

Av artikel 12.5 i Seveso III-direktivet framgår att den berörda allmänheten tidigt ska ges möjlighet att lämna synpunkter på den externa planen för räddningsinsatser, när planen fastställs eller ändras på ett väsentligt sätt. Den berörda allmänheten är densamma som anges i miljöbalken eller lagen (2005:181) om miljöinformation hos vissa enskilda organ.

Vid behov kan närmare föreskrifter meddelas med stöd av 10 kap. 1 § lagen om skydd mot olyckor.

Enligt Seveso III-direktivet ska nya verksamhetsutövare fullgöra sina skyldigheter inom en rimlig tid. Då den interna planen är fogad till säkerhetsrapporten som ingår i ansökan om tillstånd behöver inte tidsförhållandet regleras särskilt. Tidsintervallet för uppdatering av kommunens plan för räddningsinsats kan på samma sätt som tidigare regleras i förordning. Därtill kommer tidsintervall för övning av planen.

7 Markanvändning

7.1 Detaljplanekravet i plan- och bygglagen utökas med hänsyn till Seveso III-direktivet

Regeringens förslag: Kravet på detaljplanläggning ska tydliggöras i plan- och bygglagen, när det gäller byggnadsverk som ska utgöra en del i en Sevesoverksamhet eller som ska byggas i närheten av en sådan verksamhet.

Seveso III-utredningen bedömde att plan- och bygglagen (2010:900) (PBL) behöver förtydligas när det gäller detaljplaner som rör Sevesoverksamheter. Eftersom regeringen föreslog ett sådant tydliggörande i prop. 2013/14:126 En enklare planprocess fann utredningen emellertid inte anledning att lämna ett eget förslag.

Remissinstanserna: Det stora flertalet av remissinstanserna har inte kommenterat frågan. *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* och *Boverket* delar utredningens bedömning att PBL i sin nu gällande lydelse behöver förtydligas för att uppfylla kraven i Seveso III-direktivet. *Länsstyrelsen i Blekinge län* och *Länsstyrelsen i Kalmar län* påpekar vikten av att Boverket ges uppdraget att lämna vägledning till kommunerna bl.a. med avseende på säkerhetsavstånd mellan befintliga Sevesoverksamheter och bostäder och andra områden som används av allmänheten. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län* anser att det är angeläget att de föreslagna ändringarna i PBL genomförs. *Länsstyrelsen i Jönköpings län* föreslår att Boverket, Naturvårdsverket och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får i uppdrag att utarbeta riktlinjer för tillämpningen av miljöbalken samt plan- och bygglagen, som beaktar behovet av att på lång sikt upprätthålla tillbörliga säkerhetsavstånd mellan Sevesoverksamheter och annan markanvändning. *Räddningstjänsten Syd* anser att det i dag saknas tillräcklig vägledning kring hur reglerna om säkerhetsavstånd ska kunna uppfyllas. *Räddningstjänsten Syd* föreslår därför en bestämmelse om att kommunen ska definiera och upprätthålla säkerhetsavstånd. *Räddningstjänsten Syd* menar också att tydligt definierade säkerhetsavstånd skulle innebära en enklare, tydligare och därmed effektivare planprocess samt en ökad tydlighet och transparens gentemot allmänheten. *Intresseföreningen för processsäkerhet (IPS)* är av uppfattningen att det är viktigt att skärpa möjligheterna för att behålla skyddsavstånd m.m. som fastställts. IPS

erfarenhet är att kommuner allt för ofta ”naggar i kanten” på beslutade skyddsavstånd, vilket efter en tid leder till skärpta restriktioner för företaget.

Skälen för regeringens förslag

Planering av markanvändning

Enligt artikel 13 i Seveso III-direktivet ska medlemsstaterna ha en lagstiftning som reglerar planeringen av markanvändning på ett sådant sätt att målen att förebygga allvarliga olyckshändelser och begränsa följderna av dem för människors hälsa och miljön beaktas. Artikeln täcker lokalisering såväl av nya verksamheter, som ändring av befintliga verksamheter, samt nya projekt som innefattar bl.a. transportleder, platser som används av allmänheten och bostadsområden i närheten av verksamheter, när lokaliseringen eller utbyggnaderna kan vara en källa till eller öka risken för allvarliga olyckshändelser eller förvärra följderna av dem. Enligt direktivet åligger det vidare medlemsstaterna att på lång sikt se till att upprätthålla tillbörliga säkerhetsavstånd mellan verksamheter som omfattas av direktivet och bostadsområden, byggnader och områden som används av allmänheten, rekreatiomsområden och, så långt som möjligt större trafikleder. Vidare ska medlemsstaternas planering i fråga om markanvändning vid behov genom tillbörliga säkerhetsavstånd eller andra relevanta åtgärder skydda naturområden som är av särskilt intresse eller är särskilt ömtåliga och som ligger nära verksamheter. Artikeln motsvarar i stort artikel 12 i Seveso II-direktivet.

I samband med genomförandet av Seveso II-direktivet vidtogs inga särskilda författningsändringar med anledning av artikel 12. Befintligt regelverk i form av främst miljöbalken och i den då gällande plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, bedömdes vara tillräckligt för att uppfylla såväl direktivet som Industriolyckskonventionens krav avseende lokalisering och markanvändning. Sedan 1995 finns också allmänna råd för planering av arbetsområden med hänsyn till miljö, hälsa och säkerhet – *Bättre plats för arbete* (Boverkets allmänna råd 1995:5). De allmänna råden togs fram gemensamt av Boverket, Naturvårdsverket, Statens räddningsverk (numera Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) och Socialstyrelsen och det skedde delvis med anledning av det vid tidpunkten kommande Seveso II-direktivet. De allmänna råden är nu föremål för uppdatering. Denna typ av vägledning avseende planeringsfrågor och säkerhet fyller en viktig funktion för såväl kommuner, länsstyrelser och byggherrar som för allmänheten.

I artikel 13.4 i Seveso III-direktivet tydliggörs att direktivets krav inte ska påverka tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan (SEA-direktivet) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata objekt (MKB-direktivet). Enligt artikeln får medlemsstaterna inrätta samordnande eller gemensamma förfaranden, bl.a. för att undvika dubbla bedömningar eller samråd. Sverige har genomfört SEA-direktivet och MKB-direktivet genom framför allt bestämmelser i 6 kap. miljöbalken, PBL, och förordningen (1998:905)

om miljökonsekvensbeskrivningar (se prop. 2003/04:116 och prop. 2004/05:59).

Kravet på redovisning av särskilda miljö- och riskfaktorer infördes i ÄPBL år 1996. Översiktsplanen ska redovisa miljö- och riskfaktorer som bör beaktas vid beslut om markanvändningen, t.ex. i fråga om sådana områden som kräver särskild uppmärksamhet. Riskfaktorer kunde i detta sammanhang avse skred eller översvämningar och sådant som utsläpp av farliga gaser och kemikalier vid olyckshändelser under transporter eller från anläggningar. ÄPBL kompletterades ytterligare i samband med risk- och sårbarhetsutredningens genomförande, då planeringen till skydd mot olyckor fick en mer framträdande plats (prop. 2006/07:122). Således infördes regler om att kommunen ska ta hänsyn till de boendes och övrigas hälsa och säkerhet vid lokalisering av bebyggelse till viss mark. Risken för olyckor, översvämning och erosion ska också beaktas. De grundläggande bestämmelserna i 2 kap. 3 § ÄPBL kompletterades. Det föreskrevs att bebyggelse skulle lokaliseras till mark som är lämplig för ändamålet med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa och säkerhet samt att länsstyrelsen under utställningstiden skulle avge ett granskningsyttrande över planförslaget och då bl.a. yttra sig i frågan om bebyggelsen blir olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas säkerhet eller risken för olyckor m.m.

Plan- och bygglagen

ÄPBL ersattes den 2 maj 2011 av plan- och bygglagen (2010:900), PBL. I 2 kap. PBL finns bestämmelser som rör allmänna och enskilda intressen som ger ramarna för lämplighetsprövningen. Enligt 2 kap. 5 § ska bebyggelse och byggnadsverk vid planläggning och i ärenden om bygglov eller förhandsbesked lokaliseras till sådan mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bl.a. människors hälsa och säkerhet (punkt 1) och risken för olyckor, översvämning och erosion (punkt 5). Att det är fråga om säkerhet i ordets gängse mening klargjordes när begreppet säkerhet infördes i ÄPBL genom prop. 2006/07:122.

3 kap. PBL rör översiktsplanering. Varje kommun ska ha en aktuell översiktsplan som ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen och ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas. När kommunen upprättar eller ändrar en översiktsplan ska samråd ske med bl.a. enskilda, myndigheter och länsstyrelsen. Syftet med samrådet är förutom att ge ett bra beslutsunderlag också att bereda möjlighet till insyn och påverkan. Vid samrådet ska länsstyrelsen verka särskilt för bl.a. att bebyggelse och byggnadsverk inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för bl.a. olyckor. Kommunen ska redovisa resultatet av samrådet i en samrådsredogörelse som ska ingå i planförslaget. Planförslaget ska ställas ut under minst två månader. Länsstyrelsen ska under utställningstiden avge ett granskningsyttrande som rör frågor om bl.a. människors hälsa och säkerhet samt risken för olyckor.

I en detaljplan får kommunen bestämma skyddsåtgärder för att motverka markföroreningar och olyckor (4 kap. 12 § 1 PBL). Ett krav är att åtgärderna är tillräckligt preciserade, ändamålsenliga och genomförbara. Bestämmelserna följs upp i 5 kap. PBL där bl.a. frågor

om samråd vid framtagandet av detaljplan regleras. Samrådet innefattar bl.a. kända sakägare, hyresgäster och andra boende som berörs. Även i fråga om detaljplan gäller att syftet med samrådet är att få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt och ge möjlighet till insyn och påverkan. Kommunen ska enligt 5 kap. 17 § PBL redovisa de synpunkter som kommit fram i samrådet samt de kommentarer och förslag som kommunen har med anledning av synpunkterna. Om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska samrådsredovisningen uppfylla kraven i 6 kap. 16 § andra stycket miljöbalken. Det innebär bl.a. att det ska ha gjorts en miljöbedömning med en miljökonsekvensbeskrivning. När det gäller Sevesoverksamhet är syftet med en miljökonsekvensbeskrivning även att bedöma faktorer i verksamhetens omgivning som kan påverka säkerheten hos denna.

Länsstyrelsen ska, på samma sätt som i fråga om översiktsplan (3 kap. 10 § 5), verka för att en bebyggelse eller ett byggnadsverk inte blir olämplig med hänsyn till människors säkerhet eller hälsa eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion (5 kap. 14 § 4 PBL). Under granskningstiden ska länsstyrelsen yttra sig över planförslaget, bl.a. om byggnader och byggnadsverk riskerar bli olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion (5 kap. 22 § 5 PBL).

När länsstyrelsen har fått ett meddelande om att en kommun har antagit, ändrat eller upphävt en detaljplan eller områdesbestämmelser ska länsstyrelsen inom tre veckor besluta om den ska överpröva kommunens beslut eller inte. Länsstyrelsen ska överpröva kommunens beslut, om beslutet kan antas innebära att en bebyggelse blir olämplig med hänsyn till bl.a. människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor.

Miljöbalken

I miljöbalken finns också bestämmelser kring markanvändning, se t.ex. lokaliseringsprincipen i 2 kap. 6 § miljöbalken och hushållningsbestämmelserna om användning av mark och vatten i 3 och 4 kap. miljöbalken. Av 2 kap. 6 § miljöbalken följer att för en verksamhet eller en åtgärd som tar i anspråk ett visst mark- eller vattenområde ska det väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta möjliga intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. I 3 och 4 kap. miljöbalken anges riksintressen och områden i Sverige som är särskilt skyddade mot exploatering. Hushållningsbestämmelserna är av grundläggande betydelse när konkurrerande intressen i fråga om markanvändningen gör sig gällande. Hushållningsbestämmelser ska beaktas både vid planläggning enligt PBL och vid prövning av enskilda verksamheter. För de planer och program vars genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska myndigheten eller kommunen göra en s.k. miljöbedömning av planen eller programmet (6 kap. 11 § miljöbalken). Detta gäller vid upprättande eller ändring av planen eller programmet. Syftet med miljöbedömningen är att integrera miljöaspekter i planen eller programmet så att en hållbar utveckling främjas.

Behövs det ny reglering avseende markplanering?

Det finns i markplaneringslagstiftningen ett flertal föreskrifter med syfte att förebygga olyckor. Seveso III-utredningen har konstaterat att det finns ett behov av tydligare reglering på markplaneringsområdet när det gäller Sevesoverksamheter och deras omgivning, och att det lämpligen sker enligt det förslag som regeringen lämnade i prop. 2013/14:126. Flera remissinstanser, som *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap*, *Boverket*, samt *länsstyrelserna i Jönköpings län* och *Västra Götalands län* delar utredningens förslag att PBL i sin nu gällande lydelse behöver förtydligas för att uppfylla kraven i Seveso III-direktivet. Regeringen instämmer i utredningens och remissinstansernas syn. Regeringen beslutade den 13 mars 2014 propositionen 2013/14:126 En enklare planprocess. I propositionen föreslog regeringen ändringar i PBL för att göra plan- och bygglovsprocessen enklare och effektivare. Ett av förslagen syftade till att begränsa kravet på att kommunen i vissa fall ska pröva ett mark- eller vattenområdes lämplighet för bebyggelse m.m. genom en detaljplan. Enligt förslaget skulle kravet på detaljplan endast avse åtgärder som kräver bygglov, om åtgärden innebär betydande miljöpåverkan respektive om det behövs med hänsyn till en befintlig eller planerad Sevesoverksamhet. Enligt förslaget fick kommunen dock kräva att bebyggelse m.m. skulle regleras i detaljplan i samma utsträckning som enligt gällande rätt.

Vid behandlingen i riksdagen ansåg civilutskottet att regeringens förslag om en enklare planprocess innebar att kravet på detaljplan skulle bli alltför begränsat och medföra en osäkerhet om när en detaljplan måste finnas. Utskottet föreslog därför att regeringens ändringsförslag i PBL i denna del skulle avslås (bet. 2013/14:CU31). Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2013/14:366). Den reglering som Seveso III-utredningen och ett flertal remissinstanser ansett nödvändig beträffande Sevesoverksamheter i markplaneringen har således inte kommit till stånd. Det finns därför skäl att nu föra in ett tydliggörande i PBL avseende de aktuella verksamheterna. PBL bör således justeras, så att detaljplanekravet även omfattar nyetablering av Sevesoverksamheter respektive nybyggnad av byggnadsverk i närheten av sådana verksamheter. Därigenom anser regeringen att PBL kommer att vara förenlig med de krav som följer av Seveso III-direktivet.

Det ligger i sakens natur att en planerad Sevesoverksamhet på högre kravnivå som omfattar bygglovspliktiga åtgärder alltid kan antas medföra betydande miljöpåverkan, varigenom det redan enligt gällande rätt krävs att den planerade verksamheten ska prövas genom en detaljplan. En sådan bedömning är dock inte självklar då det gäller en Sevesoverksamhet på lägre kravnivå. För att säkerställa att kraven i Seveso III-direktivet uppfylls anser regeringen att PBL ska ange att det alltid behövs en detaljplan vid nyetablering av en Sevesoverksamhet, förutsatt att åtgärden kräver bygglov. Eftersom Sevesoverksamheterna i svensk rätt har sin grundläggande reglering i Sevesolagen anser regeringen att det är lämpligt att detaljplanekravet knyts till sådana verksamheter som omfattas av den lagen.

Med nyetablering avses både den situationen att en ny verksamhet etableras på en viss plats där den inte har funnits tidigare och den

situationen att en befintlig verksamhet utökas på ett sådant sätt att den efter utökningen omfattas av Sevesolagen. Det saknar betydelse på vilket sätt som åtgärden kräver bygglov, t.ex. om det är fråga om en åtgärd som avser nybyggnad, tillbyggnad eller ändring. Åtgärder som kräver bygglov men som inte utgör nyetablering, t.ex. nybyggnad, tillbyggnad eller ändring av en befintlig Sevesoverksamhet bör däremot inte omfattas av kravet på detaljplan. Därigenom kan detaljplanekravet medverka till att nya Sevesoverksamheter lokaliseras till lämpliga platser, samtidigt som förändringar i befintliga Sevesoverksamheter inte behöver försvåras i onödan.

Regeringen anser att en detaljplan även behövs när det är fråga om förändringar i anslutning till en befintlig Sevesoverksamhet. För att säkerställa att regleringen i PBL uppfyller kraven i Seveso III-direktivet anser regeringen att det behöver framgå av PBL att det alltid ska upprättas en detaljplan när det är fråga om ett nytt byggnadsverk, om det placeras i närheten av en Sevesoverksamhet. Liksom tidigare bör det inte krävas någon detaljplan, om byggnadsverket kan prövas i samband med en prövning av ansökan om bygglov eller förhandsbesked. Detta förutsätter bl.a. att användningen av byggnadsverket inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Byggnadsverket bör anses vara placerat i närheten av en Sevesoverksamhet om byggnadsverket, eller de som uppehåller sig i ett sådant byggnadsverk som utgör en byggnad, kan komma att skadas vid en olycka som berör Sevesoverksamheten. Kravet på detaljplan bör alltså bero på arten av den tillkommande bebyggelsen och till de risker som är förknippade med den aktuella Sevesoverksamheten.

Det ligger i sakens natur att intresset av att reglera markanvändningen genom en detaljplan är större när det är frågan om ett sådant byggnadsverk som människor uppehåller sig på eller i och som därmed kan komma att påverkas i händelse av en olycka vid en närliggande Sevesoverksamhet. Om det är fråga om ett byggnadsverk som människor inte annat än undantagsvis uppehåller sig i eller på, t.ex. ett vindkraftverk, en mur eller ett upplag, eller om det står klart att inga människor eller miljön kan komma att påverkas negativt i händelse av en olycka vid Sevesoverksamheten, finns vanligtvis inte heller något behov av att åtgärden ska regleras med en detaljplan.

Seveso III-direktivet innehåller även andra krav. Vid reglering av markanvändningen, liksom i förfarandena för genomförandet av en sådan reglering, är det enligt direktivet nödvändigt att på lång sikt upprätthålla lämpliga avstånd mellan å ena sidan de verksamheter som avses i direktivet och å andra sidan sådana platser som besöks av allmänheten, större transportvägar, rekreationsområden samt områden med särskilt intressant eller känslig natur m.m. så att inte riskerna för människor och miljön ökar. För åtgärder av sådan art är det enligt regeringens uppfattning inte rimligt att alltid ställa krav på detaljplan. Även för sådana åtgärder ställer emellertid PBL krav på riskhänsyn vid planläggning och i ärenden om bygglov eller förhandsbesked genom att bebyggelse och byggnadsverk ska lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bl.a. människors hälsa och säkerhet samt risken för olyckor (jfr 2 kap. 5 § PBL).

Länsstyrelserna i Blekinge län, Jönköpings län och Kalmar län har påpekat vikten av att Boverket ges uppdraget att lämna vägledning till kommunerna bl.a. med avseende på säkerhetsavstånd mellan befintliga Sevesoverksamheter och bostäder och andra områden som används av allmänheten. Räddningstjänsten Syd anser att det i dag saknas tillräcklig vägledning kring hur reglerna om säkerhetsavstånd ska kunna uppfyllas. Räddningstjänsten Syd föreslår därför en bestämmelse om att kommunen ska definiera och upprätthålla säkerhetsavstånd. Räddningstjänsten Syd anser också att tydligt definierade säkerhetsavstånd skulle innebära en enklare, tydligare och därmed effektivare planprocess samt en ökad tydlighet och transparens gentemot allmänheten. *Intresseföreningen för processsäkerhet (IPS)* menar att det är viktigt att skärpa möjligheterna för att behålla skyddsavstånd m.m. som fastställts. IPS erfarenhet är att kommuner allt för ofta ”naggar i kanten” på beslutade skyddsavstånd, vilket efter en tid i stället leder till skärpta restriktioner för företaget.

Det går inte att ange ett generellt avstånd till en Sevesoverksamhet då detaljplanekravet inträder, utan frågan om en detaljplan behövs måste prövas utifrån förutsättningarna i det enskilda fallet. Vid denna prövning måste hänsyn tas till både vad det nya byggnadsverket ska användas till och de risker som är förknippade med Sevesoverksamheten i fråga. En bostad kan således kräva ett väsentligt större avstånd från en Sevesoverksamhet än t.ex. en lagerbyggnad. Behovet av att kunna förebygga och begränsa följderna av en olycka i en Sevesoverksamhet ska vara vägledande i bedömningen.

I Boverkets allmänna råd 1995:5, som nämnts ovan, finns vägledning bl.a. avseende frågan om säkerhetsavstånd vid olika typer av farlig verksamhet. De allmänna råden är föremål för översyn. Det finns därför inte skäl att i nuläget särskilt uppdra till Boverket att vidta åtgärder utöver det pågående arbetet. Det är emellertid angeläget att det olycksförebyggande arbetet hos ansvariga kommuner upprätthålls och förstärks. Regeringen utgår från att de kommande allmänna råden även fortsatt ger tydlig vägledning till kommunerna bl.a. med avseende på säkerhetsavstånd mellan befintliga Sevesoverksamheter och bostäder och andra byggnader och områden som används av allmänheten. Regeringen avser att fortsatt följa frågan.

7.2 Samråd och deltagande i beslutsfattande

Regeringens förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om verksamhetsutövarens genomförande av det samråd som ska utföras enligt Sevesolagen.

Det ska införas ett tydliggörande i miljöbalken om att det samråd som ska utföras enligt balken, i de fall verksamheten eller åtgärden omfattas av Sevesolagen, också ska avse sådana frågor som följer av den lagen. Av miljöbalken ska det vidare framgå att uppgiftsskyldigheten före samrådet också innefattar en skyldighet att informera om att verksamheten eller åtgärden omfattas av Sevesolagen, när så är fallet.

Vid kungörelse i tillståndsärenden enligt miljöbalken ska det framgå att verksamheten omfattas av Sevesolagen, när så är fallet.

Seveso III-utredningens förslag, när det gäller tydliggöranden i miljöbalken, stämmer i huvudsak överens med regeringens förslag. Utredningen har vidare föreslagit att verksamhetsutövarna vid Sevesoverksamheter, som inte anses ha betydande miljöpåverkan enligt förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar, genom Sevesolagen ska åläggas att samråda med den allmänhet som kan antas bli berörd vid lokalisering av en ny verksamhet eller vid väsentliga förändringar i en verksamhet. Uppgifter om och resultatet av samrådet ska ingå i handlingsprogrammet.

Remissinstanserna: *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* instämmer inte i förslaget om att handlingsprogrammet ska innehålla uppgifter om och resultatet av samrådet. Myndigheten anser i stället att samrådet bör redovisas i anmälan för icke tillståndspliktiga verksamheter. *Länsstyrelserna i Västra Götalands län och Västernorrlands län* bedömer att det behöver förtydligas hur samråd enligt Sevesolagen och samråd enligt miljöbalken ska gälla. *Länsstyrelserna* efterfrågar vidare ett tydliggörande om vad samrådet ska omfatta. *Länsstyrelsen i Jämtlands län* bedömer att förslagen innebär ett förtydligande av Sevesoverksamheter vid samråd och tillståndsansökan och att det är mycket viktigt att samrådsunderlaget innehåller uppgift om att det gäller en Sevesoverksamhet. *Länsstyrelsen i Östergötlands län* är positiv till att allmänheten i ett tidigt skede informeras om att den planerade verksamheten omfattas av Sevesolagstiftningen. Länsstyrelsen anser dock att det nuvarande syftet med samrådet inte harmonierar med den föreslagna skrivningen att samrådet ska avse hur allvarliga kemikalieolyckor till följd av verksamheten ska kunna förebyggas och begränsas. *Länsstyrelserna i Blekinge och Kalmar län* anser att det bör tydliggöras om det föreslagna samrådsförfarandet ska avse allmänheten eller den berörda allmänheten, och föreslår ett bemyndigande att meddela närmare föreskrifter om genomförandet av samrådet, bl.a. med avseende på vem som ska bjudas in samt omfattningen av samrådet. *Länsstyrelsen i Skåne län* menar att det är önskvärt att det föreskrivs att samråd även ska ske med länsstyrelsen och tillsynsmyndigheten, i likhet med kravet på samråd enligt 6 kap. 4 § miljöbalken. Länsstyrelsen efterfrågar också tydliggörande om hur redogörelsen för samrådet ska hanteras av

myndigheten. *Kristianstads kommun* och *Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)* anser att det är bra att utredningen tydliggör att samrådet enligt miljöbalken, när det rör Sevesoverksamheter, även ska avse säkerhetsfrågor och att uppgifter om detta ska finnas med i uppgifterna för samrådet med allmänheten. *Skogsindustrierna* finner att det är ändamålsenligt att infoga samrådsfrågorna i säkerhetsledningssystemet och därmed ta bort handlingsprogrammet. *Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet (SPBI)* konstaterar att det kommer att uppstå två olika samrådsförfaranden, dels ett för anläggningar som prövas enligt miljöbalkens bestämmelser, dels sådana för vilka samråd ska ske enligt Sevesolagen. SPBI anser att ett alternativt sätt borde vara att huvudregeln är att samråd alltid sker med stöd av Sevesolagstiftningen och att samrådet enligt 6 kap. miljöbalken begränsas till sådana säkerhetsaspekter som har betydelse för tillåtligheten och prövningen av den miljöfarliga verksamheten.

Skälen för regeringens förslag

Den berörda allmänhetens deltagande i beslutsfattande

Av artikel 13.5 i Seveso II-direktivet följer att allmänheten ska få möjlighet att yttra sig om planering av nya Sevesoverksamheter som tillhör den högre kravnivån, vissa förändringar av befintliga verksamheter och projekt kring befintliga verksamheter. Artikel 15 i Seveso III-direktivet utvidgar möjligheten till att avse alla Sevesoverksamheter, men tydliggör samtidigt att det är den berörda allmänheten som ska ha rätt att yttra sig. Med den berörda allmänheten avses enligt direktivet den allmänhet som påverkas eller som kan påverkas, eller som har intresse av beslut som fattas om någon av de frågor som anges i artikel 15.1 samt frivilligorganisationer som främjar miljöskydd och som uppfyller tillämpliga krav enligt nationell lagstiftning. Enligt artikel 15.1 ska den berörda allmänheten ges möjlighet att yttra sig över planering av ny verksamhet, vid betydande ändringar av verksamheten samt vid nya projekt kring verksamheten när lokaliseringen eller projektet kan öka risken för eller följderna av en allvarlig kemikalieolycka. Allmänheten ska underrättas på ett tidigt stadium i beslutsprocessen. Underrättelsen ska ske genom offentliga meddelanden eller på annat lämpligt sätt. Den berörda allmänheten ska få tillgång till inlämnat material och annan information som är relevant för beslutet i fråga. Den berörda allmänheten ska vidare beredas tillfälle att yttra sig innan ett beslut fattas och resultaten ska beaktas vid beslutsfattandet. Efter det att beslut fattats ska allmänheten ges tillgång till beslutet och de skäl det grundar sig på. Resultatet av genomfört samråd och en förklaring om hur det har beaktats ska framgå. Av direktivets artikel 23 följer att den berörda allmänhetens deltagande vid utarbetandet av projekt ska kunna prövas rättsligt.

Bestämmelserna om allmänhetens deltagande i beslutsprocessen för planer eller program finns i artikel 15.6 i Seveso III-direktivet. Det rör sig t.ex. om planer och program enligt plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Direktivet omfattar inte de planer och program där deltagande från allmänheten regleras av SEA-direktivet. En förutsättning för att en plan

eller ett program ska omfattas av bestämmelserna i SEA-direktivet är att planen eller programmet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Den berörda allmänhetens deltagande i beslutsfattande i de fall Seveso III-direktivet tar upp säkerställs främst genom samrådsförfarande. Artikel 15 är uttryckligen kopplad till artikel 13 som behandlar frågor om markanvändning. Det samrådsförfarande som behandlas i direktivets artikel 13.3 avser statens ansvar att se till att berörda myndigheter inrättar lämpliga samrådsförfaranden för att se till att genomföra direktivets mål att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalielyckor. I artikel 15 tydliggörs när samråd ska ske med den berörda allmänheten. De samrådsförfaranden enligt svenskt regelverk som nu är av intresse finns i PBL, miljöbalken och Sevesolagen.

Samråd angående planer och program

Av 5 kap. 11 § PBL framgår att kommunen ska samråda om ett förslag till detaljplan med länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten och de kommuner som berörs. Samråd ska ske med kända sakägare och kända bostadsrättshavare, hyresgäster och boende som berörs, vissa kända organisationer av hyresgäster samt myndigheter, sammanslutningar och enskilda i övrigt som har ett väsentligt intresse av förslaget. Kretsen av intressenter beror på om planförslaget avser ett stort område eller ett mer begränsat område. Det är också av betydelse om förslaget innebär stora förändringar eller endast mindre justeringar av en plan som redan gäller. Samrådets omfattning och inriktning ska således anpassas till den planeringsuppgift som ska lösas vid varje tillfälle. Samrådet syftar till ett ömsesidigt utbyte av information och synpunkter under planarbetet (se prop. 1985/86:1, s. 136).

Bestämmelser om samråd för planer eller program finns även i 6 kap. 14 § miljöbalken. För de planer och program som omfattas av samrådsbestämmelsen gäller att miljökonsekvensbeskrivningen och förslaget till plan eller program ska göras tillgängliga för berörda kommuner och myndigheter samt allmänheten och att dessa ska ges skälig tid att yttra sig.

Samråd för Sevesoverksamheter enligt miljöbalken

Vid genomförandet av Seveso II-direktivet i svensk rätt samordnades säkerhetsprövningen med miljöprövningen. Därigenom tillämpas reglerna i miljöbalken om samråd, med bl.a. den allmänhet som kan antas bli berörd. Samrådet ska avse verksamhetens lokalisering, omfattning, utformning och miljöpåverkan samt miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning (se 6 kap. 4 § miljöbalken). En miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. miljöbalken ska bl.a. ingå i en ansökan om tillstånd att anlägga, driva eller ändra miljöfarliga verksamheter enligt 9 kap. miljöbalken. Även i sådana ärenden som tillåtlighetsprövas enligt 17 kap. miljöbalken ska en miljökonsekvensbeskrivning ingå.

Enligt 6 kap. 3 § miljöbalken ska en miljökonsekvensbeskrivning som avser en Sevesoverksamhet också identifiera och bedöma faktorer i verksamhetens omgivning som kan påverka säkerheten hos denna. Innan en ansökan görs och en miljökonsekvensbeskrivning upprättas ska den

som avser att bedriva tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet ha ett samråd med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda om verksamheten kräver tillstånd eller beslut om tillåtlighet enligt miljöbalken eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av miljöbalken. I vissa fall ska detta samråd även ske med andra statliga myndigheter, kommuner, allmänhet och organisationer som kan antas bli berörda. Det material som tas fram för samrådet ska ge en överblick över den planerade verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, omfattning och utformning och miljöpåverkan samt miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning. Länsstyrelsen ska verka för att miljökonsekvensbeskrivningen får den inriktning och omfattning som behövs för tillståndsprövningen.

Samråd för verksamheter enligt Sevesolagen

Enligt 13 § Sevesolagen ska riskerna för påverkans effekter beaktas och samråd ske. Bestämmelsen infördes för att till del genomföra artikel 8 i Seveso II-direktivet, men genom införandet av samrådsförfarandet kom även direktivets artikel 13.5 att behandlas. För att inte verksamhetsutövaren först skulle behöva lämna in en anmälan eller en säkerhetsrapport för att identifiera eventuella lokaliseringsrisker och sedan ytterligare en gång för att visa att riskerna beaktats i säkerhetsarbetet infördes bestämmelsen om att risker till följd av faktorer i omgivningen skulle beaktas och att samråd ska ske för att utvärdera sådana risker. Härigenom skulle verksamhetsutövaren endast behöva lämna in en anmälan eller säkerhetsrapport. Samrådets omfattning skulle vidare bedömas från fall till fall (jfr prop. 1998/99:64 s. 46–47). Vid utredningen av om det finns faktorer i omgivningen som kan påverka säkerheten ska således verksamhetsutövaren genomföra samråd med myndigheter, organisationer och enskilda som kan ha intresse i saken. Tillsynsmyndigheten får vid utredning av påverkans effekter förelägga en verksamhetsutövare eller någon annan att lämna de uppgifter som behövs för utredningen, enligt 21 § Sevesolagen. Resultatet av samrådet och redovisningen av de eventuella åtgärder som vidtagits ska redovisas i anmälan och i säkerhetsrapporten.

Finns det behov av att införa ytterligare samrådsförfaranden för vissa Sevesoverksamheter?

Seveso III-utredningen har föreslagit en ny bestämmelse i Sevesolagen enligt vilken verksamhetsutövaren ska genomföra samråd med allmänheten vid lokalisering av nya verksamheter eller vid betydande ändring av en verksamhet som kan medföra betydande konsekvenser för faran för allvarliga kemikalieolyckor. Enligt utredningen ska det föreslagna samrådet endast omfatta de verksamheter som inte omfattas av 6 kap. miljöbalken eller utställningsförfarandet i PBL. Ett flertal länsstyrelser har efterfrågat tydliggöranden av förslagens innebörd.

Regeringen konstaterar att det finns ett antal samrådsförfaranden enligt olika regelverk som sammantaget ger en mycket god möjlighet för den berörda allmänheten att yttra sig enligt vad Seveso III-direktivet föreskriver. Utredningens förslag syftar till att säkerställa att samråd även ska genomföras av de verksamheter som inte omfattas av

samrådsförfarande enligt miljöbalken och PBL. Detta bedöms vara undantagsfall, men det finns Sevesoverksamheter som varken omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt miljöbalken. Samrådsförfarandet i PBL bedöms inte heller fullt ut uppfylla direktivet när det gäller ändringar i pågående verksamhet. Det finns därför behov av ett reglerat samrådsförfarande för nu beskrivna situationer. Frågan är dock om det krävs en ny bestämmelse. Som nämnts ovan tar det samrådsförfarande som anges i 13 § Sevesolagen även sikte på frågan om en verksamhets lokalisering. Därtill ska samråd enligt nämnda bestämmelse ske under verksamhetsutövarens pågående säkerhetsarbete. I detta ligger sådana ändringsåtgärder vid en verksamhet som kan påverka faran för allvarliga kemikalieolyckor. Den samrådskrets som anges i bestämmelsen omfattar bl.a. organisationer och enskilda som kan ha intresse i saken. Regeringen bedömer därför att den nu aktuella bestämmelsen är tillämplig även i de fall som utredningens förslag avser att omfatta. Som vissa länsstyrelser har efterlyst finns det emellertid behov av tydliggöranden avseende samrådets genomförande, men också dess närmare omfattning. Sådana tydliggöranden sker lämpligast på förordnings- och föreskriftsnivå. Bestämmelsen bör därför kompletteras med ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter på området.

Var ska ett genomfört samråd dokumenteras?

Enligt Seveso III-utredningen ska det samråd som utförts av en verksamhetsutövare med en verksamhet på den lägre kravnivån och resultatet av detta, dokumenteras av verksamhetsutövaren och ingå som en del av verksamhetsutövarens handlingsprogram. *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* instämmer inte i utredningens förslag om att handlingsprogrammet ska innehålla uppgifter om och resultatet av samrådet. Myndigheten anser i stället att samrådet bör redovisas i anmälan för icke tillståndspliktiga verksamheter. *Skogsindustrierna* anser det vara ändamålsenligt att infoga samrådsfrågorna i säkerhetsledningssystemet och därmed ta bort handlingsprogrammet.

Eftersom Sevesodirektiven kräver att handlingsprogram upprättas finns det ingen möjlighet att avskaffa reglerna om detta. På samma sätt som 13 § Sevesolagen redan i dag ger uttryck för bör nödvändigt underlag för nu aktuella verksamheter redovisas i verksamhetens anmälan. De närmare formerna för detta bör tydliggöras på förordnings- och föreskriftsnivå.

Den berörda allmänhetens rätt till prövning

Av artikel 23 b i Seveso III-direktivet framgår att den berörda allmänheten ska ha tillgång till prövningsförfaranden i miljökonsekvensbeskrivningsprocesser, i enlighet med artikel 11 i MKB-direktivet. Artikeln saknar motsvarighet i Seveso II-direktivet. Den berörda allmänheten definieras i artikel 3 i Seveso III-direktivet såsom den allmänhet som påverkas eller som kan påverkas, eller som har intresse av beslut som fattas om någon av de frågor som anges i artikel 15.1. Vidare ska frivilligorganisationer som främjar miljöskydd och som uppfyller tillämpliga krav enligt nationell lagstiftning med avseende på denna definition anses ha ett sådant intresse.

För svenskt vidkommande är det fråga om sakägare samt de miljöorganisationer som tillerkänts talerätt enligt vad som följer av 16 kap. 13 § miljöbalken. Då saken gäller markanvändning är det i första hand miljöbalken och PBL som är tillämpliga i dessa fall.

Av 2 kap. 6 § miljöbalken följer att för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Förutsättningarna för att enskilda ska kunna överklaga mål eller ärenden t.ex. om lokalisering enligt miljöbalken följer de gängse inom förvaltningsrätten, dvs. för talerätt krävs att beslutet är överklagbart, angår den klagande och har gått honom eller henne emot (16 kap. 12 § miljöbalken). Avgränsningen av denna krets är väsentligen gjord genom rättspraxis.

Utöver enskilda, har miljöorganisationer talerätt med avseende på beslut eller domar om tillstånd, godkännanden och dispenser samt en begränsad kategori av tillsynsbeslut, dock under förutsättning att organisationen i fråga möter vissa kriterier som framgår av 16 kap. 13 § miljöbalken. Kriterierna anger att det ska vara fråga om organisationer som enligt sina stadgar har till huvudsakligt ändamål att tillvarata naturskydds- eller miljöskyddsintressen, inte är vinstdrivande, har bedrivit verksamhet i Sverige under minst tre år, och har minst 100 medlemmar eller på annat sätt visar att verksamheten har allmänhetens stöd.

Både enskilda och miljöorganisationer kan överklaga tillstånd enligt miljöbalken. Det bör i sammanhanget betonas att en av de främsta frågorna vid en sådan prövning är lokaliseringsfrågan, dvs. den fråga som artikel 23 i Seveso III-direktivet är inriktad på, när det gäller tillgång till rättslig prövning.

Av 13 kap. 8 § PBL framgår att rätten att överklaga som huvudregel tilldelats samma krets som får överklaga enligt 22 § förvaltningslagen, dvs. den krets som också har rätt att överklaga enligt miljöbalken. Av 13 kap. 12 § PBL framgår vidare att en sådan ideell förening eller annan juridisk person som avses i 16 kap. 13 § miljöbalken får överklaga ett beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan på grund av att planområdet får tas i anspråk för verksamheter eller åtgärder som anges i 4 kap. 34 § PBL, t.ex. industriändamål.

Seveso III-utredningen har funnit att artikel 23 b inte kräver någon ny lagstiftning, utan att artikeln får anses genomförd genom de

bestämmelser som redovisats ovan. Remissinstanserna har inte anmält någon annan åsikt. Regeringen delar utredningens bedömning.

Tydliggöranden i miljöbalken

Seveso III-utredningen har föreslagit att det i miljöbalken ska tydliggöras att det samråd som ska ske i processen med att ta fram en miljökonsekvensbeskrivning, när det är fråga om en Sevesoverksamhet, även ska avse hur allvarliga kemikalieolyckor till följd av en verksamhet eller åtgärd ska kunna förebyggas och begränsas. För att allmänheten på ett tidigt stadium ska underrättas om att en planerad verksamhet omfattas av Sevesolagen har utredningen också föreslagit att detta bör framgå av de uppgifter som verksamhetsutövaren lämnar före samrådet. Utredningen har därför föreslagit ett tillägg om dessa frågor i 6 kap. 4 § andra och tredje styckena miljöbalken. Förslaget avser de Sevesoverksamheter som omfattas av tillståndsplikt enligt miljöbalken. Ingen remissinstans har vänt sig emot förslaget. Förslaget innebär en ökad tydlighet och bör därför genomföras. Utredningens förslag bör dock av redaktionella skäl omsättas i en ny paragraf, vilket även föranleder en följdändring i 6 kap. 9 § miljöbalken.

Vid en ansökan om tillstånd enligt miljöbalken kungörs ansökan genom domstolens försorg. För att öka informationen till allmänheten har Seveso III-utredningen föreslagit att kungörelsen, i förekommande fall, ska innehålla information om att verksamheten omfattas av Sevesolagen. Det gäller alla Sevesoverksamheter som kräver tillstånd enligt miljöbalken. Inga remissinstanser har vänt sig emot förslaget. Regeringen, som anser att det är viktigt att informationen till allmänheten blir så fullödlig som möjligt, ansluter sig till utredningens förslag. För befintliga mål och ärenden krävs en övergångsbestämmelse, enligt vad som behandlas i avsnitt 11.

8 Informationsskyldighet

8.1 Informationsgivning till allmänheten

Regeringens förslag: Bestämmelsen i Sevesolagen om tillhandahållande av information ska anpassas till de krav som Seveso III-direktivet ställer. Ett bemyndigande i lagen ska medge att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar ytterligare föreskrifter på området.

Seveso III-utredningens förslag stämmer i huvudsak överens med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Myndigheten för samhällskydd och beredskap (MSB)* anser att det i lagen behöver förtydligas att information även ska lämnas till ”alla byggnader och områden som kan användas av allmänheten, inklusive skolor och sjukhus”. *Länsstyrelsen i Västernorrlands län* och *länsstyrelsen i Västra Götalands län* efterlyser ett förtydligande om att verksamhetsutövarna ska lämna uppgifterna till kommunen. *Länsstyrelsen i Jämtlands län* menar att det är mycket bra att

informationen till allmänheten omfattar verksamheter på både högre och lägre nivå. *Stockholms kommun* anser att det är länsstyrelserna som ska ha huvudansvaret för information till allmänheten och att berörda verksamheter ska hålla ständig aktuell information på sina webbplatser. Kommunen anser vidare att det bör förtydligas om verksamhetsutövarens kostnadsansvar endast omfattar tryckning av informationsmaterial eller om det även kan innefatta exempelvis den arbetstid som räddningstjänsten behöver för att administrera och publicera informationen. *Göteborgs kommun* konstaterar att kommunen redan håller information för alla Sevesoverksamheter ständig tillgänglig för allmänheten, även på internet. *Malmö kommun* anser att det är positivt att det förtydligas vad för typ av information som ska hållas tillgänglig för allmänheten utan föregående begäran. *Kristianstads kommun* instämmer i utredningens förslag om att information om alla Sevesoanläggningar ska hållas tillgänglig för allmänheten och det även på internet. Enligt kommunen bör Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ge vägledning till kommunerna om hur detta kan ske. *Räddningstjänsten Syd* är av uppfattningen att ansvars- och kostnadsfördelning avseende information till allmänheten bör förtydligas. Räddningstjänsten Syd anser vidare att det bör förtydligas vilka kostnader som avses, om de innefattar såväl arbetskostnad för personal eller enbart distributionskostnad.

Skälen för regeringens förslag: Artikel 14 i Seveso III-direktivet behandlar frågan om informationsgivning till allmänheten. Artikelens motsvarar i stort artikel 13.1 i Seveso II-direktivet. Enligt artikel 14 gäller dock reglerna om information till allmänheten samtliga Sevesoverksamheter, såväl på den högre som på den lägre kravnivån. Andra nyheter är att alla verksamheter ska lämna information om den senaste tillsynen och att verksamhetsutövare på den högre nivån ska informera om eventuella gränsöverskridande effekter. Av bilaga V till Seveso III-direktivet framgår vilken information som ska lämnas. Informationen ska hållas löpande uppdaterad och även tillgängliggöras elektroniskt. Vid ändringar av anläggningen, verksamheten eller lagret ska informationen uppdateras. För verksamheter på den högre nivån ska alla personer som kan beröras av en allvarlig kemikalieolycka löpande få tydlig och begriplig information om säkerhetsåtgärder och om hur de förväntas agera om en sådan olycka inträffar.

Information ska också lämnas till alla byggnader och områden som används av allmänheten, inklusive skolor och sjukhus, och till alla närliggande Sevesoverksamheter som kan påverka varandra.

Information ska lämnas åtminstone vart femte år och uppdateras regelbundet. Vid ändringar av anläggningar, verksamheter och lager som kan medföra betydande konsekvenser för faran för allvarliga kemikalieolyckor ska informationen uppdateras.

Sverige är sedan 2005 part till FN:s konvention om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor (Århuskonventionen). Enligt konventionen ska allmänheten delta i beslut om vissa verksamheter som kan ha betydande påverkan på miljön. Vidare ska allmänheten kunna ha visst inflytande över utformningen av planer, program och författningar som har betydelse för miljön. Århuskonventionen är implementerad i EU genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/4/EG om

allmänhetens miljöinformation (miljöinformationsdirektivet) och genom direktiv 2003/35/EG av den 26 maj 2003 om åtgärder för allmänhetens deltagande i utarbetandet av vissa planer och program avseende miljö (direktivet om allmänhetens deltagande). Europaparlamentet och rådet har genom förordning (EG) nr 1367/2006 av den 6 september 2006 utfärdat bestämmelser om tillämpning av Århuskonventionen.

Utlämnande av uppgifter på begäran regleras i Sverige av tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Huvudregeln är att en allmän handling är offentlig om inte annat är föreskrivet. Begränsningar av rätten att ta del av allmänna handlingar finns i offentlighets- och sekretesslagen.

Det svenska tillträdet till Århuskonventionen och miljöinformationsdirektivet föranledde inte några ändringar i det svenska regelverket när det gäller tillgången till information som finns hos myndigheter. För sådana organ som inte omfattas av det svenska myndighetsbegreppet, men som utgör myndigheter i konventionens och miljöinformationsdirektivets mening, gäller sedan den 15 maj 2005 lagen (2005:181) om miljöinformation hos vissa enskilda organ (prop. 2004/05:65, bet. 2004/05: MJU11, rskr. 2004/05:193). Lagen gäller i fråga om enskilda organ som innehar eller förvarar miljöinformation som avser offentlig förvaltningsuppgift. Tryckfrihetsförordningens bestämmelser om för vilka syften allmänhetens rätt att ta del av allmänna handlingar får begränsas tillåter inte större sekretess än Århuskonventionen och miljöinformationsdirektivet. Seveso III-direktivets bestämmelser om utlämnande av uppgifter efter begäran föranleder därför ingen ändring i svensk rätt. Som Seveso III-utredningen funnit kan således bestämmelserna om vad som utgör en allmän handling tillämpas här.

Utöver sådan information som ska kunna tillhandahållas på begäran stadgar Sevesodirektivet även att viss information ska hållas tillgänglig utan en särskild begäran. Enligt Seveso II-direktivet skulle information om vilka säkerhetsåtgärder som ska vidtas och hur den enskilde ska agera vid en olycka lämnas till de personer som löper risk att påverkas av en allvarlig kemikalieolycka vid en verksamhet på den högre kravnivån. Enligt Sevesolagen ansvarar kommunen för att tillhandahålla allmänheten information i enlighet med direktivet. Kommunens informationsansvar gäller även i förhållande till personer i en annan kommun eller utomlands. Verksamhetsutövaren ansvarar för kostnaden för informationen.

Enligt Seveso III-direktivet ska allmänheten ges en viss information, i enlighet med bilaga V till direktivet, oavsett kravnivå. Vidare ska informationen göras tillgänglig elektroniskt. Som nämnts tog Seveso II-direktivet endast sikte på verksamheter på den högre kravnivån och innehöll inte något krav på elektronisk tillgänglighet.

Seveso III-utredningen har bedömt att nuvarande system i stort bör behållas och föreslagit ett tydliggörande om att kommunen även ska tillhandahålla informationen elektroniskt. Flertalet remissinsanser har inte haft någon erinran mot förslaget. *Stockholms kommun* och *Räddningstjänst Syd* anser att information om tillsyn bör genomföras av länsstyrelsen.

Regeringen delar utredningens uppfattning att kommunen är bäst lämpad att ha ansvar för att nu aktuell information sprids. Det mest

ändamålsenliga är att kommunen även ser till att behövlig information publiceras på internet. Med hänsyn till den it-utveckling som skett sedan 1999 bedöms det stora flertalet kommuner, på samma sätt som *Göteborgs kommun*, redan i dag ha Sevesoinformationen tillgänglig på kommunens webbsida. Detta underlättar informationssökningen för allmänheten. Speciellt viktigt är det att informationen finns samlad på ett ställe om en allvarlig olycka inträffat och allmänheten snabbt behöver hitta informationen. Informationen ska vara tydlig och begriplig, i enlighet med vad som anges i bilaga V till Seveso III-direktivet. I enlighet med Seveso III-utredningens förslag bör övervägas att låta bilagan ingå som en bilaga till Sevesoförordningen. Vissa områden och anläggningar kan behöva särskilt anpassad information, till exempel i olika språkversioner. Det är en uppgift för berörda länsstyrelser, kommuner och verksamhetsutövare att gemensamt identifiera denna typ av behov. Det är verksamhetsutövaren som har ansvaret att lämna behövlig information till kommunen. Detta ansvar avser all nu aktuell information, även den som rör tillsyn. Det är kommunens ansvar att säkerställa att informationen motsvarar de behov som finns enligt Sevesoregelverket.

Kostnaden för informationen till allmänheten har ett direkt samband med den farliga verksamheten och bör därför även fortsättningsvis belasta verksamhetsutövaren. Om en verksamhetsutövare underlåter att ta fram informationen och/eller sprida denna bör kommunen som är ansvarig för informationen till allmänheten också kunna göra detta på verksamhetsutövarens bekostnad.

Enligt artikel 14.2 andra stycket i Seveso III-direktivet ska medlemsstaterna se till att informationen lämnas åtminstone vart femte år samt ses över, och vid behov, uppdateras regelbundet. Det följer av den föreslagna bestämmelsen att informationen ska vara aktuell. Det är verksamhetsutövarens ansvar att se till att kommunen får den senast aktuella informationen.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap anser att den informationsgivning som ska ske från verksamhetsutövare med verksamheter på den högre kravnivån enligt artikel 14.2 andra stycket i Seveso III-direktivet också ska anges i lag. Enligt artikeln ska information lämnas till alla byggnader och områden som används av allmänheten, inklusive skolor och sjukhus, och till alla närliggande verksamheter som kan påverka varandra. Detta krav fanns inte i Seveso II-direktivet. Enligt regeringens uppfattning meddelas lämpligen detaljföreskrifter på detta område i förordning eller myndighetsföreskrifter. Ett bemyndigande som medger detta bör därför föras in i Sevesolagen.

8.2 Verksamhetsutövares samordningsansvar

Regeringens förslag: Verksamhetsutövare vars verksamheter kan påverka varandra ska utbyta lämplig information för att kunna beakta arten och omfattningen av verksamheternas sammanlagda faror för en allvarlig kemikalieolycka i sina handlingsprogram, säkerhetsledningssystem, säkerhetsrapporter och interna planer för räddningsinsatser. Verksamhetsutövarna ska gemensamt ta fram informationen och lämna den till kommunen.

Seveso III-utredningen bedömde att det inte finns behov av nya lagstiftningsåtgärder med anledning av Seveso III-direktivets artikel 9 och har därför inte lämnat något förslag.

Remissinstanserna: *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* anser att direktivets krav på att berörda verksamhetsutövare ska utbyta information med varandra behöver framgå av lag. Myndigheten anser även att kraven gällande verksamheternas samarbete för att ta fram och förse kommunen m.fl. med information behöver föras in i lagstiftningen.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 9.3 a i Seveso III-direktivet följer att verksamhetsutövare vid verksamheter som ligger nära varandra och där det därför finns en ökad risk för en allvarlig kemikalieolycka eller att följderna av en sådan olycka blir allvarligare, ska utbyta lämplig information med varandra. Detta ska göras för att bättre kunna beakta arten och omfattningen av verksamheternas sammanlagda faror för en allvarlig kemikalieolycka och det ska behandlas i verksamheternas respektive handlingsprogram, säkerhetsledningssystem, säkerhetsrapporter och interna planer för räddningsinsatser. Artikel 9.3 b anger att nu nämnda verksamhetsutövare ska samarbeta om att informera allmänheten och närliggande platser som inte omfattas av direktivet, samt om att lämna information till den myndighet som har ansvaret för att utarbeta externa planer för räddningsinsatser.

Vad som nu beskrivits, är säkerhetshöjande åtgärder som behöver vidtas av de berörda verksamhetsutövarna gemensamt. Åtagandet för verksamhetsutövarna bör därför tydliggöras i Sevesolagen i enlighet med vad *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* har föreslagit.

8.3 Offentlighet och sekretess

Regeringens bedömning: Seveso III-direktivets bestämmelser om sekretess kräver ingen lagändring.

Seveso III-utredningens bedömning stämmer överens med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: *Länsstyrelsen i Västra Götalands län* tillstyrker utredningens bedömning då ett viktigt syfte med Sevesodirektivet handlar om att verksamhetsutövarna ska redovisa vilka risker och förebyggande åtgärder som finns och att information ska vara tillgänglig för allmänheten. *Kompetens Centrum Energetiska Material (KCEM)* har i princip inget att invända mot att allmänheten får relevant information men erinrar om att en stor del av informationen är belagd med sekretess

t.ex. processens utformning och de kemikalier som ingår i processen. I vissa fall är denna information nödvändig för att bedöma säkerheten hos anläggningen. Därför kan det finnas behov av att ha information som kan offentliggöras till allmänheten och annan information som bara är tillgänglig för myndigheterna.

Skälen för regeringens bedömning: Seveso III-direktivet lägger stor vikt på öppenhet men har också avgränsande regler i fråga om när sekretess kan behöva råda. Enligt artikel 22 i Seveso III-direktivet fastställs sekretessen enligt regler baserade på artikel 4 i direktiv 2003/4/EG, miljöinformationsdirektivet. Tillgång till information i Seveso III-direktivet omfattar handling som en myndighet har. I Seveso II-direktivet behandlades frågan om sekretess i artikel 20. Den föranledde inga ändringar i svensk rätt.

Enligt artikel 22 i Seveso III-direktivet kan ett offentliggörande av fullständig information om säkerhetsrapporten och förteckningen över farliga ämnen vägras av en myndighet om verksamhetsutövaren har begärt att vissa delar av säkerhetsrapporten eller förteckningen över farliga ämnen inte ska avslöjas av de skäl som anges i artikel 4 i miljöinformationsdirektivet. Myndigheten får av samma skäl även besluta att vissa delar av rapporten eller förteckningen inte ska lämnas ut. I sådana fall ska verksamhetsutövaren, med myndighetens medgivande, förse myndigheten med en modifierad rapport eller förteckning där vissa delar har uteslutits.

Miljöinformationsdirektivet har genomförts i svensk rätt. Enligt 10 kap. 5 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska en avvägning göras mellan sekretessintresset och allmänhetens intresse av att få ta del av miljöinformation. Möjligheterna för ett organ, som enligt svensk definition är myndighet, att avslå en begäran om information ansågs motsvara bestämmelserna i direktivet.

Som *KCEM* har påpekat kan det finnas information som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen och som därför inte ska lämnas ut till allmänheten. Huvudregeln i Seveso III-direktivet är öppenhet, med de begränsningar som gäller enligt miljöinformationsdirektivet. Det senare direktivet är genomfört i svensk rätt. Någon ytterligare lagstiftningsåtgärd behövs inte.

Enligt artikel 23 i Seveso III-direktivet ska det vara möjligt för en enskild att få en rättslig prövning vid avslag på en begäran att få ta del av en uppgift vid en myndighet. Möjligheten att överklaga ett beslut regleras i offentlighets- och sekretesslagen. Någon ytterligare rättslig reglering, för att genomföra direktivet, behövs inte heller i denna del.

8.4 Informationsgivning vid gränsöverskridande effekter

Regeringens förslag: Kommunen ska inte längre ha ansvar för att informera personer i ett angränsande land om den Sevesoverksamhet eller de Sevesoverksamheter som finns i kommunen.

Regeringens bedömning: Vilken statlig myndighet som bör ges ett ansvar på området bör bestämmas i förordning.

Seveso III-utredningens förslag stämmer överens med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har lämnat förslaget utan erinran. *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* stöder utredningens förslag att ta bort uppgiften för en kommun att informera personer utomlands. Myndigheten uppger vidare att informationsansvaret i det andra landet åvilar det landets behöriga myndigheter, och att det dessutom regelmässigt sker ett informationsutbyte mellan berörda räddningstjänster vid en olycka som kan ha gränsöverskridande effekter.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Liksom i artikel 13.2 i Seveso II-direktivet ska medlemsstaterna enligt artikel 14.3 i Seveso III-direktivet lämna tillräcklig information till angränsande medlemsstater som löper risk att påverkas av gränsöverskridande återverkningar av en allvarlig olyckshändelse vid en verksamhet som tillhör den högre kravnivån. Skälet är att dessa ska kunna tillämpa direktivets bestämmelser om planer för räddningsinsatser och planering av markanvändning. Medlemsstaten ska, i förekommande fall, meddela den angränsande medlemsstaten att det inte utarbetats en extern plan för räddningsinsatser. Av bilagan V till Seveso III-direktivet framgår att även verksamhetsutövare, vars verksamhet tillhör den högre kravnivån, ska informera allmänheten om eventuella gränsöverskridande effekter som kan uppstå för en annan medlemsstat. Detta för att uppfylla kraven enligt Industriolyckskonventionen.

Som behandlats i avsnitt 8.1 är det kommunen som ansvarar för att förmedla informationen till allmänheten. Det ansvaret omfattar i dag även information till personer i utlandet. Seveso III-utredningen har föreslagit att denna skyldighet tas bort. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap är central tillsynsmyndighet för Sevesolagstiftningen. Myndigheten är också behörig svensk myndighet för informationslämning enligt Industriolyckskonventionen och ansvarig för att lämna information till EU-kommissionen. Det är lämpligare att ansvaret beträffande information som ska lämnas till utlandet läggs på central nivå, dvs. på en statlig myndighet. I dagsläget är Myndigheten för samhällsskydd och beredskap mest relevant för denna typ av uppgift. Som myndigheten påpekat sker den faktiska informationsgivningen till det andra landets befolkning sedan av det landets egna myndigheter. Vidare sker det regelmässigt ett informationsutbyte mellan berörda räddningstjänster vid en olycka som kan ha gränsöverskridande effekter. Den aktuella informationsuppgiften regleras lämpligen på förordningsnivå. Kommunens skyldighet enligt nuvarande Sevesolag bör upphöra.

9 Upplysningar och andra åtgärder efter en allvarlig kemikalieolycka

9.1 Ansvar för verksamhetsutövare och myndigheter

Regeringens bedömning: Bestämmelserna i Seveso III-direktivet om upplysningar och andra åtgärder som verksamhetsutövarna och ansvariga myndigheter ska vidta efter en allvarlig kemikalieolycka föranleder ingen ändring i lag.

Seveso III-utredningens bedömning stämmer överens med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: *Länsstyrelserna i Västernorrlands län och Västra Götalands län* anser att rapportering av olyckor finns i flera av de lagstiftningar som berör Sevesoområdet och upplevs av både verksamheter och myndigheter ofta som komplicerade och svåröverskådliga. Det är därför angeläget med en generell förenkling och ökad tydlighet i det här avseendet. Länsstyrelsen i Västra Götalands län menar att det är en brist att nuvarande Sevesolagstiftning saknar krav på rapportering till tillsynsmyndigheten av olyckor och incidenter. *Länsstyrelsen i Uppsala län* anser att reglerna bör ändras så att även den myndighet som har tillsynsansvaret enligt Sevesolagen ska underrättas när en olycka har inträffat. *Räddningstjänsten Syd* konstaterar att skyldigheten att underrätta och informera vid olycka bör förenklas och samlas på ett ställe. *Räddningstjänsten Syd* delar inte utredningens beskrivning att detta främst regleras i 2 kap. 5 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, och att nuvarande reglering är tillräcklig.

Skälen för regeringens bedömning

Upplysningsansvaret vid en allvarlig kemikalieolycka ligger både hos verksamhetsutövare och hos ansvarig myndighet.

Verksamhetsutövarens ansvar

I artikel 16 i Seveso III-direktivet finns bestämmelser om upplysningar som ska lämnas av verksamhetsutövaren och åtgärder som denne ska vidta efter en allvarlig kemikalieolycka. Enligt direktivet ska uppgifter lämnas för att bedöma följderna av olyckan också för egendom. I övrigt överensstämmer bestämmelserna med artikel 14.1 i Seveso II-direktivet.

Om en allvarlig olyckshändelse inträffar är det viktigt att verksamhetsutövaren omedelbart underrättar de behöriga myndigheterna och vidarebefordrar de uppgifter som behövs för att kunna bedöma följderna av olyckshändelsen. Dessa upplysningar samlas i en databank och används i det förebyggande arbetet och som stöd i olyckssituationer.

Enligt 2 kap. 5 § lagen om skydd mot olyckor ska verksamhetsutövaren underrätta länsstyrelsen, Polismyndigheten och kommunen vid utsläpp från en anläggning som omfattas av 2 kap. 4 § samma lag, om utsläppet påkallar särskilda åtgärder till skydd för allmänheten. Av

avsnitt 9.2 framgår att regeringen nu föreslår att samtliga Sevesoverksamheter, utan föregående prövning, ska omfattas av 2 kap. 4 §. Enligt 2 kap. 4 § förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor ska verksamhetsutövaren även informera Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Det är sedan den myndigheten som meddelar regeringen och andra berörda myndigheter.

Lagen om skydd mot olyckor syftar till att bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett tillfredsställande skydd mot olyckor. Det är också genom den lagen med tillhörande förordning som Sverige uppfyller upplysningskravet enligt Seveso II.

Regeringen kan konstatera att det enligt gällande rätt finns ett krav på en verksamhetsutövare att anmäla utsläpp av giftiga eller skadliga ämnen från en Sevesoverksamhet samt att vidta andra nödvändiga åtgärder. Anmälan ska ske till såväl länsstyrelsen som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap som ansvarar för att föra informationen vidare till regeringen och berörda myndigheter. Som Seveso III-utredningen funnit får den befintliga regleringen därmed anses uppfylla direktivets krav. Vissa remissinstanser har efterfrågat förenkling och ökad tydlighet. De aktuella skyldigheterna finns visserligen i lagstiftningen om skydd mot olyckor och inte i Sevesolagstiftningen. Lagstiftningen om skydd mot olyckor är emellertid central på området, och de aktörer som förekommer på Sevesoområdet måste av flera skäl ha goda kunskaper om det samlade innehållet i denna lagstiftning. Regeringen uppfattning är att det i detta lagstiftningsarbete saknas skäl att föreslå några ändringar när det gäller verksamhetsutövarens skyldighet att anmäla en olycka.

Myndighetens ansvar

Efter det att verksamhetsutövaren har informerat den behöriga myndigheten om att en olycka inträffat har även myndigheten ett ansvar. De berörda myndigheterna ska se till att räddningsinsatser vidtas. Olyckan ska analyseras i efterhand. Sådan information samlas i en databank. Bestämmelserna återfinns i artikel 17 i Seveso III-direktivet och överensstämmer till stor del med artikel 14.2 i Seveso II-direktivet. Ett ytterligare krav som har införts på den behöriga myndigheten är att informera de personer som sannolikt kommer att drabbas om den olycka som inträffat och om de åtgärder som vidtas för att begränsa dess följder.

Enligt 6 kap. 10 § lagen om skydd mot olyckor föreligger en skyldighet för räddningsorgan som utför en räddningsinsats att omedelbart underrätta berörd myndighet i annat land än Sverige.

I lagen om skydd mot olyckor finns vidare bestämmelser om vilka åtgärder som ska vidtas efter en allvarlig olyckshändelse. Det är staten eller en kommun som ska ansvara för räddningsinsatser. Enligt 4 kap. 10 § första stycket nämnda lag får regeringen besluta att en länsstyrelse eller annan statlig myndighet får ta över ansvaret för räddningstjänsten i en eller flera kommuner. Enligt 1 kap. 7 § nämnda lag ska kommunerna och de statliga myndigheter som ansvarar för räddningstjänst se till att allmänheten informeras om vilken förmåga att göra räddningsinsatser som finns. Dessutom ska de lämna upplysning om hur varning och information till allmänheten sker vid allvarliga olyckor. Även

efterföljande åtgärder regleras i lagen. Enligt 3 kap. 10 § ska kommunen när en räddningsinsats är avslutad se till att olyckan undersöks för att bl.a. klarlägga hur insatsen har genomförts.

Enligt 1 § förordningen (2008:1002) med instruktion för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har myndigheten ansvar för bl.a. frågor om skydd mot olyckor i den utsträckning inte någon annan myndighet har ansvaret.

I enlighet med Seveso III-utredningens bedömning får direktivets bestämmelser om åtgärder som ska vidtas av den behöriga myndigheten efter en allvarlig olyckshändelse anses genomförda genom redan befintlig reglering.

9.2 Upplysningar som ska lämnas till EU

Regeringens förslag: Samtliga Sevesoverksamheter ska omfattas av kraven för farliga verksamheter enligt lagen om skydd mot olyckor utan krav på föregående beslut av länsstyrelsen.

Seveso III-utredningens förslag stämmer överens med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser, däribland *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, länsstyrelserna i Gotlands län, Hallands län, Jämtlands län, Jönköpings län, Skåne län, Uppsala län, Västernorrlands län, Västerbottens län, Västmanlands län och Västra Götalands län, Kristianstads kommun, Stockholms kommun* samt *Sveriges Kommuner och Landsting*, instämmer i utredningens förslag.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 15 i Seveso II-direktivet och artikel 18 i Seveso III-direktivet ska ett medlemsland snarast möjligt anmäla en inträffad allvarlig kemikalieolycka till kommissionen. En anmälan ska göras vid brand, explosion eller utsläpp till följd av en olyckshändelse av farliga ämnen i vissa kvantiteter. Dessutom krävs att olyckan får vissa följdverkningar. Om dessa kriterier är uppfyllda ska bl.a. uppgifter om när olyckan inträffade och platsen för olyckan lämnas. Medlemsstaten ska informera kommissionen om resultatet av sin analys av olyckan och de rekommendationer som gjorts.

Bestämmelserna om att medlemsstaterna ska lämna information till kommissionen fanns redan i Seveso I-direktivet. Det har hela tiden varit Räddningsverket, sedermera Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, som haft ansvaret att förmedla informationen till kommissionen. Denna uppgift regleras i förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor.

Av 2 kap. 4 § förordningen om skydd mot olyckor följer att om en olycka som kan orsaka allvarliga skador på människor eller i miljön inträffar vid en sådan anläggning som avses i 2 kap. 4 § lagen om skydd mot olyckor eller om en överhängande fara för en sådan olycka föreligger, ska anläggningens ägare eller verksamhetsutövaren på anläggningen omgående informera den kommun där anläggningen är belägen och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Enligt 2 kap. 3 § förordningen om skydd mot olyckor är det länsstyrelsen, som efter samråd med kommunen, har att besluta vilka anläggningar som omfattas

av ägarens eller verksamhetsutövarens skyldigheter enligt 2 kap. 4 § nu nämnda lag. Ett sådant särskilt beslut krävs inte för flygplatser som har meddelats enligt 6 kap. 8 § första stycket luftfartslagen (2010:500). Flygplatserna anses vara sådana anläggningar där verksamheten per se innebär en fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller miljön.

Seveso III-utredningen har funnit att det faktum att en verksamhet omfattas av Sevesolagen talar för att det även är en farlig verksamhet enligt lagen om skydd mot olyckor. Utredningen har därför föreslagit att alla verksamheter som omfattas av Sevesolagen bör omfattas av 2 kap.

4 § lagen om skydd mot olyckor, utan krav på föregående beslut av länsstyrelsen. Flera av länsstyrelserna har tillstyrkt utredningens förslag och uppgett att det medför ett förenklat förfarande som sparar tid och resurser för såväl verksamhetsutövare som länsstyrelse. Genom utredningens förslag säkerställs också att den olycksrapportering som ska ske till kommissionen även fortsatt kan utföras på ett smidigt sätt. De företrädare för verksamhetsutövare, till vilka utredningen remitterats, har inte motsatt sig detta. Förslaget bör följaktligen genomföras.

10 Tillsyn

10.1 Tillsynsansvar

Regeringens förslag: Endast länsstyrelsen ska ha det operativa tillsynsansvaret för Sevesoverksamheter.

Alla verksamheter som omfattas av Sevesolagen ska ingå i en tillsynsplan. Länsstyrelsen ska besluta om planen. Program för rutinmässig tillsyn ska upprättas för alla verksamheter.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om tillsyn enligt Sevesolagen.

Översynsutredningens förslag om tillsynsansvar stämmer i huvudsak överens med regeringens förslag. Utredningen har föreslagit att det i Sevesolagen ska förtydligas att det som sägs i 2 kap. miljöbalken om tillämpningen av balken och det kapitlet också ska gälla för tillämpningen av Sevesolagen.

Seveso III-utredningens förslag om tillsynsplan och tillsynsprogram stämmer överens med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flera remissinstanser, däribland *Växjö tingsrätt (mark- och miljödomstolen)*, *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap*, *länsstyrelserna i Jönköpings län, Skåne län, Uppsala län och Västmanlands län* samt *Sveriges Kommuner och Landsting* är positiva till förslaget att länsstyrelsens möjlighet att överlåta Sevesotillsynen till kommunen tas bort. *Svea hovrätt (Mark- och miljööverdomstolen)* anser att tillsynsorganisationen bör samordnas bättre och att det bör vara samma myndigheter som har ansvaret för både tillsyn enligt Sevesolagstiftningen och miljötillsyn. *Länsstyrelsen i Värmlands län*,

Helsingborgs kommun och *Skellefteå kommun* motsätter sig att möjligheten att överlåta Sevesotillsynen till kommunen ska tas bort.

Nacka tingsrätt (mark- och miljödomstolen) anser att förslaget till 15 § Sevesolagen bör formuleras så att tillsynen ska samordnas tidsmässigt om det är lämpligt och möjligt samt att tillsynsmyndigheterna ska samråda inför tillsynsbeslut. Om en längre gående samordning än så är avsedd menar domstolen att lagstiftningen riskerar att komma i konflikt med förvaltningsorganens självständighet enligt 12 kap. 2 § regeringsformen. *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* stöder förslaget att arbetsmiljölagen ska finnas med i 15 § Sevesolagen. *Länsstyrelserna i Blekinge* och *Kalmars län* anser att tillsynssamordningen även ska innefatta tillsyn enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor och lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor. *Länsstyrelsen i Västernorrlands län* anser att Sevesotillsynen och miljöbalktillsynen ska bedrivas av samma länsstyrelse. Enligt länsstyrelsen bör den myndighet som bedriver Sevesotillsynen även tilldelas miljöbalktillsynen. Så är inte fallet i dag avseende Sevesoverksamheter som inte är tillståndspliktiga eller där länsstyrelsen har överlåtit operativ tillsyn enligt miljöbalken till en kommun. *Göteborgs kommun* föreslår att länsstyrelsen får ett tydligt samordningsansvar och krav på att samordna sig med andra myndigheter som bedriver tillsyn med relevans för Sevesotillsynen. I samordningsansvaret bör ingå att bjuda in till tillsynsbesök. *Karlshamns kommun* stöder förslaget om samordning av Sevesotillsynen och tillsyn enligt miljöbalken och arbetsmiljölagen, men menar att samordningen eventuellt även borde omfatta tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor och lagen om brandfarliga och explosiva varor. *Luleå kommun* menar att samordningen av tillsynen även kan utvidgas till att omfatta den kommunala tillsyn som är tillämplig. *Skogsindustrierna* tillstyrker förslaget att det införs ett samordningsansvar mellan tillsyn enligt miljöbalken och arbetsmiljölagen. *Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet* ser ingen fördel med förslaget om en samordnad tillsyn med miljöbalken och Sevesolagstiftningen.

Länsstyrelserna i Dalarnas, Gotlands, Norrbottens och *Västra Götalands län*, *Kemikalieinspektionen* och *Helsingborgs kommun* stöder Översynsutredningens förslag om att det som sägs i 2 kap. miljöbalken om tillämpningen av balken och det kapitlet också ska gälla för tillämpningen av Sevesolagen. *Svea hovrätt (Mark- och miljööverdomstolen)*, *Växjö tingsrätt (mark- och miljödomstolen)* och *Skogsindustrierna* avstyrker förslaget. *Svea hovrätt (Mark- och miljööverdomstolen)* menar att förslaget skulle innebära en ändring i sak jämfört med nuvarande lagtext. Enligt domstolen gäller bestämmelserna i Sevesolagen respektive miljöbalken vid sidan av varandra och så länge det är samma myndighet som har tillsyn enligt båda lagstiftningarna kan krav på säkerhetshöjande åtgärder ställas med stöd av 2 kap. miljöbalken av myndigheten i dess egenskap av tillsynsmyndighet enligt miljöbalken. Utredningens förslag riskerar, enligt domstolen, att leda till en betydande oklarhet när det gäller hur långt en tillsynsmyndighet enligt Sevesolagen kan sträcka sin tillämpning av 2 kap. miljöbalken som i sig har ett mycket vidsträckt tillämpningsområde. *Växjö tingsrätt (mark- och miljödomstolen)* menar att bestämmelserna i Sevesolagen och miljöbalken gäller fullt ut vid sidan av varandra. Förslaget innebär

därmed inget förtydligande, utan snarare en materiell ändring som skapar betydande oklarhet. Den enskilde verksamhetsutövaren kan härigenom få olika bedömningar från olika tillsynsmyndigheter av vilka skyddsåtgärder som kan krävas enligt 2 kap. miljöbalken.

Skälen för regeringens förslag

Tillsyn enligt direktivet

Bestämmelser om tillsyn finns i artikel 20 i Seveso III-direktivet. Artikel 18 i Seveso II-direktivet. De båda artiklarna skiljer sig åt i vissa avseenden. Inför utarbetandet av Seveso III-direktivet hade kommissionen uppmärksammat de skillnader som finns mellan medlemsländernas tillsynsmyndigheters sätt att planera och bedriva sin tillsyn för verksamheter, något som kan ge upphov till olika skyddsnivåer inom EU. För att uppnå en mer likartad tillsynsnivå inom EU innehåller Seveso III några nya grundläggande krav som medlemsstaternas kontrollsystem måste uppfylla. För att kontrollera att direktivet följs ska tillsynen enligt vad som anges i artikel 20 genomföras efter en övergripande tillsynsplan för samtliga Sevesoverksamheter. Tillsynsplanen ska finnas på nationell, regional eller lokal nivå. Planen ska regelbundet ses över och vid behov uppdateras. Tillsynsplanen ska bl.a. innehålla en allmän utvärdering av relevanta säkerhetsaspekter, det geografiska område som tillsynsplanen omfattar, en förteckning över de verksamheter som tillsynsplanen omfattar och bestämmelser om samarbete mellan olika tillsynsmyndigheter.

Tillsynen för respektive Sevesoverksamhet ska ske regelbundet och genomföras efter fastlagda rutiner i ett särskilt tillsynsprogram som närmare reglerar vad som gäller för tillsynen och de skilda tillsynsobjekten. Tillsynsprogrammet, som redan fanns i Seveso II-direktivet, ska utformas av den behöriga tillsynsmyndigheten på grundval av tillsynsplanen. Tillsynsbesök ska ske varje år för verksamheter på den högre kravnivån och vart tredje år för verksamheter på den lägre kravnivån, såvida inte tillsynsmyndigheten redan har utarbetat ett tillsynsprogram grundat på en systematisk bedömning av faran för en allvarlig kemikalieolycka vid de berörda verksamheterna. Utöver de rutinmässiga besöken ska tillsyn genomföras när det behövs, exempelvis efter olyckor och olyckstillbud samt efter allvarliga klagomål.

Enligt direktivet bör tillsynen, när det är möjligt och lämpligt, samordnas med tillsynen enligt annan unionslagstiftning.

Gällande tillsynsansvar

Den tillsyn som sker utifrån Sevesodirektivets krav görs i första hand enligt Sevesolagen, miljöbalken och arbetsmiljölagen. Även den tillsyn som sker med stöd av lagen om skydd mot olyckor och lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor har betydelse ur ett Sevesohänseende.

Enligt 15 § Sevesolagen ska Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, länsstyrelsen och kommunerna, i enlighet med vad regeringen bestämmer, ha tillsyn över att Sevesolagen och föreskrifter som har meddelats med stöd av Sevesolagen följs. Länsstyrelsen och

kommunerna ska ha tillsyn över verksamhet som omfattas av tillståndsplikt enligt miljöbalken i enlighet med den ansvarsfördelning för tillsynen av miljöfarlig verksamhet som följer av miljöbalken. Tillsynsmyndigheterna ska samordna tillsynen med den tillsyn som sker enligt miljöbalken. För sådan verksamhet som inte omfattas av tillståndsplikt enligt miljöbalken ska länsstyrelsen vara tillsynsmyndighet. Länsstyrelsen får överlåta åt en kommun att ansvara för denna tillsyn, om kommunen gjort en framställning om det. Avsikten med denna ordning är att tillsynsorganisationen för den operativa Sevesotillsynen ska harmoniseras med vad som gäller i fråga om organisation av tillsynen enligt miljöbalken och skapa möjligheter till samordning mellan miljö- och säkerhetstillsynen. En förutsättning för att låta en kommun ta över ansvaret för Sevesotillsynen är att det inte är olämpligt med hänsyn till förutsättningarna för att tillsynen ska kunna utövas tillfredsställande (se prop. 1998/99:64 s. 63). Länsstyrelsen kan återta ett överlämnat tillsynsansvar från kommunen. I praktiken har emellertid länsstyrelsen så gott som uteslutande ansvarat för Sevesotillsynen.

Kommunerna har även, när det gäller Sevesoverksamheter, vissa tillsynsuppgifter enligt lagen om skydd mot olyckor och enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor.

Tillsynsansvar för verksamheter som tillhör den högre kravnivån

Om en miljöfarlig verksamhet omfattas av tillståndsplikt enligt 9 kap. 6 § första stycket miljöbalken ska den som utövar verksamheten varje år lämna in en miljörapport till den tillsynsmyndighet som utövar tillsynen över verksamheten. Detta gäller även den som förelagts att ansöka om tillstånd enligt 9 kap. 6 § andra stycket miljöbalken. I miljörapporten ska de åtgärder som har vidtagits för att uppfylla villkoren i ett tillståndsbeslut och resultaten av dessa åtgärder redovisas. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva att en miljörapport ska innehålla en redovisning av verksamhetens miljöpåverkan även i annat avseende än vad som omfattas av villkoren i ett tillståndsbeslut. Redovisning av andra uppgifter som är relaterade till balkens tillämpningsområde och mål får också föreskrivas. Även om en verksamhet inte är tillståndspliktig får en föreskrift om skyldighet att lämna en miljörapport meddelas.

Ansvaret för tillsynen i fråga om miljöfarliga verksamheter enligt 9 kap. miljöbalken regleras i 2 kap. 20–33 §§ miljötillsynsförordningen (2011:13). Länsstyrelsen har som huvudregel ansvar för tillsynen i fråga om miljöfarliga verksamheter som omfattas av tillståndsplikt enligt bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (FMH-bilagan). Länsstyrelsen kan emellertid överlåta uppgiften att utöva denna tillsyn åt en kommunal nämnd i enlighet med bestämmelserna i 1 kap. 19 och 20 §§ miljötillsynsförordningen.

I 3 kap. miljötillsynsförordningen anges vilka myndigheter som inom sitt respektive vägledningsområde ska ge tillsynsvägledning i fråga om tillämpningen av miljöbalken, föreskrifter meddelade med stöd av miljöbalken och EU-förordningar. De tillsynsvägläggande myndigheterna åläggs att aktivt medverka för samordning och samverkan i frågor om tillsynsvägledning. De tillsynsvägläggande myndigheterna på statlig

central nivå ska inom sitt vägledningsområde särskilt ge stöd till länsstyrelsernas tillsynsvägledning till kommunerna.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ansvarar för tillsynsvägledning bl.a. i frågor om miljöfarliga verksamheter enligt 9 kap. miljöbalken i de fall frågorna regleras i Sevesolagen och Sevesoförordningen.

Länsstyrelsen ska ge tillsynsvägledning i länet. I länsstyrelsernas tillsynsvägledning ingår att ge kommunerna stöd för att utveckla tillsynen. Från länsstyrelsernas vägledningsområde undantas emellertid den tillsyn som utövas av Skogsstyrelsen och generalläkaren.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps tillsynsansvar

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap är den centrala tillsynsmyndigheten för tillsyn och tillsynsvägledning för de områden som regleras i Sevesolagen, lagen om skydd mot olyckor, lagen om brandfarliga och explosiva varor och till viss del lagen (2006:263) om transport av farligt gods. Myndighetens arbete inom Sevesoområdet består av uppföljning, utvärdering, samordning och stöd till de operativa tillsynsmyndigheterna. Detta arbete sker bl.a. genom uppföljning av den operativa tillsynen som länsstyrelserna genomför och av hur väl Sevesoverksamheterna och kommunerna uppfyller sina skyldigheter. På grundval av de behov som uppmärksammas tar myndigheten fram utbildningar, konferenser och annat stöd. Myndigheten samverkar även med andra myndigheter som arbetar med Sevesofrågor. Vidare följer myndigheten utvecklingen när det gäller Sevesofrågor på EU-nivå och deltar i en arbetsgrupp inom OECD, där bl.a. erfarenheter från Sevesoområdet jämförs och diskuteras. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap deltar också i arbete inom ramen för Industriolyckskonventionen.

Länsstyrelsernas tillsynsansvar

Landets samtliga 21 länsstyrelser är i dag operativa tillsynsmyndigheter för tillsynen av Sevesoverksamheter. Vid de flesta länsstyrelser arbetar både miljöskyddsmyndigheten och beredskapsmyndigheten med Sevesofrågor. Även länsstyrelsernas miljöprövningsdelegationer berörs av Sevesofrågorna vid den integrerade miljö- och säkerhetsprövningen liksom länsstyrelsens planberedning vid det fysiska planeringsarbetet. Sedan den 1 juni 2012 är miljöprövningsdelegationerna koncentrerade till 12 länsstyrelser.

Enligt Översynsutredningen har många länsstyrelser organiserat sitt arbete på så sätt att vissa handläggare är specialiserade på Sevesofrågor och de utför på egen hand allt arbete utifrån Sevesolagen. De bistår även de handläggare som endast har enstaka tillsynsobjekt som omfattas av Sevesolagen och sådana handläggare som är under introduktion. Det finns även exempel på när två eller tre länsstyrelser har gått samman och anställt en person som utför tillsyn vid dessa läns samtliga Sevesoverksamheter. Enligt utredningen arbetar totalt ungefär 40 personer som särskilda Sevesohandläggare vid landets länsstyrelser. Ytterligare 20–30 personer arbetar med Sevesofrågor i mindre omfattning. I snitt finns det alltså drygt två handläggare per länsstyrelse med Sevesoerfarenhet och

ytterligare knappt en och en halv med begränsad Sevesoerfarenhet. Enligt Översynsutredningen lägger de särskilda handläggarna i snitt cirka 30 arbetsdagar per år på Sevesofrågor, vilket motsvarar en arbetstid (heltid) om cirka 15 procent per person. Om man räknar in att delar av tiden även handläggs av de med begränsad Sevesokompetens blir siffran lägre.

Den operativa Sevesotillsynen består bl.a. av tillsynsbesök, granskning av säkerhetsrapporter, granskning av interna planer och handlingsprogram samt utarbetande av tillsynsprogram för Sevesoverksamheterna. Tillsynsprogrammen är normalt framtagna i samverkan med Arbetsmiljöverket. Vidare utövar länsstyrelserna i vissa fall tillsyn enligt miljöbalken vid Sevesoverksamheterna.

Det varierar något mellan länsstyrelserna hur de bedriver och samordnar sin miljöbalks- och Sevesotillsyn. Vissa länsstyrelser har särskilt utsedda Sevesohandläggare medan andra länsstyrelser har tillsynsansvaret organiserat på så sätt att den handläggare som ansvarar för tillsynen enligt miljöbalken, i de fall detta ansvar åligger länsstyrelsen, även ansvarar för Sevesotillsynen.

Arbetsmiljöverkets tillsynsansvar

Arbetsmiljöverket är central förvaltningsmyndighet för arbetsmiljö- och arbetstidsfrågor och har i uppdrag att se till att arbetsmiljö- och arbetstidslagstiftningar följs. Vidare har Arbetsmiljöverket i uppdrag att se till att tobakslagen (1993:581) samt i vissa avseenden miljöbalken följs.

Av såväl miljöbalken som Sevesolagen framgår att bestämmelserna i arbetsmiljölagen ska tillämpas vid frågor som avser skydd mot ohälsa och olycksfall i arbete samt i sådana hänseenden i övrigt som huvudsakligen avser arbetsmiljön.

I 7 kap. arbetsmiljölagen beskrivs vad som ingår i Arbetsmiljöverkets tillsyn. Arbetsmiljöverkets tillsynsarbete har stöd i olika föreskrifter där föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) är en av hörnpelarna i regelverket. SAM ställer krav på att arbetsgivaren ska ta fram ett ledningssystem för arbetsmiljöarbetet och att denne ska ta ett eget ansvar för att leda och kontrollera sin verksamhet så att risker för hälsa och olycksfall undviks. Dessa bestämmelser preciseras vid behov i särskilda föreskrifter, exempelvis föreskrifter om förebyggande av allvarliga kemikalieolyckor, om kemiska arbetsmiljörisker, om arbete i explosionsfarlig miljö, om användning av trycksatta anordningar och om arbetsplatsens utformning.

Endast länsstyrelsen ska ha det operativa tillsynsansvaret enligt Sevesolagstiftningen

Av 15 § Sevesolagen följer att tillsynsorganisationen för den operativa tillsynen av Sevesolagen ska följa den organisation av tillsyn som gäller enligt miljöbalken såvitt avser verksamheter som är tillståndspliktiga enligt balken. Enligt samma bestämmelse har länsstyrelsen tillsynsansvaret för övriga verksamheter. Tillsynsansvaret får dock överlåtas åt en kommun, om kommunen gjort en framställning om det. Som nämnts ovan är det länsstyrelsen som i praktiken har kommit att ansvara för

Sevesotillsynen. Det finns inte heller någon överlåten Sevesotillsyn till en kommun. Sevesotillsynen utförs således av länsstyrelserna och Arbetsmiljöverket. Enligt Översynsutredningen samordnar myndigheterna sin tillsyn och genomför regelmässigt gemensamma tillsynsbesök. Tillsynsprogrammen tas normalt fram i samverkan mellan länsstyrelsen och Arbetsmiljöverket.

Sevesotillsynen är i huvudsak inriktad på säkerhets- och systemtillsyn medan miljöbalkstillsynen har ett annat fokus. Enligt Översynsutredningen är det inte vanligt förekommande att Sevesotillsyn och miljöbalkstillsyn utförs samtidigt. Detta gäller särskilt inte om miljöbalkstillsyns- och Sevesotillsynsansvaret är uppdelat mellan kommun och länsstyrelse. Sevesotillsynen sker enligt upprättade tillsynsprogram för varje verksamhet. Intervallen mellan tillsynsbesöken enligt Sevesolagen beror på myndighetens riskbedömning av varje individuell Sevesoverksamhet. Vissa Sevesoverksamheter får tillsynsbesök varje år medan andra endast får tillsynsbesök inom en tre- till fyraårsperiod.

Översynsutredningen har funnit att den tillsyn som sker enligt Sevesolagen behöver bli likvärdigare och effektivare. Utredningen har därför bl.a. föreslagit att länsstyrelsens möjlighet att överlåta tillsynsansvaret till en kommun bör avskaffas, då en sådan överlåtelse riskerar att ytterligare splittra upp tillsynsansvaret. Flertalet remissinstanser som yttrat sig i frågan instämmer i utredningens förslag. Regeringen, som anser att dagens reglering kan bidra till ökad otydlighet, ser inte anledning att göra någon annan bedömning än utredningen i denna del. Möjligheten till överlåtelse enligt den aktuella bestämmelsen ska därför utgå. I enlighet med den ordning som i praktiken gäller redan i dag ska endast länsstyrelsen ha det operativa tillsynsansvaret för Sevesoverksamheter.

Samordning av tillsyn

Av 15 § andra stycket Sevesolagen följer att tillsynsmyndigheterna ska samordna Sevesotillsynen med den tillsyn som sker enligt miljöbalken. Översynsutredningen har funnit att sådan samordning inte är särskilt vanligt förekommande. Utredningen har därför föreslagit att det i Sevesolagen ska tydliggöras att samordning av tillsyn enligt nämnda lag, miljöbalken och arbetsmiljölagen ska ske i den utsträckning det är lämpligt. Utredningen understryker att samordningen av tillsynen inte nödvändigtvis innebär att tillsyn måste ske samtidigt, men att det är av vikt att ansvariga tillsynsmyndigheter informerar varandra samt i möjligaste mån försäkras om att en verksamhetsutövare inte får motstridiga besked. *Nacka tingsrätt (mark- och miljödomstolen)* anser att förslaget bör formuleras så att tillsynen ska samordnas tidsmässigt om det är lämpligt och möjligt samt att tillsynsmyndigheterna ska samråda inför tillsynsbeslut. Tingsrätten bedömer nämligen att en längre gående samordning än så riskerar att komma i konflikt med förvaltningsorganens självständighet enligt 12 kap. 2 § regeringsformen. *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* stöder utredningens förslag att även arbetsmiljölagen ska nämnas i bestämmelsen.

Regeringen bedömer att utredningens förslag är ändamålsenligt. Genom förslaget skapas större frihet för tillsynsmyndigheterna att samordna tillsynsarbetet utifrån rådande omständigheter i ett enskilt fall.

Då regeringen enligt 8 kap. 7 § 2 regeringsformen har kompetens att meddela föreskrifter på området bör frågan emellertid regleras i Sevesoförordningen.

Tillsynsplan och tillsynsprogram

I Seveso III-direktivet införs ett krav på att alla verksamheter ska omfattas av en tillsynsplan på antingen nationell, regional eller lokal nivå. Då det i Sverige är länsstyrelsen som är den behöriga myndigheten för den operativa tillsynen och därmed är den myndighet som genomför tillsynen av Sevesoverksamheter, är det lämpligen länsstyrelsen som för svenskt vidkommande bör utgöra den behöriga myndigheten, när det gäller att besluta om tillsynsplaner. Det blir då fråga om en tillsynsplan på regional nivå. Länsstyrelsens ansvar bör framgå av Sevesolagen.

Såväl Seveso II- som Seveso III-direktivet ställer krav på att program för rutinemässig tillsyn ska upprättas för alla verksamheter, så kallade tillsynsprogram. Till skillnad från Seveso II-direktivet gör Seveso III-direktivet ingen skillnad på hur dessa program ska utformas med hänsyn till om verksamheten tillhör den lägre eller högre kravnivån. I enlighet med Seveso III-utredningens förslag bör Sevesolagen anpassas efter detta förhållande.

Tillsynsmyndigheten ska löpande bedöma hur verksamheten följer lagstiftningens krav för att undvika allvarliga kemikalieolyckor, samt vilka åtgärder verksamhetsutövaren vidtar för att begränsa följderna av en sådan olycka. Efter en period av genomförd tillsyn, är det lämpligt att tillsynsmyndigheten omarbetar tillsynsprogrammet efter överväganden som grundar sig på en systematisk bedömning av hur verksamheten följer de ställda kraven. Om tillsynsmyndigheten bedömer att verksamhetsutövaren iakttar vad som gäller och erfarenheterna av tillsynen även i övrigt är goda, ska inte obligatoriska tillsynsbesök behöva göras med de intervaller som gäller som huvudregel enligt artikel 20.4 i direktivet, dvs. högst ett år för verksamheter som omfattas av den högre kravnivån och tre år för verksamheter för verksamheter som tillhör den lägre kravnivån. Se även vad som nämnts ovan om samordning av tillsyn.

Något krav på obligatoriska tillsynsbesök finns för närvarande inte i Sevesolagen, men Seveso III-direktivet ställer upp sådana krav (artikel 20.4). Tillsynsbesökens regelbundenhet vid ordinarie tillsyn samt möjlighet till förlängning av intervallen regleras lämpligen i Sevesoförordningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får enligt 17 § Sevesolagen meddela föreskrifter om att tillsynsmyndigheterna ska lämna sådana uppgifter som behövs för att en central myndighet ska kunna fullgöra sitt samordnande, kontrollerande och uppföljande ansvar. Översynsutredningen har föreslagit att föreskriftsbemyndigandet ska få en mer generell räckvidd. Ingen remissinstans har invänt mot förslaget. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela föreskrifter om tillsyn enligt Sevesolagen.

Tillämpning av 2 kap. miljöbalken vid tillsyn enligt Sevesolagen

Av 6 § andra stycket Sevesolagen framgår att allmänna hänsynsregler, som gäller för verksamhetsutövaren, finns i 2 kap. miljöbalken. Bestämmelsen är en upplysningsbestämmelse om de allmänna hänsynsreglerna i nämnda kapitel. Bestämmelserna i kapitlet omfattar bl.a. en bevisbörderegler, som innebär att det ankommer på den som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet att visa att förpliktelseerna som följer av 2 kap. iaktas. Det är således fall fråga om en omvänd bevisbörda. Enligt Översynsutredningen har det i praktiken uppkommit osäkerhet om vad som gäller för en tillsynsmyndighets möjligheter att tillämpa de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken, om tillsynsmyndigheten endast är tillsynsmyndighet enligt Sevesolagen och inte enligt miljöbalken. I vissa fall har konsekvensen blivit att den omvända bevisbörderegeln inte har tillämpats av tillsynsmyndigheten. På grund av bl.a. detta förhållande har Översynsutredningen föreslagit att det i Sevesolagen ska förtydligas, att det som sägs i 2 kap. miljöbalken om tillämpningen av balken och det kapitlet också ska gälla för tillämpningen av Sevesolagen. Några remissinstanser, bl.a. vissa länsstyrelser, har ställt sig positiva till förslaget, medan andra, t.ex. *Svea hovrätt (Mark- och miljööverdomstolen)*, har avstyrkt det. Enligt Svea hovrätt riskerar utredningens förslag att leda till en betydande oklarhet om det genomförs. Sevesoverksamheter omfattas av både Sevesolagens och miljöbalkens bestämmelser, som således i tillämpliga delar gäller parallellt. Med hänsyn till remissinstansernas blandade inställning till utredningens förslag konstaterar regeringen att det i detta lagstiftningsarbete saknas förutsättningar för att genomföra det. Det kan dock finnas anledning att i ett annat sammanhang återkomma till Sevesolagstiftningens relation till de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken.

10.2 Ökad samverkan och tillsynsvägledning

Regeringens bedömning: Tillsynen på Sevesoområdet bör effektiviseras genom ökad samverkan mellan berörda länsstyrelser. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap bör fördjupa sin tillsynsvägledning.

Översynsutredningens förslag stämmer delvis överens med regeringens bedömning. Utredningen föreslog att tillsynsansvaret ska koncentreras till ett mindre antal länsstyrelser.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser som yttrat sig över förslaget om att koncentrera tillsynsansvaret är negativa. Dessa remissinstanser menar att förslaget innebär att Sevesotillsynen och miljöbalkstillsynen splittras samt att viktig lokalkännedom skulle gå förlorad. Bland dessa remissinstanser finns bl.a. *Svea hovrätt (Mark- och miljööverdomstolen)*, *Växjö tingsrätt (mark- och miljödomstolen)*, *länsstyrelserna i Gotlands län, Gävleborgs län, Hallands län, Jämtlands län, Jönköpings län, Skåne län, Värmlands län, Västerbottens län, Västernorrlands län och Västmanlands län, Industrierbetsgivarna, SveMin, Skogsindustrierna samt Svenska Petroleum och Biodrivmedel*

Institutet. De remissinstanser som är positiva till förslaget är Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, länsstyrelserna i Kalmar län, Uppsala län och Örebro län, Arbetsmiljöverket, Statskontoret samt Sveriges Kommuner och Landsting.

I princip alla remissinstanser stöder utredningens förslag att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska fördjupa sin Sevesotillsynsvägledning. Bland dessa kan nämnas *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, länsstyrelserna i Blekinge län, Dalarnas län, Jönköpings län, Kalmar län, Skåne län, Stockholms län, Uppsala län, Västerbottens län, Västernorrlands län och Västra Götalands län, samt Industriarbetsgivarna och SveMin. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* ser ett stort behov av att utveckla uppföljning och utvärdering samt att ta fram metodstöd och på annat sätt inrikta och samordna Sevesotillsynen i landet. En sådan ambitionshöjning innebär samtidigt att myndigheten behöver ta mer resurser i anspråk för verksamheten på Sevesoområdet. *Länsstyrelsen i Västernorrlands län* anser att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap behöver få tydliga direktiv och mandat för att förbättringen genom fördjupad Sevesotillsynsvägledning ska kunna förverkligas. *Industriarbetsgivarna och Skogsindustrierna* betonar vikten av att tillsynen inte sker enbart utifrån checklistor utan att tillsynsinsatserna anpassas efter behovet i varje enskilt fall.

Skälen för regeringens bedömning: För att nå en bättre effektivitet när det gäller tillsyn av Sevesoverksamheter har Översynsutredningen föreslagit att tillsynsansvaret ska koncentreras till ett begränsat antal länsstyrelser. Ett överförande av Sevesotillsynsansvaret till färre länsstyrelser skulle medföra att varje Sevesotillsynshandläggare får tillsynsansvar för fler Sevesoverksamheter, ansåg utredningen. Därigenom ges förutsättningar för ökade möjligheter att arbeta upp kompetens, erfarenhet och rutin. En ökad möjlighet till specialisering hos Sevesohandläggarna medför en mer effektiv, rättssäker och likartad tillsyn. Utredningen har till grund för förslaget bl.a. hänvisat till Utredningen om den statliga regionala förvaltningens betänkande Statens regionala förvaltning – förslag till en angelägen reform (SOU 2012:81), men också systemet med miljöprövningsdelegationer enligt förordningen (2011:1237) om miljöprövningsdelegationer. Dessa delegationer finns vid 12 länsstyrelser och ansvarar bl.a. för den tillståndsprovning av miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. 6 § miljöbalken som ska utföras av länsstyrelsen.

Förslagen i SOU 2012:81 har inte genomförts. Regeringen delar utredningens och vissa remissinstanser bedömning att det finns utrymme att öka kompetens, erfarenhet och rutin när det handlar om länsstyrelsernas Sevesotillsyn. Sevesotillsynen är en komplicerad verksamhet som ställer höga krav på de myndigheter som utför den. Sevesoverksamheterna är ojämnt fördelade över landet och antalet verksamheter i vissa län är litet. Detta innebär att antalet Sevesotillsynsbesök som utförs av vissa länsstyrelser blir begränsat. Regeringen bedömer att en utökad länsöverskridande samverkan mellan länsstyrelserna gällande Sevesotillsynen är ett sätt att öka kompetens, erfarenhet och rutin för att på så sätt åstadkomma en mer effektiv tillsynsverksamhet. Det finns redan i dag exempel på länsstyrelser som samverkar när det gäller

Sevesotillsynen. Länsstyrelserna i Blekinge och Kalmar län är ett sådant exempel. Regeringen anser att fler länsstyrelser bör utveckla en sådan samverkan, och regeringen har därför för avsikt att uppdra åt länsstyrelserna att utarbeta en struktur för ökad samverkan inom Sevesotillsynsområdet.

Regeringen menar vidare att en sådan utökad samverkan bör kompletteras av utökad tillsynsvägledning från Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps sida. Regeringen anser, i likhet med Översynsutredningen och flertalet remissinstanser, att det finns ett behov av att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap fördjupar sin Sevesotillsynsvägledning samt tar ett större ansvar när det gäller att utbilda Sevesohandläggare, samordna inblandade myndigheter och att utveckla myndighetsgemensamma metodstöd för Sevesotillsynen. Detta skulle bidra till en mer effektiv, enhetlig och samordnad Sevesotillsyn. Behoven av tillsynsvägledning kommer sannolikt också att öka med anledning av de ökade krav som Seveso III-direktivet innebär.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap bör också utvidga sin tillsynsvägledning till att inkludera metodstöd gällande uttag av Sevesotillsynsavgifter, enligt vad som utvecklas i avsnitt 10.3.

10.3 Tillsynsavgifter

Regeringens förslag: I Sevesolagen ska det införas en bestämmelse om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgift för myndigheters kostnader för tillsyn enligt lagen.

Översynsutredningens förslag stämmer i huvudsak överens med regeringens förslag. Utredningens lagförslag omfattar även avgift för de kostnader som myndigheter har för prövning av Sevesoverksamheter.

Remissinstanserna: Merparten av remissinstanserna stöder förslaget att tillsynen ska vara avgiftsfinansierad och är i huvudsak positiva till utredningens övriga förslag. *Länsstyrelsen i Västra Götalands län* motsätter sig förslaget om att införa ett avgiftssystem för tillsynen. Vissa remissinstanser, bl.a. *länsstyrelserna i Blekinge, Kalmar, Gävleborgs och Södermanlands län*, menar att det finns en risk att de föreslagna avgiftsnivåerna skulle innebära en överfinansiering och att nivåerna behöver utredas ytterligare. Flera remissinstanser, bl.a. *Svea hovrätt (Mark- och miljööverdomstolen)* samt *länsstyrelserna i Dalarnas, Gotlands och Norrbottens län*, anser att avgiftssystemet bör samordnas med motsvarande system enligt miljöbalken. De flesta remissinstanserna, bl.a. *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* och i princip samtliga länsstyrelser, betonar betydelsen av att avgiftsintäkterna återförs till tillsynsmyndigheterna. *Industriarbetsgivarna* avvisar helt förslaget till uttag av tillsynsavgifter innan en effektiv och väl fungerande Sevesotillsyn har uppnåtts. *Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet* avstyrker utredningens förslag att införa särskilda avgifter för Sevesotillsynen. Institutet anser att tillsynsavgifter inte kan tas ut förrän tillsynen har förbättrats. *Näringslivets Regelnämnd* och *Skogsindustrierna* avstyrker båda förslagen att införa avgifter för

Sevesotillsynen av flera skäl. Enligt organisationerna borde den pågående översynen och förväntade höjningen av avgifterna för tillsyn och prövning av miljöfarlig verksamhet leda till att Sevesotillsynen täcks av dessa avgifter. Enligt nämnden är införande av eller höjda avgifter inget som stärker svenska företags position internationellt och nämnden anser att det saknas en ordentlig kostnadsnyttokalkyl som inkluderar hur det ser ut i Sveriges konkurrentländer.

Skälen för regeringens förslag

Arbete med tillsyn och tillståndsprövning av Sevesoverksamheter på högre kravnivå finansieras i dag genom Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps förvaltningsanslag. Ersättning för tillsyn betalas av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap efter rekvisition ut till länsstyrelserna med 20 000 kr per verksamhet och år för verksamhet som tillhör den högre kravnivån enligt Sevesolagen. Tillståndsprövning av Sevesoverksamheter som omfattas av den högre kravnivån sker enligt miljöbalken. Ersättning för uppgifter i samband med den prövningen, som sker hos länsstyrelsernas miljöprövningsdelegationer eller i mark- och miljödomstol, uppgår till 25 000 kr per prövning. Ingen ersättning betalas ut för tillsyn och tillståndsprövning av verksamheter som omfattas av den lägre kravnivån enligt Sevesolagen. Gällande system för finansiering omfattar inte någon ersättning till kommuner som efter överlåtelse skulle kunna utföra Sevesotillsyn. Det finns inte heller någon möjlighet att ta ut några avgifter för Sevesotillsyn från Sevesoverksamheterna.

År 2012 betalade Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ut sammanlagt 4 475 000 kr för Sevesoärenden, varav 4 100 000 kr avsåg ersättning för tillsyn av Sevesoverksamheter och 375 000 kr avsåg ersättning för tillståndsprövning av sådana verksamheter. År 2013 uppgick motsvarande utbetalningar till 4 630 000 kr varav 4 180 000 kr avsåg ersättning för tillsyn och 450 000 kr avsåg tillståndsprövning.

Arbetsmiljöverkets Sevesotillsyn utförs enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter och är skattefinansierad.

För prövning och tillsyn som sker enligt miljöbalken tas tillsynsavgifter ut, i enlighet med principen att det är förorenaren som ska betala (eng. Polluter Pays Principle). I förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken regleras de avgifter som ska betalas för mark- och miljödomstolars och statliga förvaltningsmyndigheters kostnader för prövning och tillsyn enligt miljöbalken och bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken samt för förvaltningsmyndigheters kostnader i övrigt som rör sådan prövning och tillsyn. Avgift ska inte betalas för sådan handläggning som föranletts av att ett beslut enligt miljöbalken eller bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken överklagas. Avgifter för prövning och tillsyn ska betalas efter beslut av länsstyrelsen med de belopp som anges i förordningens bilaga. Av bilagan framgår att avgifternas storlek varierar beroende på om det handlar om verksamheter som frivilligt sökt tillstånd, verksamheter som förelagts att söka tillstånd samt för tillståndspliktiga verksamheter. I förteckningen är de tillståndspliktiga verksamheterna indelade i verksamhetsgrupper. Avgiftsbeloppen kan för de olika

verksamheterna variera beroende av om det är länsstyrelsen eller annan som utövar tillsynen. Länsstyrelserna tar ut såväl fasta prövningsavgifter som fasta tillsynsavgifter när det gäller miljöfarliga verksamheter. De avgifter som tas ut inbetalas på sedvanligt sätt till staten och kommer således inte de enskilda länsstyrelserna till godo. De avgifter som i dag tas ut enligt förordningen om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken har, när det gäller tillsyn, en kostnadstäckningsgrad på cirka 60 procent.

Naturvårdsverket hade under 2008–2012 i uppdrag att föreslå ändringar i förordningen om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken. Uppdragen innebar bl.a. att Naturvårdsverket, när det gäller miljöfarliga verksamheter, skulle föreslå nya avgifter och en ny indelning av verksamheter i olika avgiftsnivåer. Föreslagna avgifter skulle så långt som möjligt motsvara de kostnader som prövningen och tillsynen är förenad med. Uppdragen redovisades under 2008–2012. Förslagen behandlas för närvarande i Regeringskansliet.

Sveriges Kommuner och Landsting har tagit fram underlag som stöd för kommunerna att beräkna taxor inom miljöbalkens område. Underlaget bygger på en risk- och erfarenhetsbedömning för miljötillsynen. En fast avgift används när tillsynsbehovet bedöms som stort och återkommande tillsyn sker samt där tillsynsbesök planeras för minst var tredje år. Tillsynsfrekvensen vid en fast årlig tillsynsavgift kan variera från år till år men ska motsvara den sammanlagda avgiften under en treårsperiod. I de fall tillsynen inte förväntas ske regelbundet tillämpas istället en timtaxa. Drygt en tredjedel av landets kommuner har beslutat att använda sig av Sveriges Kommuner och Landstings underlag för att beräkna taxa för miljöbalkstillsyn.

Översynsutredningen har föreslagit att samtliga Sevesoverksamheter ska betala en fast, årlig, Sevesotillsynsavgift. Utredningen har anfört att Sevesotillsynsavgifterna som huvudregel fullt ut ska täcka de kostnader som Sevesotillsynen beräknas kosta, det vill säga målsättningen är full kostnadstäckning. Sevesotillsynsavgiften ska enligt förslaget anpassas till verksamheternas bedömda risk, komplexitet och omfattning.

När föreskrifter om avgifter diskuteras måste alltid gränsdragningen mellan skatt och avgifter beaktas. Gränsen har betydelse eftersom riksdagen enligt regeringsformen inte får delegera beslutanderätten rörande skatt till regeringen eller underlydande myndigheter. Någon definition av begreppen skatt och avgift finns inte i regeringsformen. I lagstiftningen och rättstillämpningen har det i princip ansetts vara fråga om en avgift i de fall den motsvaras av en direkt motprestation från myndighetens sida till den som betalar avgiften. Avgiftsbegreppet har dock även ansetts kunna inbegripa vissa fall där vederlaget inte är individuellt bestämt utan utgör en s.k. kollektiv motprestation.

När det gäller avgiftskonstruktionen för tillsynsavgifter bör bl.a. beaktas att avgifterna ska motsvaras av en tydlig motprestation från tillsynsorganets sida, stödja syftet med tillsynen och ge incitament till avsedda beteenden hos tillsynsorganet och objektsansvariga samt vara enkla, lättbegripliga och förutsägbara för de objektsansvariga (SOU 2004:100 s. 99). Dessa kriterier bedöms kunna uppfyllas då det gäller avgifter för Sevesotillsynen.

Enligt Översynsutredningens förslag ska länsstyrelsen, i det enskilda fallet, med hänsyn till tillsynsbehovet eller annan särskild omständighet bl.a. kunna sätta ned eller efterskänka delar av avgiften. Vidare bör länsstyrelsen vid särskilt allvarliga händelser få ta ut en extra avgift för Sevesotillsyn. De extra avgifterna får under ett kalenderår inte överstiga Sevesoverksamhetens fasta, årliga Sevesotillsynsavgift. Utredningen har även föreslagit att länsstyrelserna bör få disponera Sevesotillsynsavgiftsintäkterna, alternativt bör avgiftsintäkterna i varje län återföras till respektive länsstyrelse genom öronmärkta anslag.

Länsstyrelsernas Sevesotillsyn bör avgiftsbeläggas

Den ersättning för Sevesotillsyn som enligt dagens system betalas ut till länsstyrelserna via Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps anslag har varit oförändrad sedan Sevesolagen trädde i kraft år 1999. Detta har lett till att länsstyrelsernas resurser för att utföra tillsynsverksamhet har minskat under årens lopp och ersättningen anses i dag på många håll som otillräcklig. Länsstyrelserna får dessutom endast ersättning vid Sevesotillsyn av verksamheter som omfattas av den högre kravnivån. Som Översynsutredningen funnit kan nuvarande ersättningssystem medföra en ojämn resursfördelning mellan de länsstyrelser som har tillsyn över många Sevesoverksamheter tillhörande den högre kravnivån och de länsstyrelser som har tillsyn över många Sevesoverksamheter som tillhör den lägre kravnivån. För de senare finns en risk för att de inte får tillräckligt med resurser för den Sevesotillsyn de utför. Flera länsstyrelser, även de som har tillsynsansvaret för många Sevesoverksamheter tillhörande den högre kravnivån, har pekat på att det är ett problem med bristande resurser.

I normalfallet bör offentlig tillsyn finansieras genom avgifter, men det kan också inom vissa områden vara mer lämpligt att låta tillsynen finansieras via skattemedel. De fall då det ansetts mer lämpligt att låta tillsynen finansieras via skatter är exempelvis då objektsansvarigas eller tillsynsorganens kostnader för att administrera ett avgiftsuttag bedöms som höga i relation till avgiften i övrigt (se bl.a. Finansutskottets betänkande 2009/10:FiU12 och regeringens skrivelse 2009/10:79 En tydlig, rättssäker och effektiv tillsyn).

Översynsutredningen har funnit att dagens system inte är av tillräcklig kvalitet och omfattning. Härtill ställer Seveso III-direktivet högre krav på tillsynens omfattning. Sevesoverksamheter hanterar farliga kemikalier i stor utsträckning och en väl fungerande tillsyn är av naturliga skäl av största vikt. En avgiftsbelagd Sevesotillsyn skulle vara i linje med det rådande systemet med avgifter för tillsyn enligt miljöbalken och med principen att det är förorenaren som ska betala de kostnader som denne orsakar – eng. Polluter Pays Principle. Ett system med fasta, årliga, tillsynsavgifter medför en större förutsägbarhet och säkerhet för de berörda verksamhetsutövarna och tillsynsmyndigheterna än ett system med timtaxor. Det är också enklare att administrera. Fasta avgifter överensstämmer även med länsstyrelsernas system med fasta schabloniserade årsavgifter när det gäller miljöbalkstillsynen och med kommunernas system för miljötillsynsavgifter i de fall de tar ut fasta avgifter vid verksamheter där regelbundet återkommande tillsyn sker.

Då även Sevesoverksamheter som tillhör den lägre kravnivån kan vara mycket komplexa och då tillsynen av dessa kräver specifik kompetens hos den enskilde handläggaren motiverar detta att avgifter också tas ut för Sevesotillsyn av verksamheter som tillhör den lägre kravnivån. Sammanfattningsvis är regeringen av uppfattningen att länsstyrelserna ska få ta ut avgift för tillsyn enligt lagen, och att detta ska gälla för samtliga Sevesoverksamheter. En ny bestämmelse om bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om avgift för Sevesotillsyn bör därför föras in i Sevesolagen.

I dagsläget är det därmed cirka 380 verksamheter som enligt förslaget kommer att omfattas bestämmelsen om avgifter för Sevesotillsyn. För att bättre kunna följa upp länsstyrelsernas arbete med Sevesotillsyn bör länsstyrelserna årligen redovisa föregående kalenderårs avgiftsintäkter och samtliga kostnader, uppdelade på branscher, för Sevesotillsynen till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Vidare bör Myndigheten för samhällsskydd och beredskap årligen redovisa föregående kalenderårs samtliga kostnader för tillsynsvägledning. Länsstyrelsernas och Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps uppgifter bör sammanställas av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap som ska göra en årlig uppföljning och redovisning till Regeringskansliet. En större utvärdering av det införda avgiftssystemet bör genomföras inom några år efter införandet. I denna utvärdering bör den inverkan som utarbetandet av tillsynsprogram för rutinmässig tillsyn kan ha kommit att ha på tillsynsverksamhetens omfattning analyseras, men också systemets utformning i övrigt. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap bör få i uppdrag att genomföra en sådan utvärdering.

Översynsutredningen har även föreslagit att det ska införas en möjlighet att meddela föreskrifter om avgift för de merkostnader som uppkommer vid den tillståndsprövning av Sevesoverksamheter som sker enligt miljöbalkens bestämmelser. Som nämnts ovan utbetalar Myndigheten för samhällsskydd och beredskap i dag en ersättning till berörda miljöprövningsdelegationer vid länsstyrelserna och mark- och miljödomstolar vid prövning av verksamheter som tillhör den högre kravnivån. Även om säkerhetsaspekter ska ingå i den ordinarie tillståndsprövningen enligt miljöbalken, också för sådana verksamheter som inte är Sevesoverksamheter, har tillståndsprövningen av Sevesoverksamheter bedömts medföra ett merarbete för prövningsmyndigheten, bl.a. bestående i den granskning och bedömning som ska göras av säkerhetsrapporten. Tillståndsprövning av nu nämnda Sevesoverksamheter sker enbart enligt miljöbalken. Bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om avgift för myndigheters kostnader för bl.a. prövning enligt miljöbalken finns i nämnda balk. Det finns därför inte anledning att i Sevesolagen föra in ett särskilt föreskriftsbemyndigande på området.

10.4 Sanktioner

Regeringens bedömning: Nuvarande sanktionssystem är tillräckligt för att säkerställa att Sevesoregleringen följs.

Seveso III-utredningens förslag stämmer inte överens med regeringens bedömning. Utredningen föreslog ett införande av sanktionsavgifter vid av en verksamhetsutövare utebliven anmälan, för sent ingivet handlingsprogram eller för sent ingiven säkerhetsrapport.

Remissinstanserna: *Svea hovrätt (Mark- och miljööverdomstolen)* tillstyrker i princip att sanktionsavgifter införs på så sätt som föreslås, men anser att det finns flera brister och oklarheter i förslaget som kan leda till tillämpningssvårigheter. I dessa fall bör förslaget ses över och förtydligas. Med hänsyn till det summariska förfarandet bör sanktionsavgifter endast omfatta sådana överträdelser som är lätta att konstatera och där de objektiva förutsättningarna är otvetydiga. *Åklagarmyndigheten* ställer sig positiv till förslagen i betänkandet om införandet av sanktionsavgifter. *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)* instämmer inte i utredningens förslag. MSB anser att sanktionsavgifter kräver distinkta krav som kan kontrolleras på ett enkelt sätt och att regleringen av anmälan, handlingsprogram och säkerhetsrapport lämnar ett stort utrymme för bedömning. MSB anser att ett föreläggande med eller utan vite är ett tillräckligt och lämpligare sanktionsmedel. *Länsstyrelsen i Gävleborgs län* anser att förslaget förstärker länsstyrelsens roll i utövandet som tillsynsmyndighet. *Länsstyrelsen i Kronobergs län* delar utredningens uppfattning att sanktionsavgifter bör införas i Sevesolagen och anser att de av utredningen föreslagna beloppsnivåerna förefaller lämpliga. *Länsstyrelsen i Skåne län* anser att om sanktioner ska kopplas till utebliven anmälan av en ändring är det viktigt att det är tydligt vilken typ av ändring som avses. Länsstyrelsen anser vidare att det tydligare ska framgå vilket datum som ska gälla för uppdatering av säkerhetsrapport och handlingsprogram. *Länsstyrelsen i Västernorrlands län* och *Länsstyrelsen i Västra Götalands län* bedömer att det är rimligt att någon form av sanktionsbestämmelser införs i Sevesolagen. Båda länsstyrelserna anser dock att de föreslagna sanktionsavgifterna i den nya Sevesoförordningen behöver förtydligas. *Länsstyrelsen i Västernorrlands län* anser därtill att de föreslagna sanktionsavgifterna behöver samordnas med sanktionsavgifterna enligt miljöbalken. *Länsstyrelsen i Örebro län* anser att utredningens förslag till sanktionsavgifter kommer att leda till ökad regelefterlevnad och att de utvalda överträdelserna väl lämpar sig för sanktionsavgifter. *Innovations- och kemiindustrierna i Sverige AB (IKEM)* anser inte att det i nuläget är rimligt att införa sanktionsavgifter eftersom kvaliteten på tillsynen är så ojämn. *Kompetens Centrum Energetiska Material (KCEM)* anser att avgifter inte ska tas ut för ringa försummelse.

Skälen för regeringens bedömning

Till skillnad från tidigare Sevesodirektiv innehåller artikel 28 i Seveso III-direktivet krav på att medlemsstaterna ska fastställa sanktioner vid

överträdelse av de nationella bestämmelser som antas i enlighet med direktivet. De sanktioner som fastställs ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Sanktioner kan utgöras av straff eller administrativa sanktioner i form av sanktionsavgifter eller viten.

Sanktioner utgör samhällets reaktion på att någon har gjort sig skyldig till ett rättsstridigt förfarande. Det faktum att tidigare Sevesodirektiv inte så tydligt ställt krav på sanktioner betyder emellertid inte att det inte redan enligt gällande regelverk finns diverse sanktioner som kan bli tillämpliga.

Straff

Sevesolagen innehåller inga straffstadganden. Det finns dock annan lagstiftning som kan bli aktuell att tillämpa också i fråga om Sevesoverksamheter. För de mest allvarliga fallen kan brottsbalkens bestämmelser om straff för allmänfarliga brott aktualiseras. Ett sådant brott är allmänfarlig vårdslöshet, som enligt 13 kap. 6 § brottsbalken omfattar den som av oaktsamhet, genom att umgås ovarsamt med eld eller sprängämne eller på annat sätt, vållar brand eller ofärd eller framkallar fara. Straffet här är böter eller fängelse i högst sex månader. Är brottet grovt kan dömas till fängelse högst två år. Den som har framkallat fara för brand eller annan ofärd och som underlåter att göra vad som skäligen kan begäras av honom trots att han insett vad som skulle kunna komma att ske kan vidare enligt 13 kap. 10 § brottsbalken dömas för underlåtenhet att avvärja allmänfara till böter eller fängelse i högst ett år.

Utöver de allmänfarliga brotten kan också brotten mot liv och hälsa vara aktuella. Det skulle kunna röra sig om vållande till annans död och grovt vållande till annans död, 3 kap. 7 § brottsbalken, vållande till kroppsskada och grovt vållande till kroppsskada, 3 kap. 8 § brottsbalken samt framkallande av fara, 3 kap. 9 § brottsbalken. Även 3 kap. 10 § brottsbalken kan vara tillämplig. Bestämmelsen omfattar brott enligt 7–9 §§ som har begåtts genom att någon uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosatt vad som i enlighet med arbetsmiljölagen (1977:1160) ålegat honom till förebyggande av ohälsa eller olycksfall. I sådana fall döms i stället för arbetsmiljöbrott.

Även lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor, arbetsmiljölagen och miljöbalken innehåller straffbestämmelser som kan bli tillämpliga när det gäller Sevesoverksamheter.

Lagen om brandfarliga och explosiva varor syftar till att hindra, förebygga och begränsa olyckor och skador på liv, hälsa, miljö eller egendom som kan uppkomma genom brand eller explosion orsakad av brandfarliga eller explosiva varor. Lagen ska även förebygga obehörigt förfarande med varorna. Lagen gäller hantering, överföring och import av brandfarliga och explosiva varor samt sådana förberedande åtgärder som behövs med hänsyn till brand- och explosionsrisken och konsekvenserna av en brand eller en explosion. Lagens 6 § innehåller ett aktsamhetskrav som innebär att den som hanterar, överför eller importerar brandfarliga eller explosiva varor ska vidta de åtgärder och de försiktighetsmått som behövs för att hindra, förebygga och begränsa olyckor och skador på liv, hälsa, miljö eller egendom som kan

uppkomma genom brand eller explosion orsakad av varorna samt för att förebygga obehörigt förfarande med varorna. Den som med uppsåt eller av grov oaktsamhet bryter mot 6 § döms enligt 28 § samma lag till böter eller fängelse i högst ett år.

I arbetsmiljölagen finns vid sidan av arbetsmiljöbrottet i brottsbalken i 8 kap. blankettstraffbud som anger vilka åsidosättanden av lagen som utgör straffbara gärningar. Det kan i detta sammanhang röra sig om t.ex. åsidosättande av föreskrifter, förelägganden eller förbud som har meddelats av Arbetsmiljöverket och avser att förebygga eller motverka faror och missförhållanden i arbetsmiljön.

Miljöbalken innehåller ett kapitel om straff, 29 kap., vilket förutom miljöbrott och grovt miljöbrott, omfattar gärningar som innebär otillåten förorening av omgivningen, också bl.a. sådant som miljöfarlig kemikaliehantering och olovlig kemikaliehantering liksom otillåten miljöverksamhet, en gärning som avser sådan verksamhet som bedrivs utan nödvändiga tillstånd. Straffskalan för brott enligt miljöbalken går från böter till fängelse sex år.

Vite

Enligt 20 § Sevesolagen får en tillsynsmyndighet meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att säkerställa att Sevesolagstiftningen följs. Detsamma gäller för domar och beslut enligt miljöbalken. Av 22 § Sevesolagen framgår att beslut om föreläggande eller förbud enligt lagen får förenas med vite. Frågor om att döma ut vitet prövas av mark- och miljödomstol. Regler om vite finns i lagen (1985:206) om viten.

Finns det behov av att införa sanktionsavgifter i Sevesolagen?

Seveso III-utredningen har föreslagit införandet av sanktionsavgifter vid av en verksamhetsutövare utebliven anmälan, för sent ingivet handlingsprogram eller för sent ingiven säkerhetsrapport. Utredningen har pekat på att sanktionsavgifter i ökad utsträckning har kommit att användas i stället för straffrättsliga påföljder. Enligt utredningen förordas en sådan ordning ofta därför att den anses snabbare, mer smidig och effektiv än en ordinär straffrättslig hantering. Sanktionsavgifter finns bl.a. inom arbetsmiljö- och miljölagstiftningen. Seveso III-utredningens föreslagna ordning för sanktionsavgifter följer i huvudsak vad som gäller enligt miljöbalken.

Seveso III-utredningen har, utifrån det system som finns enligt miljöbalken och arbetsmiljölagen, föreslagit att det i Sevesolagen införs sanktionsavgifter för tre situationer: om en anmälan inte görs enligt vad som gäller enligt 7 § Sevesolagen, om en säkerhetsrapport för verksamheter som redan omfattas av tillstånd enligt miljöbalken eller ett handlingsprogram enligt 8 § Sevesolagen inte ges in. Seveso III-utredningen har ansett att verksamhetsutövarens skyldigheter i dessa fall är otvetydiga, till skillnad från övriga skyldigheter för verksamhetsutövaren enligt Sevesolagstiftningen, där det finns utrymme för en bedömning i det enskilda fallet. Det skulle vara tillsynsmyndighetens uppgift att besluta om sanktionsavgift ska utgå. Den närmare ordningen

för betalningen skulle enligt utredningsförslaget regleras genom föreskrifter från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Seveso III-utredningen har bedömt att den befintliga straffreglering som, beroende på omständigheterna, kan bli tillämplig för en verksamhetsutövare är tillräcklig för att efterkomma direktivets krav. Remissinstanserna har inte anfört någon annan mening. Någon ytterligare straffreglering krävs således inte. När det gäller utredningens förslag om införande av sanktionsavgifter kan konstateras att förslaget avser tre särskilda situationer. I samtliga dessa situationer föreslår utredningen att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer i det enskilda fallet ska få besluta om andra ingivningstidpunkter. Ett antal remissinstanser, bl.a. *Åklagarmyndigheten* och *länsstyrelserna i Gävleborgs län, Kronobergs län och Örebro län* instämmer i utredningens förslag. *Svea hovrätt (Mark- och miljööverdomstolen)*, har emellertid ifrågasatt lämpligheten av införandet av sanktionsavgifter på sätt som utredningen föreslagit och pekat på behovet av ytterligare tydliggöranden. *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* instämmer inte i utredningens förslag, utan anser att regleringen av anmälan, handlingsprogram och säkerhetsrapport lämnar ett stort utrymme för bedömning och att sanktionsavgifter kopplade till ingivandet av dessa dokument därför inte är lämpligt. Myndigheten anser att ett föreläggande med eller utan vite är ett tillräckligt och lämpligare sanktionsmedel.

Regeringen konstaterar att det alltsedan införandet av den särskilda Sevesolagstiftningen 1999 finns ett etablerat sanktionssystem enligt vad som har redovisats. Någon anmärkning om att systemet med vitesföreläggande skulle vara bristfälligt har inte förts fram från varken utredningen eller någon remissinstans. Det nu gällande sanktionssystemet bedöms uppfylla de krav som Seveso III-direktivet ställer. Ett sanktionsavgiftssystem skulle därtill kräva ytterligare handläggning vid berörda myndigheter. Med hänsyn till detta och till de invändningar som Svea hovrätt (Mark- och miljööverdomstolen) och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har fört fram ser regeringen inte skäl att införa ett system med sanktionsavgifter på sätt som utredningen har föreslagit. Befintliga sanktionsmöjligheter bedöms vara såväl effektiva, proportionella som avskräckande.

10.5 Driftförbud

<p>Regeringens bedömning: Nuvarande bestämmelse i Sevesolagen om tillsynsmyndighetens befogenhet att meddela föreläggande och förbud behöver inte ändras.</p>
--

Seveso III-utredningen har ansett att det av Sevesolagen ska framgå att allvarliga fall av underlåtenhet att vidta nödvändiga åtgärder som framkommit vid tillsynen ska beaktas vid bedömningen om förelägganden eller förbud ska meddelas. Utredningen har emellertid inte lämnat något författningsförslag.

Remissinstanserna har inte uttalat sig särskilt i denna del.

Skälen för regeringens bedömning: Artikel 19 i Seveso III-direktivet motsvarar artikel 17 i Seveso II-direktivet. Artiklarnas innehåll är i stort sett identiska. I artikel 19.1 i Seveso III-direktivet finns dock ett förtydligande tillägg om att allvarliga fall av underlåtenhet att vidta nödvändiga åtgärder som anges i tillsynsrapporten ska beaktas vid bedömningen om driftförbud ska meddelas.

Enligt 20 § Sevesolagen får en tillsynsmyndighet meddela de förelägganden och förbud i ett enskilt fall som behövs för att säkerställa att lagen eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen följs. Detsamma gäller för domar och beslut som meddelats med stöd av miljöbalken.

Det faktum att en verksamhetsutövers allvarliga fall av underlåtenhet att vidta nödvändiga åtgärder som anges i tillsynsrapporten ska beaktas vid bedömningen om ett driftförbud ska meddelas synes självklar och följer rimligen redan av gällande tillsynsrutiner. Någon ändring av Sevesolagen för att uppfylla direktivets krav bedöms inte vara nödvändig.

10.6 Överklagande

Regeringens förslag: Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps och länsstyrelsens beslut enligt Sevesolagen ska liksom i dag få överklagas till mark- och miljödomstolen.

Beslut om tillsynsplan och tillsynsprogram får inte överklagas.

Översynsutredningens och Seveso III-utredningens förslag stämmer överens med regeringens förslag.

Remissinstanserna har inte haft några invändningar mot förslagen.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 19 om driftförbud i Seveso III-direktivet anges att ett beslut om driftstopp ska vara överklagbart. I övrigt överensstämmer bestämmelserna med artikel 17 i Seveso II-direktivet.

Enligt 20 § Sevesolagen får en tillsynsmyndighet meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att säkerställa att Sevesolagen eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen följs. Detsamma gäller för domar och beslut enligt miljöbalken. Förelägganden och förbud får inte begränsa ett beslut eller en dom om tillstånd i ett ansökningsmål enligt miljöbalken som har rättskraft. Detta innebär att det är de i tillståndsbeslutet angivna villkoren som närmare beskriver vad som verksamhetsutövaren ska göra i olika avseenden. Beträffande sådana frågor som har prövats vid tillståndsgivningen kan i princip inga ytterligare krav ställas med hänvisning till de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken. Förelägganden kan komma i fråga endast om domen eller beslutet åsidosätts. Vad gäller sådana frågor som faller under lagens tillämpningsområde, men som inte varit föremål för en fördjupad säkerhetsprövning i samband med tillståndsprövningen enligt miljöbalken, kan tillsynsmyndigheten grunda beslut om föreläggande direkt på lagens regler.

Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får inte tillgripas, vilket framgår av 20 § tredje stycket Sevesolagen.

Enligt 22 § Sevesolagen får beslut om förelägganden eller förbud förenas med vite. Frågor om att döma ut vite prövas av mark- och miljödomstol. I 23 § Sevesolagen finns bestämmelser om verkställighet på den felandes bekostnad. Enligt 25 § första stycket Sevesolagen får en kommuns beslut enligt lagen eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen överklagas hos länsstyrelsen. Beslut som fattats av länsstyrelsen eller Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får överklagas hos mark- och miljödomstol. Beslut om tillsynsprogram får inte överklagas. Skälet till detta är att det är ett myndighetsinternt dokument som inte innebär några särskilda förpliktelser för verksamhetsutövarna (se prop. 1998/99:64 s. 65). Tillsynsplanen har behandlats i avsnitt 10.1. Det är en övergripande plan utifrån vilken ansvarig länsstyrelse ska ta fram ett tillsynsprogram för varje Sevesoverksamhet inom länsstyrelsens ansvarsområde. På samma sätt som tillsynsprogrammet är tillsynsplanen ett dokument för den ansvariga länsstyrelsen. Regeringen delar därför Seveso III-utredningens förslag om att lagen ska kompletteras så att det tydligt framgår att inte heller beslut om tillsynsplan ska kunna överklagas. Som framgår i avsnitt 10.1 föreslår regeringen att det inte längre ska vara möjligt för en länsstyrelse att överlåta tillsynsansvaret enligt Sevesolagstiftningen till en kommun och att det är länsstyrelsen som ska ha ansvaret för den operativa tillsynen. Det uppkommer därmed inga överklagbara beslut avseende Sevesotillsyn hos en kommun. Överklagandebestämmelsen i Sevesolagen bör således ändras även i detta avseende.

Tillsynsavgifter har behandlats i avsnitt 10.3. Länsstyrelsens beslut om tillsynsavgifter är överklagbara. Om länsstyrelsen så beslutar bör dess beslut om tillsynsavgift gälla omedelbart, även om det överklagas. I enlighet med Översynsutredningens förslag bör ett föreskriftsbemyndigande för regeringen införas för att möjliggöra detta.

11 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagförslagen ska träda i kraft den 1 juni 2015.

Lagen om ändring i miljöbalken ska innehålla övergångsbestämmelser för mål och ärenden som är under handläggning enligt miljöbalkens bestämmelser vid lagens ikraftträdande och när kungörelse i ett ärende redan har skett. Lagen om ändring i plan- och bygglagen ska innehålla övergångsbestämmelser.

Regeringens bedömning: Nödvändiga övergångsbestämmelser om ingivande av diverse dokument för befintliga eller nya Sevesoverksamheter kommer att finnas i förordning.

Seveso III-utredningens förslag till övergångsbestämmelser i miljöbalken stämmer i huvudsak överens med regeringens förslag. Utredningen har vidare föreslagit att det ska införas övergångsbestämmelser i Sevesolagen som reglerar när en befintlig Sevesoverksamhet, eller en ny sådan verksamhet på grund av vissa angivna

ändringar som verksamhetsutövaren inte råder över, ska ge in en anmälan, ett handlingsprogram, en säkerhetsrapport respektive en intern plan för räddningsinsatser till länsstyrelsen.

Remissinstanserna: *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* anser att Seveso III-utredningens förslag till övergångsbestämmelser är svåröverskådliga och ofullständiga och därför bör omformuleras. *Skogsindustrierna* anser att när det gäller övergångsbestämelsen avseende pågående prövningar bör det förtydligas att det är frågan om prövning av tillåtligheten som ska vara slutligt avgjord senast den 1 juni 2017. Att ange att målet ska vara slutligt avgjort kan leda till betydande bekymmer med hänsyn till att flertalet tillståndsprövningar av någon omfattning leder till att frågor sätts på provotid. Avgörandet i tillståndsdelen avgörs då med en deldom och för ett slutligt avgörande av alla uppskjutna frågor kan det ta 5–10 år. Kravet på ingivande av säkerhetsrapport i vid lagens ikraftträdande pågående mål bör således endast avse mål där tillåtlighetsprövningen inte avgjorts före den 1 juni 2017.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: I artiklarna 7 (anmälan), 8 (handlingsprogram), 10 (säkerhetsrapport) och 12 (intern plan för räddningsinsatser) i Seveso III-direktivet finns övergångsbestämmelser för befintliga Sevesoverksamheter. För befintliga verksamheter som efter den 1 juni 2015 tillhör den högre kravnivån ska verksamhetsutövaren ha lämnat en uppdaterad säkerhetsrapport och en intern plan för räddningsinsatser till den behöriga myndigheten senast den 1 juni 2016. För övriga verksamheter ska en anmälan och ett handlingsprogram ha lämnats in till den behöriga myndigheten inom ett år, och en säkerhetsrapport respektive en intern plan för räddningsinsatser ha lämnats till nämnda myndighet inom två år, räknat från det datum som den berörda verksamheten kom att omfattas av Seveso-direktivet.

I de fall en verksamhetsutövare har gett in en anmälan, ett handlingsprogram, en säkerhetsrapport eller en intern plan för räddningsinsatser till den behöriga myndigheten före den 1 juni 2015 och om informationen i dokumenten uppfyller direktivets krav och inte har ändrats därefter, behöver verksamhetsutövaren inte lämna in någon ny dokumentation enligt nu angivna tidsfrister.

För verksamhetsutövare med verksamhet vars kravnivå ändrats eller som kommer att omfattas av Sevesodirektivet på grund av ändring av ett ämnes klassificering och detta inte beror på en ändring av verksamhetens anläggningar eller aktiviteter gäller följande. För en verksamhet som kommer att tillhöra den högre kravnivån ska en säkerhetsrapport ges in till den behöriga myndigheten senast två år efter den ändrade klassificeringen. För en verksamhet som kommer att tillhöra den lägre kravnivån ska en anmälan och ett handlingsprogram ges in till nämnda myndighet senast ett år efter den ändrade klassificeringen. Vad som nu sagts ska inte gälla om verksamhetsutövaren före den 1 juni 2015 har gett in en anmälan, ett handlingsprogram eller en säkerhetsrapport som uppfyller kraven enligt Sevesodirektivet, och dokumenten inte har ändrats.

Nu redovisade bestämmelser i direktivet kommer att behandlas i Sevesoförordningen.

En ansökan om tillstånd enligt miljöbalken för en Sevesoverksamhet som omfattas av den högre kravnivån ska i dag innehålla en säkerhetsrapport. Det är en processförutsättning. För de verksamheter där en sådan ansökan om tillstånd har getts in till länsstyrelsen eller mark- och miljödomstolen före lagens ikraftträdande, men ärendet eller målet ännu inte är slutligt avgjort när lagen träder i kraft, bör den ingivna säkerhetsrapporten av processekonomiska skäl fortfarande vara gällande. Detta bör framgå av en övergångsbestämmelse i miljöbalken.

Den föreslagna ändringen i miljöbalken om att en kungörelse ska innehålla upplysning om att en ansökan, när så är fallet, avser en Sevesoverksamhet, ska enbart avse de ärenden som ännu inte blivit föremål för kungörelse. Den nya regeln ska alltså inte gälla när kungörelse redan skett. En övergångsbestämmelse ska tydliggöra detta.

I förslaget till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900) ska det genom en övergångsbestämmelse tydliggöras att nu gällande föreskrifter fortfarande ska gälla för mål och ärenden som har påbörjats före ikraftträdandet. Det gäller även mål och ärenden som avser överklagande av beslut om sådana mål och ärenden till dess att målet eller ärendet är slutligt avgjort.

12 Konsekvenser

Konsekvenser för staten

De förändringar som föreslås i lagstiftningen kommer att innebära konsekvenser för berörda myndigheter. Merparten av förslagen är av sådant slag att kostnaderna bedöms kunna tas inom myndigheternas befintliga ekonomiska ramar. När det gäller tillsyn innehåller Seveso III-direktivet emellertid sådana höjda ambitionskrav att detta bedöms behöva leda till en ökad arbetsinsats och därmed ökade kostnader för länsstyrelserna, som utför den operativa Sevesotillsynen. Det finns samtidigt ett identifierat behov av kvalitetshöjning av den Sevesotillsyn som utförs i dag. De kostnadsökningar som uppstår vid länsstyrelserna med anledning av lagrådsremissens förslag bedöms inte kunna rymmas inom myndigheternas befintliga ekonomiska ramar. De ökade kostnader som uppstår vid länsstyrelserna genom de ökade krav som direktivet ger uttryck för samt det identifierade behovet av en kvalitetshöjning ska täckas genom att medel rekvireras från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Förslagen innebär bl.a. att ersättning också ska utgå för tillsyn av verksamheter som tillhör den lägre kravnivån.

Kraven på årliga tillsynsbesök innebär en påtaglig ökning när det gäller antalet tillsynsbesök i fråga om verksamheter som tillhör den högre kravnivån. Det torde här röra sig om minst fördubblade tillsynskostnader för berörda länsstyrelser. För verksamheter tillhörande den lägre kravnivån gäller att tillsynsbesöken kan beräknas öka med femtio procent och tillsynskostnaderna för myndigheterna kan antas öka med minst lika mycket. Tätare tillsynsbesök kan innebära att besöken i sig på sikt blir mindre tidskrävande genom att nya rutiner etableras hos företag och

myndigheter, men samtidigt krävs det att protokoll eller motsvarande sätts upp av tillsynsmyndigheten för varje besök och att dessa kommuniceras med berörda företag. Förslaget att särskilda tillsynsprogram för rutinmässig tillsyn ska upprättas för alla verksamheter kan på sikt innebära att antalet tillsynsbesök minskar och därmed myndighetens kostnad för tillsyn.

Det finns ett behov av ökad samverkan mellan länsstyrelserna för att bygga en högre kompetens inom Sevesotillsynen och som framgår av avsnitt 10.2 har regeringen för avsikt att uppdraga åt länsstyrelserna att utforma en struktur för utökad samverkan inom Sevesotillsynen. En sådan samverkan bör kunna utformas på olika sätt, varför det är svårt att på förhand bedöma eventuella merkostnader för detta. Eventuella merkostnader bör dock kunna rymmas inom befintliga ekonomiska ramar.

Förslaget att handlingsprogrammet ska ges in till länsstyrelsen innebär en viss merkostnad för respektive länsstyrelse, men bedöms samtidigt innebära bättre förutsättningar för en effektivare och mer ändamålsenlig tillsyn. Den eventuella merkostnaden bedöms kunna rymmas inom befintliga ekonomiska ramar. Förslaget att Sevesoverksamheter ska omfattas av 2 kap. 4 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor utan beslut av länsstyrelsen innebär samtidigt minskade administrativa kostnader för länsstyrelserna.

Av samma skäl som angetts för länsstyrelserna medför direktivets bestämmelser om skärpt tillsyn att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, i sin egenskap av tillsynsvägledande myndighet, behöver fördjupa sin tillsynsvägledning avseende Sevesotillsyn. Ökade arbetsinsatser kommer framförallt att krävas inom de områden som handlar om samordning och samverkan med andra myndigheter, att ta fram myndighetsgemensamma metodstöd, att ta fram och genomföra utbildningar samt att följa upp och utvärdera länsstyrelsens tillsyn. I och med förslaget om Sevesotillsynsavgifter kommer Myndigheten för samhällsskydd och beredskap också att behöva utveckla sin tillsynsvägledning till att inkludera frågor om avgiftsdebitering samt utveckla det uppföljningssystem och återrapporteringssystem som regeringen föreslår.

Regeringen anser att de ökade resurser som krävs för att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska kunna fullgöra sina tillsynsvägledande uppgifter inom Sevesoområdet ska finansieras genom myndighetens förvaltningsanslag.

Förslaget att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska få i uppgift att ansöka om återkallelse och omprövning enligt 24 kap. 3–6 §§ miljöbalken kan antas stärka myndighetens ställning som part i ansökningsmål och innebär en ökad möjlighet för den att agera i de fall myndigheten uppmärksammar ett behov av återkallelse eller omprövning av en Sevesoverksamhets tillstånd, något som på sikt kan antas medföra säkrare Sevesoverksamheter. Förslaget kommer att innebära visst merarbete för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap när det gäller att ta emot och granska underlag som ett led i att bedöma om återkallelse eller omprövning krävs. Vid ett eventuellt omprövningsförfarande påbörjat av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap kan kostnader uppstå när det gäller att ta fram underlag, liksom

rättegångskostnader. Det bedöms emellertid endast i undantagsfall komma att bli aktuellt att initiera denna typ av ärenden från myndighetens sida. De ökade kostnader som förslaget i denna del innebär bör därför kunna rymmas inom myndighetens nuvarande ekonomiska ramar.

Den ökade omfattningen av tillsynen inom Sevesoområdet bedöms inte komma att leda till en större ökning av antalet överklagade tillsynsmål än att eventuella merkostnader för detta kan rymmas inom mark- och miljödomstolarnas befintliga ekonomiska ramar.

När kravet på detaljplan utvidgas till att även omfatta Sevesoverksamheter påverkas de statliga myndigheter som deltar i planprocessen. Även om antalet Sevesoverksamheter är begränsat kan det ändå antas leda till att det varje år krävs åtminstone någon eller några nya detaljplaner för sådana nya verksamheter eller för ny eller komplettering i befintlig bebyggelse i anslutning till en sådan verksamhet. I första hand får detta betydelse för länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten och Trafikverket. För statens del bör den ökade kostnaden kunna hanteras inom ramen för befintliga anslag.

Konsekvenser för kommuner

Kommunen har redan enligt gällande regelverk ett ansvar för att till allmänheten förmedla tillräcklig information om Sevesoverksamheter som kan beröra dem särskilt, för den händelse att en allvarlig kemikalieolycka inträffar. Av 14 § Sevesolagen följer att kostnaderna för den information som ska lämnas kan debiteras verksamhetsutövarna.

Den operativa Sevesotillsynen ska enbart utföras av länsstyrelserna, vilket hittills också varit fallet i praktiken. I dagsläget finns ingen överlåten Sevesotillsyn till någon kommun, varför förslaget avseende tillsyn inte bedöms få några konsekvenser för kommunerna.

Kommunens ansvar för den externa planen för räddningsinsatser följer sedan tidigare av lagen och förordningen om skydd mot olyckor. Som framgår av avsnitt 6.7 behöver ett förtydligande ske på förordningsnivå avseende de tidsfrister för färdigställande av nya och uppdaterade externa planer för räddningsinsatser som direktivet kräver.

Eftersom det är kommunen som svarar för planläggningen enligt PBL kan kommunen behöva göra fler detaljplaner när kravet på detaljplan utvidgas till att även omfatta Sevesoverksamheter. Antalet Sevesoverksamheter är emellertid begränsat och kommunen har möjlighet att ta ut en avgift för sina kostnader från den som har nytta av planläggningen. Den kommunala finansieringsprincipen aktualiseras därför inte.

Konsekvenser för enskilda och företag

Seveso III-direktivet medför vissa strängare krav för verksamhetsutövarna. Det gäller i fråga om samråd med allmänheten, framtagandet och uppdaterandet av vissa dokument och tillsyn.

Förslaget att samråd ska ske med allmänheten också i fråga om andra Sevesoverksamheter än sådana som faller under miljöbalkens föreskrifter om betydande miljöpåverkan innebär ett ökat inflytande för allmänheten.

Förslaget innebär samtidigt i någon mån ökade kostnader för verksamhetsutövaren.

Det faktum att verksamhetsutövaren ska lämna in handlingsprogrammet till länsstyrelsen saknar betydelse från kostnadssynpunkt. De ökade kraven på säkerhetsledningssystem kan dock innebära en något ökad kostnad för vissa företag. Regeringen bedömer dock att det stora flertalet av företag det nu är fråga om redan har lednings- och säkerhetsledningssystem inom den befintliga organisationen som täcker även de nya kraven.

Införandet av en Sevesotillsynsavgift innebär att samtliga Sevesoverksamheter i Sverige påförs en kostnad som de tidigare inte haft. Förslaget är emellertid i överensstämmelse med den miljörättsliga principen att förorenaren ska betala de kostnader denne orsakar – eng. Polluter Pays Principle. Denna princip tillämpas redan inom miljöbalkens avgiftssystem. Möjligheterna för länsstyrelserna att kunna utföra en kvalitativ och likvärdig Sevesotillsyn kommer även att gynna Sevesoverksamhetsutövarna i form av en mer enhetlig Sevesotillsyn.

En fördubbling av antalet tillsynsbesök på den högre kravnivån jämfört med i dag förväntas, enligt Seveso III-utredningen, innebära åtminstone en fördubbling av företagets kostnader. På den lägre kravnivån gäller enligt Seveso III-direktivet ett tillsynsbesök vart tredje år. Med utgångspunkt i antalet tillsynsbesök på den lägre kravnivån i dag kan kostnaderna för företagen förväntas öka med runt femtio procent. Om företagets verksamhet omfattar flera Sevesoverksamheter inom anläggningen på både den högre och lägre kravnivån kan, enligt utredningen, kostnaderna sammanlagt komma att trefaldigas under en treårsperiod jämfört med i dag.

Regeringen bedömer att verksamhetsutövarna också gynnas av en ökad tillsyn, då de har ett naturligt intresse av en säker hantering av verksamheten. Företagets kostnader kan också komma att minska något genom att möjligheten ges att förlänga tillsynsintervaller i vissa fall.

Det faktum att det införs en tillsynsavgift och dess storlek bedöms inte påverka en Sevesoverksamhets möjlighet att etablera sig på den svenska marknaden. Förslaget att avgifterna ska bestämmas med beaktande av Sevesoverksamheternas omfattning, komplexitet och bedömda risk, syftar bl.a. till att åstadkomma konkurrensneutralitet.

Förslaget att Sevesoverksamheter ska omfattas av 2 kap. 4 § lagen om skydd mot olyckor utan föregående beslut av länsstyrelsen innebär minskade administrativa kostnader för verksamhetsutövarna.

När kravet på detaljplan utvidgas till att även omfatta Sevesoverksamheter kan enskilda och företag komma att påverkas negativt. För verksamhetsutövaren kan kravet på detaljplan leda till ökade kostnader och att det tar längre tid att nyetablera en Sevesoverksamhet än vad som annars varit fallet, inte minst eftersom miljöbedömningen kring verksamheter som kan innebära risker för omgivningen kan bli omfattande. Många av de uppgifter som behövs inom ramen för planärendet är emellertid av sådant slag att de även kommer att behövas för det handlingsprogram som krävs enligt Sevesolagen. För verksamhetsutövaren kan kostnaderna för planarbetet i det enskilda fallet emellertid bli betydande. Likafullt får denna kostnad anses vara

godtagbar mot bakgrund av de intressen som regleringen avser att tillgodose.

Även enskilda som önskar placera ett byggnadsverk i närheten av en Sevesoverksamhet kan påverkas negativt av det utvidgade kravet på detaljplan. I många fall kommer dessa konsekvenser att vara av samma slag som för verksamhetsutövare som etablerar en ny Sevesoverksamhet. Undantagsvis kan konsekvensen av det utvidgade kravet på detaljplan bli att det uppstår sådana kostnader för den enskilde att kostnaden inte kan anses motiverad i förhållande till den åtgärd som den enskilde önskar vidta, med den följderna att det nya byggnadsverket inte kommer till stånd. Likafullt får en sådan konsekvens anses vara godtagbar i förhållande till de intressen som regleringen avser att tillgodose.

Planläggningen kan även ha positiva konsekvenser för enskilda och företag, bl.a. genom den s.k. byggrätt som en detaljplan vanligtvis medför.

Miljökonsekvenser

De åtgärder som regeringen föreslår i denna lagrådsremiss syftar till att stärka strukturen för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Förslagen bedöms inte ha någon negativ miljöpåverkan.

13 Författningskommentar

13.1 Förslaget till lag om ändring i miljöbalken

6 kap.

4 a §

Paragrafen är ny. Den tydliggör vad samrådet enligt 4 § ska avse om det rör en verksamhet (s.k. Sevesoverksamhet) som omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (Sevesolagen). Om verksamheten eller åtgärden anses medföra sådan miljöpåverkan och omfattas av Sevesolagen på det sättet att föreskrifterna om miljökonsekvensbeskrivning ska tillämpas, ska samrådet således även avse hur allvarliga kemikalieolyckor till följd av verksamheten eller åtgärden ska kunna förebyggas och begränsas. Detta framgår av *första punkten*.

I *andra punkten* tydliggörs verksamhetsutövarens uppgiftsskyldighet före samrådet. Om den planerade verksamheten eller åtgärden innefattar en verksamhet som faller under 4 § och Sevesolagens tillämpning, är verksamhetsutövaren skyldig att lämna uppgift om detta. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 7.2.

9 §

Bestämmelsen justeras på så sätt att samråd enligt nya 4 a § också ska ingå i det beslutsunderlag som ska beaktas vid prövningen av en ansökan om tillstånd. I övrigt görs endast redaktionella ändringar. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 7.2.

22 kap.

1 §

Av punkten 6 följer att även handlingsprogrammet enligt 8 § Sevesolagen ska ingå i en ansökan om tillstånd att anlägga, driva eller ändra en Sevesoverksamhet enligt miljöbalkens bestämmelser. Dessutom ska säkerhetsrapporten enligt 10 § Sevesolagen, enligt vad som gäller sedan tidigare, ingå i ansökan i de fall det rör sig om en verksamhet eller åtgärd som omfattas av den högre kravnivån enligt Sevesolagstiftningen. Övriga ändringar består endast av smärre språkliga justeringar. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 6.3.

3 a §

Paragrafen är ny. De obligatoriska uppgifter som en kungörelse ska innehålla kompletteras med krav på en upplysning om att verksamheten omfattas av Sevesolagen, när så är fallet. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 7.2.

24 kap.

7 §

Ändringen i *första stycket* innebär att även Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får ansöka om sådan prövning hos en mark- och miljödomstol som avses i 3–6 §§. Övriga ändringar består

endast av smärre språkliga justeringar. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 6.4.

25 kap.

3 §

Bestämmelsen reglerar fördelningen av kostnader i vissa typer av mål vid mark- och miljödomstolen. Genom ändringen i *första* och *andra stycket* har Myndigheten för samhällsskydd och beredskap lagts till bland de uppräknade myndigheterna. Ändringen är en följd av ändringen i 24 kap. 7 §. Övriga ändringar består endast av smärre språkliga justeringar. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 6.4.

Övergångsbestämmelser

Genom övergångsbestämmelserna tydliggörs att ändringen i 22 kap. 1 § 6 inte påverkar de mål och ärenden som är under handläggning enligt miljöbalkens bestämmelser vid bestämmelsens ikraftträdande. Vidare framgår att den nya paragrafen, 22 kap. 3 a §, inte ska gälla när en kungörelse redan har skett i ett ärende. Övergångsbestämmelserna behandlas i avsnitt 11.

13.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

2 §

Paragrafen innehåller definitioner av viktiga uttryck som används i lagen. Regeringens bemyndigande om att få föreskriva vilka ämnen som anses vara farliga ämnen enligt lagen har tydliggjorts och flyttats till 3 §. För att någon ska omfattas av uttrycket verksamhetsutövare krävs bl.a. att denne har rätt att fatta avgörande beslut – av ekonomisk art eller av annan natur – om den tekniska driften. Definitionerna behandlas i avsnitt 6.2.

3 §

Bemyndigandet för regeringen att genom föreskrifter ange såväl vilka farliga ämnen som mängden ämnen som ska gälla för lagens tillämplighet samlas och tydliggörs i bestämmelsen. Vidare klargörs att det finns två kravnivåer för de verksamheter som lagen reglerar, en högre och en lägre. Vilken kravnivå som en verksamhet tillhör bestäms av regeringen i förordning i enlighet med det nya bemyndigandet.

I *andra stycket* har ordet *förväntade* ersatt ordet *möjliga* i enlighet med definitionen i artikel 3 punkt 12 i Seveso III-direktivet. Någon ändring i sak är inte avsedd. Därtill tydliggörs att även okontrollerade reaktioner av ämnena i ett lager ska ingå vid bedömningen av förekomsten av farliga ämnen, i enlighet med Seveso III-direktivet. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 6.1.

4 §

I paragrafen anges undantagen från lagens tillämpningsområde. Ett nytt undantag har införts, enligt vilket viss transport av farliga ämnen som bulklast eller drivmedel i fartyg inte omfattas av lagen. I övrigt har vissa smärre justeringar av befintliga undantag gjorts. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 6.1.

7 §

I paragrafens *första stycke* klargörs till vilken länsstyrelse en anmälan ska ges in. Det befintliga *andra stycket* upphävs eftersom frågor som rör innehållet i en anmälan ska regleras i förordning. Genom bemyndigandet i 12 a § ges regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att meddela föreskrifter bl.a. om när en anmälan ska ges in. Därför utgår även delar av de föreskriftsbemyndiganden som finns i befintliga *tredje stycket*, liksom *sista stycket*.

Av ett *nytt andra stycke* framgår att en verksamhet får påbörjas tidigast sex veckor efter det att en anmälan har gjorts, om inte länsstyrelsen beslutar något annat. Länsstyrelsen kan i det enskilda fallet besluta att verksamheten får påbörjas tidigare eller att detta inte får ske förrän senare, allt beroende på vad som är nödvändigt för att länsstyrelsen i sin tillsynsuppgift ska kunna ta ställning till behovet av eventuella förelägganden om förebyggande åtgärder. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 6.3.

8 §

Av paragrafens *första stycke* framgår att samtliga verksamhetsutövare som omfattas av lagen ska ta fram ett handlingsprogram för hur allvarliga kemikalieolyckor ska förebyggas. Vidare tydliggörs att handlingsprogrammet ska genomföras genom ett säkerhetsledningssystem. I 12 a § bemyndigas regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om bl.a. innehållet i ett handlingsprogram. Därför utgår det föreskriftsbemyndigande som nu finns i paragrafens *andra stycke*.

I ett *nytt andra stycke* föreskrivs till vilken länsstyrelse handlingsprogrammet ska ges in. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 6.5.

10 §

Av bestämmelsen framgår att en säkerhetsrapport ska upprättas för verksamheter som tillhör den högre kravnivån. Att det finns verksamheter som tillhör den högre respektive den lägre kravnivån framgår av 3 §. I bestämmelsen föreskrivs att en säkerhetsrapport ska ges in till den länsstyrelse inom vars län verksamheten är belägen. *Andra stycket* upphävs. I 12 a § regleras att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om bl.a. innehållet i en säkerhetsrapport.

Bemyndigandet i det befintliga *sista stycket* för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om undantag från kraven på innehåll i en säkerhetsrapport tas bort, då Seveso-III direktivet inte medger sådana undantag. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 6.6.

11 §

Bestämmelsen upphävs. Delar av innehållet behandlas i 10 §. Genom bemyndigandet i 12 a § ges regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att föreskriva om såväl uppdatering som inlämning av säkerhetsrapport.

12 §

I första stycket har uttrycket ”omfattas av kravet på säkerhetsrapport” ersatts med ”tillhör den högre kravnivån”, i enlighet med den reviderade 3 §. Övriga stycken i bestämmelsen upphävs. Genom bemyndigandet i 12 a § ges regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer bl.a. möjlighet att föreskriva om vad den interna planen ska innehålla och när den ska uppdateras. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 6.6.

12 a §

Bestämmelsen är ny. I *första stycket* anges samlat de bemyndiganden som finns för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om innehållet i en anmälan, ett handlingsprogram, ett säkerhetsledningssystem, en säkerhetsrapport och en intern plan för räddningsinsatser, när och på vilket sätt dokumenten ska lämnas in och när de ska uppdateras.

Av *andra stycket* framgår att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer dessutom får meddela föreskrifter om vilka åtgärder en verksamhetsutövare ska vidta i anslutning till den interna planen för räddningsinsatser (se 12 §). Det kan t.ex. röra sig om skyldigheter att öva en sådan plan. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 6.3 och 6.5–7.

13 §

Ändringarna i bestämmelsens *första till tredje stycke* är redaktionella. Genom det nya *sista stycket* ges regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att meddela föreskrifter om hur samråd enligt *andra stycket* ska ske och föreskriva om undantag från samrådsskyldigheten. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 7.2.

13 a §

Bestämmelsen är ny. Av *första stycket* följer att om två eller flera Sevesoverksamheter ligger så nära varandra att de kan påverka varandra ur ett olycks perspektiv ska de berörda verksamhetsutövarna utbyta lämplig information med varandra. Informationen ska sedan utgöra en del av underlaget för verksamheternas handlingsprogram, säkerhetsledningssystem, säkerhetsrapporter och interna planer för räddningsinsatser. Det är verksamhetsutövarna som har att bedöma vilken information som är lämplig och som behöver utbytas med hänsyn till lagstiftningens övergripande syfte, nämligen att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

I *andra stycket* föreskrivs att de berörda verksamhetsutövarna gemensamt ska ta fram informationen och lämna den till den eller de kommuner där verksamheterna är belägna så att informationen därigenom kan bli tillgängliggjord för allmänheten, i enlighet med vad som följer av 14 §. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 8.2.

14 §

Enligt *första stycket* ska kommunen se till att allmänheten får tillgång till aktuell information om de Sevesoverksamheter som finns i kommunen. Informationsskyldigheten avser alla Sevesoverksamheter, oavsett kravnivå. Av *andra stycket* framgår att information som rör säkerhetsåtgärder i händelse av en olycka ska lämnas för verksamheter som tillhör den högre kravnivån. Kommunens informationskrav ska inte längre omfatta utlandet. Föreskriftsbemyndigandet i det befintliga *andra stycket* har flyttats till en ny paragraf, se 14 a §. I *tredje stycket* regleras att verksamhetsutövaren ansvarar för de kostnader som uppkommer med anledning av informationen. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 8.1 och 8.4.

14 a §

Bestämmelsen, som är ny, innehåller ett föreskriftsbemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om den information som ska lämnas enligt 13 a och 14 §§. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 8.1.

15 §

Det lagstadgade kravet på att tillsyn som utförs enligt Sevesolagen och miljöbalken ska samordnas har tagits bort. Frågan om samordning regleras på förordningsnivå. Endast Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och länsstyrelsen ska ha tillsynsansvar enligt Sevesolagen. Befintliga *andra* och *tredje stycket* har följaktligen upphävts. I ett nytt *andra stycke* ges regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att meddela föreskrifter om tillsyn enligt lagen. Föreskriftsbemyndigandet, som tidigare funnits i 17 §, ges en mer generell räckvidd. Bemyndigandet omfattar t.ex. tillsynsbesökens frekvens och omfattning, liksom tillsynsplanens och tillsynsprogrammens innehåll, se 18 §. Överväganden om tillsyn behandlas i avsnitt 10.

16 §

Bestämmelsen upphävs då det inte längre ska vara möjligt för en länsstyrelse att överlåta tillsynsansvaret till en kommun. Se avsnitt 10.1.

17 §

Bestämmelsen upphävs då föreskriftsbemyndigandet har flyttats till 15 § *andra stycket*. Se kommentar under 15 §.

18 §

I bestämmelsen har ett tillägg gjorts om att Sevesoverksamheterna ska omfattas av en tillsynsplan som beslutas av aktuell länsstyrelse. Utifrån tillsynsplanen ska länsstyrelsen för varje enskild verksamhet utarbeta ett särskilt tillsynsprogram. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 10.1.

18 a §

Bestämmelsen är ny. I *första stycket* införs en möjlighet för regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om avgifter för tillsyn av Sevesoverksamheter.

Av *andra stycket* framgår att regeringen får meddela föreskrifter om att en myndighet får besluta att dess beslut om att påföra en avgift enligt Sevesolagen eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen ska gälla omedelbart. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 10.3 och 10.6.

25 §

Eftersom kommunen inte längre kommer kunna utöva tillsyn enligt Sevesolagen justeras bestämmelsen till att endast omfatta beslut som fattats av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och av länsstyrelsen. I *andra stycket* har ett tillägg gjorts om att beslut om tillsynsplan inte får överklagas. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 10.6.

13.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor

2 kap.

4 §

Genom tillägget i *tredje stycket* föreskrivs en skyldighet för samtliga som äger eller bedriver verksamhet under Sevesolagen att analysera riskerna för olyckor, i skäligen omfattning hålla och bekosta beredskap med personal och egendom samt i övrigt vidta sådana nödvändiga åtgärder som följer av lagen. Skyldigheterna ska ses i ljuset av verksamhetens art och omfattning enligt den bedömning som görs enligt Seveso-lagstiftningen. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 9.2.

13.4 Förslaget till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900)

4 kap.

2 §

Paragrafen, som innehåller bestämmelser om krav på reglering med detaljplan, har ändrats i syfte att förtydliga detaljplanekravet vid nybyggnad av byggnadsverk i närheten av Sevesoverksamheter respektive vid nyetablering av sådana verksamheter. Syftet är att förebygga att allvarliga kemikalieolyckor ska drabba människor och miljön samt att begränsa följderna av sådana olyckor.

Första stycket 2 har ändrats endast redaktionellt till följd av införandet av en ny punkt 4. Även *första stycket 3 a* har ändrats redaktionellt. Bestämmelsen motsvaras av tidigare första stycket 3 b. Tidigare första stycket 3 a har i stället arbetats in i punktens inledning och laghänvisningen, att bygglov krävs enligt 9 kap. eller föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 7 §, har tagits bort för ökad läsbarhet. Att laghänvisningen tas bort medför ingen ändring i sak.

Bestämmelsen i *första stycket 3 b* är ny. Enligt bestämmelsen ska kommunen med en detaljplan pröva ett mark- eller vattenområdes lämplighet för bebyggelse och byggnadsverk samt reglera bebyggelsemiljöns utformning för byggnadsverk som kräver bygglov, om byggnads-

verket placeras i närheten av en verksamhet som omfattas av Sevesolagen. Vindkraftverk och s.k. komplementbostadshus enligt 9 kap. 4 a § är undantagna. Byggnadsverket ska anses vara placerat i närheten av en Sevesoverksamhet om byggnadsverket, eller de som uppehåller sig i ett sådant byggnadsverk som utgör en byggnad, kan komma att skadas vid en olycka som berör Sevesoverksamheten. Detta innebär att avståndet till Sevesoverksamheten får stor betydelse för bedömningen. Vid denna bedömning ska hänsyn tas både till arten av den tillkommande bebyggelsen och till de risker som är förknippade med den aktuella Sevesoverksamheten. Bostadsbyggnader och andra byggnadsverk såsom skolor, sjukhus och industrier kan således kräva ett större avstånd till Sevesoverksamheten än viss annan bebyggelse. Kravet på detaljplan ska således prövas utifrån förutsättningarna i det enskilda fallet och beror följaktligen på arten av den tillkommande bebyggelsen och på de risker som är förknippade med den aktuella Sevesoverksamheten. Kravet på detaljplan enligt första stycket 3 b är oberoende av kraven i första stycket 3 a. Det är således ingen förutsättning att byggnadsverkets användning även ska få betydande inverkan på omgivningen eller att det ska råda stor efterfrågan på området för bebyggande för att byggnadsverket ska omfattas av kravet på detaljplan enligt denna punkt. Med ”verksamhet” avses detsamma som enligt Sevesolagens definition i 2 §. Kravet på detaljplan gäller såväl Sevesoverksamheter på högre som lägre kravnivå enligt Sevesolagen och Sevesoförordningen.

Även bestämmelsen i *första stycket 4* är ny. Enligt bestämmelsen ska kommunen med en detaljplan pröva ett mark- eller vattenområdes lämplighet för bebyggelse och byggnadsverk samt reglera bebyggelsemiljöns utformning för en åtgärd som kräver bygglov, vid nyetablering av en verksamhet som omfattas av Sevesolagen. Med nyetablering avses både den situationen att en ny verksamhet etableras på en viss plats där den inte har funnits tidigare och den situationen att en befintlig verksamhet utökas på ett sådant sätt att den efter utökningen omfattas av Sevesolagen. Det saknar betydelse på vilket sätt som åtgärden kräver bygglov, t.ex. om det är fråga om en åtgärd som avser nybyggnad, tillbyggnad eller ändring. Även i detta fall omfattar kravet på detaljplan såväl Sevesoverksamheter på högre som lägre kravnivå enligt Sevesolagen och Sevesoförordningen. Med ”verksamhet” avses detsamma som enligt Sevesolagens definition i 2 §.

I *andra stycket* föreskrivs ett undantag från första stycket 3, nämligen för det fall byggnadsverket kan prövas i samband med en prövning av ansökan om bygglov eller förhandsbesked och användningen av byggnadsverket inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Genom ändringen i första stycket 3 b, som innebär att kravet på detaljplan även ska omfatta vissa byggnadsverk som placeras i närheten av en Sevesoverksamhet, utökas tillämpningsområdet för andra stycket. Även om ett byggnadsverk omfattas av kravet på detaljplan enligt första stycket 3 b kan det i vissa fall vara möjligt att avstå från planläggning och i stället pröva byggnadsverket i samband med en ansökan om bygglov eller förhandsbesked. Så kan bl.a. vara fallet om det är fråga om ett byggnadsverk som människor inte annat än undantagsvis uppehåller sig i eller på, t.ex. ett upplag eller en mur, eller om det står klart att inga människor eller miljön kan komma att påverkas negativt i händelse av en

olycka vid Sevesoverksamheten. I sådana fall finns vanligtvis inte något behov av att pröva åtgärden genom planläggning. Om det finns skäl att anta att en olycka vid Sevesoverksamheten kan medföra risker för människors hälsa och säkerhet är det emellertid inte lämpligt att enbart pröva åtgärden i samband med en prövning av ansökan om bygglov eller förhandsbesked. Bestämmelsen behandlas i avsnitt 7.1.

Övergångsbestämmelsen

Enligt övergångsbestämmelsen gäller äldre föreskrifter fortfarande för mål och ärenden som har påbörjats före ikraftträdandet och för mål och ärenden som avser överklagande av beslut om sådana mål och ärenden till dess att målet eller ärendet är slutligt avgjort. Ett ärende bör anses ha påbörjats vid den tidpunkt då en ansökan om lov eller förhandsbesked eller en anmälan har inkommit till byggnadsnämnden. Övergångsbestämmelserna behandlas i avsnitt 11.

I

(Lagstiftningsakter)

DIREKTIV

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2012/18/EU

av den 4 juli 2012

om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och om ändring och senare upphävande av rådets direktiv 96/82/EG

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktions-
sätt, särskilt artikel 192.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de natio-
nella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommit-
téns yttrande ⁽¹⁾,

efter att ha hört Regionkommittén,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽²⁾, och

av följande skäl:

- (1) Rådets direktiv 96/82/EG av 9 december 1996 om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår ⁽³⁾ innehåller bestämmelser för förebyggande av allvarliga olyckshändelser som kan inträffa i samband med vissa industriella verksamheter och för begränsande av olyckornas följder för människors hälsa och miljön.
- (2) Allvarliga olyckshändelser har ofta svåra följder, vilket bevisas av olyckor som Seveso, Bhopal, Schweizerhalle,

⁽¹⁾ EUT C 248, 25.8.2011, s. 138.

⁽²⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 14 juni 2012 och rådets beslut av den 26 juni 2012.

⁽³⁾ EGT L 10, 14.1.1997, s. 13.

Enschede, Toulouse och Buncefield. Dessutom kan följderna sträcka sig över nationella gränser. Därför är det viktigt att säkerställa att lämpliga försiktighetsåtgärder vidtas för att säkerställa en hög skyddsnivå i hela unionen för medborgare, samhällen och miljön. Det föreligger därför ett behov av att se till att dagens höga skyddsnivå åtminstone bibehålls eller höjs.

- (3) Direktiv 96/82/EG har bidragit avsevärt till att minska sannolikheten för och följderna av sådana olyckor, och har således lett till en högre skyddsnivå i hela unionen. En granskning av det direktivet har bekräftat att andelen allvarliga olyckshändelser varit stabil. Även om de befintliga bestämmelserna allmänt taget är lämpliga för sitt ändamål behövs det vissa ändringar för att ytterligare höja skyddsnivån, särskilt när det gäller att förebygga allvarliga olyckshändelser. Det system som inrättades genom direktiv 96/82/EG bör samtidigt anpassas till ändringarna i unionens system för klassificering av ämnen och blandningar till vilket det direktivet hänvisar. Dessutom bör ett antal andra bestämmelser förtydligas och uppdateras.

- (4) Det är därför lämpligt att ersätta direktiv 96/82/EG för att säkerställa att den nuvarande skyddsnivån upprätthålls och förbättras ytterligare, genom att bestämmelserna görs effektivare och, där det är möjligt, genom att minska onödiga administrativa bördor genom rationalisering och förenkling, förutsatt att det inte äventyrar säkerheten eller skyddet för miljön och människors hälsa. Samtidigt bör de nya bestämmelserna vara tydliga, enhetliga och lättförståeliga för att förbättra genomförandet och verkställbarheten, samtidigt som skyddsnivån för människors hälsa och miljön åtminstone upprätthålls eller höjs. Kommissionen bör samarbeta med medlemsstaterna om det praktiska genomförandet av detta direktiv. Det samarbetet bör bland annat avse frågan om självklassificering av ämnen och blandningar. Intressenter såsom företrädare för branschen, arbetstagare och icke-statliga organisationer som främjar skydd av människors hälsa och miljön bör, när så är lämpligt, delta i genomförandet av detta direktiv.

- (5) I konventionen om gränsöverskridande konsekvenser av industriolyckor från FN:s ekonomiska kommission för Europa (FN/ECE), vilken godkändes på unionens vägnar genom rådets beslut 98/685/EG av den 23 mars 1998 om att ingå konventionen om gränsöverskridande konsekvenser av industriolyckor ⁽¹⁾, fastställs åtgärder för förebyggande av, beredskap inför och åtgärder vid industriella olyckor som kan leda till gränsöverskridande följder samt åtgärder för internationellt samarbete inom detta område. Direktiv 96/82/EG genomför konventionen i unionsrätten.
- (6) Allvarliga olyckshändelser kan ha följder som sträcker sig över gränserna, och de miljömässiga och ekonomiska kostnaderna för en olyckshändelse belastar inte enbart den verksamhet som påverkas utan också de berörda medlemsstaterna. Det är därför nödvändigt att införa och tillämpa säkerhetsåtgärder och riskbegränsande åtgärder för att förhindra eventuella olyckshändelser, begränsa risken för olyckshändelser och minimera de eventuella följderna av dem och därigenom säkerställa en hög skyddsnivå inom hela unionen.
- (7) Bestämmelserna i detta direktiv bör tillämpas utan att det påverkar tillämpningen av unionsrättens bestämmelser om hälsa och säkerhet i arbetet och arbetsmiljön, och i synnerhet utan att det påverkar tillämpningen av rådets direktiv 89/391/EEG av den 12 juni 1989 om åtgärder för att främja förbättringar av arbetstagarnas säkerhet och hälsa i arbetet ⁽²⁾.
- (8) Vissa industriella verksamheter bör inte omfattas av detta direktivs tillämpningsområde, förutsatt att de omfattas av annan lagstiftning på unionsnivå eller nationell nivå som ger motsvarande säkerhetsnivå. Kommissionen bör fortsätta att undersöka om det finns betydande luckor i det nuvarande regelverket, särskilt när det gäller nya och framväxande risker från andra verksamheter och från specifika farliga ämnen, och vid behov lägga fram ett lagstiftningsförslag för att åtgärda dessa luckor.
- (9) I bilaga I till direktiv 96/82/EG förtecknas de farliga ämnen som omfattas av direktivet, bl.a. genom hänvisning till vissa bestämmelser i rådets direktiv 67/548/EEG av den 27 juni 1967 om tillnärmning av lagar och andra författningar om klassificering, förpackning och märkning av farliga ämnen ⁽³⁾ samt Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/45/EG av den 31 maj 1999 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om klassificering, förpackning och märkning av farliga preparat ⁽⁴⁾. Direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG har ersatts av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar ⁽⁵⁾, genom vilken det globalt harmoniserade systemet för klassificering och märkning av kemikalier, som har antagits på internationell nivå inom Förenta nationernas (FN:s) struktur, genomförs i unionen. Genom den förordningen införs nya faroklasser och kategorier som endast delvis motsvarar de som användes i de upphävda direktiven. Vissa ämnen eller blandningar skulle emellertid inte klassificeras enligt det systemet eftersom det saknas kriterier inom den ramen. Bilaga I till direktiv 96/82/EG behöver därför anpassas till den förordningen samtidigt som den skyddsnivå som föreskrivs i det direktivet behålls eller höjs ytterligare.
- (10) När det gäller klassificering av uppgraderad biogas bör eventuell utveckling av standarderna som görs av Europeiska standardiseringskommittén (CEN) beaktas.
- (11) Anpassningen till förordning (EG) nr 1272/2008 och efterföljande anpassningar till den förordningen, i den mån de påverkar klassificeringen av ämnen och blandningar, kan ge oönskade följder. På grundval av kriterier som ingår i detta direktiv bör kommissionen bedöma huruvida, trots faroklassificeringen, det finns farliga ämnen som inte utgör en fara vid en allvarlig olyckshändelse och, där så är lämpligt, lägga fram ett lagstiftningsförslag om att utesluta det berörda farliga ämnet från detta direktivs tillämpningsområde. Bedömningen bör inledas snarast, särskilt när klassificeringen av ett ämne eller en blandning har ändrats, för att undvika onödiga bördor för verksamhetsutövare och behöriga myndigheter i medlemsstaterna. Undantag från tillämpningsområdet för detta direktiv bör inte hindra någon medlemsstat från att behålla eller införa strängare skyddsåtgärder.
- (12) Verksamhetsutövarna bör ha en allmän skyldighet att vidta alla de åtgärder som krävs för att förebygga allvarliga olyckshändelser, begränsa deras följder och avhjälpa dem. Om det i en verksamhet förekommer farliga ämnen i kvantiteter över en viss nivå bör verksamhetsutövaren förse den behöriga myndigheten med tillräcklig information som identifierar verksamheten, de förekommande farliga ämnena och de potentiella farorna. Verksamhetsutövaren bör också utarbeta och, när det krävs enligt nationell lagstiftning, till den behöriga myndigheten sända en säkerhetspolicy för att förebygga allvarliga olyckshändelser (*säkerhetspolicy*), som anger verksamhetsutövarens allmänna principer och åtgärder, inklusive lämpliga säkerhetsledningssystem, när det gäller att förebygga och begränsa följderna av faran för allvarliga olyckshändelser. Då verksamhetsutövarna identifierar och bedömer faran för allvarliga olyckshändelser bör hänsyn tas också till de farliga ämnen som kan bildas under en allvarlig olyckshändelse inom verksamheten.

⁽¹⁾ EGT L 326, 3.12.1998, s. 1.

⁽²⁾ EGT L 183, 29.6.1989, s. 1.

⁽³⁾ EGT 196, 16.8.1967, s. 1.

⁽⁴⁾ EGT L 200, 30.7.1999, s. 1.

⁽⁵⁾ EUT L 353, 31.12.2008, s. 1.

- (13) I normalfallet är Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG av den 21 april 2004 om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador ⁽¹⁾ relevant när det gäller miljöskador som orsakats av en allvarlig olyckshändelse.
- (14) För att minska risken för dominoeffekter bör verksamhetsutövare, om en verksamhets lokalisering och närhet till andra verksamheter är av den arten att sannolikheten för allvarliga olyckshändelser ökar, eller om följderna kan försvåras på grund av detta, samarbeta när det gäller att utbyta lämplig information och informera allmänheten, inklusive närliggande verksamheter som kan påverkas.
- (15) För att visa att nödvändiga åtgärder har vidtagits för att förebygga allvarliga olyckshändelser, och för att utarbeta beredskapsplaner och beredskapsåtgärder, bör verksamhetsutövaren i en verksamhet där det förekommer betydande kvantiteter av farliga ämnen lämna information till den behöriga myndigheten i form av en säkerhetsrapport. Den säkerhetsrapporten bör innehålla detaljerade uppgifter om verksamheten, de farliga ämnen som förekommer, anläggningar eller lager, scenarier för tänkbara allvarliga olyckshändelser, riskanalys, förebyggande åtgärder och räddningsinsatser samt tillgängliga styrsystem, i syfte att förebygga och minska risken för allvarliga olyckshändelser och för att kunna vidta de åtgärder som behövs för att begränsa följderna av dem. Risken för en allvarlig olyckshändelse kan öka genom sannolikheten för naturkatastrofer som hänger samman med verksamhetens lokalisering. Hänsyn bör tas till detta vid förberedelse av scenarier för allvarliga olyckshändelser.
- (16) Som förberedelse för en nödsituation är det nödvändigt att man för de verksamheter där det förekommer betydande kvantiteter farliga ämnen utarbetar interna och externa planer för räddningsinsatser och upprättar förfaranden för att säkerställa att planerna testas, vid behov revideras och sätts i verket om en allvarlig olyckshändelse inträffar eller skulle kunna inträffa. Personalen vid verksamheten bör få lämna synpunkter på den interna planen för räddningsinsatser och den berörda allmänheten bör få möjlighet att yttra sig om den externa planen för räddningsinsatser. Anlitandet av underleverantörer kan påverka en verksamhets säkerhet. Medlemsstaterna bör kräva att verksamhetsutövarna beaktar detta när de utformar en säkerhetspolicy, en säkerhetsrapport eller interna planer för räddningsinsatser.
- (17) Verksamhetsutövarna bör när de behandlar frågan om val av lämpliga förfaringssätt, inbegripet de för övervakning och kontroll, beakta tillgänglig information om bästa metoder.
- (18) För att bättre skydda bostadsområden, områden som besöks av allmänheten och naturområden, inklusive sådana som är av särskilt naturintresse eller är särskilt ömtåliga, bör medlemsstaterna i sina strategier för markanvändning eller andra relevanta strategier se till att lämpliga avstånd bibehålls mellan sådana områden och verksamheter som medför sådan fara och, när det gäller befintliga verksamheter, vid behov genomföra kompletterande tekniska åtgärder så att riskerna för människor eller miljön behålls på en acceptabel nivå. När besluten fattas bör tillräcklig information om riskerna och teknisk vägledning om dessa risker finnas tillgänglig. För att minska de administrativa bördorna, i synnerhet för små och medelstora företag, bör förfarandena och åtgärderna där det är möjligt integreras med de förfaranden som gäller enligt annan relevant unionslagstiftning.
- (19) För att främja tillgång till miljöinformation, i enlighet med Förenta nationernas ekonomiska kommissions för Europa konvention om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor (Århuskonventionen), som godkändes på unionens vägnar genom rådets beslut 2005/370/EG av den 17 februari 2005 om ingående på Europeiska gemenskapens vägnar av konventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor ⁽²⁾, bör nivån och kvaliteten på information till allmänheten förbättras. Särskilt gäller att personer som kan påverkas av en allvarlig olyckshändelse bör få tillräckligt med information om hur de ska agera om en sådan olyckshändelse inträffar. Medlemsstaterna bör göra information tillgänglig om var information finns om rättigheterna för de personer som drabbas av en allvarlig olyckshändelse. Informationen till allmänheten bör vara tydlig och begriplig. Utöver att information ska lämnas aktivt, utan att allmänheten behöver begära ut den, och utan att det utesluter andra former av spridning, bör informationen också vara ständigt tillgänglig och uppdaterad elektroniskt. Samtidigt bör det finnas lämpliga mekanismer till skydd för konfidentialitet, bl.a. med tanke på säkerhetsrelaterade aspekter.
- (20) Informationen bör hanteras i överensstämmelse med initiativet för det gemensamma miljöinformationssystemet (Seis), som introducerats genom kommissionens meddelande av den 1 februari 2008 med titeln "Mot ett gemensamt miljöinformationssystem (Seis)". Informationshanteringen bör också överensstämma med Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/2/EG av den 14 mars 2007 om upprättande av en infrastruktur för rumslig information i Europeiska gemenskapen (Inspire) ⁽³⁾ och dess genomförandebestämmelser, vars syfte är att göra det möjligt att dela rumslig miljöinformation mellan den offentliga sektorns organisationer och att göra det lättare för allmänheten att få tillgång till rumslig information i hela unionen. Informationen bör hållas allmänt tillgänglig i en databas på unionsnivå, vilket också underlättar övervakning av och rapportering om genomförandet.

⁽¹⁾ EUT L 143, 30.4.2004, s. 56.

⁽²⁾ EUT L 124, 17.5.2005, s. 1.

⁽³⁾ EUT L 108, 25.4.2007, s. 1.

- (21) Enligt Århuskonventionen krävs effektivt offentligt deltagande i beslutsförfarandena, så att den berörda allmänheten får möjlighet att yttra sig i frågor som kan vara av betydelse för besluten och så att beslutsfattaren har möjlighet att beakta dessa synpunkter, vilket ökar ansvarigheten och öppenheten i beslutsprocessen och bidrar till att öka allmänhetens miljömedvetenhet och stöd för de beslut som fattas.
- (22) För att säkerställa att adekvata åtgärder kan vidtas om en allvarlig olyckshändelse inträffar bör verksamhetsutövaren omedelbart underrätta den behöriga myndigheten och vidarebefordra de uppgifter som den behöver för att kunna bedöma följderna av olyckshändelsen för människors hälsa och miljön.
- (23) Lokala myndigheter har intresse av att förebygga allvarliga olyckshändelser och begränsa deras konsekvenser, och de kan spela en viktig roll. Medlemsstaterna bör ta hänsyn till detta vid genomförandet av detta direktiv.
- (24) För att underlätta informationsutbyte och förebygga liknande olyckor i framtiden bör medlemsstaterna förse kommissionen med information om allvarliga olyckshändelser som inträffar på deras territorium, så att kommissionen kan analysera riskerna i samband med dessa och införa ett system för spridning av information, särskilt om allvarliga olyckshändelser och lärdomar som har dragits av dem. Detta informationsutbyte bör även inbegripa händelser som kunde ha lett till en olyckshändelse som medlemsstaterna anser vara av särskilt tekniskt intresse för arbetet med att förebygga allvarliga olyckshändelser och begränsa följderna av dem. Medlemsstaterna och kommissionen bör sträva efter att informationen i de informationssystem som inrättats för att underlätta informationsutbyte om allvarliga olyckshändelser är fullständig.
- (25) Medlemsstaterna bör utse de behöriga myndigheter som ska ha ansvaret för att se till att verksamhetsutövarna uppfyller sina skyldigheter. De behöriga myndigheterna och kommissionen bör samarbeta om att ge stöd för genomförandet, såsom att utarbeta lämplig vägledning och utbyta bästa metoder. För att undvika onödiga administrativa bördor bör informationsskyldigheterna där det är lämpligt integreras med motsvarande skyldigheter enligt annan relevant unionslagstiftning.
- (26) Medlemsstaterna bör se till att de behöriga myndigheterna vidtar de åtgärder som är nödvändiga i fall där detta direktiv inte efterlevs. För att säkerställa effektivt genomförande och verkställande bör det finnas ett system för tillsyn, inklusive ett program med regelbunden rutinmässig tillsyn och icke-rutinmässig tillsyn. Där det är möjligt bör tillsynen samordnas med tillsynen enligt annan unionslagstiftning, inbegripet Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar) ⁽¹⁾ när så är tillämpligt. Medlemsstaterna bör se till att det finns tillgång till tillräcklig personal med de färdigheter och kvalifikationer som behövs för att effektivt genomföra tillsynen. De behöriga myndigheterna bör tillhandahålla lämpligt stöd med användning av verktyg och mekanismer för utbyte av erfarenheter och konsolidering av kunskap, inklusive på unionsnivå.
- (27) I syfte att beakta de tekniska framstegen bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt delegeras till kommissionen med avseende på ändring av bilagorna II till VI för att anpassa dem till de tekniska framstegen. Det är av särskild betydelse att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå. När kommissionen förbereder och utarbetar delegerade akter bör den se till att relevanta handlingar översänds samtidigt till Europaparlamentet och rådet och att detta sker så snabbt som möjligt och på lämpligt sätt.
- (28) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av detta direktiv bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter ⁽²⁾.
- (29) Medlemsstaterna bör fastställa regler om sanktioner vid överträdelse av nationella bestämmelser som antagits till följd av detta direktiv, och se till att sanktionerna genomförs. Dessa sanktioner bör vara effektiva, proportionella och avskräckande.
- (30) Eftersom målet för detta direktiv, nämligen att säkerställa en hög skyddsnivå för människors hälsa och miljön, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och det därför bättre kan uppnås på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

⁽¹⁾ EUT L 334, 17.12.2010, s. 17.

⁽²⁾ EUT L 55, 28.2.2011, s. 13.

(31) I enlighet med medlemsstaternas och kommissionens gemensamma politiska förklaring av den 28 september 2011 om förklarande dokument⁽¹⁾ har medlemsstaterna åtagit sig, när det är motiverat, att till sin anmälan av införlivandeåtgärder bifoga ett eller flera dokument som förklarar förhållandet mellan ett direktivs olika delar och motsvarande delar i de nationella instrumenten för införlivande. Med avseende på detta direktiv anser lagstiftaren att översändandet av sådana dokument är berättigat.

(32) Direktiv 96/82/EG bör därför ändras och senare upphävas.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Syfte

I detta direktiv fastställs regler för att förebygga allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och för att begränsa följderna av dem för människors hälsa och miljön, i syfte att säkerställa en hög skydds nivå konsekvent och effektivt i hela unionen.

Artikel 2

Tillämpningsområde

1. Detta direktiv ska gälla verksamheter enligt definitionen i artikel 3.1.
2. Detta direktiv ska inte tillämpas på följande:
 - a) Militära verksamheter, anläggningar eller lager.
 - b) Faror som är förknippade med joniserande strålning som utgår från ämnen.
 - c) Transporter av farliga ämnen och därmed direkt sammanhängande tillfällig mellanlagring vid transport på väg, järnväg, inre vattenvägar, till sjöss eller med flyg, inbegripet lastning, lossning och omlastning till eller från ett annat transportsätt vid lastkajer, kajer eller rangerbangårdar, utanför de verksamheter som avses i detta direktiv.
 - d) Transport av farliga ämnen i rörledningar inbegripet pumpstationer, utanför de verksamheter som avses i detta direktiv.
 - e) Utvinning, nämligen provbrytning, brytning och bearbetning, av mineral i gruvor och dagbrott, inklusive med hjälp av borrhål.
 - f) Provboring och utvinning av mineraler, inbegripet kolväten, till havs.

g) Lagring av gas vid platser till havs under jord, inbegripet såväl särskilda lagringsplatser som platser där provbrytning och brytning av mineraler, inbegripet kolväten, också genomförs.

h) Avfallsdeponier, inklusive lagring av avfall under jord.

Utän hinder av första stycket leden e och h, ska lagring av gas under jord på land i naturliga jordskikt, akviferer, salthåligheter och nedlagda gruvor samt kemisk och termisk bearbetning och lagring i anknötning till detta, där det förekommer farliga ämnen, liksom sandmagasin i drift inklusive avfallsdammar, innehållande farliga ämnen, omfattas av detta direktivs tillämpningsområde.

Artikel 3

Definitioner

I detta direktiv gäller följande definitioner:

1. *verksamhet*: hela det område som en verksamhetsutövare råder över, där farliga ämnen förekommer vid en eller flera anläggningar, inklusive gemensamma eller därtill hörande infrastrukturer eller aktiviteter; verksamheter är antingen verksamheter på lägre nivå eller verksamheter på högre nivå.
2. *verksamhet på lägre nivå*: en verksamhet där det finns farliga ämnen i kvantiteter som är lika med eller större än de kvantiteter som anges i kolumn 2 i del 1 eller i kolumn 2 i del 2 i bilaga I, men som är mindre än de kvantiteter som anges i kolumn 3 i del 1 eller i kolumn 3 i del 2 i bilaga I; när så är tillämpligt ska den summeringsregel tillämpas som anges i not 4 till bilaga I.
3. *verksamhet på högre nivå*: en verksamhet där farliga ämnen förekommer i kvantiteter som är lika med eller större än de kvantiteter som anges i kolumn 3 i del 1 eller i kolumn 3 i del 2 i bilaga I; när så är tillämpligt ska den summeringsregel tillämpas som anges i not 4 till bilaga I.
4. *närliggande verksamhet*: en verksamhet som befinner sig så nära en annan verksamhet att riskerna med eller konsekvenserna av en allvarlig olyckshändelse ökar.
5. *ny verksamhet*:
 - a) en verksamhet som tas i drift eller uppförs den 1 juni 2015 eller senare, eller

⁽¹⁾ EUT C 369, 17.12.2011, s. 14.

- b) en plats för verksamhet som omfattas av tillämpningsområdet för detta direktiv, eller en verksamhet på lägre nivå som blir en verksamhet på högre nivå eller vice versa, den 1 juni 2015 eller senare på grund av ändringar av dess anläggningar eller aktiviteter som leder till förändringar i dess förteckning över farliga ämnen.
6. *befintlig verksamhet*: en verksamhet som den 31 maj 2015 omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 96/82/EG och som från och med den 1 juni 2015 omfattas av detta direktivs tillämpningsområde utan att dess klassificering som verksamhet på lägre nivå eller verksamhet på högre nivå ändras.
7. *annan verksamhet*: en plats för verksamhet som omfattas av detta direktivs tillämpningsområde eller en verksamhet på lägre nivå som blir en verksamhet på högre nivå eller vice versa, den 1 juni 2015 eller senare av andra skäl än de som avses i punkt 5.
8. *anläggning*: en teknisk enhet inom en verksamhet, och antingen ovanför eller under marknivå, där farliga ämnen tillverkas, används, hanteras eller förvaras och all utrustning; det inbegriper alla konstruktioner, ledningar, maskiner, verktyg, privata industrijärnvägsspår, lastkajer, bryggor, pirar, magasin eller liknande anordningar, flytande eller fasta, som är nödvändiga för den anläggningens drift.
9. *verksamhetsutövare*: varje fysisk eller juridisk person som driver eller råder över en verksamhet eller anläggning eller, om det finns bestämmelser om detta i den nationella lagstiftningen, varje person som delegerats befogenhet att fatta avgörande ekonomiska beslut eller andra beslut om verksamhetens eller anläggningens tekniska funktionssätt.
10. *farliga ämnen*: de ämnen eller blandningar som omfattas av del 1 eller förtecknas i del 2 i bilaga I inbegripet i form av råvara, produkt, biprodukt, restprodukt eller mellanprodukt.
11. *blandning*: blandning eller lösning som består av två eller flera ämnen.
12. *förekomst av farliga ämnen*: den faktiska eller förväntade förekomsten av farliga ämnen i en verksamhet, eller av farliga ämnen som rimligtvis kan förväntas uppstå vid förlust av kontroll över processerna, inbegripet lagring, inom någon av verksamhetens anläggningar, i kvantiteter som är lika med eller överstiger de tröskelvärden som anges i del 1 eller 2 i bilaga I.
13. *allvarlig olyckshändelse*: en händelse, till exempel ett utsläpp, en brand eller en explosion av stor betydelse, som orsakas av okontrollerade händelseförlopp i samband med driften vid en av detta direktiv omfattad verksamhet och som medför omedelbar eller fördröjd allvarlig fara för människors hälsa eller miljön, inom eller utanför verksamheten, och där ett eller flera farliga ämnen ingår.
14. *fara*: den inneboende egenskapen hos ett farligt ämne eller en fysisk situation att kunna framkalla skador på människors hälsa eller på miljön.
15. *risk*: sannolikheten för att en viss följd uppträder under en viss period eller under vissa förhållanden.
16. *lagring*: förekomst av en viss kvantitet farliga ämnen för magasinering, säker förvaring eller lagerhållning.
17. *allmänheten*: en eller flera fysiska eller juridiska personer och, i enlighet med nationell lagstiftning eller praxis, sammanslutningar, organisationer eller grupper av dessa.
18. *den berörda allmänheten*: den allmänhet som påverkas eller som kan påverkas, eller som har intresse av beslut som fattas om någon av de frågor som anges i artikel 15.1; frivilligorganisationer som främjar miljöskydd och som uppfyller tillämpliga krav enligt nationell lagstiftning ska med avseende på denna definition anses ha ett sådant intresse.
19. *tillsyn*: alla åtgärder, inklusive besök på plats, kontroller av interna åtgärder, system och rapporter och uppföljningsdokument samt all nödvändig uppföljning, som genomförs av den behöriga myndigheten eller för deras räkning för att kontrollera och främja verksamhetens efterlevnad av kraven i detta direktiv.

Artikel 4

Bedömning av faran för en allvarlig olyckshändelse för ett visst farligt ämne

1. Kommissionen ska bedöma, där det är lämpligt eller under alla omständigheter på grundval av en anmälan från en medlemsstat i enlighet med punkt 2, huruvida det är omöjligt i praktiken för ett visst farligt ämne som omfattas av del 1 eller förtecknas i del 2 i bilaga I att orsaka ett utsläpp av materia eller energi som skulle kunna åstadkomma en allvarlig olyckshändelse, både under normala förhållanden och under sådana onormala förhållanden som rimligtvis kan förutses. Bedömningen ska ta hänsyn till den information som avses i punkt 3 och baseras på en eller flera av följande egenskaper:

- a) det farliga ämnets fysiska form under normala bearbetnings- eller hanteringsomständigheter eller vid oplanerad förlust av inneslutning,

- b) det farliga ämnets inneboende egenskaper, särskilt de som rör spridningsbeteendet vid ett scenario för allvarliga olycks-händelser, såsom molekylmassa och mättat ångtryck,
- c) den maximala koncentrationen av ämnena när det gäller blandningar.

Vid tillämpning av första stycket bör det farliga ämnets inne-slutning och generiska förpackning, där så är lämpligt, också beaktas, särskilt när den omfattas av specifik unionslagstiftning.

2. Om en medlemsstat anser att ett farligt ämne inte medför fara för allvarlig olyckshändelse enligt punkt 1, ska medlems-staten underrätta kommissionen tillsammans med stödjande motivering, inbegripet den information som avses i punkt 3.

3. Den information som behövs för bedömning av det farliga ämnets egenskaper i fråga om hälsofaror, fysikaliska faror och miljöfaror ska, vid tillämpning av punkterna 1 och 2, omfatta

- a) en uttömmande förteckning över de egenskaper som behövs för att bedöma det farliga ämnets potential att orsaka fysi-kaliska skador samt skador på hälsan eller miljön,
- b) fysikaliska och kemiska egenskaper (exempelvis molekylmas-sa, mättat ångtryck, inherent toxicitet, kokpunkt, reaktivitet, viskositet, löslighet och andra relevanta egenskaper),
- c) egenskaper i fråga om hälsofaror och fysikaliska faror (ex-empelvis reaktivitet, brandfarlighet, toxicitet tillsammans med ytterligare faktorer såsom väg för angrepp på kroppen, kvoten skadade till dödade, långsiktiga följder och andra relevanta egenskaper),
- d) egenskaper i fråga om miljöfaror (exempelvis ekotoxicitet, persistens, bioackumulering, potentialen för långväga trans-port i miljön samt andra relevanta egenskaper),
- e) när sådan är tillgänglig, unionsklassificering av ämnet eller blandningen,
- f) information om de för ämnet specifika driftsbetingelserna (exempelvis temperatur, tryck och andra relevanta förhållan-den) under vilka det farliga ämnet lagras, används och/eller kan förekomma i händelse av en förutsebar onormal drift eller olyckshändelse såsom brand.

4. Efter den bedömning som avses i punkt 1 ska kommis-sionen, när så är lämpligt, lägga fram ett lagstiftningsförslag till Europaparlamentet och rådet om att undanta det farliga ämnet från detta direktivs tillämpningsområde.

Artikel 5

Verksamhetsutövarens allmänna skyldigheter

1. Medlemsstaterna ska se till att verksamhetsutövaren är skyldig att vidta alla åtgärder som krävs för att förebygga all-varliga olyckshändelser, och för att begränsa följderna av dessa för människors hälsa och miljö.

2. Medlemsstaterna ska se till att verksamhetsutövaren när som helst kan styrka för den behöriga myndighet som avses i artikel 6 att verksamhetsutövaren har vidtagit alla nödvändiga åtgärder som föreskrivs i detta direktiv, särskilt med avseende på den tillsyn och de kontroller som avses i artikel 20.

Artikel 6

Behörig myndighet

1. Medlemsstaterna ska, utan att det påverkar verksamhets-utövarens ansvar, inrätta eller utse den behöriga myndighet eller de behöriga myndigheter (*den behöriga myndigheten*) som har ansvar för att uppfylla skyldigheterna i detta direktiv och, om det är nödvändigt, de organ som ska bistå den behöriga myn-digheten med tekniska detaljer. Medlemsstater som inrättar eller utser fler än en behörig myndighet ska se till att förfarandena för att uppfylla deras skyldigheter samordnas fullt ut.

2. De behöriga myndigheterna och kommissionen ska sam-arbeta i aktiviteter för att främja genomförandet av detta direk-tiv, och intressenter ska delta när så är lämpligt.

3. Medlemsstaterna ska se till att de behöriga myndigheterna godtar likvärdig information som verksamhetsutövarna lämnar in i enlighet med annan relevant unionslagstiftning och som uppfyller något av kraven i detta direktiv, med avseende på till-lämpningen av detta direktiv. I sådana fall ska de behöriga myndigheterna säkerställa att kraven i detta direktiv uppfylls.

Artikel 7

Anmälan

1. Medlemsstaterna ska se till att verksamhetsutövaren läm-nar en anmälan till den behöriga myndigheten, med följande information:

- a) Verksamhetsutövarens namn och/eller firma samt fullständig adress till den berörda verksamheten.
- b) Verksamhetsutövarens säte och fullständiga adress.
- c) Namn och befattning på den person som ansvarar för verk-samheten, om det rör sig om en annan person än den som avses i led a.

- d) Tillräckliga uppgifter för att klargöra vilka farliga ämnen och vilken grupp av ämnen det gäller eller som sannolikt kan förekomma.
- e) Kvantitet och fysikalisk form för det eller de farliga berörda ämnena.
- f) Den aktivitet som bedrivs eller ska bedrivs vid anläggningen eller lagret.
- g) Verksamhetens omedelbara omgivning och faktorer som kan ge upphov till en allvarlig olyckshändelse eller förvärra följderna av den, inklusive uppgifter, om sådana finns tillgängliga, om närliggande verksamheter, på verksamhetsplatser som faller utanför tillämpningsområdet för detta direktiv, områden och projekt som kan vara en källa till eller öka risken för eller följderna av en allvarlig olyckshändelse och förknippade dominoeffekter.

2. Anmälan eller dess uppdatering ska sändas till den behöriga myndigheten inom följande tidsfrister:

- a) För nya verksamheter inom en rimlig tid innan byggnadsarbetena påbörjas eller verksamheten tas i drift, eller innan de ändringar görs som leder till en ändring i förteckningen över farliga ämnen.
- b) I alla övriga fall inom ett år från det datum då detta direktiv börjar tillämpas på den berörda verksamheten.

3. Punkterna 1 och 2 ska inte gälla om verksamhetsutövaren redan har sänt en anmälan till den behöriga myndigheten enligt kraven i den nationella lagstiftningen före den 1 juni 2015, och om informationen i anmälan uppfyller kraven i punkt 1 och informationen inte har ändrats.

4. Verksamhetsutövaren ska underrätta den behöriga myndigheten på förhand om

- a) betydande ökning eller minskning av mängden, betydande ändring av arten eller den fysiska formen av det aktuella farliga ämnet, såsom anges i den anmälan som verksamhetsutövaren lämnat enligt punkt 1, eller betydande förändringar av de processer ämnet används i,
- b) sådana ändringar av en verksamhet eller en anläggning som kan få betydande konsekvenser när det gäller faran för allvarliga olyckshändelser,
- c) definitiv nedläggning av verksamheten eller dess tagande ur drift, eller
- d) ändringar i de uppgifter som avses i punkt 1 a, b eller c.

Artikel 8

Säkerhetspolicy för att förebygga allvarliga olyckshändelser

1. Medlemsstaterna ska se till att verksamhetsutövaren utarbetar ett dokument i skriftlig form som beskriver företagets säkerhetspolicy för att förebygga allvarliga olyckshändelser (*säkerhetspolicy*) och ser till att denna tillämpas. Säkerhetspolicyen ska utformas så att den säkerställer en hög skyddsnivå för människors hälsa och miljön. Den ska stå i proportion till faran för allvarliga olyckshändelser. Den ska inbegripa verksamhetsutövarens övergripande syften och verksamhetsprinciper, ledningens roll och ansvar och åtagandet att kontinuerligt förbättra åtgärderna för att förebygga allvarliga olyckshändelser samt att säkerställa en hög skyddsnivå.

2. Säkerhetspolicyen ska utarbetas och sändas, när det krävs enligt nationell lagstiftning, till den behöriga myndigheten inom följande tidsfrister:

- a) För nya verksamheter inom en rimlig tid innan byggnadsarbetena påbörjas eller verksamheten tas i drift, eller innan de ändringar görs som leder till en ändring i förteckningen över farliga ämnen.

- b) I alla övriga fall inom ett år från det datum då detta direktiv börjar tillämpas på den berörda verksamheten.

3. Punkterna 1 och 2 ska inte gälla om verksamhetsutövaren redan har utarbetat en säkerhetspolicy och, när det krävs enligt nationell lagstiftning, sänt den till den behöriga myndigheten före den 1 juni 2015, och om informationen i anmälan uppfyller kraven i punkt 1 och informationen inte har ändrats.

4. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 11 ska verksamhetsutövaren regelbundet, men minst vart femte år, se över och vid behov uppdatera säkerhetspolicyen. När det krävs enligt nationell lagstiftning ska den uppdaterade säkerhetspolicyen sändas till den behöriga myndigheten utan dröjsmål.

5. Säkerhetspolicyen ska genomföras med hjälp av lämpliga medel och strukturer och genom ett säkerhetsledningssystem, i enlighet med bilaga III, som står i proportion till faran för allvarliga olyckshändelser och komplexiteten i verksamhetens organisation eller aktiviteter. För verksamheter på lägre nivå får skyldigheten att genomföra säkerhetspolicyen uppfyllas med hjälp av andra lämpliga medel, strukturer och förvaltningsystem, som står i proportion till faran för allvarliga olyckshändelser, och med beaktande av de principer som anges i bilaga III.

Artikel 9

Dominoeffekter

1. Medlemsstaterna ska se till att den behöriga myndigheten, med stöd av den information som den fått från verksamhetsutövaren i enlighet med artiklarna 7 och 10, eller till följd av en begäran om ytterligare information från den behöriga myndigheten, eller genom tillsyn enligt artikel 20, fastställer alla verksamheter eller grupper av verksamheter på lägre eller högre nivå vid vilka risken för eller följderna av en allvarlig olyckshändelse är högre på grund av verksamheternas geografiska läge och närhet till varandra och samt deras innehav av farliga ämnen.

2. Om den behöriga myndigheten har ytterligare uppgifter utöver dem som verksamhetsutövaren tillhandahåller i enlighet med artikel 7.1 g ska den göra dessa uppgifter tillgängliga för verksamhetsutövaren, om det behövs för tillämpningen av denna artikel.

3. Medlemsstaterna ska se till att verksamhetsutövarna i de verksamheter som fastställs i punkt 1

- a) utbyter lämplig information så att verksamheterna, i tillämpliga fall, kan beakta karaktären och vidden av den totala risken för en allvarlig olyckshändelse i sin säkerhetspolicy, i sina säkerhetsledningssystem, säkerhetsrapporter och interna planer för räddningsinsatser,
- b) samarbetar om att informera allmänheten och närliggande platser som inte omfattas av detta direktiv, och om att lämna information till den myndighet som har ansvaret för att utarbeta externa planer för räddningsinsatser.

Artikel 10

Säkerhetsrapport

1. Medlemsstaterna ska kräva att verksamhetsutövaren vid en verksamhet på högre nivå utarbetar en säkerhetsrapport som

- a) visar att en säkerhetspolicy, och ett säkerhetsledningssystem för att se till att den genomförs, har införts i enlighet med bilaga III,
- b) visar att faran för allvarliga olyckshändelser och tänkbara scenarier för allvarliga olyckshändelser har identifierats, och att nödvändiga åtgärder har vidtagits för att förebygga dem och begränsa deras följder för människors hälsa och miljön,
- c) visar att tillräcklig säkerhet och tillförlitlighet har beaktats vid utformning, konstruktion, drift och underhåll av alla anläggningar, lager, utrustningar och infrastrukturer som har samband med driften och som har ett samband med olika slag av fara för allvarliga olyckshändelser inom verksamheten,
- d) visar att interna planer för räddningsinsatser har utarbetats och att de innehåller information som utgör underlag för utarbetandet av den externa planen för räddningsinsatser,
- e) säkerställer att den behöriga myndigheten får tillräcklig information för att kunna besluta om lokalisering av nya aktiviteter och projekt kring befintliga verksamheter.

2. Säkerhetsrapporten ska innehålla åtminstone de uppgifter och den information som förtecknas i bilaga II. Den ska

namnge de relevanta organisationer som har varit involverade i utarbetandet av rapporten.

3. Säkerhetsrapporten ska sändas till den behöriga myndigheten inom följande tidsfrister:

- a) För nya verksamheter inom en rimlig tid innan byggnadsarbetena påbörjas eller verksamheten tas i drift, eller innan de ändringar görs som leder till en ändring i förteckningen över farliga ämnen.
- b) För befintliga verksamheter på högre nivå, den 1 juni 2016.
- c) För övriga verksamheter inom två år från det datum då detta direktiv börjar tillämpas på den berörda verksamheten.

4. Punkterna 1, 2 och 3 ska inte gälla om verksamhetsutövaren redan har sänt en säkerhetsrapport till den behöriga myndigheten enligt kraven i den nationella lagstiftningen före den 1 juni 2015, och om informationen i anmälan uppfyller kraven i punkterna 1 och 2 och inte har ändrats. Verksamhetsutövaren ska, för att följa punkterna 1 och 2 i denna artikel, lägga fram varje ändrad del av säkerhetsrapporten i det format som överenskommit med den behöriga myndigheten, om inte annat följer av de tidsfrister som avses i punkt 3.

5. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 11 ska verksamhetsutövaren regelbundet, men minst vart femte år, se över och vid behov uppdatera säkerhetsrapporten.

Verksamhetsutövaren ska också efter en allvarlig olyckshändelse vid sin verksamhet se över och vid behov uppdatera säkerhetsrapporten, samt vid varje annan tidpunkt på eget initiativ eller på begäran av den behöriga myndigheten, om det är motiverat på grund av nya sakomständigheter eller nya tekniska kunskaper om säkerhetsfaktorer, inklusive kunskap som härrör från analyser av olyckor och, så långt som möjligt, kunskap om händelser som kunde ha lett till en olyckshändelse och utvecklingen när det gäller kunskapen om bedömning av faror.

Den uppdaterade säkerhetsrapporten eller uppdaterade delar av den ska sändas till den behöriga myndigheten utan dröjsmål.

6. Innan verksamhetsutövaren påbörjar byggnadsarbeten eller drift, eller i de fall som avses i punkt 3 b och c och punkt 5 i denna artikel, ska den behöriga myndigheten inom en rimlig tid efter att den har tagit emot rapporten meddela sina slutsatser från granskningen av säkerhetsrapporten till verksamhetsutövaren, och, vid behov, i enlighet med artikel 19, förbjuda idrifttagande eller fortsatt drift av den berörda verksamheten.

*Artikel 11***Ändring av anläggningar, verksamheter eller lager**

Vid ändringar av anläggningar, verksamheter, lager eller processer, eller vid ändringar av typen eller den fysikaliska formen eller kvantiteten av de farliga ämnen som kan medföra betydande konsekvenser för faran för allvarliga olyckshändelser, eller som kan leda till att en verksamhet på lägre nivå blir en verksamhet på högre nivå eller vice versa, ska medlemsstaterna se till att verksamhetsutövaren ser över och vid behov uppdaterar anmälan, säkerhetspolicyn, säkerhetsledningssystemet och säkerhetsrapporten och underrättar den behöriga myndigheten om dessa uppdateringar innan ändringen görs.

*Artikel 12***Planer för räddningsinsatser**

1. Medlemsstaterna ska för alla verksamheter på högre nivå se till att

- a) verksamhetsutövaren utarbetar en intern plan för räddningsinsatser med de åtgärder som ska vidtas inom verksamheten,
- b) verksamhetsutövaren förser den behöriga myndigheten med den information som behövs för att utarbeta externa planer för räddningsinsatser,
- c) de myndigheter som medlemsstaten har utsett för ändamålet utarbetar en extern plan för räddningsinsatser med de åtgärder som ska vidtas utanför verksamheten, och att detta sker inom två år från det att den nödvändiga informationen från verksamhetsutövaren har mottagits enligt led b.

2. Verksamhetsutövarna ska uppfylla sina skyldigheter enligt punkt 1 a och b inom följande tidsfrister:

- a) För nya verksamheter, inom en rimlig tid innan de tas i drift, eller innan de ändringar görs som leder till en ändring i förteckningen över farliga ämnen.
- b) För befintliga verksamheter på högre nivå senast den 1 juni 2016, om inte den interna planen för räddningsinsatser som har utarbetats enligt kraven i nationell lagstiftning före detta datum och den information planen innehåller, samt den information som avses i punkt 1 b, överensstämmer med denna artikel och inte har ändrats.
- c) För övriga verksamheter inom två år från det datum då detta direktiv börjar tillämpas på den berörda verksamheten.

3. Planerna för räddningsinsatser ska upprättas med följande mål:

- a) Avgränsa och kontrollera olyckor så att följderna minimeras och de skador som orsakas på människors hälsa, miljö och egendom begränsas.
- b) Införa de åtgärder som krävs för att skydda människors hälsa och miljön från följderna av allvarliga olyckshändelser.
- c) Förmedla nödvändig information till allmänheten och till berörda organ och myndigheter i området.
- d) Vidta åtgärder för att återställa och sanera miljön efter en allvarlig olyckshändelse.

Planerna för räddningsinsatser ska innehålla den information som anges i bilaga IV.

4. Medlemsstaterna ska se till att de interna planer för räddningsinsatser som föreskrivs i detta direktiv utarbetas i samråd med de anställda vid verksamheten, inklusive relevant personal med långtidskontrakt som underleverantörer.

5. Medlemsstaterna ska se till att den berörda allmänheten tidigt ges möjlighet att lämna sina synpunkter på de externa planerna för räddningsinsatser när planerna fastställs eller ändras på ett väsentligt sätt.

6. Medlemsstaterna ska se till att interna och externa planer för räddningsinsatser granskas, prövas och, om det är nödvändigt, uppdateras av verksamhetsutövaren och utsedda myndigheter, med lämpliga tidsintervall på högst tre år. Vid granskningen ska man beakta de förändringar som skett vid de berörda verksamheterna eller inom den berörda räddningstjänsten, den tekniska utvecklingen och kunskaperna om vilka insatser som krävs när allvarliga olyckshändelser inträffar.

När det gäller de externa planerna för räddningsinsatser ska medlemsstaterna beakta behovet av ett förstärkt samarbete när det gäller operativa räddningsinsatser vid allvarliga olyckshändelser.

7. Medlemsstaterna ska se till att planerna för räddningsinsatser utan dröjsmål sätts i kraft av verksamhetsutövaren och om nödvändigt av den behöriga myndigheten som har utsetts för detta ändamål när en allvarlig olyckshändelse inträffar, eller när en okontrollerad händelse som rimligen kan förväntas leda till en allvarlig olyckshändelse inträffar.

8. Den behöriga myndigheten får besluta, med angivande av skälen för beslutet och mot bakgrund av den information som ges i säkerhetsrapporten, att bestämmelserna i punkt 1 om skyldigheten att upprätta en extern plan för räddningsinsatser inte ska tillämpas.

Artikel 13

Planering av markanvändning

1. Medlemsstaterna ska se till att målen att förebygga allvarliga olyckshändelser och begränsa följderna av dem för människors hälsa och miljön beaktas i deras strategier för markanvändning och andra relevanta strategier. Dessa mål ska uppnås genom kontroll av följande:

- a) Lokalisering av nya verksamheter.
 - b) Ändringar av verksamheter enligt artikel 11.
 - c) Nya projekt, inklusive transportleder, platser som används av allmänheten och bostadsområden i närheten av verksamheter, när lokaliseringen eller utbyggnaderna kan vara källa till eller öka risken för allvarliga olyckshändelser eller förvärra följderna av dem.
2. Medlemsstaterna ska se till att deras strategier för markanvändning eller andra relevanta strategier och förfarandena för att genomföra dessa strategier beaktar följande behov på lång sikt:
- a) Upprätthålla tillbörliga säkerhetsavstånd mellan verksamheter som omfattas av detta direktiv och bostadsområden, byggnader och områden som används av allmänheten, rekreationsområden och, så långt det är möjligt, större trafikleder.
 - b) Skydd av naturområden som är av särskilt intresse eller är särskilt ömtåliga och som ligger nära verksamheter, vid behov genom tillbörliga säkerhetsavstånd eller andra relevanta åtgärder.
 - c) Tekniska tilläggsåtgärder för befintliga verksamheter i enlighet med artikel 5 för att inte öka riskerna för människors hälsa och miljön.

3. Medlemsstaterna ska se till att alla behöriga myndigheter och planmyndigheter med beslutsansvar inom detta område inrättar lämpliga samrådsförfaranden för genomförandet av de principer som fastställs i punkt 1. Förfarandena ska vara utformade så att de säkerställer att verksamhetsutövarna när beslut fattas tillhandahåller tillräckligt med information om de risker som verksamheten medför, och att det finns teknisk vägledning om dessa risker, antingen på grundval av en bedömning av omständigheterna i det enskilda fallet eller enligt allmänna principer.

Medlemsstaterna ska se till att verksamhetsutövare i verksamheter på lägre nivå på begäran av den behöriga myndigheten tillhandahåller tillräcklig information om de risker som verksamheten medför i den mån informationen behövs för planering av markanvändning.

4. Kraven i punkterna 1, 2 och 3 i denna artikel ska gälla utan att det påverkar tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt⁽¹⁾, Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG av den 27 juni 2001 om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan⁽²⁾ och annan relevant unionslagstiftning. Medlemsstaterna får inrätta samordnade eller gemensamma förfaranden för att se till att kraven i denna artikel och kraven i den lagstiftningen uppfylls, bland annat för att undvika dubbla bedömningar eller samråd.

Artikel 14

Information till allmänheten

1. Medlemsstaterna ska se till att den information som avses i bilaga V ständigt är tillgänglig för allmänheten, även elektroniskt. Informationen ska hållas uppdaterad vid behov, inbegripet för det fall det behövs ändringar som omfattas av artikel 11.

2. I fråga om verksamheter på högre nivå ska medlemsstaterna också se till att

- a) alla personer som kan beröras av en allvarlig olyckshändelse automatiskt, regelbundet och på lämpligaste sätt får tydlig och begriplig information om säkerhetsåtgärder och om hur de förväntas agera om en allvarlig olyckshändelse inträffar,
- b) säkerhetsrapporten på begäran görs tillgänglig för allmänheten enligt artikel 22.3; när artikel 22.3 tillämpas ska en anpassad version av rapporten göras tillgänglig, exempelvis i form av ett icke-tekniskt sammandrag som ska innehålla minst allmän information om faran för allvarliga olyckshändelser, och om eventuella följder för människors hälsa och miljön om en allvarlig olyckshändelse inträffar,
- c) förteckningen över farliga ämnen på begäran görs tillgänglig för allmänheten enligt artikel 22.3.

Den information som ska lämnas enligt led a i första stycket ska minst omfatta de uppgifter som avses i bilaga V. Denna information ska också lämnas till alla byggnader och områden som används av allmänheten, inklusive skolor och sjukhus, och till alla närliggande verksamheter när det gäller verksamheter som omfattas av artikel 9. Medlemsstaterna ska se till att informationen lämnas åtminstone vart femte år samt ses över och, vid behov, uppdateras regelbundet, inbegripet för det fall det behövs ändringar som omfattas av artikel 11.

3. Medlemsstaterna ska lämna tillräcklig information till medlemsstater som löper risk att påverkas av gränsöverskridande följder av en allvarlig olyckshändelse vid en verksamhet

⁽¹⁾ EUT L 26, 28.1.2012, s. 1.

⁽²⁾ EGT L 197, 21.7.2001, s. 30.

på högre nivå, så att den medlemsstat som löper en sådan risk i förekommande fall kan tillämpa alla relevanta bestämmelser i artiklarna 12 och 13 och i den här artikeln.

4. Om den berörda medlemsstaten har beslutat att en verksamhet som är belägen nära en annan medlemsstats territorium inte medför fara för en allvarlig olyckshändelse utanför sitt område enligt artikel 12.8, och att det därför inte finns någon skyldighet att utarbeta en extern plan för räddningsinsatser enligt artikel 12.1, ska den meddela den andra medlemsstaten sitt motiverade beslut.

Artikel 15

Offentligt samråd och deltagande i beslutsfattande

1. Medlemsstaterna ska se till att den berörda allmänheten tidigt får möjlighet att yttra sig om specifika enskilda projekt med avseende på

- a) planeringen av sådana nya verksamheter som avses i artikel 13,
- b) betydande ändringar av verksamheter enligt artikel 11, när de planerade ändringarna omfattas av de krav som anges i artikel 13,
- c) nya projekt kring verksamheter, när lokaliseringen eller projektet kan öka risken för eller följderna av en allvarlig olyckshändelse enligt artikel 13.

2. Allmänheten ska med avseende på de specifika enskilda projekt som avses i punkt 1 underrättas, genom offentliga meddelanden eller på annat lämpligt sätt, inklusive elektroniska medier när sådana finns, om följande i ett tidigt stadium av beslutsprocessen och senast så snart som information rimligen kan ges:

- a) Ändamålet med det specifika projektet.
- b) I förekommande fall uppgifter om att projektet är föremål för en nationell eller gränsöverskridande miljökonsekvensbeskrivning eller samråd mellan medlemsstater enligt artikel 14.3.
- c) Uppgifter om vilka myndigheter som är behöriga att fatta beslut, från vilka relevant information kan erhållas och till vilka synpunkter eller frågor kan lämnas samt tidsfristerna för att överlämna synpunkter eller frågor.
- d) Vilka slags beslut som kan komma att fattas eller, i förekommande fall, utkast till beslut.

e) Uppgifter om när och var eller på vilket sätt relevant information kommer att göras tillgänglig.

f) Detaljuppgifter om hur man ordnat för allmänhetens deltagande och samråd med allmänheten enligt punkt 7 i den här artikeln.

3. Medlemsstaterna ska, med avseende på de specifika enskilda projekt som avses i punkt 1, se till att den berörda allmänheten vid lämpliga tidpunkter får tillgång till följande:

a) I enlighet med nationell lagstiftning, de centrala rapporter och rekommendationer som den behöriga myndigheten tog emot när allmänheten underrättades enligt punkt 2.

b) I enlighet med bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/4/EG av den 28 januari 2003 om allmänhetens tillgång till miljöinformation⁽¹⁾, annan information än den som avses i punkt 2 i denna artikel och som är relevant för beslutet i fråga och som blir tillgänglig först efter det att den berörda allmänheten har underrättats enligt den punkten.

4. Medlemsstaterna ska se till att den berörda allmänheten får uttrycka kommentarer och synpunkter till den behöriga myndigheten innan ett beslut fattas om ett specifikt enskilt projekt såsom avses i punkt 1, och att resultaten från de samråd som hållits enligt punkt 1 tillbörligen beaktas vid beslutsfattandet.

5. Medlemsstaterna ska se till att den behöriga myndigheten ger allmänheten tillgång till följande när relevanta beslut fattas:

a) Beslutets innehåll och de skäl det grundar sig på, inklusive eventuella senare uppdateringar.

b) Resultaten av de samråd som hållits innan beslutet fattades och en förklaring av hur de har beaktats i beslutet.

6. När allmänna planer eller program fastställs som behandlar de frågor som avses i punkt 1 a eller c ska medlemsstaterna se till att allmänheten på ett tidigt stadium ges tillfälle att på ett effektivt sätt delta i utarbetandet och ändringen eller översynen av dem, med tillämpning av de förfaranden som avses i artikel 2.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/35/EG av den 26 maj 2003 om åtgärder för allmänhetens deltagande i utarbetandet av vissa planer och program avseende miljö⁽²⁾.

Medlemsstaterna ska identifiera den allmänhet som har rätt att delta med avseende på denna punkt, inbegripet relevanta icke-statliga organisationer som uppfyller alla relevanta krav i nationell lagstiftning, exempelvis miljöskyddsorganisationer.

⁽¹⁾ EUT L 41, 14.2.2003, s. 26.

⁽²⁾ EUT L 156, 25.6.2003, s. 17.

Denna punkt ska inte gälla för de planer och program för vilka det krävs att ett förfarande med deltagande från allmänheten ska genomföras enligt direktiv 2001/42/EG.

7. Medlemsstaterna ska närmare fastställa hur allmänheten ska underrättas och hur det offentliga samrådet ska ske.

Det ska fastställas rimliga tidsramar för de olika etapperna så att det finns tillräckligt med tid att underrätta allmänheten och så att den berörda allmänheten hinner förbereda sig och på ett effektivt sätt kan delta i den miljöbeslutsprocess som fastställs i denna artikel.

Artikel 16

Upplysningar som ska lämnas av verksamhetsutövaren och åtgärder som ska vidtas efter en allvarlig olyckshändelse

Medlemsstaterna ska se till att verksamhetsutövaren är skyldig att så snart det är praktiskt möjligt efter en allvarlig olyckshändelse och på lämpligt sätt

- a) underrätta den behöriga myndigheten,
- b) så snart det är möjligt förse den behöriga myndigheten med information om
 - i) omständigheterna kring olyckshändelsen,
 - ii) vilka farliga ämnen som ingår,
 - iii) uppgifter som finns tillgängliga för att bedöma följderna av olyckshändelsen för människors hälsa, miljö och egendom,
 - iv) vilka räddningsinsatser som har genomförts,
- c) underrätta den behöriga myndigheten om åtgärder som planeras för att
 - i) begränsa följderna av olyckshändelsen på medellång och lång sikt,
 - ii) undvika att olyckshändelsen upprepas,
- d) uppdatera den information som lämnats, om en grundligare undersökning avslöjar nya fakta som ändrar informationen eller de slutsatser som dragits.

Artikel 17

Åtgärder som ska vidtas av den behöriga myndigheten efter en allvarlig olyckshändelse

Efter en allvarlig olyckshändelse ska medlemsstaterna kräva att den behöriga myndigheten

- a) ser till att de brådskande åtgärder och åtgärder på medellång och lång sikt vidtas som kan vara nödvändiga,

- b) genom tillsyn, undersökningar eller på annat lämpligt sätt samlar in den information som behövs för att göra en fullständig analys av de tekniska, organisatoriska och ledningsrelaterade aspekterna av olyckshändelsen,

- c) vidtar lämpliga åtgärder för att se till att verksamhetsutövaren vidtar nödvändiga återställningsåtgärder,

- d) utfärdar rekommendationer för förebyggande åtgärder i framtiden, och

- e) informerar de personer som sannolikt kommer att drabbas om den olyckshändelse som inträffat och, i förekommande fall, om de åtgärder som vidtas för att begränsa dess följder.

Artikel 18

Upplysningar som ska lämnas av medlemsstaterna efter en allvarlig olyckshändelse

1. För att förebygga och begränsa följderna av allvarliga olyckshändelser ska medlemsstaterna underrätta kommissionen om allvarliga olyckshändelser som inträffar på deras territorium, och som uppfyller kriterierna i bilaga VI. De ska förse kommissionen med följande uppgifter:

- a) Vilken medlemsstat det gäller samt namn och adress för den myndighet som har ansvar för att sammanställa rapporten.
- b) Datum, tidpunkt och plats för olyckshändelsen, verksamhetsutövarens fullständiga namn och den aktuella verksamhetens adress.
- c) En kort beskrivning av omständigheterna vid olyckshändelsen med uppgifter om vilka farliga ämnen som ingår och de omedelbara följderna för människors hälsa och miljö.
- d) En kort beskrivning av de räddningsinsatser som har genomförts och de försiktighetsåtgärder som omedelbart måste vidtas för att undvika att olyckshändelsen upprepas.
- e) Resultaten av deras analys och rekommendationer.

2. Den information som avses i punkt 1 i denna artikel ska tillhandahållas så snart det är möjligt och senast inom ett år från dagen för olyckshändelsen, med hjälp av den databas som avses i artikel 21.4. Om endast preliminär information enligt punkt 1 e kan lämnas inom denna tidsfrist för att införas i databasen ska informationen uppdateras när resultaten av vidare analyser och rekommendationer finns tillgängliga.

Medlemsstaterna får dröja med att lämna den information som avses i punkt 1 e i avvaktan på att ett rättsligt förfarande slutförs, om informationen skulle kunna påverka detta förfarande.

3. Med avseende på medlemsstaternas tillhandahållande av den information som avses i punkt 1 i denna artikel ska ett rapporteringsformulär fastställas i form av genomförandeakter. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 27.2.

4. Medlemsstaterna ska meddela kommissionen namnet på och adressen till alla de organ som kan ha relevant information om allvarliga olyckshändelser, och som kan fungera som rådgivare för andra medlemsstaters behöriga myndigheter med ansvar att ingripa vid en sådan olyckshändelse.

Artikel 19

Driftförbud

1. Medlemsstaterna ska förbjuda drift eller idrifttagande av en verksamhet, en anläggning eller ett lager eller någon del av dessa, om de åtgärder som verksamhetsutövaren vidtar för att förebygga eller begränsa allvarliga olyckshändelser är uppenbart otillräckliga. Medlemsstaterna ska i detta syfte bland annat beakta allvarliga fall av underlåtenhet att vidta de nödvändiga åtgärder som anges i tillsynsrapporten.

Medlemsstaterna får förbjuda drift eller idrifttagande av en verksamhet, en anläggning eller ett lager eller någon del av dessa, om verksamhetsutövaren inte inom den angivna tidsfristen har lämnat in anmälan, rapporter eller annan information som förskrivs i detta direktiv.

2. Medlemsstaterna ska se till att verksamhetsutövarna har möjlighet att överklaga ett beslut om förbud som fattats av den behöriga myndigheten i enlighet med punkt 1, hos en lämplig instans fastställd genom nationell lagstiftning och nationella förfaranden.

Artikel 20

Tillsyn

1. Medlemsstaterna ska se till att de behöriga myndigheterna inrättar ett system för tillsyn.

2. Tillsynen ska vara lämpad för den aktuella typen av verksamhet. Den ska utföras oberoende av om säkerhetsrapporten eller några andra rapporter har lämnats in. Den ska vara så utformad att de medger en planerad och systematisk granskning av de tekniska system samt organisations- och driftsystem som tillämpas vid verksamheten så att, i synnerhet

- verksamhetsutövaren kan visa att lämpliga åtgärder har vidtagits för att förebygga allvarliga olyckshändelser i samband med de olika aktiviteter som bedrivs vid verksamheten,
- verksamhetsutövaren kan visa att det finns lämpliga medel för att begränsa följderna av allvarliga olyckshändelser, vid verksamhetsplatsen eller utanför den,
- uppgifterna och informationen i säkerhetsrapporten, eller i någon annan rapport som lämnats in, ger en riktig bild av omständigheterna vid verksamheten,

d) allmänheten har fått tillgång till den information som förskrivs i artikel 14.

3. Medlemsstaterna ska se till att alla verksamheter omfattas av en tillsynsplan på nationell, regional eller lokal nivå, samt att denna plan regelbundet ses över och vid behov uppdateras.

Varje tillsynsplan ska omfatta följande:

- En allmän utvärdering av relevanta säkerhetsaspekter.
- Det geografiska område som tillsynsplanen omfattar.
- En förteckning över de verksamheter som tillsynsplanen omfattar.
- En förteckning över grupper av verksamheter med eventuella dominoeffekter enligt artikel 9.
- En förteckning över de verksamheter där särskilda externa risk- eller farokällor kan öka riskerna för eller följderna av en allvarlig olyckshändelse.
- Förfaranden för rutinmässig tillsyn, inklusive programmet för sådan tillsyn enligt punkt 4.
- Förfaranden för icke-rutinmässig tillsyn enligt punkt 6.
- Bestämmelser om samarbete mellan olika tillsynsmyndigheter.

4. Den behöriga myndigheten ska på grundval av tillsynsplanerna enligt punkt 3 regelbundet upprätta program för rutinmässig tillsyn av alla verksamheter, inklusive hur ofta besök på plats ska utföras för olika typer av verksamheter.

Perioden mellan två på varandra följande besök på plats ska inte överskrida ett år för verksamheter på högre nivå och tre år för verksamheter på lägre nivå, såvida den behöriga myndigheten inte redan har utarbetat ett tillsynsprogram grundat på en systematisk bedömning av faran för en allvarlig olyckshändelse vid de berörda verksamheterna.

5. Den systematiska bedömningen av farorna vid de berörda verksamheterna ska baseras på åtminstone följande kriterier:

- De berörda verksamheternas potentiella inverkan på människors hälsa och miljön.

b) Den tidigare efterlevnaden av bestämmelserna i detta direktiv.

Där det är lämpligt ska man också beakta relevanta resultat från tillsyn som utförts enligt annan unionslagstiftning.

6. Icke-rutinmässig tillsyn ska genomföras så snart som möjligt för att undersöka allvarliga klagomål, allvarliga olyckor och händelser som kunde ha lett till en olyckshändelse samt tillbud och bristande efterlevnad.

7. Inom fyra månader efter varje tillsyn ska den behöriga myndigheten meddela resultaten av tillsynen till verksamhetsutövaren, där man även ska ange alla nödvändiga åtgärder. Den behöriga myndigheten ska se till att verksamhetsutövaren vidtar alla nödvändiga åtgärder inom en rimlig period efter att ha tagit emot meddelandet.

8. Om det vid tillsyn upptäcks ett allvarligt fall av bristande efterlevnad av detta direktiv ska förnyad tillsyn göras inom sex månader.

9. Tillsynen ska då det är möjligt samordnas med tillsyn enligt annan unionslagstiftning och kombineras där det är lämpligt.

10. Medlemsstaterna ska uppmuntra de behöriga myndigheterna att tillhandahålla mekanismer och verktyg för att utbyta erfarenheter och konsolidera kunskapen, och att där det är lämpligt delta i sådana mekanismer på unionsnivå.

11. Medlemsstaterna ska se till att verksamhetsutövarna förser de behöriga myndigheterna med allt nödvändigt stöd så att dessa myndigheter kan genomföra tillsyn och samla in den information de behöver för att fullgöra sina skyldigheter enligt detta direktiv, i synnerhet så att myndigheterna ges möjlighet att till fullo bedöma sannolikheten för en allvarlig olyckshändelse och fastställa omfattningen av en eventuellt ökad sannolikhet för förvärrande omständigheter av allvarliga olyckor, utarbeta en extern plan för räddningsinsatser och beakta ämnen som på grund av sin fysikaliska form, sina särskilda betingelser eller sin lokalisering kan medföra att ytterligare överväganden behöver göras.

Artikel 21

Informationssystem och informationsutbyte

1. Medlemsstaterna och kommissionen ska utbyta information om de erfarenheter de har vunnit om förebyggande av allvarliga olyckshändelser och begränsning av deras följder. Denna information ska särskilt röra effekten av bestämmelserna i detta direktiv.

2. Senast den 30 september 2019, och därefter vart fjärde år, ska medlemsstaterna förse kommissionen med en rapport om genomförandet av detta direktiv.

3. För verksamheter som omfattas av detta direktiv ska medlemsstaterna lämna åtminstone följande uppgifter till kommissionen:

a) Verksamhetsutövarens namn eller firma samt fullständig adress till den aktuella verksamheten.

b) Den eller de aktiviteter som bedrivs vid verksamheten.

Kommissionen ska upprätta och hålla uppdaterad en databas med den information som lämnas av medlemsstaterna. Tillträde till databasen ska begränsas till personer som har fått tillstånd av kommissionen eller de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna.

4. Kommissionen ska upprätta en databas som medlemsstaterna har tillgång till och som särskilt innehåller detaljuppgifter om de allvarliga olyckshändelser som har inträffat inom medlemsstaternas territorier, för följande ändamål:

a) Säkerställa att den information som medlemsstaterna lämnar enligt artikel 18.1 och 18.2 snabbt sprids till alla behöriga myndigheter.

b) Förse de behöriga myndigheterna med en analys av orsakerna till olyckshändelserna och de lärdomar som har dragits av dem.

c) Informera de behöriga myndigheterna om vilka förebyggande åtgärder som har vidtagits.

d) Lämna upplysningar om organisationer som kan ge råd eller relevant information om förekomst, förebyggande och begränsning av följderna av allvarliga olyckshändelser.

5. Kommissionen ska senast den 1 januari 2015 anta genomförandeakter för att fastställa de format som ska användas för att meddela den information som avses i punkterna 2 och 3 i denna artikel från medlemsstaterna och de relevanta databaser som avses i punkterna 3 och 4. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 27.2.

6. Den databas som avses i punkt 4 ska innehålla minst följande:

a) Den information som lämnats av medlemsstaterna enligt artikel 18.1 och 18.2.

b) En analys av orsakerna till olyckshändelserna.

c) De lärdomar som har dragits av olyckshändelserna.

d) De förebyggande åtgärder som krävs för att förhindra att en olyckshändelse upprepas.

7. Kommissionen ska göra den icke-konfidentiella delen av uppgifterna tillgänglig för allmänheten.

Artikel 22

Tillgång till information och konfidentialitet

1. Medlemsstaterna ska i syfte att öka öppenheten se till att den behöriga myndigheten är skyldig att göra all information som innehas enligt detta direktiv tillgänglig för alla fysiska eller juridiska personer som begär det i enlighet med direktiv 2003/4/EG.

2. Offentliggörande av varje slags information som krävs enligt detta direktiv, inbegripet enligt artikel 14, får vägras eller inskränkas av den behöriga myndigheten om de villkor som anges i artikel 4 i direktiv 2003/4/EG är uppfyllda.

3. Offentliggörande av den fullständiga information som avses i artikel 14.2 b och c som innehas av den behöriga myndigheten kan vägras av den behöriga myndigheten, utan att det påverkar tillämpningen av punkt 2 i den här artikeln, om verksamhetsutövaren har begärt att vissa delar av säkerhetsrapporten eller förteckningen över farliga ämnen inte ska avslöjas av de skäl som anges i artikel 4 i direktiv 2003/4/EG.

Den behöriga myndigheten får av samma skäl även besluta att vissa delar av rapporten eller förteckningen inte ska lämnas ut. I sådana fall ska verksamhetsutövaren med den myndighetens medgivande förse den behöriga myndigheten med en modifierad rapport eller förteckning där vissa delar har uteslutits.

Artikel 23

Tillgång till rättslig prövning

Medlemsstaterna ska se till att

- a) varje sökande som begär information i enlighet med artikel 14.2 b eller c eller artikel 22.1 i detta direktiv kan begära en prövning i enlighet med artikel 6 i direktiv 2003/4/EG av en behörig myndighets handlingar eller underlåtenhet med avseende på en sådan begäran,
- b) den berörda allmänheten i sina respektive nationella rättssystem har tillgång till de prövningsförfaranden som fastställs i artikel 11 i direktiv 2011/92/EG för de fall som omfattas av artikel 15.1 i detta direktiv.

Artikel 24

Riktlinjer

Kommissionen får utarbeta riktlinjer om säkerhetsavstånd och dominoeffekter.

Artikel 25

Ändring av bilagorna

Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 26 för att anpassa bilagorna II till VI till den tekniska utvecklingen. Dessa anpassningar får inte leda till betydande ändringar i medlemsstaternas och verksamhetsutövarnas skyldigheter enligt detta direktiv.

Artikel 26

Utövande av delegering

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.

2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 25 ska ges till kommissionen för en period på fem på år från och med den 13 augusti 2012. Kommissionen ska utarbeta en rapport om delegeringen av befogenhet senast nio månader före utgången av perioden av fem år. Delegeringen av befogenhet ska genom tyst medgivande förlängas med perioder av samma längd, om inte Europaparlamentet eller rådet motsätter sig en sådan förlängning senast fyra månader före utgången av perioden i fråga.

3. Den delegering av befogenhet som avses i artikel 25 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.

4. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.

5. En delegerad akt som antas enligt artikel 25 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period av två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 27

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av den kommitté som inrättats enligt direktiv 96/82/EG. Den kommittén ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.

2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

*Artikel 28***Sanktioner**

Medlemsstaterna ska fastställa sanktioner som ska tillämpas vid överträdelse av de nationella bestämmelser som antas i enlighet med detta direktiv. De sanktioner som fastställs ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Medlemsstaterna ska anmäla dessa bestämmelser till kommissionen senast den 1 juni 2015 och ska utan dröjsmål meddela eventuella senare ändringar som påverkar bestämmelserna.

*Artikel 29***Rapportering och översyn**

1. Kommissionen ska, senast den 30 september 2020 och vart fjärde år därefter, på grundval av de uppgifter som sänts in av medlemsstaterna i enlighet med artiklarna 18 och 21.2 och uppgifterna i de databaser som avses i artikel 21.3 och 21.4, och med beaktande av genomförandet av artikel 4, lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet om genomförandet av detta direktiv och dess effektiva tillämpning, inbegripet information om allvarliga olyckshändelser som inträffat i unionen samt hur dessa eventuellt påverkar detta direktivs genomförande. Kommissionen ska i den första av dessa rapporter ta med en bedömning av behovet att ändra detta direktivs tillämpningsområde. Vid behov ska denna rapport åtföljas av ett lagstiftningsförslag.

2. Inom ramen för relevant unionslagstiftning får kommissionen utreda om frågan om verksamhetsutövarens finansiella ansvar behöver tas upp i förhållande till allvarliga olyckshändelser, inbegripet frågor som hänger samman med försäkringar.

*Artikel 30***Ändring av direktiv 96/82/EG**

I direktiv 96/82/EG ska orden ”d) tung eldningsolja” läggas till under rubriken ”Petroleumprodukter” i del 1 i bilaga I.

*Artikel 31***Införlivande**

1. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 31 maj 2015. De ska tillämpa dessa bestämmelser från och med den 1 juni 2015.

Utan hinder av det första stycket ska medlemsstaterna sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är

nödvändiga för att följa artikel 30 i detta direktiv senast den 14 februari 2014. De ska tillämpa dessa bestämmelser från och med den 15 februari 2014.

De ska genast överlämna texten till dessa bestämmelser till kommissionen.

När medlemsstaterna antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelserna i den nationella lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

*Artikel 32***Upphävande**

1. Direktiv 96/82/EG ska upphöra att gälla från och med den 1 juni 2015.

2. Hänvisningar till det upphävda direktivet ska anses som hänvisningar till det här direktivet och ska läsas i enlighet med den jämförelsetabell som anges i bilaga VII.

*Artikel 33***Ikraftträdande**

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

*Artikel 34***Adressater**

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 4 juli 2012.

På Europaparlamentets vägnar

M. SCHULZ

Ordförande

På rådets vägnar

A. D. MAVROYIANNIS

Ordförande

FÖRTECKNING ÖVER BILAGOR

- Bilaga I — Farliga ämnen
- Bilaga II — Det minimum av uppgifter och information som ska beaktas i den säkerhetsrapport som avses i artikel 10
- Bilaga III — Information som avses i artiklarna 8.5 och 10 om verksamhetens säkerhetsledningssystem och organisation för att förebygga allvarliga olyckshändelser
- Bilaga IV — Uppgifter och information som ska ingå i de planer för räddningsinsatser som avses i artikel 12
- Bilaga V — Upplysningar som ska lämnas till allmänheten enligt artikel 14.1 och enligt artikel 14.2 a
- Bilaga VI — Kriterier för anmälan av en allvarlig olyckshändelse till kommissionen enligt artikel 18.1
- Bilaga VII — Jämförelsetabell
-

BILAGA I

FARLIGA ÄMNEN

Farliga ämnen som omfattas av de farokategorier som förtecknas i kolumn 1 i del 1 i denna bilaga omfattas av de tröskelvärden som anges i kolumnerna 2 och 3 i del 1.

Ifall ett farligt ämne omfattas av del 1 i denna bilaga och även förtecknas i del 2 är de tröskelvärden som anges i kolumnerna 2 och 3 tillämpliga.

DEL 1

Kategorier av farliga ämnen

Denna del innehåller alla farliga ämnen som omfattas av de farokategorier som förtecknas i kolumn 1:

Kolumn 1	Kolumn 2	Kolumn 3
Farokategorier i enlighet med förordning (EG) 1272/2008	Tröskelvärden (i ton) för de farliga ämnen som avses i artikel 3.10 för tillämpning av	
	Krav för lägre nivå	Krav för högre nivå
Avsnitt H – HÄLSOFAROR		
H1 AKUT TOXICITET kategori 1, alla exponeringsvägar	5	20
H2 AKUT TOXICITET — kategori 2, alla exponeringsvägar — kategori 3, exponeringsväg via inhalation (se not 7)	50	200
H3 STOTSPECIFIK ORGANTOXICITET – ENSTAKA EXPONERING STOT SE kategori 1	50	200
Avsnitt P – FYSIKALISKA FAROR		
P1a EXPLOSIVA ÄMNEN, BLANDNINGAR OCH FÖREMÅL (se not 8) — Instabilt explosivt ämne, blandning eller föremål, eller — Explosiva ämnen, blandningar och föremål, riskgrupp 1.1, 1.2, 1.3, 1.5 eller 1.6, eller — ämnen eller blandningar som har explosiva egenskaper enligt metod A.14 i förordning (EG) nr 440/2008 (se not 9) och inte tillhör faroklasserna Organiska peroxider eller Självreaktiva ämnen och blandningar	10	50
P1b EXPLOSIVA ÄMNEN, BLANDNINGAR OCH FÖREMÅL (se not 8) Explosiva ämnen, blandningar och föremål, riskgrupp 1.4 (se not 10)	50	200
P2 BRANDFARLIGA GASER Brandfarliga gaser, kategori 1 eller 2	10	50
P3a BRANDFARLIGA AEROSOLER (se not 11.1) ”Brandfarliga” aerosoler i kategori 1 eller 2 som innehåller brandfarliga gaser kategori 1 eller 2, eller Brandfarliga vätskor kategori 1	150 (netto)	500 (netto)
P3b BRANDFARLIGA AEROSOLER (se not 11.1) ”Brandfarliga” aerosoler kategori 1 eller 2 som varken innehåller Brandfarliga gaser kategori 1 eller 2, eller brandfarliga vätskor kategori 1 (se not 11.2)	5 000 (netto)	50 000 (netto)

Kolumn 1	Kolumn 2	Kolumn 3
Farakategorier i enlighet med förordning (EG) 1272/2008	Tröskelvärden (i ton) för de farliga ämnen som avses i artikel 3.10 för tillämpning av	
	Krav för lägre nivå	Krav för högre nivå
P4 OXIDERANDE GASER Oxiderande gaser, kategori 1	50	200
P5a BRANDFARLIGA VÄTSKOR — Brandfarliga vätskor, kategori 1, eller — Brandfarliga vätskor i kategori 2 eller 3 som hålls vid en temperatur över sin kokpunkt, eller — andra vätskor med flampunkt ≤ 60 °C som hålls vid en temperatur över sin kokpunkt (se not 12)	10	50
P5b BRANDFARLIGA VÄTSKOR — Brandfarliga vätskor i kategori 2 eller 3 där särskilda processförhållanden, såsom högt tryck eller hög temperatur, kan ge upphov till fara för allvarlig olyckshändelse, eller — andra vätskor med flampunkt ≤ 60 °C där särskilda processförhållanden, såsom högt tryck eller hög temperatur, kan ge upphov till fara för allvarlig olyckshändelse (se not 12)	50	200
P5c BRANDFARLIGA VÄTSKOR Brandfarliga vätskor, kategori 2 eller 3, som inte omfattas av P5a och P5b	5 000	50 000
P6a SJÄLVREAKTIVA ÄMNEN OCH BLANDNINGAR och ORGANISKA PEROXIDER Självreaktiva ämnen och blandningar, typ A eller B eller Organiska peroxider, typ A eller B	10	50
P6b SJÄLVREAKTIVA ÄMNEN OCH BLANDNINGAR och ORGANISKA PEROXIDER Självreaktiva ämnen och blandningar, typ C, D, E eller F eller Organiska peroxider, typ C, D, E eller F	50	200
P7 PYROFORA VÄTSKOR OCH FASTA ÄMNEN Pyrofora vätskor, kategori 1 Pyrofora fasta ämnen, kategori 1	50	200
P8 OXIDERANDE VÄTSKOR OCH FASTA ÄMNEN Oxiderande vätskor, kategori 1, 2 eller 3, eller Oxiderande fasta ämnen, kategori 1, 2 eller 3	50	200
Avsnitt E – MILJÖFARLIGHET		
E1 Farligt för vattenmiljön i kategorin akut 1 eller kronisk 1	100	200
E2 Farligt för vattenmiljön i kategorin kronisk 2	200	500
Avsnitt O – ANDRA FAROR		
O1 Ämnen eller blandningar med faroangivelse EUH014	100	500
O2 Ämnen och blandningar som vid kontakt med vatten utvecklar brandfarliga gaser, kategori 1	100	500
O3 Ämnen eller blandningar med faroangivelse EUH029	50	200

DEL 2

Namngivna farliga ämnen

Kolumn 1	CAS-nummer ⁽¹⁾	Kolumn 2	Kolumn 3
Farliga ämnen		Tröskelvärden (i ton) för tillämpning av	
		Krav för lägre nivå	Krav för lägre nivå
1. Ammoniumnitrat (se not 13)	—	5 000	10 000
2. Ammoniumnitrat (se not 14)	—	1 250	5 000
3. Ammoniumnitrat (se not 15)	—	350	2 500
4. Ammoniumnitrat (se not 16)	—	10	50
5. Kaliumnitrat (se not 17)	—	5 000	10 000
6. Kaliumnitrat (se not 18)	—	1 250	5 000
7. Arsenikpentoxid, arsenik(V)syra och/eller salter	1303-28-2	1	2
8. Arseniktrioxid, arsenik(III)syrlighet och/eller salter	1327-53-3		0,1
9. Brom	7726-95-6	20	100
10. Klor	7782-50-5	10	25
11. Nickelföreningar i inhalerbar pulverform: nickelmonoxid, nickeldioxid, nickelsulfid, trinickeldisulfid, dinickeltrioxid	—		1
12. Etylenimin	151-56-4	10	20
13. Fluor	7782-41-4	10	20
14. Formaldehyd (koncentration ≥ 90 %)	50-00-0	5	50
15. Väte	1333-74-0	5	50
16. Väteklorid (kondenserad gas)	7647-01-0	25	250
17. Blyalkyler	—	5	50
18. Kondenserade brandfarliga gaser, kategori 1 eller 2 (inklusive LPG) och naturgas (se not 19)	—	50	200
19. Acetylen	74-86-2	5	50
20. Etylenoxid	75-21-8	5	50
21. Propylenoxid	75-56-9	5	50
22. Metanol	67-56-1	500	5 000
23. 4,4' Metylenbis (2-kloranilin) och/eller dess salter, i pulverform)	101-14-4		0,01
24. Metylisocyanat	624-83-9		0,15
25. Syrgas	7782-44-7	200	2 000
26. 2,4-toluendiisocyanat	584-84-9	10	100
2,6-toluendiisocyanat	91-08-7		

Kolumn 1	CAS-nummer ⁽¹⁾	Kolumn 2	Kolumn 3
Farliga ämnen		Tröskelvärden (i ton) för tillämpning av	
		Krav för lägre nivå	Krav för lägre nivå
27. Karbonyldiklorid (fosgen)	75-44-5	0,3	0,75
28. Arsin (arseniktrihydrid)	7784-42-1	0,2	1
29. Fosfin (fosfortrihydrid)	7803-51-2	0,2	1
30. Svaveldiklorid	10545-99-0		1
31. Svaveltrioxid	7446-11-9	15	75
32. Polyklordibensofuraner och polyklordibensodioxiner (inklusive TCDD) beräknade som TCDD-ekvivalenter (se not 20)	—		0,001
33. Följande CANCERFRAMKALLANDE ÄMNEN eller blandningar som innehåller följande cancerframkallande ämnen i halter över 5 viktprocent: 4-aminobifenyl och/eller dess salter, bensotriklorid, benzidin och/eller dess salter, bis(klorometyl)eter, klordimetyleter, 1,2-dibrometan, dietylsulfat, dimetylsulfat, dimetylkarbamoylklorid, 1,2-dibrom-3-klorpropan, 1,2-dimetylhydrazin, dimetylnitrosamin, hexametylfosfortriamid, hydrazin, 2-naftylamin och/eller dess salter, 4-nitrodifenyl, och 1,3-propansulton	—	0,5	2
34. Petroleumprodukter och alternativa bränslen a) Bensin och nafta b) Fotogen (inklusive flygbränslen) c) Gasoljor (inklusive dieselbränslen, lätta eldningsoljor och blandkomponenter för gasoljor) d) Tunga eldningsoljor e) Alternativa bränslen med samma användningsändamål och liknande egenskaper i fråga om brand- och miljöfarlighet som de produkter som avses i punkterna a–d	—	2 500	25 000
35. Vattenfri ammoniak	7664-41-7	50	200
36. Bortrifluorid	7637-07-2	5	20
37. Vätesulfid	7783-06-4	5	20
38. Piperidin	110-89-4	50	200
39. Bis(2-dimetylaminoetyl) (metyl)amin	3030-47-5	50	200
40. 3-(2-etylhexyloxi)propylamin	5397-31-9	50	200
41. Blandningar (*) av natriumhypoklorit som klassificeras som farliga för vattenmiljön, akut kategori 1 [H400] som innehåller mindre än 5 % aktivt klor och inte hänförs till någon av de av de övriga farokategorierna i del 1 av bilaga I.		200	500

(*) Förutsatt att blandningen inte skulle klassificeras som farlig för vattenmiljön, akut kategori 1 [H400] om den inte innehöll natriumhypoklorit.

Kolumn 1	CAS-nummer ⁽¹⁾	Kolumn 2	Kolumn 3
Farliga ämnen		Tröskelvärden (i ton) för tillämpning av	
		Krav för lägre nivå	Krav för lägre nivå
42. Propylamin (se not 21)	107-10-8	500	2 000
43. Tert-butylakrylat (se not 21)	1663-39-4	200	500
44. 2-metyl-3-butenenitril (se not 21)	16529-56-9	500	2 000
45. Tetrahydro-3,5-dimetyl-1,3,5,tiadiazin-2-tion (Dazomet) (se not 21)	533-74-4	100	200
46. Metylakrylat (se not 21)	96-33-3	500	2 000
47. 3-metylpyridin (se not 21)	108-99-6	500	2 000
48. 1-brom-3-klorpropan (se not 21)	109-70-6	500	2 000

⁽¹⁾ CAS-numret visas endast som indikation.

NOTER TILL BILAGA I

1. Ämnen och blandningar har klassificerats i enlighet med förordning (EG) nr 1272/2008.
2. Blandningar ska jämföras med rena ämnen förutsatt att de hålls inom de koncentrationsgränser som på grund av ämnens egenskaper fastställs i förordning (EG) nr 1272/2008, eller dess senaste anpassning till den tekniska utvecklingen, utom om en procentsammansättning eller annan beskrivning anges specifikt.
3. De tröskelvärden som anges ovan gäller för varje verksamhet.

De kvantiteter som ska beaktas vid tillämpningen av artiklarna är de maximala kvantiteter som förekommer eller kan förekomma vid varje givet tillfälle. Farliga ämnen som endast förekommer i en verksamhet i kvantiteter som är lika med eller understiger 2 % av det angivna tröskelvärdet ska inte tas med i beräkningen av den totala kvantitet som förekommer, om ämnens placering inom verksamheten är sådan att de inte kan utlösa en allvarlig olycks-händelse på annat håll inom den verksamheten.

4. Följande regler för summering av farliga ämnen eller kategorier av farliga ämnen ska gälla där de är tillämpliga:

Vid verksamheter där inget farligt ämne förekommer i en kvantitet som är lika med eller överskrider de relevanta tröskelvärdena ska följande regel tillämpas för att avgöra om verksamheten omfattas av de relevanta kraven i detta direktiv:

Detta direktiv ska tillämpas på verksamheter på högre nivå om summan av

$$q_1/Q_{U1} + q_2/Q_{U2} + q_3/Q_{U3} + q_4/Q_{U4} + q_5/Q_{U5} + \dots \text{ är större än eller lika med } 1,$$

där q_x = kvantiteten farligt ämne x (eller farliga ämnen i samma kategori) som omfattas av del 1 eller 2 i denna bilaga,

och Q_{UX} = det relevanta tröskelvärdet för ett farligt ämne eller en kategori x i kolumn 3 i del 1 eller i kolumn 3 i del 2 i denna bilaga.

Detta direktiv ska tillämpas på verksamheter på lägre nivå om summan av

$$q_1/Q_{L1} + q_2/Q_{L2} + q_3/Q_{L3} + q_4/Q_{L4} + q_5/Q_{L5} + \dots \text{ är större än eller lika med } 1,$$

där q_x = kvantiteten farligt ämne x (eller ämnen i samma kategori) som omfattas av del 1 eller 2 i denna bilaga,

och Q_{LX} = det relevanta tröskelvärdet för ett farligt ämne eller en kategori x i kolumn 2 i del 1 eller i kolumn 2 i del 2 i denna bilaga.

Denna regel ska användas för att bedöma hälsofaror, fysikaliska faror och miljöfaror. Den måste därför tillämpas tre gånger:

- a) För att summera de farliga ämnen som förtecknas i del 2 som ingår i akut toxicitet kategori 1, 2 eller 3 (via inhalation) eller STOT SE kategori 1, tillsammans med de farliga ämnen som ingår i avsnitt H: posterna H1 till H3 av del 1.
- b) För att summera de farliga ämnen som förtecknas i del 2 som är explosiva ämnen, blandningar och föremål, brandfarliga gaser, brandfarliga aerosoler, oxiderande gaser, brandfarliga vätskor, självreagerande ämnen och blandningar, organiska peroxider, pyrofora vätskor och fasta ämnen, oxiderande vätskor och fasta ämnen tillsammans med de farliga ämnen som ingår i avsnitt P: posterna P1 till P8 i del 1.
- c) För att summera de farliga ämnen som förtecknas i del 2 som ingår i farliga för vattenmiljön, akut kategori 1, kronisk kategori 1 eller kronisk kategori 2 tillsammans med de farliga ämnen som ingår i avsnitt E: posterna E1 och E2 i del 1.

De relevanta bestämmelserna i detta direktiv är tillämpliga om någon av summorna under, b eller c är större än eller lika med 1.

5. När det gäller farliga ämnen som inte omfattas av med förordning (EG) nr 1272/2008, inklusive avfall, men som ändå förekommer eller sannolikt förekommer vid en verksamhet och i de förhållanden som råder vid verksamheten har eller sannolikt har motsvarande egenskaper när det gäller möjligheter att orsaka allvarliga olyckshändelser, ska dessa ämnen provisoriskt hänföras till den mest analoga kategorin eller det mest analoga farliga ämnet som omfattas av detta direktivs tillämpningsområde.
6. Om farliga ämnen uppvisar egenskaper som medför flera klassificeringar ska de lägsta tröskelvärdena användas när detta direktiv tillämpas. När regeln i not 4 tillämpas ska dock det lägsta tröskelvärdet för varje grupp av kategorier i not 4 a, b och c som motsvarar den aktuella klassificeringen användas.
7. Om farliga ämnen ingår i faroklassen AKUT TOXICITET, kategori 3, via oralt intag (H 301) ska de omfattas av faroklassen H2 AKUT TOXICITET i de fall då de inte kan klassificeras vare sig utgående från akut toxicitet vid inhalation eller akut toxicitet vid dermalt upptag, exempelvis på grund av att det inte föreligger entydiga uppgifter om toxicitet vid inhalation eller dermalt upptag.
8. Faroklassen EXPLOSIVA ÄMNEN, BLANDNINGAR OCH FÖREMÅL inbegriper explosiva föremål (se avsnitt 2.1 i bilaga I till förordning (EG) nr 1272/2008). Om kvantiteten explosivt ämne eller explosiv blandning som ingår i föremålet är känd, ska den kvantiteten beaktas när detta direktiv tillämpas. Om kvantiteten explosivt ämne eller explosiv blandning i föremålet inte är känd ska hela föremålet betraktas som explosivt när detta direktiv tillämpas.
9. Testning av explosiva egenskaper hos ämnen och blandningar behövs bara om den screening som görs enligt bilaga 6, del 3 i FN:s rekommendationer om transport av farligt gods: Manual of Tests and Criteria, FN:s Manual of Tests and Criteria ⁽¹⁾, visar att ämnet eller blandningen kan ha explosiva egenskaper.
10. Om explosiva ämnen, blandningar och föremål i riskgrupp 1.4 packas upp eller omförpackas, ska de tilldelas posten P1a, utom om det kan visas att faran fortfarande ingår i riskgrupp 1.4 i förordning (EG) nr 1272/2008.
- 11.1 Brandfarliga aerosoler klassificeras i enlighet med rådets direktiv 75/324/EEG av den 20 maj 1975 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar beträffande aerosolbehållare ⁽²⁾ (direktivet om aerosolbehållare). "Extremt brandfarliga" och "brandfarliga aerosoler" enligt direktiv 75/324/EEG motsvarar "brandfarliga aerosoler kategori 1" respektive "brandfarliga aerosoler kategori 2" i förordning (EG) nr 1272/2008.
- 11.2 När denna post används måste det finns dokumentation på att aerosolbehållaren inte innehåller brandfarlig gas i kategori 1 eller 2, eller brandfarlig vätska i kategori 1.

⁽¹⁾ Mera vägledning om när testning inte behövs finns i beskrivningen av metoden A.14, se kommissionens förordning (EG) nr 440/2008 av den 30 maj 2008 om testmetoder enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach) (EUT L 142, 31.5.2008, s. 1).

⁽²⁾ EGT L 147, 9.6.1975, s. 40.

12. Enligt punkt 2.6.4.5 i bilaga I till förordning (EG) nr 1272/2008 behöver vätskor med en flampunkt över 35 °C inte klassificeras i kategori 3 om negativa resultat har erhållits vid testet för underhåll av förbränning L2, del III, avsnitt 32 i FN:s Manual of Tests and Criteria. Detta gäller dock inte under förhöjda förhållanden såsom hög temperatur eller högt tryck, och därför ingår dessa vätskor i denna post.

13. Ammoniumnitrat (5 000/10 000): gödselmedel med självunderhållande sönderfall

Detta gäller blandade/sammansatta ammoniumnitratbaserade gödselmedel (blandade/sammansatta gödselmedel innehåller ammoniumnitrat med fosfat och/eller pottaska) som kan undergå självunderhållande sönderfall i enlighet med FN:s ”trough test” (se FN:s Manual of Tests and Criteria, del III, punkt 38.2) och hos vilka kvävehalten på grund av ammoniumnitrat uppgår till

— mellan 15,75 ⁽¹⁾ och 24,5 ⁽²⁾ viktprocent, och vilka antingen innehåller sammanlagt högst 0,4 % brännbara/organiska material eller uppfyller kraven i bilaga III-2 till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2003/2003 av den 13 oktober 2003 om gödselmedel ⁽³⁾.

— 15,75 viktprocent eller mindre utan begränsning för brännbart material.

14. Ammoniumnitrat (1 250/5 000): gödselkvalitet

Detta gäller enkla ammoniumnitratbaserade gödselmedel och ammoniumnitratbaserade blandade/sammansatta gödselmedel som uppfyller kraven i bilaga III-2 till förordning (EG) nr 2003/2003, och där kvävehalten på grund av ammoniumnitrat

— överstiger 24,5 viktprocent, med undantag för blandningar av enkla ammoniumnitratbaserade gödselmedel med dolomit, kalksten och/eller kalciumkarbonat med en renhetsgrad på minst 90 %,

— överstiger 15,75 viktprocent för blandningar av ammoniumnitrat och ammoniumsulfat,

— överstiger 28 viktprocent ⁽⁴⁾ för blandningar av enkla ammoniumnitratbaserade gödselmedel med dolomit, kalksten och/eller kalciumkarbonat med en renhetsgrad på minst 90 %.

15. Ammoniumnitrat (350/2 500): teknisk kvalitet

Detta gäller ammoniumnitrat och blandningar av ammoniumnitrat i vilka kvävehalten på grundval av ammoniumnitrat uppgår till

— mellan 24,5 och 28 viktprocent, och där halten av brännbara ämnen inte överstiger 0,4 %,

— mer än 28 viktprocent¹, och där halten av brännbara ämnen inte överstiger 0,2 %.

Detta gäller också vattenlösningar med ammoniumnitrat där ammoniumnitrathalten överstiger 80 viktprocent.

16. Ammoniumnitrat (10/50): material som inte uppfyller specifikationerna och gödselmedel som inte uppfyller kraven i detonationsprovet.

Detta gäller

— kasserat material från tillverkningsprocessen, ammoniumnitrat och blandningar av ammoniumnitrat, enkla ammoniumnitratbaserade gödselmedel och blandade/sammansatta ammoniumnitratbaserade gödselmedel enligt noterna 14 och 15 som returneras eller har returnerats från slutanvändaren till en tillverkare, en anläggning för tillfällig lagring eller upparbetning för att omarbetas, återvinnas eller behandlas för säker användning eftersom de inte längre uppfyller kraven i noterna 14 och 15,

— gödselmedel enligt not 13, första strecksatsen, och not 14 till denna bilaga som inte uppfyller kraven i bilaga III-2 till förordning (EG) nr 2003/2003.

17. Kaliumnitrat (5 000/10 000):

Detta gäller sådana sammansatta kaliumnitratbaserade gödselmedel (i pellet- eller granulatform) som har samma farliga egenskaper som rent kaliumnitrat.

⁽¹⁾ 15,75 viktprocent kväve på grund av att ammoniumnitratet motsvarar 45 % ammoniumnitrat.

⁽²⁾ 24,5 viktprocent kväve på grund av att ammoniumnitratet motsvarar 70 % ammoniumnitrat. ⁽³⁾ EUT L 304, 21.11.2003, s. 1.

⁽⁴⁾ 28 viktprocent kväve på grund av att ammoniumnitratet motsvarar 80 % ammoniumnitrat.

18. Kaliumnitrat (1 250/5 000):

Detta gäller sådana sammansatta kaliumnitratbaserade gödselmedel (i kristallform) som har samma farliga egenskaper som rent kaliumnitrat.

19. Uppgraderad biogas

Vid tillämpningen av detta direktiv får uppgraderad biogas klassificeras under punkt 18 i bilaga I del 2 om den har bearbetats i enlighet med gällande normer för renad och uppgraderad biogas som garanterar en kvalitet som är likvärdig med kvaliteten på naturgas, inklusive vad metaninnehållet beträffar, och där syrehalten uppgår till högst 1 %.

20. Polyklordibensofuraner och polyklordibensodioxiner

Kvantiteterna av polyklordibensofuraner och polyklordibensodioxiner beräknas med hjälp av följande faktorer:

WHO 2005 TEF			
2,3,7,8-TCDD	1	2,3,7,8-TCDF	0,1
1,2,3,7,8-PeCDD	1	2,3,4,7,8-PeCDF	0,3
		1,2,3,7,8-PeCDF	0,03
1,2,3,4,7,8-HxCDD	0,1		
1,2,3,6,7,8-HxCDD	0,1	1,2,3,4,7,8-HxCDF	0,1
1,2,3,7,8,9-HxCDD	0,1	1,2,3,7,8,9-HxCDF	0,1
		1,2,3,6,7,8-HxCDF	0,1
1,2,3,4,6,7,8-HpCDD	0,01	2,3,4,6,7,8-HxCDF	0,1
OCDD	0,0003	1,2,3,4,6,7,8-HpCDF	0,01
		1,2,3,4,7,8,9-HpCDF	0,01
		OCDF	0,0003

(T = tetra, P = penta, Hx = hexa, Hp = hepta, O = octa)

Referens – Van den Berg m.fl., The 2005 World Health Organization Re-evaluation of Human and Mammalian Toxic Equivalency Factors for Dioxins and Dioxin-like Compounds.

21. Om detta farliga ämne också ingår i kategori P5a Brandfarliga vätskor eller P5b Brandfarliga vätskor ska för tillämpningen av detta direktiv de lägsta tröskelvärdena tillämpas.

BILAGA II

Det minimum av uppgifter och information som ska beaktas i den säkerhetsrapport som avses i artikel 10

1. Information om hur verksamhetens ledningssystem och organisation är utformade för att förebygga allvarliga olycks-
händelser

Denna information ska omfatta de delar som anges i bilaga III.

2. Beskrivning av verksamhetens omgivning

- a) Beskrivning av verksamheten och dess omgivning, inbegripet geografiskt läge, meteorologiska, geologiska och hydrologiska uppgifter samt, i förekommande fall, historik.
- b) Identifiering av anläggningar och annan aktivitet vid verksamheten som kan ge upphov till en allvarlig olycks-
händelse.
- c) Utgående från tillgängliga uppgifter, identifiering av närliggande anläggningar liksom andra, verksamhetsplatser som faller utanför tillämpningsområdet för detta direktiv, områden och projekt som skulle kunna vara källa till eller öka risken för eller följderna av en allvarlig olyckshändelse och av dominoeffekter.
- d) Beskrivning av de områden där en allvarlig olyckshändelse kan inträffa.

3. Beskrivning av anläggningen

- a) Beskrivning av den huvudsakliga hanteringen och produktionen vid de delar av verksamheten som har betydelse ur säkerhetssynpunkt, riskkällor för allvarliga olyckshändelser och de omständigheter under vilka en allvarlig olycks-
händelse kan inträffa, tillsammans med en beskrivning av de förebyggande åtgärder som har vidtagits.
- b) Beskrivning av processerna, särskilt förfaringsätten varvid i förekommande fall hänsyn ska tas till uppgifter som finns att tillgå om bästa praxis.
- c) Beskrivning av farliga ämnen:
 - i) Förteckning över farliga ämnen, som omfattar
 - identifiering av farliga ämnen: kemisk beteckning, CAS-nummer, beteckning enligt IUPAC:s nomenklatur,
 - maximal kvantitet av det ämne eller de ämnen som förekommer eller kan förekomma.
 - ii) fysikaliska, kemiska och toxikologiska egenskaper och angivande av farorna, både omedelbara och på sikt, för människors hälsa och miljön.
 - iii) fysikaliskt eller kemiskt beteende under normala användningsförhållanden eller förhållanden vid vilka olyckor kan förutses.

4. Identifiering och analys av olycksrisker samt förebyggande åtgärder

- a) En detaljerad beskrivning av möjliga scenarier för allvarliga olyckshändelser och sannolikheten för sådana eller omständigheterna under vilka de kan inträffa, inbegripet en sammanställning av sådana händelser som kan utlösa vart och ett av dessa scenarier, oavsett om orsakerna finns inom eller utanför anläggningen, särskilt
 - i) driftsrelaterade orsaker,
 - ii) yttre orsaker, exempelvis med anknytning till dominoeffekter, verksamhetsplatser som faller utanför tillämpningsområdet för detta direktiv, områden och projekt som skulle kunna ge upphov till eller öka risken för eller följderna av en allvarlig olyckshändelse,
 - iii) naturliga orsaker, exempelvis jordbävningar eller översvämningar.
- b) En bedömning av hur omfattande och svåra följderna av de identifierade allvarliga olyckshändelserna skulle kunna bli, inbegripet kartor, bilder eller, när det är lämpligt, motsvarande beskrivningar som visar de områden som sannolikt kan komma att påverkas av sådana olyckshändelser som inträffar i verksamheten.

- c) En granskning av tidigare olyckor och tillbud med samma ämnen och processer, överväganden om lärdomar från dessa och en uttrycklig hänvisning till specifika åtgärder som har vidtagits för att förebygga sådana olyckor.
 - d) En beskrivning av tekniska parametrar och den utrustning som används för att garantera anläggningens säkerhet.
5. Skyddsåtgärder och insatser för att begränsa följderna av en allvarlig olyckshändelse
- a) Beskrivning av den utrustning som har installerats vid anläggningen för att begränsa följderna av allvarliga olyckshändelser för människors hälsa och miljön, inklusive exempelvis system för detektion/skydd, tekniska anordningar för att begränsa storleken på oavsiktliga utsläpp, inklusive vattensprej, ångskärmar, catch pots för nödfall eller uppsamlingskärl, avstängningsventiler, system för inertiering, uppsamling av brandsläckningsvatten.
 - b) Organisation för alarmering och räddningsinsatser.
 - c) Beskrivning av tillgängliga interna och externa resurser.
 - d) Beskrivning av eventuella tekniska och icke-tekniska åtgärder av relevans för att minska konsekvenserna av en allvarlig olyckshändelse.
-

*BILAGA III***Information som avses i artiklarna 8.5 och 10 om verksamhetens säkerhetsledningssystem och organisation för att förebygga allvarliga olyckshändelser**

Vid genomförandet av verksamhetsutövarens säkerhetsledningssystem ska följande beaktas:

- a) Säkerhetsledningssystemet ska vara proportionerligt mot farorna, de industriella aktiviteterna och organisationens komplexitet och ska grunda sig på en bedömning av riskerna. Säkerhetsledningssystemet bör omfatta den del av det allmänna ledningssystemet som inbegriper organisationsplanen, ansvarsfördelningen, rutiner, förfaranden, metoder och resurser för att fastställa och genomföra säkerhetspolicyn för att förebygga allvarliga olyckshändelser (säkerhetspolicyn).
- b) Säkerhetsledningssystemet ska omfatta följande punkter:
 - i) Organisation och personal — roll- och ansvarsfördelning för anställda som deltar i hanteringen av risker för allvarliga olyckshändelser, på alla nivåer i organisationen, tillsammans med de åtgärder som vidtagits för att öka medvetenheten om att det behövs ständiga förbättringar. Utbildningsbehoven för dessa anställda och utbildningens upplägg. Deltagande av anställda och underleverantörers personal som arbetar inom verksamheten och som har betydelse ur säkerhetssynvinkel.
 - ii) Identifiering och bedömning av riskerna för allvarliga olyckshändelser — beslut om och införande av förfaranden för systematisk identifiering av dessa risker vid normal och onormal drift, inbegripet i förekommande fall verksamhet som lagts ut på underleverantörer, samt bedömning av sannolikheten för att en olyckshändelse inträffar och hur allvarlig den kan bli.
 - iii) Styrning — beslut om och införande av förfaranden och instruktioner för säker drift, inbegripet underhåll av anläggningen, processer och utrustning, och för larmrutiner och tillfälliga driftsavbrott. Hänsyn ska då tas till tillgänglig information om bästa praxis för övervakning och kontroll, i syfte att minska risken för systemfel. Styrning och kontroll av de risker som är förknippade med stigande ålder på den utrustning som installerats i en verksamhet samt med korrosion, kartläggning av verksamhetens utrustning, strategi och metodologi för övervakning och kontroll av utrustningens skick, lämpliga uppföljningsåtgärder och eventuella nödvändiga motåtgärder.
 - iv) Hantering av ändringar — beslut om och införande av förfaranden för att planera ändringar av eller konstruktion av nya anläggningar, processer eller lager.
 - v) Planering inför nödsituationer — beslut om och genomförande av förfaranden för att identifiera förutsebara nödsituationer genom systematisk analys, i syfte att utarbeta, testa och granska planerna för räddningsinsatser vid sådana nödsituationer och ge särskild utbildning till den berörda personalen. Denna utbildning ska ges till all personal som arbetar inom verksamheten, även underleverantörers berörda personal.
 - vi) Resultatuppföljning — beslut om och genomförande av förfaranden för att kontinuerligt utvärdera efterlevnaden av målen med verksamhetsutövarens säkerhetspolicy och säkerhetsledningssystem, samt mekanismerna för tillsyn och korrigerande åtgärder om det förekommer brister. Förfarandena ska inbegripa verksamhetsutövarens rutiner för anmälan av allvarliga olyckshändelser eller händelser som kunde ha lett till en olyckshändelse, särskilt då det brustit i skyddsåtgärderna, undersökningar av dessa och uppföljningen utifrån tidigare lärdomar. Förfarandena ska också inbegripa resultatindikatorer såsom resultatindikatorer för säkerhet och andra relevanta indikatorer.
 - vii) Revision och granskning — beslut om och införande av förfaranden för periodisk systematisk bedömning av säkerhetspolicyn och av säkerhetsledningssystemets effektivitet och lämplighet, dokumenterad granskning av strategins och säkerhetsledningssystemets resultat och högsta ledningens uppdatering av säkerhetsledningssystemet, inklusive överväganden av och införande av nödvändiga ändringar enligt resultatet av revisionen och granskningen.

*BILAGA IV***Uppgifter och information som ska ingå i de planer för räddningsinsatser som avses i artikel 12**

1. Interna planer för räddningsinsatser

- a) Namn eller befattning på de personer som har befogenhet att sätta igång räddningsinsatser samt på den person som ansvarar för insatser på platsen och samordningen av dem.
- b) Namn eller befattning på den person som ansvarar för kontakten med den myndighet som har ansvaret för den externa planen för räddningsinsatser.
- c) För varje förutsebar situation eller händelse som har betydelse för uppkomsten av en allvarlig olyckshändelse ska det finnas en beskrivning av vilka åtgärder som ska vidtas för att kontrollera situationen eller händelsen och begränsa följderna, inklusive en beskrivning av den säkerhetsutrustning och de resurser som är tillgängliga.
- d) Åtgärder för att begränsa riskerna för personer på platsen, inklusive hur varningar ska ges och vad personerna förväntas göra vid mottagandet av en varning.
- e) Rutiner för tidig varning om tillbudet till den myndighet som ansvarar för att den externa planen för räddningsinsatser sätts i verket, typ av information som ska ingå i den första varningen och åtgärder för att lämna mer detaljerad information så snart den blir tillgänglig.
- f) Vid behov rutiner för att utbilda personalen i de uppgifter som den förväntas utföra och, i förekommande fall, samordning av dessa med den externa räddningstjänsten.
- g) Rutiner för att tillhandahålla stöd för insatser som görs utanför platsen.

2. Externa planer för räddningsinsatser

- a) Namn eller befattning på de personer som har befogenhet att inleda räddningsinsatser och på de personer som har befogenhet att leda och samordna insatser utanför platsen.
- b) Rutiner för mottagande av tidiga varningar om tillbud samt förfaranden för beredskapstillstånd och larm.
- c) Rutiner för samordning av de resurser som behövs för att genomföra den externa planen för räddningsinsatser.
- d) Rutiner för att tillhandahålla stöd för insatser på platsen.
- e) Rutiner för insatser utanför platsen, inklusive respons på scenarier för allvarliga olyckshändelser enligt säkerhetsrapporten och med beaktande av eventuella dominoeffekter, inklusive sådana som påverkar miljön.
- f) Rutiner för hur allmänheten och de närliggande verksamheter eller verksamhetsplatser som faller utanför tillämpningsområdet för detta direktiv, som anges i artikel 9 ska förses med specifik information om olyckshändelsen och hur man ska agera.
- g) Rutiner för hur information ska lämnas till räddningstjänsterna i andra medlemsstater vid allvarliga olyckshändelser som kan få gränsöverskridande följder.

*BILAGA V***Upplysningar som ska lämnas till allmänheten enligt artikel 14.1 och enligt artikel 14.2 a**

DEL 1

Alla verksamheter som omfattas av detta direktiv ska lämna följande upplysningar:

1. Verksamhetsutövarens namn eller handelsnamn samt fullständig adress till den berörda verksamheten.
2. En bekräftelse av att verksamheten omfattas av de bestämmelser och föreskrifter som krävs för genomförande av direktivet, och att den anmälan som avses i artikel 7.1 eller den säkerhetsrapport som avses i artikel 10.1 har överlämnats till den behöriga myndigheten.
3. En enkel redogörelse för aktiviteterna vid verksamheten.
4. Trivialnamnen och, när det gäller farliga ämnen som omfattas av del 1 i bilaga I, de generiska benämningarna och faroklassificeringarna för de relevanta farliga ämnen som förekommer vid verksamheten och som kan orsaka en allvarlig olyckshändelse, med uppgifter om deras viktigaste farliga egenskaper i enkla ordalag.
5. Allmän information om hur den berörda allmänheten kommer att varnas, vid behov, tillsammans med adekvat information om hur man lämpligen bör agera om en allvarlig olyckshändelse inträffar eller vägledning om var sådan information finns att tillgå i elektronisk form.
6. Datum för senaste besök på plats i enlighet med artikel 20.4 eller hänvisning till var sådan information finns att tillgå i elektronisk form, samt upplysningar om var det går att på begäran få mer ingående uppgifter om tillsynen eller den berörda tillsynsplanen, med beaktande av kraven i artikel 22.
7. Uppgifter om var det går att få tilläggsinformation, med beaktande av kraven enligt artikel 22.

DEL 2

Verksamheter på högre nivå ska lämna följande upplysningar utöver den information som anges i del 1 av denna bilaga:

1. Allmänna upplysningar om vilken fara för allvarliga olyckshändelser som kan föreligga, inbegripet möjliga följder av dessa olyckor för människors hälsa och miljön och en sammanfattning av de viktigaste typerna av scenarier för allvarliga olyckshändelser och de åtgärder som vidtas för att hantera dem.
2. En bekräftelse på att verksamhetsutövaren är skyldig att ordna tillbörliga rutiner på platsen och särskilt skyldigheten att kontakta räddningstjänsten vid insatser i samband med allvarliga olyckshändelser och i så hög grad som möjligt begränsa följderna av dem.
3. Lämplig information ur den externa planen för räddningsinsatser som utarbetats för att hantera de olycksföljder som uppstår utanför platsen. Informationen bör innehålla en uppmaning om att alla eventuella instruktioner och order från räddningstjänsten ska följas vid en olyckshändelse.
4. Där det är tillämpligt en angivelse av huruvida verksamheten ligger nära en annan medlemsstats territorium och därmed vilken risk som finns för att en allvarlig olyckshändelse har gränsöverskridande följder, enligt konventionen från FN:s ekonomiska kommission för Europa (FN/ECE) om gränsöverskridande konsekvenser av industriolyckor.

BILAGA VI

Kriterier för anmälan av en allvarlig olyckshändelse till kommissionen enligt artikel 18.1

- I. Alla allvarliga olyckshändelser som omfattas av punkt 1 eller som medför minst en av de följder som beskrivs i punkterna 2, 3, 4 och 5 måste anmälas till kommissionen.
1. Berörda farliga ämnen
Varje typ av brand, explosion eller oavsiktligt utsläpp av ett farligt ämne i kvantiteter som motsvarar minst 5 % av det tröskelvärde som anges i kolumn 3 i del 1 eller i kolumn 2 i del 2 i bilaga I.
 2. Skador på personer eller egendom
 - a) Ett dödsfall.
 - b) Att sex personer skadas inom verksamheten och måste tillbringa minst ett dygn på sjukhus.
 - c) Att en person utanför verksamhetens område måste tillbringa minst ett dygn på sjukhus.
 - d) Att en eller flera bostäder utanför verksamhetens område skadas och blir oanvändbara till följd av olyckshändelsen.
 - e) Evakuering eller isolering av personer under mer än två timmar (personer × timmar): värdet ska vara åtminstone 500.
 - f) Avbrott av dricksvatten-, el-, gasförsörjning eller teleförbindelse under mer än två timmar (personer × timmar): värdet ska vara åtminstone 1 000.
 3. Omedelbara skador på miljön
 - a) Bestående eller långsiktiga skador på markbundna livsmiljöer:
 - i) 0,5 ha eller mer av en livsmiljö som har betydelse ur miljö- eller bevarandesynpunkt och är skyddad i lag.
 - ii) 10 ha eller mer av en mera utbredd livsmiljö, inklusive åkermark.
 - b) Betydande eller långsiktiga skador på livsmiljöer i sötvatten eller på marina livsmiljöer:
 - i) 10 km eller mer av en flod eller en kanal.
 - ii) 1 ha eller mer av en sjö eller damm.
 - iii) 2 ha eller mer av ett delta.
 - iv) 2 ha eller mer av ett kust- eller havsområde.
 - c) Betydande skador på en akvifer eller på grundvatten:
 - i) 1 ha eller mer.
 4. Skador på egendom
 - a) Skador på egendom inom verksamheten: minst 2 miljoner EUR.
 - b) Skador på egendom utanför verksamheten: minst 0,5 miljoner EUR.
 5. Gränsöverskridande skador
Alla allvarliga olyckshändelser där ett farligt ämne medverkar direkt och som har följder utanför den berörda medlemsstatens territorium.
- II. Olyckshändelser eller händelser som kunde ha lett till en olyckshändelse som medlemsstaterna anser vara av särskilt tekniskt intresse när det gäller att förebygga allvarliga olyckshändelser och begränsa deras följder, men som inte uppfyller de kvantitativa kriterierna enligt ovan, bör anmälas till kommissionen.

BILAGA VII

JÄMFÖRELSETABELL

Direktiv 96/82/EG	Detta direktiv
Artikel 1	Artikel 1
Artikel 2.1 första stycket	Artikel 2.1 och artikel 3.2 och 3.3
Artikel 2.1 andra stycket	Artikel 3.12
Artikel 2.2	—
Artikel 3.1	Artikel 3.1
Artikel 3.2	Artikel 3.8
Artikel 3.3	Artikel 3.9
Artikel 3.4	Artikel 3.10
Artikel 3.5	Artikel 3.13
Artikel 3.6	Artikel 3.14
Artikel 3.7	Artikel 3.15
Artikel 3.8	Artikel 3.16
—	Artikel 3.2–3.7, 3.11 och 3.12 och 3.17–3.19
Artikel 4	Artikel 2.2 första stycket leden a–f och h
—	Artikel 2.2 första stycket led g och artikel 2.2 andra stycket
—	Artikel 4
Artikel 5	Artikel 5
Artikel 6.1	Artikel 7.2
Artikel 6.2 leden a–g	Artikel 7.1 leden a–g
Artikel 6.3	Artikel 7.3
Artikel 6.4	Artikel 7.4 leden a–c
—	Artikel 7.4 led d
Artikel 7.1	Artikel 8.1
—	Artikel 8.2 leden a och b
Artikel 7.1 a	Artikel 8.2 led a
Artikel 7.2	Artikel 8.5
Artikel 7.3	—
—	Artikel 8.3
—	Artikel 8.4
—	Artikel 8.5
Artikel 8.1 och 8.2	Artikel 9.1 och 9.2

Direktiv 96/82/EG	Detta direktiv
—	Artikel 9.2
Artikel 9.1	Artikel 10.1
Artikel 9.2 första stycket	Artikel 10.2
Artikel 9.2 andra stycket	—
Artikel 9.3	Artikel 10.3
Artikel 9.4	Artikel 10.6
Artikel 9.5	Artikel 10.5
Artikel 9.6	—
—	Artikel 10.4
Artikel 10	Artikel 11
Artikel 11.1 leden a och b	Artikel 12.1 leden a och b och artikel 12.2
Artikel 11.1 led c	Artikel 12.1 led c
Artikel 11.2	Artikel 12.3
Artikel 11.3	Artikel 12.4 och 12.5
Artikel 11.4	Artikel 12.6 första stycket
Artikel 11.4 a	Artikel 12.6 andra stycket
Artikel 11.5	Artikel 12.7
Artikel 11.6	Artikel 12.8
Artikel 12.1 första stycket	Artikel 13.1
Artikel 12.1 andra stycket	Artikel 13.2
Artikel 12.1 a	—
Artikel 12.2	Artikel 13.3
—	Artikel 13.4
Artikel 13.1 första stycket	Artikel 14.2 första stycket led a och artikel 14.2 andra stycket, andra meningen
Artikel 13.1 andra stycket, första och tredje meningen	Artikel 14.2 andra stycket, sista meningen
Artikel 13.1 andra stycket, andra meningen	Artikel 14.1
Artikel 13.1 tredje stycket	Artikel 14.2 andra stycket, första meningen
—	Artikel 14.1 andra meningen
Artikel 13.2	Artikel 14.3
Artikel 13.3	Artikel 14.4
Artikel 13.4 första meningen	Artikel 14.2 led b
Artikel 13.4 andra och tredje meningen	Artikel 22.3 första och andra styckena
Artikel 13.5	Artikel 15.1
Artikel 13.6	Artikel 14.2 led c

Direktiv 96/82/EG	Detta direktiv
—	Artikel 15.2–15.7
Artikel 14.1	Artikel 16
Artikel 14.2	Artikel 17
Artikel 15.1 leden a–d	Artikel 18.1 leden a–d och artikel 18.2 första stycket
Artikel 15.2 första stycket	Artikel 18.1 led e och artikel 18.3
Artikel 15.2 andra stycket	Artikel 18.2 andra stycket
Artikel 15.3	Artikel 18.4
Artikel 16	Artikel 6.1
—	Artikel 6.2 och 6.3
Artikel 17	Artikel 19
Artikel 18.1	Artikel 20.1 och 20.2
Artikel 18.2 led a	Artikel 20.4
Artikel 18.2 led b–c	Artikel 20.7
Artikel 18.3	Artikel 20.11
—	Artikel 20.3, 20.5, 20.6, 20.8, 20.9 och 20.10
Artikel 19.1	Artikel 21.1
Artikel 19.1 a första stycket	Artikel 21.3 första stycket
Artikel 19.1 a andra stycket	Artikel 21.3 andra stycket
Artikel 19.2 första stycket	Artikel 21.4
Artikel 19.2 andra stycket	Artikel 21.6
Artikel 19.3	Artikel 21.7
—	Artikel 21.5
Artikel 19.4	Artikel 21.2
Artikel 20.1 första stycket	Artikel 22.1
Artikel 20.1 andra stycket	Artikel 22.2
Artikel 20.2	—
—	Artikel 23
—	Artikel 24
Artikel 21.1	Artikel 25
Artikel 21.2	Artikel 21.5
Artikel 22	Artikel 27
Artikel 23	Artikel 32
Artikel 24	Artikel 31
Artikel 25	Artikel 33

Direktiv 96/82/EG	Detta direktiv
Artikel 26	Artikel 34
—	Artikel 26 och artiklarna 28–30
—	Bilaga I, inledande stycken
Bilaga I, inledningen, punkterna 1–5	Bilaga I, noter till Bilaga I, noterna 1–3
Bilaga I, inledningen, punkterna 6–7	—
Bilaga I, del 1	Bilaga I, del 2
Bilaga I, del 1, noter till Bilaga I, noterna 1–6	Bilaga I, noter till Bilaga I, noterna 13–18
Bilaga I, del 1, noter till Bilaga I, not 7	Bilaga I, noter till Bilaga I, not 20
—	Bilaga I, noter till Bilaga I, not 7
Bilaga I, del 2	Bilaga I, del 1
Bilaga I, del 2, noter till del 2, not 1	Bilaga I, noter till Bilaga I, noterna 1 och 5 och 6
Bilaga I, del 2, noter till del 2, not 2	Bilaga I, noter till Bilaga I, noterna 8–10
Bilaga I, del 2, noter till del 2, not 3	Bilaga I, noter till Bilaga I, noterna 11.1, 11.2 och 12
Bilaga I, del 2, noter till del 2, not 4	Bilaga I, noter till Bilaga I, not 4
Bilaga II, delarna I–III	Bilaga II, punkterna 1–3
Bilaga II, del IV, punkt A	Bilaga II, punkt 4a
—	Bilaga II, punkt 4 a leden i–iii,
Bilaga II, del IV, punkt B	Bilaga II, punkt 4b
—	Bilaga II, punkt 4c
Bilaga II, del IV, punkt C	Bilaga II, punkt 4d
Bilaga II, del V, punkt A–C	Bilaga II, punkt 5 a–c
Bilaga II, del V, punkt D	—
—	Bilaga II, punkt 5d
Bilaga III, inledningen och leden a–b	Bilaga III, inledande stycket och led a Artikel 8.1 och 8.5
Bilaga III, led c, leden i–iv	Bilaga III, led b, leden i–iv
Bilaga III, led c, leden v–vii	Bilaga III, led b, leden vi–vii
Bilaga IV	Bilaga IV
Bilaga V, punkt 1	Bilaga V, del 1, punkt 1
Bilaga V, punkt 2	—
Bilaga V, punkterna 3–5	Bilaga V, del 1, punkterna 2–4
Bilaga V, punkt 6	Bilaga V, del 2, led 1
Bilaga V, punkt 7–8	Bilaga V, del 1, punkt 5
—	Bilaga V, del 1, punkt 6
Bilaga V, punkterna 9–10	Bilaga V, del 2, punkterna 2 och 3

Direktiv 96/82/EG	Detta direktiv
Bilaga V, punkt 11	Bilaga V, del 1, punkt 7
—	Bilaga V, del 2, punkt 4
Bilaga VI, I	Bilaga VI, del I
Bilaga VI, II	Bilaga VI, del II
—	Bilaga VII

Sammanfattning av betänkandet En översyn inom Sevesoområdet (SOU 2013:14) Bilaga 2

Vi har haft i uppdrag att göra en översyn av lagen (1999:381) och förordningen (1999:382) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, den s.k. Sevesolagstiftningen samt närliggande lagstiftning.

Sevesolagstiftningen tillämpas på sådana verksamheter där vissa farliga ämnen förekommer i en viss angiven mängd. I dag finns det 375 Sevesoverksamheter i Sverige. Vanliga branscher med Sevesoverksamheter i Sverige är verksamheter som har tillverkning av kemikalier och kemiska produkter, verksamheter för lagring av bränslen och kemiska produkter, verksamheter med stål- och metallframställning och verksamheter med massa-, pappers- och pappersvarutillverkning. Sevesoverksamheterna finns representerade i landets samtliga 21 län.

De områden som vi särskilt sett över är regleringen av tillsyn och tillståndsgivning av Sevesoverksamheter samt hur tillsynen utövas och fungerar i praktiken. Samordningen av Sevesotillsynen mellan länsstyrelserna och Arbetsmiljöverket har granskats och vi har lämnat förslag till hur samordningen mellan dessa myndigheter kan förbättras. Vi har även lämnat förslag till hur Myndigheten för samhällsskydd och beredskap kan fördjupa sin Sevesotillsynsvägledning. Vi har också analyserat om Sevesotillsynen och miljöbalktillsynen alltid måste ske samtidigt och av samma myndighet. Vidare har vi tittat på om nuvarande system för finansiering av tillsyn och tillståndsprövning av Sevesoverksamheter är det mest ändamålsenliga. I de fall våra förslag innebär ökade kostnader jämfört med i dag har vi lämnat förslag till finansiering.

Våra förslag har som målsättning att leda till en mer effektiv, ändamålsenlig och överblickbar Sevesolagstiftning samt en organisation av Sevesotillsynen som är rättssäker, enhetlig och samordnad. Vårt förslag om Sevesotillsynsavgifter innebär att staten kommer att tillföras ca 17 miljoner kr per år i avgiftsintäkter. Sammantaget innebär våra förslag en förstärkt organisation för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Nedan följer en sammanfattning av våra överväganden och förslag.

Ansvar för Sevesotillsynen måste koncentreras till färre länsstyrelser

Den operativa Sevesotillsynen utförs i dag av landets länsstyrelser. Antalet Sevesoverksamheter varierar mellan de olika länen och en inte obetydlig del av länsstyrelserna har tillsyn över ett begränsat antal Sevesoverksamheter. Arbetsmiljöverket utövar tillsyn vid Sevesoverksamheter utifrån sitt regelverk. Arbetsmiljöverket och länsstyrelserna samordnar i stor utsträckning sina Sevesotillsynsbesök. I vissa fall deltar även kommuner vid tillsynsbesöken när de har ansvar för tillsynen enligt miljöbalken och för att utöva tillsyn enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor och lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

De brister som vi identifierat i dagens organisation av Sevesotillsynen avser huvudsakligen samordningen av Sevesotillsynen mellan länsstyrelserna och Arbetsmiljöverket. Vidare har det framkommit att kvaliteten på Sevesotillsynen och kompetensen hos de som utför Sevesotillsynen i stor utsträckning skiljer sig åt mellan olika länsstyrelser.

Vi anser att länsstyrelsernas ansvar för Sevesotillsynen ska koncentreras till färre länsstyrelser än i dag. Koncentrationen av Sevesotillsynsansvaret till färre länsstyrelser innebär att varje länsstyrelse får Sevesotillsynsansvaret för fler Sevesoverksamheter. Denna koncentration ger ökade möjligheter för ansvariga Sevesohandläggare att arbeta upp erforderlig kompetens, erfarenhet och rutin inom Sevesoområdet. Med större möjlighet till specialisering hos Sevesohandläggarna blir Sevesotillsynen även effektivare, mer rättssäker och mer likartad över landet. Vidare förenklas möjligheterna till samordning av Sevesotillsynen mellan länsstyrelserna och Arbetsmiljöverket. Denna ordning gynnar även verksamhetsutövarna.

Vi föreslår därför att Sevesotillsynsansvaret förs över från landets 21 länsstyrelser till de länsstyrelser som har miljöprövningsdelegationer. En överflyttning av tillsynsansvaret till de länsstyrelser som har miljöprövningsdelegationer medför effektivitets- och resursvinster då det blir samma myndighet som handlägger tillstånds- och tillsynsfrågor för merparten av Sevesoverksamheterna. Med denna ordning kan även kunskaper och erfarenheter från tillsyn av Sevesoverksamheter lättare beaktas när villkor som rör säkerhetsfrågor formuleras i tillståndsprövningen för verksamheterna.

Utredningen om den statliga regionala förvaltningen (Fi 2009:07) har i betänkandet *Statens regionala förvaltning – förslag till en angelägen reform* (SOU 2012:81), lämnat förslag som innebär att antalet länsstyrelser ska bli elva stycken, vardera med en miljöprövningsdelegation. Utredningen om den statliga regionala förvaltningens förslag till geografisk indelning följer i princip den koncentration som redan gjorts av miljöprövningsdelegationerna till 12 länsstyrelser. Det enda undantaget är att länsstyrelsen i Hallands län i dag har en egen miljöprövningsdelegation. Enligt förslaget förs länsstyrelsen i Halland och därmed även miljöprövningsdelegationen till länsstyrelsen i Västra Götaland. Förslaget innebär vidare att varje länsstyrelse ska ha en sätesort samtidigt som varje länsstyrelse ska ha verksamhet vid ett antal lokalkontor. Enligt förslaget ska länsstyrelserna omfatta följande geografiska områden.

1. Norrbottens län med sätesort i Luleå
2. Västerbottens län med sätesort i Umeå
3. Jämtlands och Västernorrlands län med sätesort i Östersund
4. Dalarnas och Gävleborgs län med sätesort i Falun
5. Värmlands och Örebro län med sätesort i Örebro
6. Uppsala, Södermanlands och Västmanlands län med sätesort i Uppsala
7. Stockholms och Gotlands län med sätesort i Stockholm
8. Västra Götalands och Hallands län med sätesort i Göteborg
9. Jönköpings och Östergötlands län med sätesort i Linköping

Vi anser att Utredningen om den statliga regionala förvaltningens (Fi 2009:07) ovan redovisade förslag till länsstyrelseorganisation är ändamålsenligt vid bedömningen av vilka länsstyrelser som i framtiden bör ansvara för Sevesotillsynen. Ett genomförande av förslaget innebär således att vårt förslag om koncentration av Sevesotillsynsansvaret kommer att kunna uppnås.

Som en följd av behovet att koncentrera Sevesotillsynsansvaret till färre länsstyrelser anser vi att den möjlighet som länsstyrelserna har i dag, nämligen att överlåta Sevesotillsynsansvaret till kommuner, motverkar det ovan redovisade förslaget till koncentration. Bibehållen möjlighet att överlåta Sevesotillsynen till kommuner skulle istället kunna leda till att ansvaret för Sevesotillsynen sprids ut på ännu fler aktörer än i dag. Vi föreslår därför att länsstyrelsernas möjlighet att överlåta Sevesotillsynen till kommuner tas bort.

Samtliga Sevesoverksamheter inom högre kravnivå ska tillståndsprövas enligt miljöbalkens bestämmelser

Sevesoverksamheter kan vara A-, B-, C- och s.k. U-verksamheter. Mängden farliga ämnen anges i en bilaga till Sevesoförordningen och verksamheterna indelas efter denna bilaga i lägre eller högre kravnivå.

Vi har haft i uppdrag att analysera om det finns Sevesoverksamheter på högre kravnivå som, ”oavsett miljöpåverkan”, bör omfattas av tillståndsplikt enligt miljöbalken eller om tillståndsplikten enligt miljöbalkens bestämmelser kan tas bort. Vi har uppfattat att med begreppet ”oavsett miljöpåverkan” avses sådana verksamheter som inte har så stor miljöpåverkan.

De verksamheter som eventuellt skulle kunna undantas från tillståndsplikt är Sevesoverksamheter på högre kravnivå, som inte är tillståndspliktiga enligt miljöbalkens prövningsnivå A eller B, det vill säga C- och de s.k. U-verksamheterna på högre kravnivå. Det har visat sig att det i dagsläget endast finns ett tiotal sådana här Sevesoverksamheter i Sverige.

Vid en borttagen tillståndsplikt skulle ett särskilt system för granskningen av dessa Sevesoverksamheters säkerhetsrapport samt kommunikeringen av resultatet av granskningen av säkerhetsrapporterna behöva inrättas. Att etablera ett helt eget system för specifikt denna typ av verksamheter strider enligt vår uppfattning mot grundtankarna bakom den samordnade miljö- och säkerhetsprövningen av Sevesoverksamheterna. Ur ett säkerhetsperspektiv kan det inte heller bortses från att ett förändrat system skulle kunna innebära ett större risktagande och att miljö- och säkerhetsprövningen inte sker i den omfattning som är önskvärd. Myndigheters, organisationers och enskildas möjligheter att granska, få insyn och påverka beslutsunderlag i motsvarande omfattning som sker i dag skulle även äventyras. Såväl branschen som ett antal länsstyrelser som utredningen har samrått med är dessutom av uppfattningen att dessa verksamheter alljämt ska tillståndsprövas.

Vid en proportionalitetsbedömning av de administrativa kostnaderna och eventuella besparingar som kan göras vid en borttagen tillståndsplikt ställt mot miljönyttan måste de omfattande konsekvenser som en olycka vid en Sevesoverksamhet skulle kunna medföra beaktas. De resursvinster som skulle kunna göras på grund av administrativa lättnader vid en borttagen tillståndsplikt är enligt vår bedömning högst marginella. Vi föreslår därför att den nuvarande tillståndsplikten enligt miljöbalken för de C- och s.k. U-verksamheterna på högre kravnivå enligt Seveso II direktivet som omfattas av förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydds bilaga, avdelning 4, ska bestå.

Avgifter införs för Sevesotillsynen

Den ersättning för Sevesotillsyn som enligt dagens system betalas ut till länsstyrelserna via anslag har varit oförändrad sedan Sevesolagen trädde i kraft år 1999. Detta har lett till att länsstyrelsernas resurser för att utföra Sevesotillsynsverksamhet har minskat under åren och ersättningen är i dag på många håll otillräcklig.

Dagens anslagsfinansiering av Sevesotillsynen, som bara är aktuell vid Sevesotillsyn av Sevesoverksamheter på högre kravnivå, är inte i linje med den internationellt vedertagna miljörättsliga principen att förorenaren ska betala de kostnader som denne orsakar – Polluter Pays Principle. Genom ett avgiftssystem som innebär kostnadstäckande avgifter för Sevesotillsyn av samtliga Sevesoverksamheter genomförs även inom Sevesolagstiftningen nu nämnda princip.

Med dagens finansieringssystem finns vidare uppenbara risker för att Sevesotillsynen prioriteras ned till förmån för andra uppgifter inom länsstyrelserna. Länsstyrelsernas bristande resurser påverkar bl.a. även deras förmåga att anställa och behålla personal med relevant kompetens. På sikt kan detta leda till mindre säkra Sevesoanläggningar. Även Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps arbete med bl.a. Sevesotillsynsvägledning behöver tillförsäkras erforderliga resurser.

För att länsstyrelsernas Sevesotillsyn och Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps Sevesotillsynsvägledning ska tillföras nödvändiga resurser föreslår vi därför att länsstyrelsernas Sevesotillsyn avgiftsbeläggs och att avgifterna regleras i en särskild avgiftsförordning.

Storleken på Sevesotillsynsavgifterna har vi fastställt genom en bedömning av Sevesoverksamheternas komplexitet, omfattning och bedömda risk. Vi föreslår att de högsta årliga Sevesotillsynsavgifterna om 80 700 kr ska betalas av A-verksamheterna på den högre kravnivån. De lägsta Sevesotillsynsavgifterna om 13 500 kr ska C- och de s.k. U-verksamheterna på den lägre kravnivån betala.

Vårt förslag om Sevesotillsynsavgifter innebär att anslaget om ca fyra miljoner kr som årligen betalas ut via Myndigheten för samhällsskydd och beredskap kan tas bort. Detta medför således en besparing för staten med motsvarande belopp. Samtidigt kommer staten att få avgiftsintäkter motsvarande ca 17 miljoner kr per år.

Vi föreslår att länsstyrelserna ska få disponera Sevesotillsynsavgiftsintäkterna, alternativt att avgiftsintäkterna i varje län återförs till respektive länsstyrelse genom öronmärkta anslag. Detta för att försäkra att varje länsstyrelse erhåller erforderlig finansiering av sina

Sevesotillsynsuppgifter. Vidare måste Myndigheten för samhällsskydd och beredskap tillförsäkras erforderliga resurser för att utföra sina arbetsuppgifter när det gäller Sevesotillsynsvägledning. Bilaga 2

En framtida avgift för de merkostnader som uppkommer vid tillståndsprovning av Sevesoverksamheter

Flertalet tillståndspliktiga Sevesoverksamheter betalar i dag avgifter enligt förordningen (1998:940) om avgifter för provning och tillsyn enligt miljöbalken. De som inte betalar dessa avgifter är tiotalet tillståndspliktiga C- och s.k. U-verksamheter på högre kravnivå. Vidare finansieras tillståndsprovning av Sevesoverksamhet på den högre kravnivån delvis av samma anslag som tillsyn av Sevesoverksamheter på högre kravnivå.

Dagens anslagsfinansiering av Sevesotillståndsprovningen av Sevesoverksamheter på högre kravnivå är enligt vår bedömning inte det mest ändamålsenliga systemet för att finansiera de merkostnader som tillståndsprovning av Sevesoverksamheter medför jämfört med tillståndsprovning av annan miljöfarlig verksamhet. Det nuvarande systemet är inte heller i linje med principen att det är förorenaren som ska betala de kostnader som dennes verksamhet orsakar – Polluter Pays Principle. Det anslagsbaserade systemet för finansiering av merkostnaderna vid tillståndsprovningen av Sevesoverksamheter bör därför ersättas med avgifter. Dessa avgifter tas lämpligast ut inom ramen för det nuvarande systemet med avgifter vid tillståndsprovning av miljöfarlig verksamhet, nämligen genom tidigare nämnd förordning om avgifter för provning och tillsyn enligt miljöbalken.

Då det i dag inte går att göra några säkra bedömningar av hur mycket merkostnader som tillståndsprovning av Sevesoverksamheter medför jämfört med tillståndsprovning av annan miljöfarlig verksamhet föreslår vi att de myndigheter vid vilka särskilda Sevesoprövningskostnader uppkommer utvecklar ett system för löpande redovisning av arbetet med och kostnader för tillståndsprovning av Sevesoverksamheter. Dessa uppgifter kan sedan ligga till grund för att beräkna särskilda Sevesotillståndsprövningsavgifter. Ett alternativ till detta skulle kunna vara att berörda myndigheter ges ett särskilt regeringsuppdrag, att för en begränsad tid, redovisa hur mycket merarbete och merkostnader tillståndsprovning av Sevesoverksamheter medför jämfört med tillståndsprovning av annan miljöfarlig verksamhet. När kostnaderna hänförliga till den särskilda Sevesodelen av tillståndsprovningen kan särskiljas från den övriga miljöbalksprövningen är det vår bedömning att de särskilda kostnaderna för tillståndsprovning av Sevesoverksamheter ska belasta Sevesoverksamhetsutövaren. Det särskilda anslaget som utbetalas i dag kan då tas bort.

Tillståndspliktiga C- och s.k. U-verksamheter ska betala avgifter enligt förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken

Mot bakgrund av att vi föreslår att det tiotal Sevesoverksamheter som i dagsläget inte betalar några avgifter enligt förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, det vill säga C- och de s.k. U-verksamheterna på högre kravnivå, alltså ska tillståndsprövas enligt miljöbalkens bestämmelser, föreslår vi att även dessa verksamheter ska betala sådana avgifter.

En rimlig avgift för dessa verksamheter, motsvarande samma kostnads- täckningsgrad som övriga avgifter för miljöfarlig verksamhet har i dag, det vill säga ca 60 procent, har vi bedömt uppgå till 20 000 kr.

Ökade krav på samordning av tillsyn och tillsynsrapporter

Vi föreslår att det i Sevesolagen föreskrivs att Sevesotillsynsmyndigheterna ska samordna tillsynen med den tillsyn som sker enligt miljöbalken och arbetsmiljölagen i den utsträckning det är lämpligt. För att motverka att en Sevesoverksamhet efter en Sevesotillsyn får motstridiga tillsynsrapporter om flera tillsynsmyndigheter deltagit vid samma tillsynsbesök föreslår vi vidare att det i Sevesoförordningen förs in en bestämmelse med innebörd att länsstyrelsen ska samordna sin tillsynsrapport med övriga vid tillsynen deltagande myndigheters tillsynsrapporter innan de skickas till en verksamhetsutövare. Vi föreslår även att de samordnade tillsynsrapporterna ska vara Sevesoverksamheten till handa inom fyra månader efter avslutad tillsyn. Länsstyrelsen ska vara skyldig att inom en rimlig period efter det att verksamhetsutövaren tagit emot tillsynsrapporten, säkerställa att verksamhetsutövaren åtgärdar alla de brister som upptäckts.

Behov av fördjupad Sevesotillsynsvägledning från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Organisationen av Sevesotillsynen och hur denna utförs i praktiken skiftar mellan olika länsstyrelser. Detta får bl.a. till följd att verksamhetsutövare i olika län riskerar att behandlas olika.

För att uppnå en ökad likvärdighet och enhetlighet i Sevesotillsynen anser vi att konkret vägledning och nationellt enhetliga och allra helst myndighetsgemensamma metodstöd, bl.a. när det gäller riskbeskrivningar vid olika typer av anläggningar, vilka krav som ställs på utformning och hantering av riskanalyser, handledning för granskning av säkerhetsrapporter och tillsynsprogram, samordnad vägledning i specifika sakfrågor, sammanställningar av myndigheters tillsynspraxis och checklistor för Sevesotillsynen behöver tas fram av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Med anledning av vårt förslag om att Sevesotillsynen ska avgiftsbeläggas kommer Myndigheten för samhällsskydd och beredskap även behöva utöva tillsynsvägledning när det gäller uttag av Sevesotillsynsavgifter. Förutom att ge stöd åt Sevesohandläggare vid Sevesotillsynen ger enhetliga metodstöd även en ökad förutsägbarhet och likvärdighet för de verksamheter som ska få tillsynsbesök.

Det finns således ett behov av att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap fördjupar sin Sevesotillsynsvägledning samt tar ett större ansvar när det gäller att utbilda Sevesohandläggare, samordna inblandade myndigheter och utveckla myndighetsgemensamma metodstöd för Sevesotillsynen.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps arbete inom Sevesotillsynsvägledningsområdet kan finansieras av de Sevesotillsynsavgifter som vi föreslår.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ges möjlighet att ansöka om återkallelse och omprövning enligt 24 kap. 3–6 §§ miljöbalken

Att ett tillstånd enligt miljöbalken har rättskraft i alla frågor som prövats i domen eller beslutet, samtidigt som tillstånden i vissa fall inte är tidsbegränsade, innebär att en ändring av tillstånd eller villkor i princip endast kan åstadkommas genom en omprövning enligt 24 kap. miljöbalken alternativt genom ändrad lagstiftning. Enligt nu gällande bestämmelser får ansökan om återkallelse och omprövning göras av Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kammarkollegiet och länsstyrelsen. En sådan ansökan får även i vissa fall göras av en kommun.

Eftersom Myndigheten för samhällsskydd och beredskap är expertmyndighet inom säkerhetsområdet och är den myndighet som ansvarar för att sammanställa information och erfarenheter från inträffade olyckor är det Myndigheten för samhällsskydd och beredskap som måste anses ha bäst kunskap för att kunna bedöma vilka förhållanden som skulle vara relevanta att ompröva i ett tillstånd för en Sevesoverksamhet. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ansvarar dessutom för att ge tillsynsvägledning när det gäller miljöfarliga verksamheter som omfattas av Sevesolagen samt kan uppträda som part i ansökningsmål. Vi föreslår därför att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ges möjlighet att ansöka om återkallelse och omprövning av tillstånd meddelade med stöd av miljöbalkens bestämmelser.

Vi har bedömt att denna uppgift kan finansieras inom ramen för Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps befintliga anslag.

Sevesolagens bestämmelse om möjligheten att tillämpa de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken tydliggörs

I Sevesolagens 6 § andra stycke föreskrivs att allmänna hänsynsregler, som gäller för verksamhetsutövaren, finns i 2 kap. miljöbalken. I praktiken har det uppkommit osäkerhet om vad som gäller för en tillsynsmyndighets möjligheter att tillämpa de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken om tillsynsmyndigheten endast är tillsynsmyndighet enligt Sevesolagen och inte enligt miljöbalken.

Vi anser att de osäkerheter som uppstått i den praktiska tillämpningen måste åtgärdas då inte bara tillsynsmyndigheterna utan även Sevesoverksamhetsutövarna har ett intresse av att veta vilka bestämmelser som är tillämpliga för dem. Vi föreslår därför att Sevesotillsynsmyndigheternas möjligheter att tillämpa 2 kap. miljöbalken förtydligas genom att andra stycket i 6 § Sevesolagen tas bort och en ny bestämmelse i Sevesolagen, 4 a §, införs.

Författningsförslag i SOU 2013:14

1 Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om miljöbalken att 24 kap. 7 § och 25 kap. 3 § ska ha följande lydelse,

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

24 kap.

7 §¹

Ansökan om prövning som avses i 3–6 §§ får göras hos mark- och miljödomstol av Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kammarkollegiet och länsstyrelsen. Skall frågan prövas av någon annan myndighet än domstol eller av kommun, får den tas upp utan någon särskild framställning. Frågor om omprövning enligt 5 § andra och tredje styckena får tas upp utan särskild ansökan.

Ansökan om prövning som avses i 3–6 §§ får göras hos mark- och miljödomstol av Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kammarkollegiet, *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* och länsstyrelsen. Ska frågan prövas av någon annan myndighet än domstol eller av kommun, får den tas upp utan någon särskild framställning. Frågor om omprövning enligt 5 § andra och tredje styckena får tas upp utan särskild ansökan.

En ansökan om sådan prövning som avses i första stycket får även göras av en kommun i den utsträckning kommunen har övertagit tillsynen med stöd av 26 kap. 3 § fjärde stycket. Har tillståndet meddelats av länsstyrelsen, görs ansökan hos länsstyrelsen.

25 kap.

3 §²

I mål som gäller återkallelse, förbud mot fortsatt verksamhet eller omprövning enligt 24 kap. 3–6 §§ eller 7 kap. 15 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet ska Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kammarkollegiet, länsstyrelsen

I mål som gäller återkallelse, förbud mot fortsatt verksamhet eller omprövning enligt 24 kap. 3–6 §§ eller 7 kap. 15 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet ska Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kammarkollegiet, *Myndigheten*

¹ Senaste lydelse SFS 2010:923

² Senaste lydelse SFS 2010:923

och tillståndshavaren svara för sina kostnader vid mark- och miljödomstolen. I mål enligt 24 kap. 5 § som avser omprövning för att tillgodose allmänna intressen ska den myndighet som ansökte om omprövning dessutom svara för kostnader vid mark- och miljödomstolen som uppkommer för andra motparter än tillståndshavaren. Detta gäller dock inte omprövning enligt 24 kap. 5 § första stycket 11.

Gäller ett mål enligt 24 kap. 5 § första stycket 10 omprövning för att förbättra en anläggnings säkerhet ska dock tillståndshavaren i stället för Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kammarkollegiet och länsstyrelsen svara för senast nämnda kostnader.

för samhällsskydd och beredskap, länsstyrelsen och tillståndshavaren svara för sina kostnader vid mark- och miljödomstolen. I mål enligt 24 kap. 5 § som avser omprövning för att tillgodose allmänna intressen ska den myndighet som ansökte om omprövning dessutom svara för kostnader vid mark- och miljödomstolen som uppkommer för andra motparter än tillståndshavaren. Detta gäller dock inte omprövning enligt 24 kap. 5 § första stycket 11.

Gäller ett mål enligt 24 kap. 5 § första stycket 10 omprövning för att förbättra en anläggnings säkerhet ska dock tillståndshavaren i stället för Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Kammarkollegiet, *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* och länsstyrelsen svara för senast nämnda kostnader.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

Häri genom föreskrivs i fråga om lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

dels att 16 § ska upphöra att gälla,

dels att 6, 15, 17 och 25 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer 4 a och 18 a §§,

dels att det närmast före 18 a § ska införas en ny rubrik, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 a §

Det som sägs i 2 kap. miljöbalken om tillämpningen av balken och det kapitlet ska gälla också för tillämpningen av denna lag.

6 §

En verksamhetsutövare *skall* förebygga riskerna för allvarliga kemikalieolyckor. I de fall en allvarlig kemikalieolycka har inträffat är en verksamhetsutövare skyldig att begränsa följderna för människors hälsa och miljön.

Allmänna hänsynsregler, som gäller för verksamhetsutövaren, finns i 2 kap. miljöbalken.

En verksamhetsutövare *ska* förebygga riskerna för allvarliga kemikalieolyckor. I de fall en allvarlig kemikalieolycka har inträffat är en verksamhetsutövare skyldig att begränsa följderna för människors hälsa och miljön.

15 §³

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, länsstyrelsen *och kommunerna* (tillsynsmyndigheterna) ska, i enlighet med vad regeringen bestämmer, ha tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen följs.

Länsstyrelsen och kommunerna ska ha tillsyn över verksamhet som omfattas av tillståndsplikt enligt miljöbalken i enlighet med den ansvarsfördelning för tillsynen av miljöfarlig verksamhet som följer av miljöbalken. Tillsynsmyndigheterna ska samordna tillsynen med den tillsyn som sker enligt miljöbalken.

För verksamhet som inte omfattas av andra stycket ska länsstyrelsen vara tillsynsmyndighet. Länsstyrelsen får överlåta åt en kommun att ha tillsynen om kommunen gjort framställning om det.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap *och länsstyrelsen* (tillsynsmyndigheterna) ska, i enlighet med vad regeringen bestämmer, ha tillsyn över att denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen följs.

Tillsynsmyndigheterna ska samordna tillsynen med den tillsyn som sker enligt miljöbalken *och arbetsmiljölagen (1977:1160) i den utsträckning det är lämpligt.*

17 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att tillsynsmyndigheterna skall lämna sådana uppgifter som behövs för att en central tillsynsmyndighet skall kunna fullgöra sitt samordnande, kontrollerande och

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela *närmare* föreskrifter om tillsyn enligt denna lag.

³ Senaste lydelse SFS 2008:1404.

Avgifter för tillsyn*18 a §*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgift för myndigheters kostnader för prövning och tillsyn enligt denna lag.

Regeringen får meddela föreskrifter om att en myndighet får bestämma att dess beslut om påförande av avgifter enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag ska gälla omedelbart även om beslutet överklagas.

25 §⁴

En kommuns beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen får överklagas hos länsstyrelsen. Beslut som fattas av länsstyrelsen eller Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får överklagas hos mark- och miljödomstol enligt 21 kap. 1 § andra stycket miljöbalken.

Beslut om tillsynsprogram får inte överklagas.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps eller länsstyrelsens beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen får överklagas hos mark- och miljödomstol enligt 21 kap. 1 § andra stycket miljöbalken.

Beslut om tillsynsprogram får inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

⁴ Senaste lydelse SFS 2010:939.

Förteckning över remissinstanserna (SOU 2013:14)

Bilaga 4

Svea hovrätt (mark- och miljööverdomstolen), Nacka tingsrätt (mark- och miljödomstolen), Växjö tingsrätt (mark- och miljödomstolen), Domstolsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Länsstyrelsen i Blekinge län, Länsstyrelsen i Dalarnas län, Länsstyrelsen i Gotlands län, Länsstyrelsen i Gävleborgs län, Länsstyrelsen i Hallands län, Länsstyrelsen i Jämtlands län, Länsstyrelsen i Jönköpings län, Länsstyrelsen i Kalmar län, Länsstyrelsen i Kronobergs län, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Södermanlands län, Länsstyrelsen i Uppsala län, Länsstyrelsen i Värmlands län, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Länsstyrelsen i Västernorrlands län, Länsstyrelsen i Västmanlands län, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Länsstyrelsen i Örebro län, Länsstyrelsen i Östergötlands län, Socialstyrelsen, Statskontoret, Ekonomistyrningsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen, Arbetsmiljöverket, Regelrådet, Tillväxtverket, Gotlands kommun, Gävles kommun, Göteborgs kommun, Halmstads kommun, Helsingborgs kommun, Jönköpings kommun, Karlshamns kommun, Karlstads kommun, Kiruna kommun, Luleå kommun, Malmö kommun, Norrköpings kommun, Oskarshamns kommun, Oxelösunds kommun, Skellefteå kommun, Skövde kommun, Stockholms kommun, Sundsvalls kommun, Södertälje kommun, Upplands-Väsby kommun, Uppsala kommun, Västerviks kommun, Västerås kommun, Växjö kommun, Ystads kommun, Örnsköldsviks kommun, Östersunds kommun, Industriarbetsgivarna, Föreningen för gruvor, mineral- och metallproducenter i Sverige (SveMin), Intressentföreningen för processsäkerhet, Jernkontoret, Landsorganisationen i Sverige, Naturskyddsföreningen, Näringslivets Regelnämnd, Plast- & Kemiföretagen, Skogsindustrierna, Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet och Sveriges Kommuner och Landsting och Djurgården-Lilla Värtans Miljöskyddsförening.

Sammanfattning av betänkandet Genomförande av Seveso III-direktivet (SOU 2014:17)

Inledning

Utredningen har fått i uppdrag att lämna förslag till hur svensk rätt ska genomföra bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/18/EU av den 4 juli 2012 om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och om ändring och senare upphävande av rådets direktiv 96/82/EG. Direktivet kallas för Seveso III-direktivet, då dess föregångare från år 1996 benämns Seveso II-direktivet.

Lagtekniska frågor

Eftersom betänkandet från Utredningen om en effektiv Sevesolagstiftning, SOU 2013:14, är under beredning i Regeringskansliet behandlar vi endast översiktligt de frågor som tas upp i den utredningen och som angår genomförandet av direktivet.

De huvudsakliga förändringarna i Seveso III-direktivet gentemot det tidigare direktivet är dels dess anpassning till den nya EU-förordningen nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, den s.k. CLP-förordningen, dels de ändringar som gjorts för att uppfylla kraven i Århuskonventionen och den EU-lagstiftning som följt på direktivet om allmänhetens rätt att göra sin stämma hörd. Kraven på information till allmänheten har skärpts och samråd med allmänheten är ett genomgående krav när markanvändningen förändras på ett sådant sätt att risken för allvarliga kemikalieolyckor avsevärt har ökat. Allmänheten ska också ha tillgång till rättslig prövning. Direktiven 2001/42/EG om bedömning av vissa planers och program miljöpåverkan, 2003/4/EG om allmänhetens tillgång till miljöinformation och 2011/92/EU om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt återspeglas i Seveso III-direktivets artiklar.

När Seveso II-direktivet skulle genomföras i Sverige valdes den lösningen, att det vid tillståndsprövningen enligt miljöbalken skulle ske en samlad miljö- och säkerhetsprövning. Följden av det har blivit att de nya bestämmelserna om allmänhetens deltagande och tillgång till rättslig prövning som rör Sevesoverksamheter som tillståndsprövas enligt miljöbalken redan har genomförts genom ändringar i miljöbalken i samband med att direktiven genomfördes i svensk rätt. Dock finns behov av några förtydliganden i miljöbalken och en komplettering om allmänhetens rätt att delta i besluten, något som vi återkommer till.

Vi har valt att komplettera Sevesolagen med elva nya paragrafer varav åtta rör sanktionsavgifter. Den indelning som råder i fråga om Sevesolagen är i huvudsak ändamålsenlig och det saknas därför anledning att utforma en ny lag. Däremot har vi valt att föreslå en ny Sevesoförordning. Anledningen till detta är att Seveso III-direktivet är omfattande och rikt på nya bestämmelser, visserligen inte särskilt nyskapande för svenskt vidkommande men en ny förordning gör ändå regelverket tydligare för tillämparna särskilt som vi i den nya

förordningen har valt att där samlat beskriva verksamhetsutövarnas administrativa åtaganden i form av vad en anmälan ska innehålla och andra skyldigheter av det slaget. För att inte tynga förordningen med en rad detaljbestämmelser har vi också valt att till den nya förordningen, förutom en bilaga om farliga ämnen, foga ytterligare tre bilagor, vilka bilagor också är bilagor i Seveso III-förordningen. Erfarenheten under de senaste tio åren har visat att det är en fördel att man från svensk sida genomför EU-direktiv på ett så tydligt sätt att den valda ordningen framstår som odiskutabel. De krav som åvilar verksamhetsutövarna blir också lättare att överblicka.

Samråd med allmänheten förtydligas i miljöbalken och samrådsregler förs in i Sevesolagen

Genom den samlade miljö- och säkerhetsprövningen som ska ske vid tillståndsprövning enligt miljöbalken har den EU-reglering som finns om samråd och som återspeglas i Seveso III-direktivet, redan genomförts i svensk rätt. Emellertid har det framkommit behov av ytterligare förtydligande i fråga om vad som gäller för Sevesoverksamheter vid den prövningen.

För att således tydliggöra att samrådet enligt miljöbalken, i de fall verksamheten också rör Sevesolagen, även ska innefatta säkerhetsfrågor, föreslår vi att en hänvisning till Sevesolagen förs in i miljöbalkens regler om miljökonsekvensbeskrivningar.

För att allmänheten på ett tidigt stadium ska underrättas om att den planerade verksamheten omfattas av Sevesolagen, föreslår vi att detta ska framgå av de uppgifter som verksamhetsutövaren lämnar före samrådet, något som manifesterar den ökade öppenheten som direktivet avser ge uttryck för. För att öka informationen till allmänheten föreslår vi också att kungörelsen om den planerade verksamheten eller åtgärden ska innehålla information om att verksamheten omfattas av Sevesolagen.

För de Sevesoverksamheter som inte omfattas av krav på samråd enligt miljöbalken, föreslår vi att samrådsbestämmelser införs i Sevesolagen. Verksamhetsutövaren ska inbjuda till samrådsmöte genom annonsering. Vad som behandlas vid samrådet, och resultatet av det, ska ingå i företagets handlingsprogram.

Handlingsprogram för hur allvarliga kemikalieolyckor ska förebyggas

I Seveso III-direktivet finns det möjlighet för en medlemsstat att införa bestämmelser om att säkerhetspolicyn ska lämnas in till tillsynsmyndigheten. För svenskt vidkommande använder vi inte ordet säkerhetspolicy, utan har, som tidigare, benämningen handlingsprogram.

För att främja tillgången till miljöinformation föreslår vi att handlingsprogrammet för verksamheter på den lägre kravnivån ska lämnas in till länsstyrelsen. (För den högre kravnivån ingår handlingsprogrammet i säkerhetsrapporten). Handlingsprogrammet ska ges in senast sex veckor före det verksamheten tas i drift. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får i det enskilda fallet besluta om kortare tid, om det finns särskilda skäl. Vi föreslår att handlings-

programmet ska ses över och vid behov uppdateras minst vart femte år. Vi föreslår vidare att handlingsprogrammet ska innehålla uppgifter om ett säkerhetsledningssystem för verksamheten och att syftet ska vara att verksamhetsutövaren kontinuerligt förbättrar åtgärderna för att förebygga allvarliga kemikalieolyckor. Säkerhetssystemets uppbyggnad och utformning finns beskrivet i en bilaga till förordningen.

Slutligen föreslår vi att handlingsprogrammet som nämnts ska innehålla en redogörelse för det samråd som genomförts med allmänheten och resultatet av det.

Planer för räddningsinsatser

Vi föreslår att den uppdaterade interna planen för räddningsinsatser ska lämnas till länsstyrelsen.

Kommunen ska upprätta en plan för räddningsinsatser inom två år från det att säkerhetsrapporten är färdigställd. En nyhet i författningsregleringen är att planen även ska övas. Allmänheten ska ges möjlighet att lämna synpunkter på planen i god tid så att möjlighet finns att ta hänsyn till synpunkterna.

Ändringar i verksamheten och ändringar i förteckningar över farliga ämnen

För att genomföra Seveso III-direktivets krav vid ändringar föreslår vi att två nya paragrafer ska införas i Sevesolagen. Vissa ändringar i verksamheten leder till att handlingsprogrammet och säkerhetsrapporten ska uppdateras och lämnas till länsstyrelsen. En annan typ av ändring rör farliga ämnen. Innan verksamheten ändras på ett sätt som föranleder en ändring i verksamhetsutövarens förteckning över farliga ämnen, ska handlingsprogrammet, säkerhetsrapporten och den interna planen för räddningsinsatser ges in till länsstyrelsen.

Säkerhetsrapport

Säkerhetsrapporten kan sägas vara en dokumentation över företagets samlade säkerhetsarbete och ingår som en del i miljöprövningen i samband med tillståndsprövning enligt miljöbalken. Därefter ska ske uppdateringar av säkerhetsrapporten. Vi föreslår att det av Sevesolagen ska framgå när en sådan uppdatering ska ske, nämligen efter fem år eller efter det en allvarlig kemikalieolycka har inträffat. Vi föreslår vidare att bestämmelser om vad en säkerhetsrapport ska innehålla samlas i Sevesoförordningen.

Planering av markanvändning

Liksom föregående direktiv finns bestämmelser om markanvändning där det mest väsentliga är att medlemsstaterna ska se till att det upprätthålls tillbörliga säkerhetsavstånd mellan Sevesoverksamheter och större trafikleder, bostadsområden och andra områden som används av allmänheten. Vi har gjort den bedömningen att plan- och bygglagen (2010:900) visserligen ger utrymme för att införa och upprätthålla sådana regleringar, men att lagen borde bli tydligare i det avseendet. Emellertid

har en beslutad lagrådsremiss om en enklare planprocess redan tagit hand om frågan, varför vi inte ser någon anledning att lämna något förslag i betänkandet.

Tillsyn

För att genomföra Seveso III-direktivets ökade krav på tillsyn föreslår vi att alla verksamheter ska ingå i en individuell och anpassad tillsynsplan som länsstyrelsen beslutar om. Vi föreslår vidare att krav på obligatoriska tillsynsbesök införs med möjlighet till anpassning efter vunna erfarenheter. I fråga om verksamhet på den högre kravnivån får det inte förflyta mer än ett år mellan tillsynsbesöken. För verksamheter på den lägre kravnivån får inte tidsuträktnen mellan besöken vara längre än tre år. Vi föreslår även bestämmelser om när tillsyn utöver den tillsyn som görs i enlighet med tillsynsprogrammet ska genomföras och hur tillsynen ska följas upp. Enligt vårt förslag ska resultatet av den ordinarie tillsynen enligt tillsynsprogrammet meddelas verksamhetsutövaren senast två månader efter tillsynsbesöket. Om tillsynen föranletts av särskilda orsaker som t.ex. allvarliga klagomål, föreslår vi att resultatet av tillsynen ska meddelas så snart det kan ske.

Information till allmänheten även på internet

Information för alla Sevesoverksamheter ska hållas ständigt tillgänglig för allmänheten och det även på internet. Vi föreslår att kommunen ska se till att allmänheten har tillräcklig information om Sevesoverksamheter i närheten av den och att, för den händelse en allvarlig kemikalieolycka inträffar, har den information som behövs för att begränsa skadeverkningsarna. Även den informationen ska finnas på internet.

Sanktionsavgifter

Direktivet innehåller bestämmelser om att det ska finnas sanktioner i fråga om överträdelse av de krav som följer av bestämmelserna. Vi gör den bedömningen, att straffrätten, både den allmänna och specialstraffrätten, innehåller en rad straffbud som täcker in det straffrättsliga området för Sevesoverksamheter i enlighet med den syn på användningen av straffrätt i samhället som är rådande, dvs. att straffrätten ska avse ett högst påtagligt skyddsbehov och i annat fall ska andra sanktioner väljas i form av administrativa förfaranden. Vi konstaterar att en form av sanktion som finns i Sevesolagen i dag är vite och därutöver föreslår vi att ett system med sanktionsavgifter införs i fråga om sådana överträdelse som regeringen föreskriver. Sanktionsavgiften ska vara mellan 1 000 och 100 000 kronor. I förordningen föreslår vi att åsidosättanden som utebliven anmälan, för sent ingiven säkerhetspolicy samt för sent ingiven säkerhetsrapport ska föranleda sanktionsavgift. Det är länsstyrelsen som efter hörande av verksamhetsutövaren beslutar om sanktionsavgift. Beslutet kan överklagas till mark- och miljödomstolen.

Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor

Utredningen har också fått i uppdrag att överväga om Sevesoverksamheter ska omfattas av kraven på farliga verksamheter enligt 2 kap. 4 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, LSO, utan att det behövs ett beslut i frågan av länsstyrelsen. Vi föreslår att kravet om länsstyrelsens beslut ska slopas, vilket alltså innebär att LSO kommer att gälla undantagslöst.

Konsekvenser av förslaget

Den stora förändringen i fråga om åtgärder som kan påverka kostnaderna är den uttalade och kraftiga ambitionshöjning som direktivet ger uttryck för när det gäller tillsynen och tillsynsbesöken. Vi har lämnat förslag till hur direktivet ska genomföras i denna del i enlighet med bestämmelserna. Generellt ser vi framför oss en fördubbling av kostnaderna för länsstyrelserna och företagen jämfört med i dag och i vissa fall en tredubbling av kostnaderna, en kostnadsökning som främst rör företag med många Sevesoverksamheter inom anläggningen och länsstyrelser med ett större antal Sevesoverksamheter inom länet. Emellertid kan kostnaderna minska efter några år, då de nya rutinerna ska vara genomförda och väl etablerade hos företag och myndigheter och tillsynsmyndigheten har erfarit att verksamhet är väl fungerande från ett säkerhetsperspektiv. Förslag till finansiering av tillsynen har lämnats i betänkandet SOU 2013:14.

Samhällsekonomiskt kommer kraven på ökad tillsyn kunna medverka till att hanteringen av farliga ämnen i företagen görs säkrare och att potentiella risker därmed kan nedbringas.

1 Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om miljöbalken att 6 kap. 4 § och 22 kap. 3 § ska ha följande lydelse,

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

4 §¹

Den som avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska samråda

1. med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda, om verksamheten eller åtgärden kräver tillstånd eller beslut om tillåtlighet enligt denna balk eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken, eller

2. med dem som anges i 1 och med de övriga statliga myndigheter, de kommuner, den allmänhet och de organisationer som kan antas bli berörda, om

a) verksamheten eller åtgärden till följd av föreskrifter som har meddelats med stöd av 4 a § ska antas medföra en betydande miljöpåverkan,

b) tillsynsmyndigheten har förelagt den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden att ansöka om ett tillstånd som avses i 9 kap. 6 a §, eller

c) verksamheten eller åtgärden till följd av länsstyrelsens beslut enligt 5 § andra stycket ska antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Samrådet ska genomföras i god tid och i behövlig omfattning innan en ansökan om tillstånd görs och den miljökonsekvensbeskrivning som krävs enligt 1 § upprättas. Samrådet ska avse verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, omfattning, utformning och miljöpåverkan samt miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning.

Samrådet ska genomföras i god tid och i behövlig omfattning innan en ansökan om tillstånd görs och den miljökonsekvensbeskrivning som krävs enligt 1 § upprättas. Samrådet ska avse verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, omfattning, utformning och miljöpåverkan samt miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning. *Om verksamheten omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, ska samrådet även avse hur allvarliga*

¹ Senaste lydelse 2013:758.

Före samrådet ska den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden lämna uppgifter om den planerade verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, omfattning och utformning samt dess förutsedda miljöpåverkan. Uppgifterna ska lämnas till länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som särskilt berörs.

kemikalieolyckor till följd av verksamheten eller åtgärden ska kunna förebyggas och begränsas.

Före samrådet ska den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden lämna uppgifter om den planerade verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, omfattning och utformning *liksom* dess förutsedda miljöpåverkan samt *uppgiften, när så är fallet, att verksamheten eller åtgärden omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.* Uppgifterna ska lämnas till länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som särskilt berörs.

Det som sägs i första-tredje styckena gäller också ärenden för vilka en miljökonsekvensbeskrivning krävs enligt 1 § andra stycket.

22 kap.

3 §²

Om en ansökan tas upp till prövning, skall mark- och miljödomstolen utfärda kungörelse. Kungörelsen skall innehålla

1. en kortfattad redogörelse för ansökan och i mål om vattenverksamhet uppgift om de fastigheter som kan beröras,

2. en upplysning om innehållet i 7 §, om den inte kan lämnas på annat lämpligt sätt, samt en upplysning om innehållet i 10 och 19 §§,

3. sista tidpunkt för synpunkter enligt 10 §,

Om en ansökan tas upp till prövning, *ska* mark- och miljödomstolen utfärda kungörelse. Kungörelsen *ska* innehålla

1. en kortfattad redogörelse för ansökan och i mål om vattenverksamhet uppgift om de fastigheter som kan beröras,

2. *upplysning om att verksamheten omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, när så är fallet,*

3. en upplysning om innehållet i 7 §, om den inte kan lämnas på annat lämpligt sätt, samt en upplysning om innehållet i 10 och 19 §§,

4. sista tidpunkt för synpunkter enligt 10 §,

² Senaste lydelse 2010:923.

4. ett tillkännagivande om att kallelser och andra meddelanden i målet till parterna skall införas i alla, eller vissa namngivna ortstidningar och att de, om de inte särskilt skickas till en part, hålls tillgängliga hos den som förvarar akten, och

5. namn och adress på aktförvararen.

Mark- och miljödomstolen skall förordna en eller flera personer att förvara ett exemplar av handlingarna i målet (aktförvarare).

Kungörelsen skall snarast införas i ortstidning. En utskrift av kungörelsen skall i mål om vattenverksamhet sändas till varje sakägare som har angetts i ansökningen eller som på annat sätt är känd för domstolen.

Om ansökan berör fast egendom som är samfällid för flera fastigheter, behöver någon utskrift av kungörelsen inte sändas till de särskilda delägarna i samfälligheten. Finns en känd styrelse för samfälligheten, skall en utskrift av kungörelsen sändas till styrelsen.

5. ett tillkännagivande om att kallelser och andra meddelanden i målet till parterna *ska* införas i alla, eller vissa namngivna ortstidningar och att de, om de inte särskilt skickas till en part, hålls tillgängliga hos den som förvarar akten, och

6. namn och adress på aktförvararen.

Mark- och miljödomstolen *ska* förordna en eller flera personer att förvara ett exemplar av handlingarna i målet (aktförvarare).

Kungörelsen *ska* snarast införas i ortstidning. En utskrift av kungörelsen *ska* i mål om vattenverksamhet sändas till varje sakägare som har angetts i ansökningen eller som på annat sätt är känd för domstolen.

Om ansökan berör fast egendom som är samfällid för flera fastigheter, behöver någon utskrift av kungörelsen inte sändas till de särskilda delägarna i samfälligheten. Finns en känd styrelse för samfälligheten, *ska* en utskrift av kungörelsen sändas till styrelsen.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2015.

2. Denna lag gäller inte om kungörelse har utfärdats före lagens ikraftträdande.

3. I fråga om mål eller ärende om tillstånd som inte är slutligt avgjort vid lagens ikraftträdande, ska en säkerhetsrapport som avses i 22 kap. 1 § 6 ges in, om målet eller ärendet inte är slutligt avgjort före den 1 juni 2017, och det krävs en sådan säkerhetsrapport eller en uppdatering av en redan ingiven säkerhetsrapport.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor dels att 2–4, 7, 8, 11, 12, 14, 18, 20 och 25 §§ ska ha följande lydelse, dels att det i lagen ska införas elva nya paragrafer 11 a §, 11 b §, 14 a § och 22 a–h §§, samt närmast före 22 a § en rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

I denna lag används följande uttryck med nedan angiven betydelse.

Allvarlig kemikalieolycka: olycka med ett eller flera farliga ämnen inblandade, t.ex. utsläpp, brand eller explosion, som orsakas av ett okontrollerat händelseförlopp i samband med driften av en verksamhet som omfattas av denna lag, och som medför allvarlig, omedelbar eller fördröjd, fara för människors hälsa, inom eller utanför verksamheten, eller för miljön.

Farliga ämnen: de ämnen, blandningar och beredningar som regeringen föreskriver och som förekommer som råvara eller som produkter, biprodukter, restprodukter och mellanprodukter, inbegripet sådana ämnen som rimligen kan bildas vid en olycka.

Verksamhet: hela det område som står under en verksamhetsutövares ledning eller kontroll eller flera verksamhetsutövares ledning eller kontroll och där det finns farliga ämnen vid en eller flera anläggningar, inbegripet såväl det geografiska området som gemensamma eller därtill hörande infrastrukturer eller aktiviteter.

Anläggning: en teknisk enhet inom en verksamhet där farliga ämnen tillverkas, används, hanteras eller förvaras. Detta inbegriper all utrustning, alla konstruktioner, ledningar, maskiner, verktyg, särskilda industrijärnvägsspår,

Allvarlig kemikalieolycka: olycka med ett eller flera farliga ämnen inblandade, t.ex. utsläpp, brand eller en explosion, som orsakas av okontrollerade händelseförlopp i samband med driften vid en verksamhet som omfattas av denna lag, och som medför omedelbar eller fördröjd, *allvarlig* fara för människors hälsa *eller* miljön, inom eller utanför verksamheten.

Farliga ämnen: de ämnen, blandningar och beredningar som regeringen föreskriver och som förekommer som råvara eller som produkter, biprodukter, restprodukter och mellanprodukter, inbegripet sådana ämnen som rimligen kan bildas vid en olycka.

Verksamhet: hela det område som en *eller flera verksamhetsutövare råder över* och där det finns farliga ämnen vid en eller flera anläggningar, *inklusive* gemensamma eller därtill hörande infrastrukturer eller aktiviteter.

Anläggning: en teknisk enhet inom en verksamhet, *antingen ovanför eller under marknivå*, där farliga ämnen tillverkas, används, hanteras eller förvaras. Detta inbegriper all utrustning, alla konstruktioner, ledningar, maskiner,

lastkajer, bryggor, pirar, magasin eller liknande anordningar, flytande eller fasta, som är nödvändiga för anläggningens drift.

Verksamhetsutövare: varje fysisk eller juridisk person som driver eller innehar en verksamhet eller anläggning eller som på annat sätt har rätt att fatta avgörande ekonomiska beslut om verksamhetens eller anläggningens tekniska drift. Om flera verksamheter med en gemensam ägare är samlokaliserade, skall dessa anses som en enda verksamhet och den gemensamma ägaren som verksamhetsutövare.

Lager: förekomst av en viss mängd farliga ämnen för *lagring*, förvaring eller magasinering.

verktyg, särskilda industrijärnvägsspår, lastkajer, bryggor, pirar, magasin eller liknande anordningar, flytande eller fasta, som är nödvändiga för anläggningens drift.

Verksamhetsutövare: varje fysisk eller juridisk person som driver eller *råder över* en verksamhet eller anläggning eller som på annat sätt har rätt att fatta avgörande ekonomiska beslut *eller andra beslut om verksamhetens* eller anläggningens tekniska drift. Om flera verksamheter med en gemensam ägare är samlokaliserade, ska dessa anses som en enda verksamhet och den gemensamma ägaren som verksamhetsutövare.

Lager: förekomst av en viss mängd farliga ämnen för magasinering, förvaring eller *lagerhållning*.

3§

Denna lag tillämpas på verksamheter där farliga ämnen förekommer i mängder som motsvarar eller överstiger de mängder som regeringen föreskriver.

Verksamheterna enligt första stycket är indelade i två kravnivåer, lägre eller högre, beroende på vilka farliga ämnen som avses och i vilken mängd de förekommer.

Med förekomst av farliga ämnen avses den faktiska eller *möjliga* förekomsten av sådana ämnen i en verksamhet eller den förekomst av sådana ämnen som skulle kunna uppstå vid en okontrollerad industriell kemisk process.

Med förekomst av farliga ämnen avses den faktiska eller *förväntade* förekomsten av sådana ämnen i en verksamhet eller den förekomst av sådana ämnen som skulle kunna uppstå vid en okontrollerad industriell kemisk process.

4 §³

Lagen tillämpas inte på
1. faror som har samband med joniserande strålning,
2. sådan hantering av farliga ämnen som omfattas av lagen

Lagen tillämpas inte på
1. faror som har samband med joniserande strålning *som utgår från ämnen*,
2. sådan hantering av farliga ämnen som omfattas av lagen

³ Senaste lydelse 2006:266.

(2006:263) om transport av farligt gods,

3. transport av farliga ämnen i rörledningar utanför de verksamheter som omfattas av denna lag, eller

4. militär verksamhet.

(2006:263) om transport av farligt gods, *utanför verksamheten,*

3. *sådan transport som sker i form av bulklast i fartyg när transporten sker i fartygets fasta tankar eller som drivmedel i fartyg.*

4. transport av farliga ämnen i rörledningar utanför de verksamheter som omfattas av denna lag, eller

5. militär verksamhet.

7 §

Verksamhetsutövaren skall för sådan verksamhet som omfattas av denna lag göra en skriftlig anmälan till *tillsynsmyndigheten* innan byggnadsarbetena påbörjas eller verksamheten tas i drift.

Verksamhetsutövaren *ska* för sådan verksamhet som omfattas av denna lag göra en skriftlig anmälan till *länsstyrelsen* innan byggnadsarbetena påbörjas eller verksamheten tas i drift *eller väsentliga förändringar av verksamheten görs. En anmälningspliktig verksamhet får påbörjas tidigast sex veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte länsstyrelsen bestämmer något annat.*

Trots vad som sägs i första stycket gäller anmälningsplikten inte för verksamheter som omfattas av kravet på säkerhetsrapport enligt 10 §.

En anmälan skall innehålla

1. *uppgifter om de farliga ämnen som förekommer eller kan förekomma inom en anläggning eller ett lager,*

2. *en redogörelse för driften vid anläggningen eller lagret, samt*

3. *en beskrivning av verksamhetens omgivning.*

Om verksamheten omfattas av tillståndsplikt enligt miljöbalken får regeringen föreskriva begränsningar av anmälningsskyldigheten. Även i övrigt får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela närmare föreskrifter om vad anmälan skall innehålla.

Om väsentliga förändringar sker i verksamheten, skall verksamhetsutövaren anmäla detta till

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva vad en anmälan *ska* innehålla.

8 §

Verksamhetsutövaren skall utarbeta ett handlingsprogram för hur allvarliga kemikalieolyckor skall förebyggas.

Verksamhetsutövaren *ska* utarbeta ett handlingsprogram för hur allvarliga kemikalieolyckor *ska* förebyggas. *I handlingsprogrammet ska ingå ett säkerhetsledningssystem.*

Handlingsprogrammet för verksamheter på den lägre kravnivån ska ges in till länsstyrelsen senast sex veckor före det verksamheten tas i drift. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får i det enskilda fallet besluta om kortare tid, om det finns särskilda skäl.

Handlingsprogrammet ska ses över och vid behov uppdateras minst vart femte år.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om vad handlingsprogrammet *skall* innehålla.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om vad handlingsprogrammet *ska* innehålla.

10 §

Regeringen får meddela föreskrifter om att för vissa verksamheter skall en säkerhetsrapport upprättas.

För verksamheter på den högre kravnivån ska en säkerhetsrapport upprättas.

En säkerhetsrapport skall innehålla

1. information om hur verksamhetens driftsystem och organisation har utformats för att förebygga allvarliga kemikalieolyckor,

2. en beskrivning av verksamhetens omgivning,

3. en beskrivning av anläggningen och de farliga ämnen som förekommer eller kan förekomma där,

4. en identifiering och analys av olycksrisker, samt

5. uppgifter om förebyggande åtgärder för att förhindra och åtgärder för att begränsa följderna av en allvarlig kemikalieolycka.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om vad säkerhetsrapporten skall innehålla *samt föreskrifter om undantag från bestämmelserna i andra stycket.*

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om säkerhetsrapporten och vad den ska innehålla.

11 §

Säkerhetsrapporten skall *förnyas* vart femte år eller tidigare, om det finns särskilda skäl. *Säkerhetsrapporten skall lämnas till tillsynsmyndigheten.*

Säkerhetsrapporten *ska uppdateras* vart femte år eller tidigare, om det finns särskilda skäl. *Efter en allvarlig kemikalieolycka ska säkerhetsrapporten uppdateras.*

En säkerhetsrapport enligt första stycket ska lämnas till länsstyrelsen.

11 a §

Innan en sådan ändring vidtas av anläggningar, lager, verksamheter eller åtgärder som kan medföra betydande konsekvenser för faran för allvarliga olyckshändelser, ska handlingsprogrammet och säkerhetsrapporten uppdateras och lämnas in till länsstyrelsen.

Sådana åtgärder som sägs i första stycket krävs också när en verksamhet på lägre kravnivå blir en verksamhet på högre kravnivå eller en verksamhet på högre kravnivå blir en verksamhet på lägre kravnivå.

11 b §

Innan verksamheten ändras på ett sätt som föranleder en ändring i verksamhetsutövarens förteckning över farliga ämnen ska handlingsprogrammet, säkerhetsrapporten och den interna planen för räddningsinsatser ges in till länsstyrelsen.

Verksamhetsutövare vars verksamhet omfattas av kravet på säkerhetsrapport skall i samråd med kommunen och de anställda samt annan personal som kan påverka säkerheten, upprätta en intern plan för räddningsinsatser. Denna plan skall fogas till säkerhetsrapporten.

Den interna planen skall förnyas vart tredje år eller när det annars finns anledning till det. Planen skall lämnas till tillsynsmyndigheten som skall granska den.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om planens innehåll.

Verksamhetsutövare vars verksamheter är på den högre kravnivån ska i samråd med kommunen och de anställda samt annan personal som kan påverka säkerheten, upprätta en intern plan för räddningsinsatser. Denna plan ska fogas till säkerhetsrapporten.

Den interna planen ska uppdateras vart tredje år eller när det annars finns anledning till det. Planen ska lämnas till länsstyrelsen som ska granska den.

14 §

Kommunen skall se till att personer som löper risk att påverkas av en allvarlig kemikalieolycka vid en verksamhet som omfattas av kravet på säkerhetsrapport informeras om vilka säkerhetsåtgärder som skall vidtas och hur man skall förfara vid en olycka. Detta gäller även i förhållande till personer i en annan kommun eller utomlands.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad informationen skall innehålla.

Verksamhetsutövaren skall svara för kostnaderna för den information som skall lämnas enligt första stycket.

Kommunen ska se till att allmänheten har tillräcklig information om sådana verksamheter som kan föranleda en allvarlig kemikalieolycka. För verksamheter på den högre kravnivån ska informationen också innefatta vilka säkerhetsåtgärder som ska vidtas och hur de personer som löper risk att påverkas ska handla vid en olycka. Detta gäller även i förhållande till personer i en annan kommun.

Den information som avses i första stycket ska också vara tillgänglig genom internet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om informationen.

Verksamhetsutövaren ska svara för kostnaderna för den information som ska lämnas.

14 a §

Verksamhetsutövaren ska genomföra samråd med allmänheten vid lokalisering av nya verksamheter

⁴ Senaste lydelse 2005:349

eller vid betydande ändring av en verksamhet som kan medföra betydande konsekvenser för faran för allvarliga kemikalieolyckor.

Verksamhetsutövaren ska genom annonsering i ortstidning eller på annat lämpligt sätt inbjuda till samråd. Inbjudan ska ske i god tid. Samrådet ska avse den planerade verksamheten, dess lokalisering, omfattning och utformning.

Vad som sägs i första och andra stycket gäller inte för de verksamheter som omfattas av krav på samråd i 6 kap. 4 § 2. miljöbalken.

18 §

Tillsynsmyndigheterna skall utarbeta ett tillsynsprogram för varje verksamhet. För verksamheter som omfattas av kravet på säkerhetsrapport skall tillsynsprogrammet grunda sig på en analys och en planmässig bedömning av riskerna för allvarliga kemikalieolyckor i samband med verksamheten.

Länsstyrelsen ska besluta om en tillsynsplan för de verksamheter som omfattas av denna lag. Utifrån tillsynsplanen ska länsstyrelsen utarbeta ett tillsynsprogram för varje verksamhet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om vad en tillsynsplan och ett tillsynsprogram ska innehålla.

Sanktionsavgifter

22 a §

Regeringen får föreskriva att en sanktionsavgift ska tas ut om en överträdelse har skett av denna lag eller en föreskrift som har meddelats med stöd av lagen. Avgiften ska tas ut även om överträdelsen inte har skett uppsåtligen eller av oaktsamhet.

Avgiftens storlek ska framgå av föreskrifterna. Avgiften ska uppgå till minst 1 000 kronor och högst 100 000 kronor. När avgiftens storlek bestäms, ska hänsyn tas till överträdelsens allvar och betydelsen av den bestämmelse som överträdelsen

22 b §

Sanktionsavgiften ska påföras den som var verksamhetsutövare när överträdelsen skedde.

Avgift ska inte tas ut om överträdelsen har föranlett straff eller avgift enligt annan lagstiftning. Om ett vitesföreläggande har överträtts, ska inte sanktionsavgift tas ut för en överträdelse som omfattas av vitesföreläggandet.

Inte heller ska avgift tas ut om en sanktionsavgift framstår som oskälig med hänsyn till egen allvarlig sjukdom eller annan omständighet utanför den avgiftsskyldiges kontroll och det har inneburit synnerliga svårigheter att iaktta den föreskrivna förpliktelsen.

22 c §

Länsstyrelsen beslutar om sanktionsavgift.

Innan länsstyrelsen beslutar om avgift, ska den som anspråket riktas mot ges tillfälle att yttra sig.

Ett beslut att ta ut en sanktionsavgift ska delges den avgiftsskyldige.

22 d §

En sanktionsavgift ska betalas senast trettio dagar efter det att beslutet att ta ut avgiften enligt 2 c § tredje stycket, om tillsynsmyndigheten i beslutet inte har bestämt en senare tidpunkt.

Beslut om sanktionsavgift får efter sista betalningsdagen verkställas som en dom som har vunnit laga kraft.

22 e §

Sanktionsavgiften ska tillfalla staten.

22 f §

Sanktionsavgift får inte beslutas, om den som anspråket riktas mot inte inom fem år från det att

förutsättningarna att meddela beslutet har inträffat, har getts tillfälle att yttra sig.

En beslutad sanktionsavgift faller bort, om det inte har verkställts inom tio år från det att beslutet vann laga kraft.

22 g §

Sanktionsavgiften ska återbetalas, om betalningsansvaret har upphört genom dom eller beslut som har vunnit laga kraft.

Ränta på sanktionsavgiften som återbetalas enligt första stycket lämnas enligt 5 § räntelagen (1975:635) för tiden från den dag avgiften betalades till och med den dag avgiften återbetalas.

22 h §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter i fråga om den ordning som sanktionsavgifter ska betalas.

25 §⁵

En kommuns beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen får överklagas hos länsstyrelsen. Beslut som fattats av länsstyrelsen eller Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får överklagas hos mark- och miljödomstol enligt 21 kap. 1 § andra stycket miljöbalken.

Beslut om tillsynsprogram får inte överklagas.

Beslut om *tillsynsplan och tillsynsprogram* får inte överklagas.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2015.
2. För nya verksamheter på den högre kravnivån ska en säkerhetsrapport enligt denna lag vara upprättad senast den 31 maj 2017.
3. För verksamheter som efter den 31 maj 2015 omfattas av denna lag, utan att verksamhetens indelning på lägre eller högre kravnivå har ändrats gäller att
 - a) för verksamheter på högre kravnivå ska verksamhetsutövaren ha lämnat en uppdaterad säkerhetsrapport till länsstyrelsen senast den 31 maj 2016, om inte verksamhetsutövaren dessförinnan har lämnat en säkerhetsrapport som uppfyller kraven som följer av denna lag,

⁵ Senaste lydelse 2010:939.

b) för verksamheter på lägre kravnivå ska verksamhetsutövaren ha lämnat en uppdaterad anmälan och ett handlingsprogram till länsstyrelsen senast den 31 maj 2016, om inte verksamhetsutövaren dessförinnan har lämnat en uppdaterad anmälan och ett handlingsprogram som uppfyller kraven som följer av denna lag.

4. Verksamhetsutövaren ska ge in ett handlingsprogram till länsstyrelsen senast den 31 maj 2016, om verksamheten är på den lägre kravnivå och anmälan har skett, utan att verksamheten har tagits i drift, när lagen träder i kraft.

5. Om ett ämnes klassificering eller kravnivå har ändrats, och ändringen inte hänför sig till ändring av verksamheten, ska verksamhetsutövaren till länsstyrelsen ha lämnat,

a) för verksamheter som kommer att omfattas av den högre kravnivå, en säkerhetsrapport senast den 31 maj 2017, om inte verksamhetsutövaren dessförinnan har gett in en säkerhetsrapport som uppfyller kraven som följer av denna lag,

b) för verksamheter som kommer att omfattas av den lägre kravnivå, en anmälan och ett handlingsprogram senast den 31 maj 2016, om inte verksamhetsutövaren dessförinnan har gett in en anmälan som uppfyller kraven som följer av denna lag.

6. Den interna planen för räddningsinsatser ska ges in till länsstyrelsen

a) för befintlig verksamhet senast den 31 maj 2016, om inte verksamhetsutövaren dessförinnan har lämnat en sådan plan som uppfyller kraven enligt denna lag,

b) för annan verksamhet senast den 31 maj 2017, om inte verksamhetsutövaren dessförinnan har lämnat en sådan plan som uppfyller kraven enligt denna lag.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2003:778) om skydd mot olyckor att 2 kap. 4 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

4 §

Vid en anläggning där verksamheten innebär fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller miljön, är anläggningens ägare eller den som utövar verksamheten på anläggningen skyldig att i skäligen omfattning hålla eller bekosta beredskap med personal och egendom och i övrigt vidta nödvändiga åtgärder för att hindra eller begränsa sådana skador.

Den som utövar verksamheten är skyldig att analysera riskerna för sådana olyckor som anges i första stycket.

Första och andra styckena gäller Första och andra styckena gäller även flygplatser som har även flygplatser som har

Bilaga 6

meddelats drifttillstånd enligt 6 kap. 8 § första stycket luftfartslagen (2010:500).

meddelats drifttillstånd enligt 6 kap. 8 § första stycket luftfartslagen (2010:500) *och verksamheter som omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.*

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2015

Förteckning över remissinstanserna (SOU 2014:17)

Bilaga 7

Svea hovrätt (Mark- och miljööverdomstolen), Nacka tingsrätt (mark- och miljödomstolen), Växjö tingsrätt (mark- och miljödomstolen), Domstolsverket, Åklagarmyndigheten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Boverket, Länsstyrelsen i Blekinge län, Länsstyrelsen i Dalarnas län, Länsstyrelsen i Gotlands län, Länsstyrelsen i Gävleborgs län, Länsstyrelsen i Hallands län, Länsstyrelsen i Jämtlands län, Länsstyrelsen i Jönköpings län, Länsstyrelsen i Kalmar län, Länsstyrelsen i Kronobergs län, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Södermanlands län, Länsstyrelsen i Uppsala län, Länsstyrelsen i Värmlands län, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Länsstyrelsen i Västernorrlands län, Länsstyrelsen i Västmanlands län, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Länsstyrelsen i Örebro län, Länsstyrelsen i Östergötlands län, Socialstyrelsen, Folkhälsomyndigheten, Statskontoret, Ekonomistyrningsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen, Arbetsmiljöverket, Regelrådet, Tillväxtverket, Gävle kommun, Göteborgs kommun, Helsingborgs kommun, Jönköpings kommun, Karlshamns kommun, Kiruna kommun, Kristianstads kommun, Köpings kommun, Luleå kommun, Malmö kommun, Norrköpings kommun, Oskarshamns kommun, Perstorps kommun, Skellefteå kommun, Skövde kommun, Stenungsunds kommun, Stockholms kommun, Sundsvalls kommun, Södertälje kommun, Trollhättans kommun, Upplands Väsby kommun, Uppsala kommun, Västerås kommun, Växjö kommun, Ystads kommun, Örnsköldsviks kommun, Östersunds kommun, Industriarbetsgivarna, Intressentföreningen för processäkerhet, Jernkontoret, Landsorganisationen i Sverige, Naturskyddsföreningen, Näringslivets Regelnämnd, Plast- & Kemiföretagen, Skogsindustrierna, Svenska Petroleum och Biodrivmedel Institutet, Sveriges Kommuner och Landsting, Svenskt Näringsliv, Tjänstemännens Centralorganisation, Innovations- och kemiindustrierna i Sverige AB (IKEM), Kompetenscentrum Energetiska Material (KCEM), Räddningstjänsten Syd och Föreningen för gruvor, mineral- och metallproducenter i Sverige (SveMin).